

**KUHMO**

Kuhmon kaupunki

# **TILINPÄÄTÖS 2025**

# **TOIMINTAKERTOMUS 2025**





## SISÄLLYSLUETTELO

<b>1</b>	<b>OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA</b>	<b>5</b>
1.1	Kaupunginjohtajan katsaus	5
1.2	Kaupungin hallinto	7
1.3	Yleinen taloudellinen tilanne ja Kuhmon taloudellinen kehitys	8
1.3.1	Yleinen taloudellinen kehitys ja kuntatalouden kehitys	8
1.3.2	Talouden kehitys Kuhmossa	12
1.3.3	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä ja talouden sopeuttamisesta	26
1.4	Muutokset kaupungin toiminnoissa	30
1.5	Kaupungin henkilöstö 31.12.2025	34
1.6	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä, kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista	36
<b>2</b>	<b>TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS</b>	<b>46</b>
2.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	46
2.2	Toiminnan rahoitus	47
2.3	Rahoitusasema ja sen muutokset	48
2.4	Kunnan kokonaistulot ja -menot	49
<b>3</b>	<b>KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS</b>	<b>50</b>
3.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	50
3.2	Konsernin tilinpäätös ja sen tunnusluvut	51
3.3	Konsernin taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet	51
3.4	Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	69
3.5	Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	70
3.6	Konsernitase ja sen tunnusluvut	71
<b>4</b>	<b>TILIKAUDEN TULOS</b>	<b>72</b>
4.1	Tilikauden tuloksen käsittely	72
<b>5</b>	<b>TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN</b>	<b>73</b>
5.1	Kuhmon kaupunkistrategia	73
5.2	Strategiset ja toiminnalliset tavoitteet	73
5.3	Strategiset mittarit	74
5.4	Käyttötalouden toteutuminen, Kuhmon kaupunki	76
5.5	Investointien toteutuminen	80
5.6	Rahoituksen toteutuminen	84
5.7	Palvelualueiden tavoitteiden toteutuminen	85
5.7.1	Keskushallinto	85
5.7.2	Vetovoimaisuuden palvelualue	94
5.7.3	Työllisyyden edistämisen palvelualue	102
5.7.4	Kasvun ja oppimisen palvelualue	107
5.7.5	Kaupunkiympäristön palvelualue	116
<b>6</b>	<b>TILINPÄÄTÖSLASKELMAT</b>	<b>121</b>
6.1	Tuloslaskelma	121
6.2	Rahoituslaskelma	122
6.3	Tase	123
6.4	Konsernituloslaskelma	124
6.5	Konsernin rahoituslaskelma	125
6.6	Konsernitase	126
<b>7</b>	<b>TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT JA NIITÄ KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET JA OHJEET</b>	<b>127</b>
7.1	Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	127
7.1.1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	127
7.1.2	Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	128
7.1.3	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	128

7.2	Tuloslaskelman liitetiedot	130
7.2.1	Toimintatuotot tehtäväalueittain	130
7.2.2	Verotulojen erittely	130
7.2.3	Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely	130
7.2.4	Palvelujen ostojen erittely	130
7.2.5	Valtuustoryhmille annetut tuet	130
7.2.6	Suunnitelman mukaisten poistojen erittely	131
7.2.7	Pakollisten varausten muutokset	132
7.2.8	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	132
7.2.9	Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	132
7.2.10	Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	133
7.2.11	Erittely poistoeron muutoksista	133
7.3	Tasetta koskevat liitetiedot	134
7.3.1	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	134
7.3.1.1	Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset	134
7.3.1.2	Arvonkorotukset	134
7.3.1.3	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	134
7.3.1.4	Maa- ja vesialueet erittely	134
7.3.1.5	Pysyvien vastaavien sijoitukset	135
7.3.1.6	Olennot kuntaryhtymäosuuksien arvon muutokset	135
7.3.1.7	Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot	136
7.3.1.8	Saamisten erittely	137
7.3.1.9	Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	139
7.3.2	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	138
7.3.2.1	Oman pääoman erittely	138
7.3.2.2	Erittely poistoerosta	139
7.3.2.3	Pitkäaikaiset velat	139
7.3.2.4	Joukkovelkakirjalainat	139
7.3.2.5	Pakolliset varaukset	140
7.3.2.6	Vieras pääoma	140
7.3.2.7	Sekkilimiitti ja kuntatodistus	141
7.3.2.8	Muiden velkojen erittely	141
7.3.2.9	Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	141
7.4	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	142
7.4.1	Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin	142
7.4.2	Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita	142
7.4.3	Vakuudet	142
7.4.4	Vuokravastuut	142
7.4.5	Vastuusitoumukset	143
7.4.6	Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	143
7.4.7	Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	143
7.5	Henkilöstö, tilintarkastus, intressitahotapahtumat	145
7.5.1	Henkilöstön lukumäärä 31.12.	145
7.5.2	Henkilöstökulut	145
7.5.3	Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	145
7.5.4	Tilintarkastajan palkkiot	145
8	<b>ERÄITÄ KÄSITTEITÄ</b>	<b>146</b>
9	<b>LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA 31.12.2025</b>	<b>148</b>
10	<b>TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET</b>	<b>149</b>
11	<b>TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ</b>	<b>150</b>

# 1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

## 1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Kuhmon kaupungin talous vuodelta 2025 osoittautui kokonaisuutena kohtuullisen vakaaksi, vaikka talouden perusura heikkeni useilla keskeisillä osa-alueilla. Tilinpäätös on 427 000 euroa ylijäämäinen, mikä on myönteinen tulos talouden epävarmuudessa, mutta pienempi kuin edellisvuoden ylijäämä ja merkki siitä, että toimintaympäristön muutokset ja rakenteelliset haasteet alkavat näkyä taloudessa entistä selvemmin. Huomionarvoista on, että vuosikate heikkeni 1,34 miljoonaa euroa, mikä kavensi kaupungin liikkumavaraa tulevien investointien ja velanhoidon kannalta.

Vuoden 2025 suurin yksittäinen talouteen vaikuttanut muutos oli TE-palveluiden siirtyminen kunnille. Uudistus lisäsi Kuhmon menoja merkittävästi: kunnan rahoitusosuus työttömyysetuuksista nousi lähes 765 000 euroon, kun vuotta aiemmin vastaava kustannus oli noin 411 000 euroa. Valtionosuudet kattoivat näistä lisäkuluista vain noin 60 prosenttia, mikä heikensi kuntatalouden tasapainoa ja lisäsi paineita muihin säästöihin ja toiminnan tehostamiseen. Myös verotulojen 924 000 euron lasku vaikuttaa kaupungin talouteen. Kaikki verolajit kehittyivät negatiivisesti, mikä oli seurausta sekä talouden suhdanteista että väestön vähenemisestä.

Toimintakulut pysyivät lähes edellisvuoden tasolla, mutta kokonaisuutta tarkastellen niiden lievä kasvu yhdistettynä toimintatuottojen laskuun heikensi toimintakatetta 598 000 euroa. Kaupungin henkilöstömenot sen sijaan laskivat, muun muassa ateria- ja puhtauspalveluiden ulkoistamisen sekä työllistämistuella palkattujen poistumisen vuoksi. Henkilöstömäärä väheni 286:sta 264:ään ja henkilötyövuodet 282:sta 262,7:ään, mikä hillitsi kustannuksia, mutta samalla korosti tarvetta varmistaa palvelujen sujuvuus entistä tiukemmalla henkilöstöresurssilla.

Kaupungin talouden osalta yksi huolestuttavimmista signaaleista oli toiminnan ja investointien rahavirran heikkeneminen. Vuonna 2024 rahavirta oli noin 3,9 miljoonaa euroa, kun vuonna 2025 se jäi vain 283 000 euroon. Tämä kehitys kaventaa mahdollisuuksia rahoittaa tulevia investointeja tulorahoituksella ja kasvattaa painetta lainanottoon tai menojen karsintaan. Lainakanta kasvoikin hieman, 32,1 miljoonaan euroon, ja lainat asukasta kohden nousivat 4 398 euroon. Suhteellinen velkaantuneisuus nousi 122,6 prosenttiin, mikä on selvästi yli kuntatalouden suositellun tason ja kertoo kaupungin taloudellisesta haavoittuvuudesta lähi-vuosien investointipaineissa.

Vaikka käyttötalouden näkymät heikentyvät, sijoitustoiminta tuki kaupungin taloutta. Rahoitusarvopapereiden markkina-arvo nousi 2,05 miljoonalla eurolla ja vuoden lopussa niiden arvo oli noin 31,6 miljoonaa euroa. Sijoitusvarallisuuden kasvu paransi kaupungin taseasemaa ja tarjosi lisäpuskureita talouden tasapainottamiseen tilanteessa, jossa tulorahoituksen kehitys oli selvästi laskeva. Kaupungin sijoitusvarallisuuden kasvu osoittaa pitkäjänteisen sijoitustoiminnan kantavan hedelmää.

Palvelurakenteen osalta vuosi 2025 oli sopeuttamisen aikaa. Kyläkoulujen lakkauttaminen sekä valmistunut Tuupalan puusiipi tehostivat kaupungin tilojen käyttöä ja loivat pohjaa pitkän aikavälin kustannussäästöille. Toisaalta sote-kiinteistöjen yhtiöittämisvelvoite ja hyvinvointialueen päätökset pienentävät kaupungin vuokratuottoja arviolta noin 700 000 euroa vuodesta 2026 alkaen, mikä kiristää tulevien vuosien taloutta entisestään. Samalla investointipaineet ovat huomattavia: uusi terveysasema (8,2 M€) ja mahdollinen pelastusasema tulevat lisäämään talouden sitoumuksia tulevina vuosina. Tällä hetkellä uusi pelastusasema on kysymysmerkki.

Kuhmon vuoden 2025 taloutta voi kuvata kaksijakoiseksi. Toisaalta tilikausi on edelleen ylijäämäinen, sijoitustoiminta vahvaa ja rahavarat riittävät. Toisaalta käyttötalouden trendi heikkenee, verotulot laskevat, velkaantuneisuus on korkealla ja TE-uudistus sekä palvelurakenteen muutokset lisäävät pysyviä menoja.

Talouden tasapainottaminen vaatii jatkossakin tiukkaa menokuria, palveluverkon tarkastelua sekä rakenteellisia ratkaisuja, joilla sopeudutaan väestökehityksen ja toimintaympäristön muutosten tuomiin haasteisiin.

Kaiken talouden epävarmuuden keskellä vuodesta 2025 löytyy myös paljon myönteistä, joka antaa Kuhmolle vahvan suunnan tuleville vuosille. Kaupunki onnistui toteuttamaan useita merkittäviä kehittämishankkeita, joista Tuupalan puusiiven valmistuminen vahvistaa sekä opetuksen laatua että kiinteistökannan tarkoituksenmukaisuutta. Myös elinvoimaa vahvistavat hankkeet, kuten Kalevalan alueen kehittäminen sekä aktiivinen hanketoiminta, kertovat siitä, että Kuhmo kykenee uudistumaan ja hyödyntämään omia vahvuuksiaan. Viime vuosi osoitti, että Kuhmo pystyy rakentamaan tulevaisuuttaan määrätietoisesti myös muuttuvissa olosuhteissa. Kokonaisuutena Kuhmo selviytyi vuodesta 2025 kohtuullisesti, mutta talouden rakenteet ja ulkoiset muutokset osoittavat selvästi, että edessä on sopeuttamisen ja strategisen uudistumisen vuosia. Kaupungin vahvuuksia – kuten vakaa tase, toimiva sijoitussalkku ja kyky tehdä päätöksiä palvelurakenteen tehostamisesta – on hyödynnettävä täysimääräisesti, jotta tulevien vuosien investoinnit ja peruspalvelut voidaan turvata kestäväällä tavalla.

Kiitän Kuhmon kaupungin henkilöstöä kuluneen vuoden sitoutuneesta ja ammattitaitoisesta työstä sekä luottamushenkilöitä hyvästä yhteistyöstä ja rakentavasta päätöksenteosta. Kiitän myös kaupungin kumppaneita, yrittäjiä, yhteisöjä ja kaikkia kuntalaisia siitä, että he omalla panoksellaan vahvistavat Kuhmon elinvoimaa ja yhteisöllisyyttä. Yhdessä voimme jatkaa Kuhmon kehittämistä turvallisena ja elinvoimaisena kotikaupunkina tulevina vuosina.

Kuhmossa 25.3.2026

Juhana Juntunen  
kaupunginjohtaja

## 1.2 Kaupungin hallinto

### Kaupunginvaltuuston valitsevat toimielimet

Kv16.6.2025 2025-2029

Valtuuston vaalilautakunta  
 Tarkastuslautakunta  
 Kaupunginhallitus  
 Keskusvaalilautakunta  
 Hyvinvointi- ja sivistysvaliokunta  
 Elinvoimavaliokunta  
 Vetovoima- ja tulevaisuusjaosto

### Edustajat

Kv16.6.2025 2025-2029

Kainuun Liitto -kuntayhtymä, yhtymävaltuusto  
 Käräjäoikeuden lautamiehet  
 Kiinteistötoimitusten uskotut miehet  
 Oulun Poliisilaitoksen neuvottelukunta  
 Suomen Kuntaliiton kuntapäivät  
 Kainuun maakunnan yhteistyöryhmä (MYR)  
 Kainuu-Koillismaan työllisyysalueen johtokunta

Kh6.10.2025

Kh8.7.2025

### Kaupunginvaltuusto

KD	2
Kesk.	15
Kok.	3
PS	2
Sdp	4
Vihr.	1
Yhteensä	<hr/> 27

Kaupunginvaltuuston pj.  
 Kaupunginvaltuuston I vpj.  
 Kaupunginvaltuuston II vpj.

Tuomas Kettunen  
 Seija Lukkarinen  
 Matti-Jussi Pollari

### Kaupunginhallitus

2025-2029

Kesk.	5
PS	1
KD	1
Sdp	2
	<hr/> 9

Kaupunginhallituksen pj.  
 Kaupunginhallituksen I vpj.  
 Kaupunginhallituksen II vpj.  
 Kaupunginhallitus, esittelijä, kaupunginjohtaja

Heikki Huotari  
 Marjo-Riikka Mäkäläinen  
 Kaisa Oinas-Panuma  
 Juhana Juntunen

## 1.3 Yleinen taloudellinen tilanne ja Kuhmon taloudellinen kehitys

### 1.3.1 Yleinen taloudellinen kehitys ja kuntatalouden kehitys

#### Yleinen taloudellinen tilanne

Maailmantalous ja -kauppa ovat kasvaneet ennakoitua nopeammin epävarmuustekijöistä huolimatta. Eu-maiden investointipaketit ja kasvavat panostukset puolustukseen ja infrastruktuuriin avittavat kasvua. Yhdysvalloissa talouskasvu hidastuu, kun tullien vaikutukset korottavat hintoja ja hidastavat kulutusta. Maailmantalouden riskit ovat kuitenkin edelleen merkittäviä kauppaja- ja geopolitiikan kytkeytyessä toisiinsa (mm. Yhdysvaltojen tullipolitiikka ja Venäjän hyökkäyssodan pitkittyminen) ja heikentävät kysyntää vielä pitkään. *Äskeiset Yhdysvaltojen ja Israelin Iraniin kohdistamat iskut ja Hormuzinsalmen sulkeminen voivat pahimmissa skenaarioissa syöstä Euroopan talouden taantumaan.*

Suomen talouden kasvunäkymiä varjostavat kiristynyt kauppapolitiikka ja kansainvälisen kaupan epävarmuudet sekä syvästi alijäämäisen julkisen talouden sopeutustoimet. Taloutta on sopeutettu menosäästöillä ja välillisen veron korotuksilla sekä veronkevennyksillä henkilö- ja yhteisöveron osalta, mitkä puolestaan hidastavat julkisen talouden tasapainottamista. Lisäksi puolustusinvestoinnit syventävät alijäämää entisestään. Viime vuosien heikko työmarkkinasuhdanne ei vielä osoita kohenemisen merkkejä. Heikko suhdannetilanne välittyy myös kuntatalouteen vuonna 2025, jonka verotuloennusteita on madallettu kertymätietojen perusteella vuoden edetessä. Talouden epävarmuus on saanut suomalaiset kotitaloudet lykkäämään hankintapäätöksiä, mutta kulutuksen odotetaan piristyvän ja kääntyvän kasvuun vuonna 2026. (Lähde: VM julkaisu 2025:53, Suomen Pankin tiedote 19.12.2025.)

*Suomen Pankki laski talousennustetta 24.3.2026 alaspäin, sillä Iranin sodan aiheuttama energian hintojen nousu jarruttaa kasvua. Väliennusteen mukaan BKT kasvaa 0,6 prosenttia vuonna 2026 ja kasvun ennustetaan yltävän 1,4 prosenttiin vuonna 2027 ja vuonna 2028 1,5 prosenttiin. Kasvunäkymää sumentavat erityisesti suuri epävarmuus Iranin sodasta ja edelleen jatkuva Ukrainan sota. Myös kansainvälisen kaupan jännitteet ovat voimistuneet Yhdysvaltojen tullipolitiikan muutosten vuoksi. Inflaation ennustetaan nopeutuvan 1,9 prosenttiin, mutta hidastuvan vuonna 2027 1,5 prosenttiin ja vuonna 2028 se olisi 1,8 prosenttia. Työttömyysasteen arvioidaan olevan 2026 10,2 prosenttia, mutta tilanteen odotetaan kohenevan suhdanteen parantuessa. Euriborkorko pomppasi 2,929 prosenttiin ja päiväkohtainen nousu on suurin sitten vuoden 2008. Näin korkealla 12 kuukauden euribor on ollut viimeksi syyskuussa 2024. (Lähde: Suomen Pankki/ajankohtaista)*

**Taulukko:** Kansantalouden keskeisiä tunnuslukuja

(Lähde: Taloudellinen katsaus, Talvi 2025, VM Kansantalousosasto 18.12.2025)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
BKT markkinahintaan, määrän muutos, %	-1,2	0,4	0,2	1,1	1,7	1,6
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	6,2	1,6	0,4	1,2	1,8	1,9
Työttömyysaste, %	7,2	8,4	9,6	9,5	9,1	8,5
Työllisyysaste, %	73,6	72,1	71,6	71,5	71,9	72,4
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	3,4	3,6	2,2	2,0	2,0	2,0
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	3,0	2,9	2,8	2,7	2,6	
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa bkt:een, %	77,1	82,4	89,1	91,6	92,4	93,8

Bruttokansantuotteen kasvu jäi vuonna 2025 0,2 prosenttiin, mutta arvioidaan kasvavan vuonna 2026 1,1 % ja vuonna 2027 1,7 prosenttia. Inflaatio oli vuonna 2025 0,4 prosenttia ja nousee asteittain 1,9 prosenttiin vuoteen 2028 mennessä. Työttömyysasteen ennustetaan laskevan vuoden 2025 9,6 prosentista 8,5 prosenttiin vuonna 2028. Inflaation hiipumisesta ja laskevista lainakoroista huolimatta kotitalouksien kulutus on ollut vaimeaa. Heikko työllisyystilanne, arvaamaton naapuri ylläpitää uhkaa ja epävarmuutta yhteiskunnassa ja näiden lisäksi julkisen talouden sopeuttamistarpeet (mm. kulutusverojen korotus, sosiaalietuuksien leikkaukset) tuovat epävarmuutta painaen kuluttajien luottamusta poikkeuksellisen pitkäkestoisesti. Yksityisen kulutuksen odotetaan kääntyvän kasvuun vuonna 2026 työllisyystilanteen parantuessa ja kotitalouksien reaalitylöjen noustessa. Työmarkkinoille tulevan työvoiman edellytykset työllistyä ovat keskimääräistä heikkomat samaan aikaan, kun yritykset hakevat tuottavuutta ja kilpailukykyä ottamalla käyttöön korvaavaa teknologiaa. Nämä hidastavat työllisyyden kasvua pitemmällä aikavälillä. Korkotason ei ennakoita nousevan, joten asuntovelallisten korkomenot pysyvät kohtuullisen matalina ennusteperiodilla.

Keskipitkällä aikavälillä 2029-2030 Suomen talouden odotetaan kasvavan kohtalaisesti. Vuonna 2029 kasvu on 1,5 prosenttia ja vuonna 2030 1,3 prosenttia. Kasvua tukevat muun muassa yksityisten investointien vahva kehitys ja vuodelle 2029 kohdistetut puolustusmenojen lisäykset. Talouden suhdanteista ja hallituksen työllisyystoimien vaikutuksesta työllisyysasteen odotetaan kohoavan 72,9 prosenttiin vuonna 2029 ja 73,3 prosenttiin 2030. Työttömyysasteen arvioidaan laskevan 7,8 prosenttiin vuonna 2030. Kuluttajahintojen nousu saavuttaa Euroopan keskuspankin 2 prosentin inflaatio-tavoitteen vuonna 2029. (Lähde: VM 2025:61/18.12.2025 Taloudellinen katsaus, talvi 2025)

## Kuntatalouden kehitys

Taulukko: Kuntatalouden kehitys vuoteen 2029, mrd euroa (käyvin hinnoin)

Lähde: Kuntatalousohjelma vuodelle 2026 VM julkaisu 2025:53

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
<b>Toimintakate</b>	<b>-14,1</b>	<b>-14,3</b>	<b>-15,4</b>	<b>-16,2</b>	<b>-16,6</b>	<b>-17,1</b>	<b>-17,5</b>
Verotulot	14,6	14,1	14,1	14,8	15,4	16,0	16,6
Valtionosuudet	3,7	3,4	4,1	4,2	4,2	4,5	4,7
Rahoitustulot ja -kulut, netto	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
<b>Vuosikate</b>	<b>4,6</b>	<b>3,6</b>	<b>3,0</b>	<b>3,2</b>	<b>3,1</b>	<b>3,7</b>	<b>4,1</b>
Poistot	-2,9	-2,9	-3,0	-3,1	-3,2	-3,3	-3,4
Satunnaiset erät, netto	0,3	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>1,7</b>	<b>1,4</b>	<b>0,4</b>	<b>0,1</b>	<b>0,0</b>	<b>0,4</b>	<b>0,7</b>
Tulorahoituksen korjauserät	-0,2	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Tulorahoitus, netto	4,3	3,5	3,0	2,7	2,7	3,3	3,7
Investoinnit, netto	-3,9	-3,9	-4,0	-4,2	-4,2	-4,5	-4,7
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>	<b>0,4</b>	<b>-0,4</b>	<b>-1,1</b>	<b>-1,4</b>	<b>-1,5</b>	<b>-1,2</b>	<b>-1</b>
Lainakanta	19,9	20,5	21,5	22,9	24,4	25,6	26,5
Kassavarat	6,8	6,5	6,3	6,1	5,9	5,6	5,4

## Kuntatalouden kuluja kasvatti Te-palvelu-uudistus 2025

Valtiovarainministeriön arvion mukaan Te-palvelu-uudistuksen myötä kunnista tulee suhdanneherkempiä ja työllisyyden kehitys vaikuttaa kuntatalouteen aiempaa voimakkaammin. Erityisesti korkean rakenteellisen työttömyyden alueilla työttömyyden kustannukset voivat nousta merkittävästi. Uudistus on ajoittunut myös heikkoon suhdannetilanteeseen, mikä on lisännyt kuntien työttömyysturvan rahoituskustannuksia aiemmin ennakoitua enemmän. Kuntien peruspalveluiden painopiste säilyy kuitenkin edelleen koulutus- ja sivistyspalveluissa, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskeva. Palvelutarpeen väheneminen ei johda kustannusten laskuun samassa suhteessa. Lisäksi varhaiskasvatuksen osallistumistaso ja erityisen tuen tarve ovat lisääntyneet viime vuosina. (Lähde: Taloudellinen katsaus 2025:61).

Kuntaliiton tilinpäätösanalyysin mukaan kuntien kulut kasvoivat vuonna 2025 lähes pelkästään työllisyyden hoidon aiheuttamien noin 1 mrd € lisäkulujen vuoksi. Te-palvelu siirtyi kunnille noin 100 miljoonaa euroa aliresursoituna. Kuntatalouden kokonaistilanne heikkeni vuodesta 2024 ja toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna kuntataloudessa oli yli 800 miljoonan euron alijäämä vuonna 2025. Peruskuntien lainakanta kasvoi, mutta pysyi ennallaan suhteessa veropohjaan. Kertaerät paransivat kuntien tulosta merkittävästi ja omaisuutta myytiin yhteensä reilulla miljardilla eurolla. Ilman Helsingin, Espoon ja Porin tulosta kuntien tulos jäisi reiluun 100 miljoonaan euroon. Toimintakate heikkeni edellisvuodesta 7,8 prosenttia TE-uudistuksen lisätessä kuluja. Kuntien omat sopeuttamisohjelmat hillitsivät kulukasvua muilla palvelualueilla.

Verotulot toteutuivat talousarviota hieman heikompana. Kunnallisverotuottojen lasku (0,2 %/-21 me) johtuu verovuoden 2024 kunnallisveron oikaisusta, työllisyyden pienenemisestä, veroperustemuutoksista sekä vakuutusmaksujen muutoksista. Kunnallisveroprosenttia nosti 68 kuntaa ja laski neljä kuntaa. Yhteisöverotulot laskivat 4,4 %. (-75 me) kuntien osuuden ollessa yhteisöverosta 23,65 prosenttia. Kiinteistöverotulot kasvoivat 2,1 % (50 me). Valtionosuudet lisääntyivät 19 % (660 me), pääosin te-uudistuksen vaikutuksesta johtuen. Valtionosuuksia vähensi muun muassa sote-siirtolaskelmaan liittyvät erät, indeksijarru ja verotulomenestysten korvaus, jossa kunnallisverotuksen ansiotulovähennys poistui ja kuntien verotulot kasvoivat vastaavalla summalla.

Kuntien heikentynyt talustilanne näkyy alijäämäisten tulosten lisääntymisenä. Vuonna 2025 kolmasosa Manner-Suomen kunnista oli alijäämäinen tilikauden tuloksella mitattuna. Tilikauden tulos heikkeni kaikissa kuntakokoluokissa, mutta isoissa kaupungeissa muita enemmän.

Kuntien korkokulut kääntyivät hieman laskuun vuonna 2025. Keskikorko oli noin 2 prosenttia, 10 vuoden koron ollessa reilut kolme prosenttia. Vuosikate ei riittänyt kattamaan poistonalaisia investointeja, tosin poistotaso ei kuvaa todellista investointitasoa poistojen jäädessä systemaattisesti investointeja alhaisemmaksi. Velkamäärä kasvoi 700 miljoonalla eurolla (3,4 %) vuodesta 2024.

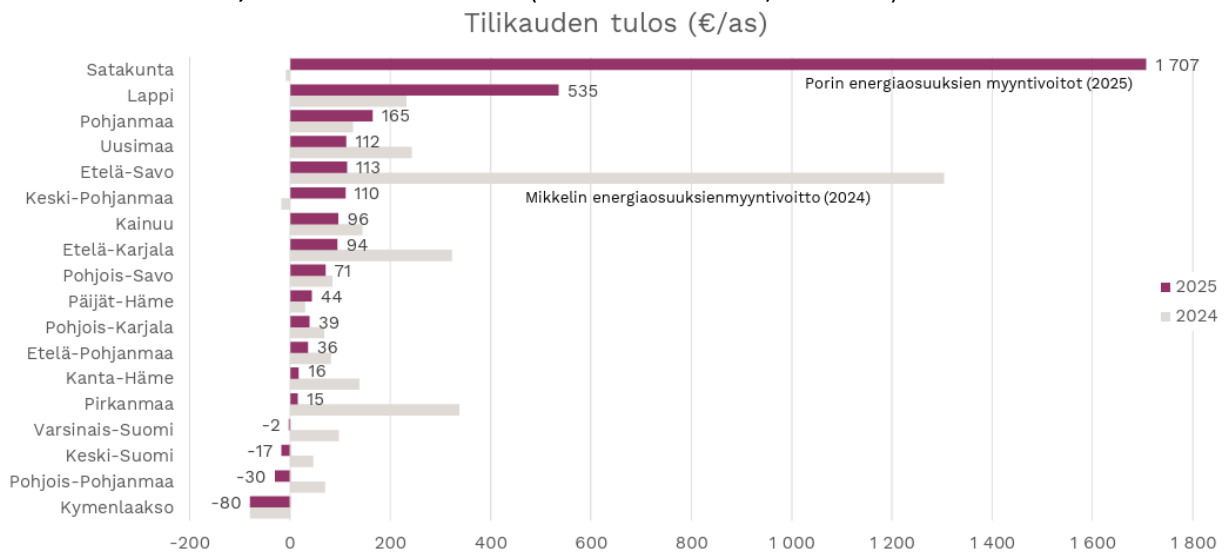
Euromääräisesti heikoimmat tulokset tehtiin Vantaalla, Tampereella ja Oulussa. Alijäämäisten kuntien määrä laski ja taseeseen kertynyttä alijäämää oli 14 (17) kunnalla. Tilikauden tulos oli +0,7 miljardia euroa.

Tilikauden tulosta ei yksistään voi käyttää kuntatalouden tasapainon mittarina. (Lähde: Suomen Kuntaliitto/Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot 2025)

### Kuntien taloudellinen eriytyminen ja tilinpäätösarviot

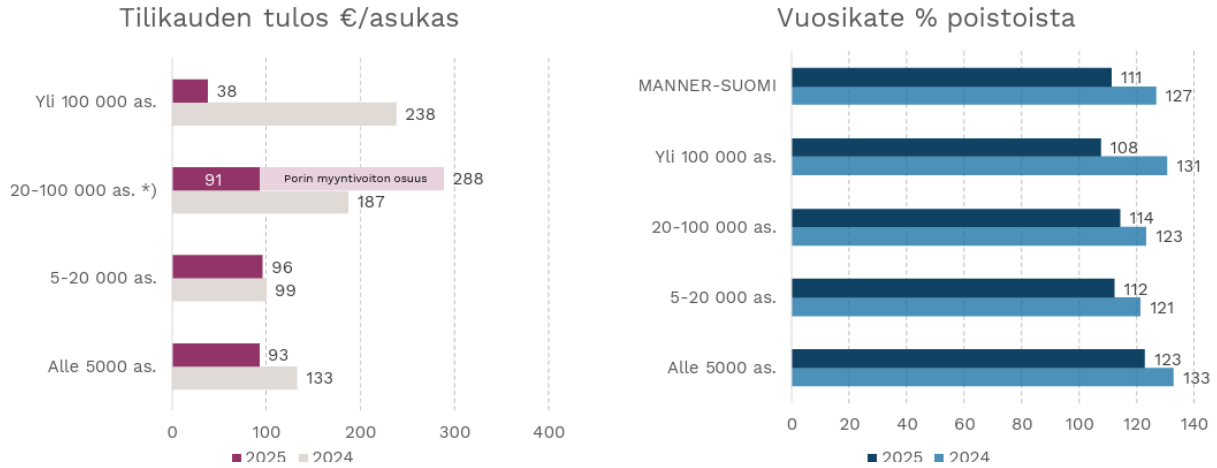
Tilikauden tuloksella mitattuna maakunnista parhaiten menestyi Satakunta (1707 e/as) ja Lappi (535 e/as.). Seuraavaksi parhaat Pohjanmaa (165 e/as.), Uusimaa (112 e/as) ja Etelä-Savo (113 e/as). Kainuun tuos oli 96 euroa/asukas (vuonna 2024 144 e/as). Maakunnista heikoimman tuloksen teki Kymenlaakso (-80 e/as.), jolla myös vuoden 2024 tulos oli negatiivinen (-90 e/as). Lisäksi Pohjois- ja Keski-Pohjanmaa sekä Varsinais-Suomi tekivät alijäämäiset tulokset. Yksittäisistä kunnista parhaimmat tulokset tekivät Porin kaupunki (4324 e/asukas) ja Kemi (2.260 e/asukas). Tulos yli tuhat euroa/asukas oli Pyhäjoella, Lestijärvellä, Sodankylässä ja Kittilässä. Kainuun kunnista Sotkamo teki alijäämäisen tuloksen (-236 e/as.).

**Kuvio: Tilikauden tulos, Manner-Suomen kunnat** (Lähde: Valtiokonttori/Kuntaliitto)



Vuonna 2025 Manner-Suomen kuntien tulos oli 133 euroa/asukas, kun se vuonna 2024 oli 187 euroa/asukas. Yli 100 000 asukkaan kunnissa tulos pieneni -200 euroa/asukas. 20.000-100.000 asukkaan kuntien tulosta paransi Pori, muutoin tuloksen jäädessä 91 euroon/asukas. 5.000-20.000 asukkaan kuntien tulos on 96 euroa/asukas.

**Kuvio: Vuosikate ja tilikauden tulos (Lähde: Valtiokonttori/Kuntaliitto)**



Vuosikatteella mitattuna yli 100.000 asukkaan kaupunkien tulos on vahvin. Vahva vuosikate mahdollistaa isot investoinnit, mutta se näkyy rahavirrassa. Alle 5.000 asukkaan kunnissa rahavirta on paras, vaikka vuosikatteella mitattuna heikoin. Rahavirta jää ylijäämäiseksi alhaisten investointimenojen vuoksi. Pitkällä aikavälillä tarkasteltuna yli 100.000 asukkaan kuntien vuosikate on kehittynyt parhaiten, ja samalla isoimmat investoinnit painottuvat myös näihin kuntiin. Vuonna 2024 kuntien lainakanta kääntyi kasvuun. Manner-Suomen kuntien lainakanta on lähes 3.500 euroa/asukas, isojen kuntien lainakannan ollessa noin lähes 1000 euroa pienempi.

**Kuntien tilinpäätöksen tunnuslukuja (otos 5.000-10.000 asukkaan kunnista sekä Kainuun maakunta) (Lähde: Valtiokonttori/Kuntaliitto)**

Asukasluvultaan 5.000-10.000 asukkaan kuntien (68) vertailussa lainakanta vuonna 2024 oli suurin Ähtärissä (9.537 e/as.) ja Kuhmo on sijalla 21. (4.294 e/as.) Naapurikunnista Suomussalmen lainakanta oli 3.180 e/asukas ja Nurmeksen 2.132 e/as. Inarin **investointimenot** olivat 818 e/as. Nurmeksen 322 e/as., Suomussalmen 483 e/as. ja Kuhmolla 439 e/as. Kainuun kunnista sekä lainat (9.393) että investoinnit (8.746) e/asukas oli eniten Sotkamolla. Vuoden 2025 luvut ovat tilinpäätösarvotietoja. Manner-Suomen osalta lainakanta keskimäärin oli 3.599 e/asukas ja investointimenot 3.450 e/asukas.

Taulukko: Talouden tunnuslukuja (otos) 5.000-10.000 asukkaan kunnissa (Väkilukujakajana käytetty molempien vuosien osalta vuoden 2024 väkilukua).

Tunnusluvut €/as	Väestö		Toimintakate		Verotulot		Valtionosuudet		Tilikauden tulos		Vuosikate%poistoista		Investointimenot		Lainakanta	
	31.12.2024	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	
5 000 - 10 000 as.	490 051	-2 771	-2 886	2 481	2 493	869	939	149	116	134	125	595	540	3 390	3 309	
Nurmes	8 980	-2 851	-2 936	2 154	2 091	1 248	1 329	117	-279	122	67	359	322	2 034	2 132	
Kuhmo	7 483	-3 095	-3 173	2 500	2 377	1 109	1 086	205	101	147	127	231	439	4 258	4 294	
Mynämäki	7 477	-2 542	-2 581	2 350	2 385	573	604	-116	-20	66	93	389	94	5 938	5 714	
Uusikaarlepyy	7 439	-2 912	-3 055	2 420	2 432	1 279	1 372	352	418	178	225	437	393	4 650	4 131	
Kuruvesi	7 354	-2 740	-2 759	2 075	2 030	1 232	1 295	113	215	119	144	200	169	2 838	2 335	
Pudasjärvi	7 304	-3 708	-3 761	2 150	2 286	2 105	2 277	-131	226	81	136	165	437	4 269	3 579	
Inari	7 224	-3 641	-3 848	2 499	2 598	1 574	1 731	32	236	107	170	743	818	1 360	781	
Mäntyharju	7 057	-2 368	-1 771	2 502	2 595	69	268	24	823	101	348	216	414	3 570	2 882	
Suomussalmi	7 038	-2 563	-2 877	2 419	2 375	1 150	1 211	122	24	113	103	535	483	3 610	3 180	
Outokumpu	6 444	-2 227	-2 509	1 953	1 989	441	766	127	546	183	262	1 322	442	4 444	5 111	
Haapavesi	6 365	-3 231	-3 196	2 184	2 117	1 459	1 528	98	160	137	138	170	203	7 047	6 943	

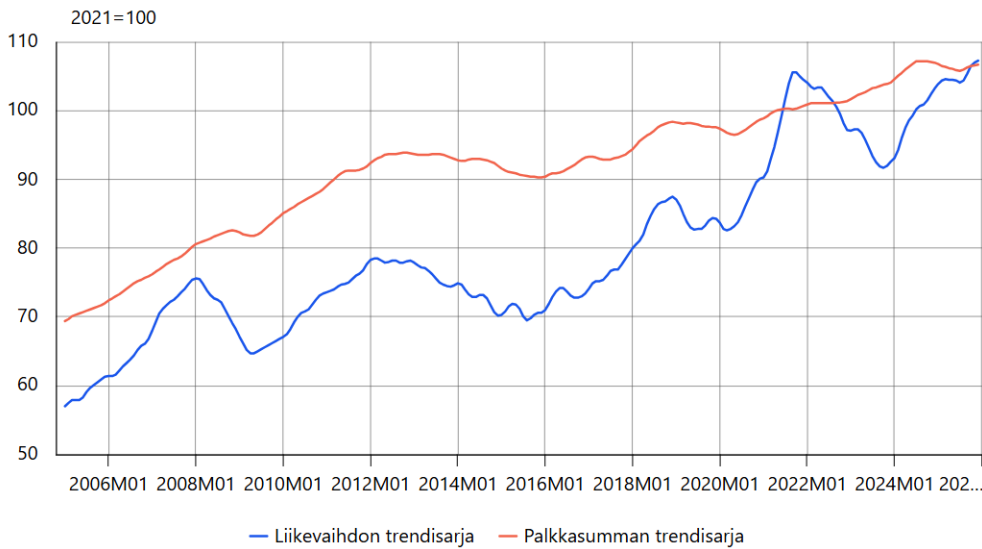
Taulukko: Talouden tunnusluvut, Kainuun maakunta

Tunnusluvut €/as	Väestö		Toimintakate		Verotulot		Valtionosuudet		Tilikauden tulos		Vuosikate%poistoist		Investointimenot		Lainakanta	
	31.12.2024		2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Kainuu	69 639		-3 299	-3 411	2 398	2 454	1 206	1 291	144	96	96	119	901	691	4 270	4 231
Hyrnsalmi	2 002		-3 266	-3 640	2 838	2 806	1 349	1 486	588	163	302	135	372	201	849	849
Kajaani	36 433		-3 479	-3 521	2 344	2 306	1 378	1 474	90	162	118	134	466	719	3 379	3 322
<b>Kuhmo</b>	<b>7 483</b>		<b>-3 095</b>	<b>-3 173</b>	<b>2 500</b>	<b>2 377</b>	<b>1 109</b>	<b>1 086</b>	<b>205</b>	<b>101</b>	<b>147</b>	<b>127</b>	<b>231</b>	<b>439</b>	<b>4 258</b>	<b>4 294</b>
Paltamo	2 990		-2 635	-2 523	2 357	2 342	703	935	-4	417	99	183	138	118	6 060	5 459
Puolanka	2 345		-3 229	-3 608	2 250	2 296	1 611	2 028	151	230	133	149	1 671	422	2 345	1 437
Ristijärvi	1 163		-3 091	-3 119	2 807	2 778	692	756	102	121	141	151	84	53	2 184	1 745
Sotkamo	10 185		-3 552	-3 768	2 413	3 060	785	800	266	-236	-37	53	3 446	1 320	8 746	9 393
Suomussalmi	7 038		-2 563	-2 877	2 419	2 375	1 150	1 211	122	24	113	103	535	483	3 610	3 180
<b>Manner-Suomi</b>	<b>5 605 317</b>		<b>-2 583</b>	<b>-2 779</b>	<b>2 492</b>	<b>2 486</b>	<b>605</b>	<b>724</b>	<b>187</b>	<b>133</b>	<b>127</b>	<b>111</b>	<b>799</b>	<b>803</b>	<b>3 450</b>	<b>3 599</b>

### 1.3.2 Talouden kehitys Kuhmossa

**Kuvio:** Liikevaihdon ja palkkasumman trendivertailu Kuhmon kaupungissa

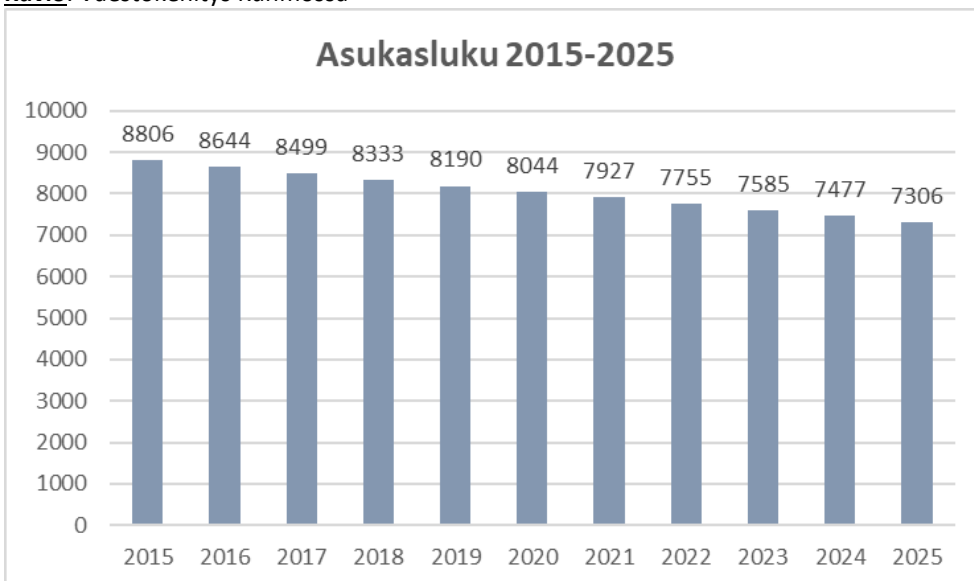
Liikevaihdon ja palkkasumman trendivertailu Kuhmon kaupungissa, A-X Koko talous 2005M01-2025M12



Päivitetty: 25.3.2026

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

**Kuvio:** Väestökehitys Kuhmossa



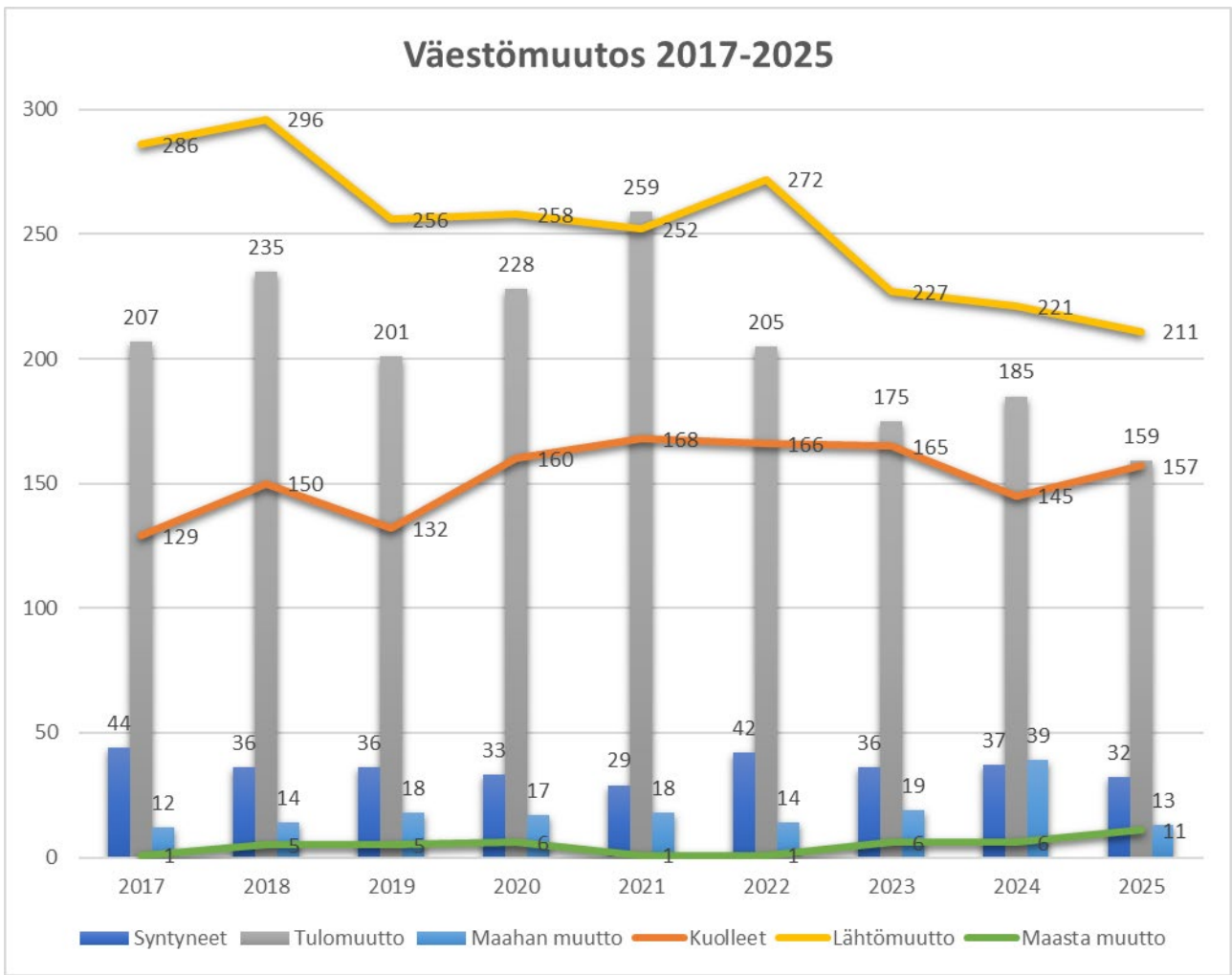
**Taulukko:** Kuhmon väestörakenne ikäryhmittäin

Lähde: Tilastokeskus, Väestörakenteen ennakkotiedot alueittain, 31.12. (ennuste 2025)

Vuosi	Väestö	Muutos kpl (vrt edell. v)	Muutos %	Ikäjakausa							
				0-4 v	%	5 - 19 v	%	20 - 64 v	%	65 -	%
2010	9492	-144	-1,5	379	3,99	1352	14,24	5367	56,54	2394	25,22
2016	8647	-159	-1,8	264	3,05	1127	13,03	4467	51,66	2789	32,25
2017	8499	-148	-1,7	241	2,84	1099	12,93	4304	50,64	2855	33,59
2018	8333	-166	-1,96	233	2,80	1047	12,57	4148	49,78	2902	34,83
2019	8190	-143	-1,72	224	2,73	1023	12,49	3952	48,85	2991	36,52
2020	8044	-146	-1,78	202	2,51	987	12,27	3829	47,60	3026	27,62
2021	7927	-117	-1,45	190	2,40	979	12,35	3736	47,13	3022	38,12
2022	7755	-172	-2,17	189	2,44	928	11,97	3584	46,22	3051	39,34
2023	7585	-170	-2,19	176	2,32	905	11,93	3474	45,80	3030	39,95
2024	7477	-108	-1,42	177	2,37	866	11,58	3343	44,71	3049	40,78
2025	7306	-171	-2,29	179	2,45	749	10,25	3311	45,32	3067	41,98

**Taulukko:** Väestömuutostekijöitä Kuhmossa

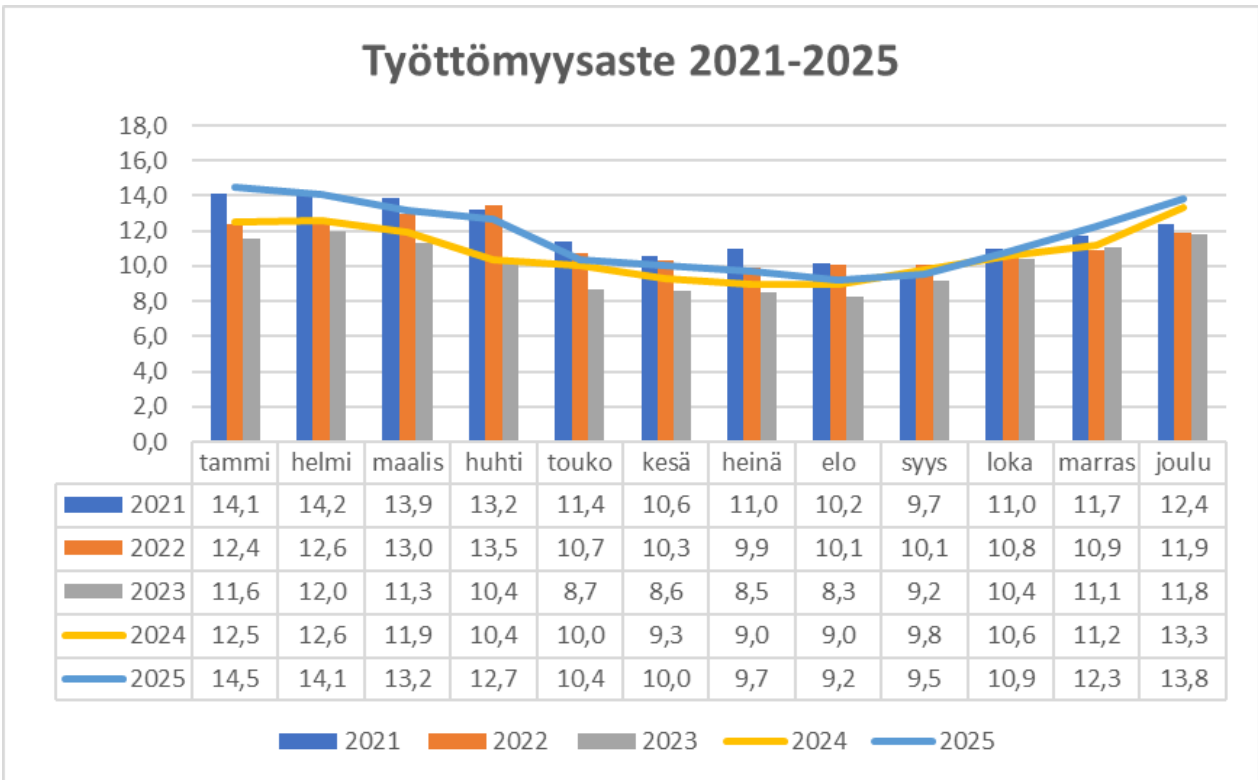
Lähde: Tilastokeskus, väestömuutoksen ennakkotiedot



**Taulukko:** Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat TE-toimistoissa kunnittain/Kainuu

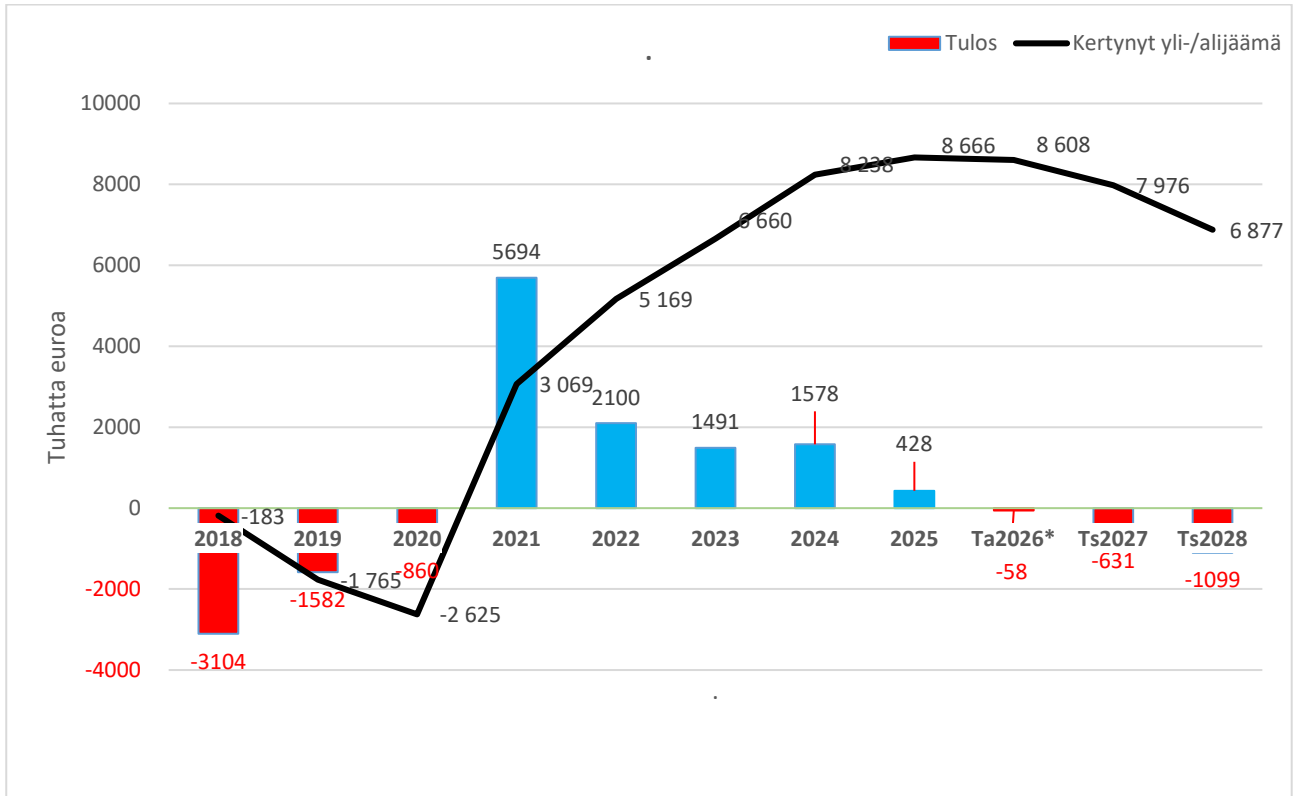
Lähde: Työllisyyskatsaus Kainuu, joulukuu 2025

Kunta	Työttömät työnhakijat		Muutos		Työttömistä työnhakijoista lomautetut		Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta		Avoimet työpaikat		Muutos	
	Joulu 2025	Marras 2025	Joulu 2024	Joulu 2025 Joulu 2024	%	%	Joulu 2025	Marras 2025	Joulu 2024	Joulu 2025 Joulu 2024	%	
Hyrnsalmi	94	84	95	-1	-1	13	13,5	...	...	...	...	...
Kajaani	2 147	1 865	2 036	111	5	206	12,8	149	200	173	-24	-14
<b>Kuhmo</b>	<b>404</b>	<b>360</b>	<b>402</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>80</b>	<b>13,8</b>	<b>12</b>	<b>15</b>	<b>9</b>	<b>3</b>	<b>33</b>
Paltamo	157	132	143	14	10	27	13,3	5	...	...	...	...
Puolanka	159	147	179	-20	-11	22	19,0	5	9	6	-1	-17
Ristijärvi	41	30	55	-14	-25	9	9,2	...	5	...	...	...
Sotkamo	400	340	368	32	9	77	8,5	24	21	31	-7	-23
Suomussalmi	405	359	418	-13	-3	86	15,0	17	28	13	4	31
<b>Kainuu</b>	<b>3 807</b>	<b>3 317</b>	<b>3 696</b>	<b>111</b>	<b>3</b>	<b>520</b>	<b>12,6</b>	<b>216</b>	<b>284</b>	<b>239</b>	<b>-23</b>	<b>-10</b>

**Kuvio:** Työttömyysasteen kehitys Kuhmossa 2020-2025

## Kuhmon kaupungin tuloksen sekä yli-/alijäämän kehitys 2018 – 2025 (-2028)

Kuvio: Kuhmon kaupungin tuloskehitys sekä yli-/alijäämäkertymä



Kunnan tuloslaskelma osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulojen kattamiseen. Tässä yhteydessä esitetty tuloslaskelma sisältää kaupunkiemon ulkoiset tuotot ja kulut. Vuoden 2025 tilikauden ylijäämä on 428 tuhatta euroa. Tulos pieni edelliseen vuoteen verrattuna 87,5 tuhatta euroa.

Vuoden 2021 tilinpäätökseen kirjattiin 1 450 tuhatta euroa harkinnanvaraista valtionosuutta. Vuoden 2022 tulosta kasvattivat Kainuun sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän purkamisen yhteensä noin 1 702 tuhatta euroa, Kainuun pelastuslaitoksen palautus 99,0 tuhatta euroa, tytäryhtiöiden osingot yhteensä 200,0 tuhatta euroa. Kuhmon Sampo Kiinteistöjen lainasaamisten ja osakkeiden alaskirjauksen osuus oli -362,5 tuhatta euroa.

Vuoden 2023 tulokseen vaikuttavia yksittäisiä eriä olivat: Kainuun sote, tilinpäätöksen 2022 avaaminen/oikaisu – 492.503,95 e, Kainuun pelastuslaitoksen varallaolokorvauksen palautus 126.032 e, Kuhmon Lämpö Oy, osinko 410.560 e, Oppimiskeskuksen asuntola, purkuvaraus -130.000 e, Piilolan koulu, lisäpoisto -300.000 e sekä Kuhmon Yrityssampo, osakkeiden arvonalentuminen -620.000 e.

Vuoden 2024 tulokseen vaikuttavia yksittäisiä eriä:

- Verotulot toteutuivat 1 251.339 e budjetoitua suurempina
- Piilolan koulu, tekninen siipi, purkuvaraus -180.000 e
- Oppimiskeskus, purkuvaraus -550.000 e
- Oppimiskeskus, lisäpoisto -434.994,39 e
- Kyläkoulut, lisäpoisto -51.487,23 e
- Kuhmon Yrityssampo, osakkeiden arvonalentuminen -440.000 e

Vuoden 2025 tulokseen vaikuttavia yksittäisiä eriä:

- Verotulot toteutuivat -909.931 e budjetoitua pienempinä
- Lisäpoistot ja poistoajan korjaukset -356.437 e
- Kuhmon Yrityssampo, osakkeiden arvonalentuminen -440.000 e
- Peruspaasi Oy, korvaus -155.000 e

Vuonna 2025 tilapalvelujen vuokratuotot olivat 1 913,7 (2 100,9) tuhatta euroa, josta hyvinvointialueen osuus oli 1.635,5 (1.823,8) tuhatta euroa.

Käyttötaloudessa henkilöstömenot ovat suurin menoerä 14 618,4 (14 992,9) tuhatta euroa ja ne pienenevät 218,6 tuhatta euroa edellisvuoteen nähden. TE-uudistuksen myötä työllistämistuella palkattua henkilöstöä ei enää ollut, joten se pienensi palkkasummaa -383,4 tuhatta euroa, mutta kokonaisuudessaan palkat ja palkkiot yhteensä pienenevät -185,8 tuhatta euroa. Sairausvakuutus- ja kelakorvaukset pienensivät palkkamenoja -182,0 (-185,0) tuhatta euroa. Työntekijän sosiaaliturvamaksut kasvoivat kuitenkin 81 tuhatta euroa. Kuel-tasausmaksu oli 397,1 tuhatta euroa ja se pieneni -161 tuhatta euroa edellisvuoteen nähden.

Korkojen lasku näkyi korkomenojen pienenemisenä -361,7 tuhatta euroa edellisvuoteen verrattuna. Sijoituksiin liittyvä arvonalentumisten palautuksen/arvonalentumiset nettovaikutus oli -160,1 (169,0) tuhatta euroa. Arvopapereiden myyntivoitot olivat 1 949,3 (1 661,5) tuhatta euroa ja myyntitappiot -89,1 (-49,2) tuhatta euroa.

### **Sitovat määrärahat**

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarvioon tehtävistä määrärahamuutoksista päättää kaupunginvaltuusto. Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan tehdä vain poikkeustapauksissa.

Vuoden 2025 talouden toteutumisen ennuste perustui tammi-lokakuun toteumaan sekä arvioon loppuvuoden toteutumisesta ja marras-joulukuun vaihteessa ei ollut tiedossa merkittäviä määrärahan ylityksiä, joten talousarviomuutokseen ei katsottu olevan aiheutta.

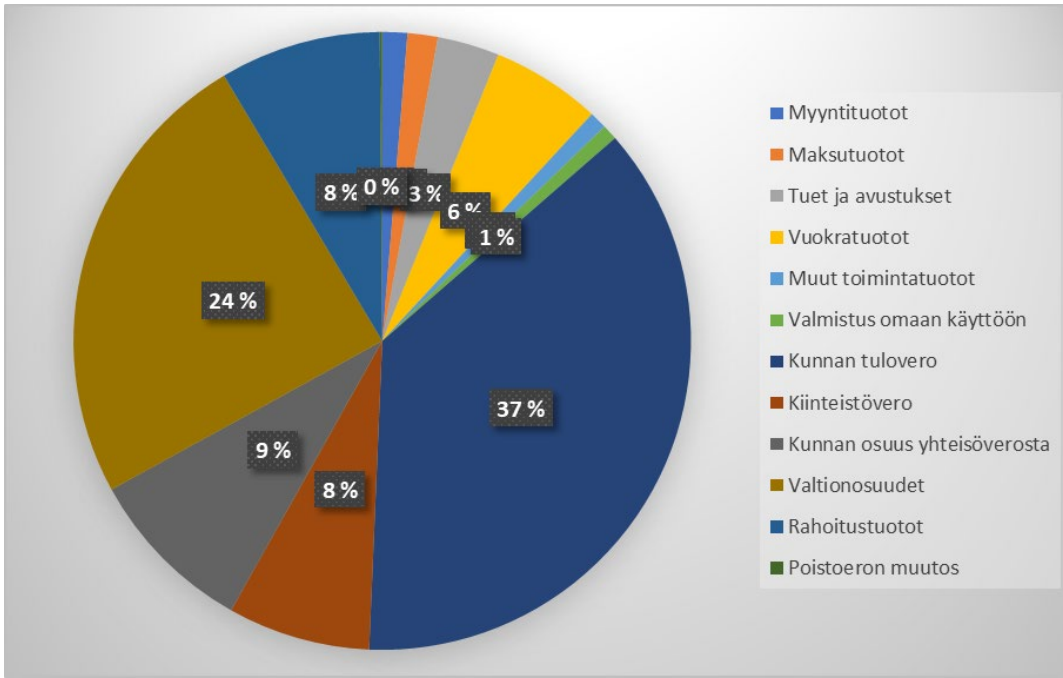
Koko kaupungin tasolla tarkasteltuna toimintakate alitti budjetoidun 458,7 tuhatta euroa (-1,9 %). Keskushallinnon palvelualueen (sisältää kaupunginhallituksen) toimintakatetavoite toteutui budjetoidun mukaisena. Kaupunkiympäristön palvelualueen toimintakatetta (ylitti 6,4 % budjetoidun) heikensi marras-joulukuun taitteessa riita-asiaan saatu sovinto Peruspaasi Oy:n kanssa korvaussumman ollessa 155 tuhatta euroa. Vetovoimaisuuden palvelualueen toimintakate toteutui 7,6 prosenttia, Työllisyyden edistämisen palvelualue 2,9 prosenttia ja Kasvun ja oppimisen palvelualue 3,7 prosenttia budjetoitua parempana. Luottamustoimielinten (vaalit, tarkastuslautakunta, kaupunginvaltuusto, valiokunnat ja jaosto) toimintakatteet ylittivät budjetoidut määrärahat vajaalla 13 tuhannella eurolla.

Palvelualueiden sisällä toimintakate joissain tapauksissa jäi asetetusta tavoitteesta, mutta ylitykset eivät olleet kokonaisuuteen nähden joko prosentuaalisesti tai euromääräisesti merkittäviä. Kansalaisopiston osalta Sotkamon kunnalta tuli 78,8 tuhannen euron tasauskasvu. Vastaavasti Sotkamon kunnalle lähetetty 60,8 tuhannen euron tasauskasvu musiikkiopistotoimintaan liittyen nosti toimintakatteen budjetoidun mukaiseksi. Kunnallistekniikassa toimintatuotot alittivat budjetoidun -25,8 tuhatta euroa ja toimintakulut -107,9 tuhatta euroa. Tilapalvelujen osana toimintatuotot jäivät 142 tuhatta euroa budjetoitua pienemmiksi ja toimintakulut ylittivät budjetoidun 86,5 tuhannella eurolla.

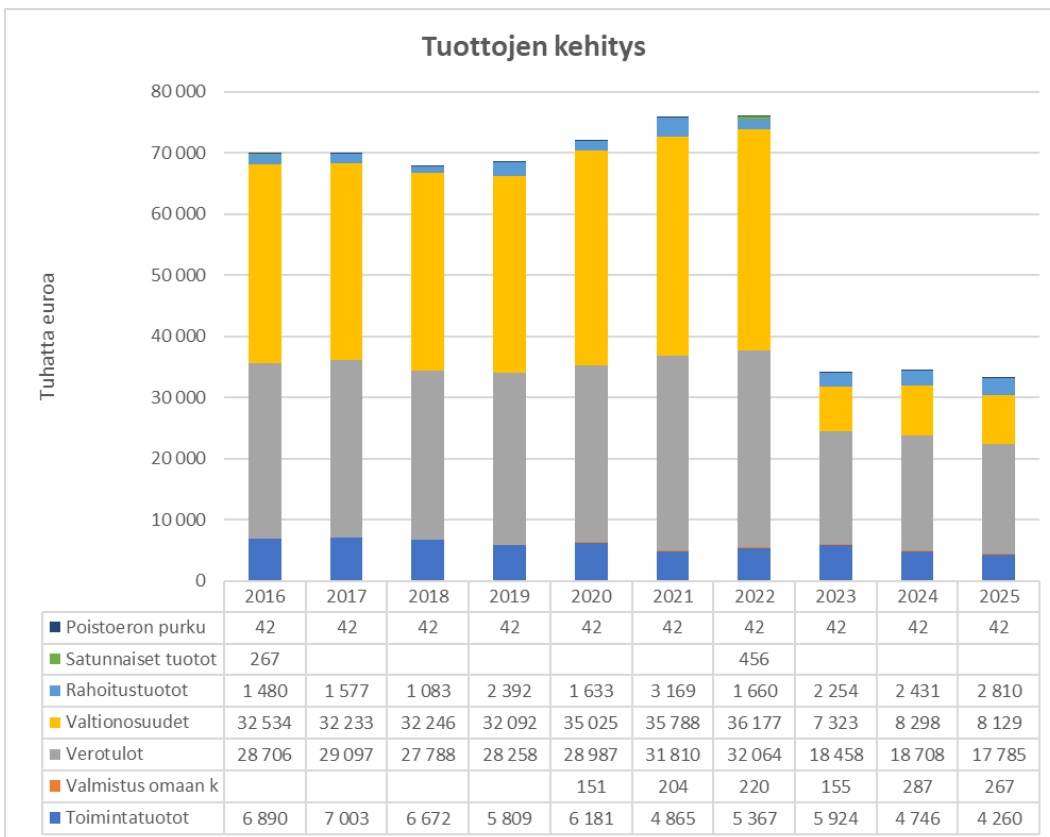
Korkotuottojen alitusta selittää budjetointivaiheessa korkotuottoihin kirjattu takausprovision tuotto (86,6 te), mutta toteutuessaan ne kirjattiin muihin rahoitustuottoihin. Korkokulut alittivat 57,3 tuhannella eurolla. Talousarviovaiheessa korkomenot ennakoitu varovaisuussyistä hieman toteutunutta suuremmiksi.

## Tuotot 2025

Kuvio: Tuottojen jakaantuminen 2025



Kuvio: Tuottojen kehitys



Huom. Tuottojen kehityksessä vuoden 2023 ja 2022 tulojen toteutumisen vertailussa on otettava huomioon sote-uudistus. Uudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi 1.1.2023 kunnilta hyvinvointialueille ja niiden rahoitusvastuu kunnilta valtiolle. Kuntien tuloja pienennetään siirtyviä kustannuksia vastaavasti alentamalla valtionosuuksia, verotulomenetysten kompensatioita, kuntien osuutta yhteisöveron

tuotosta sekä kunnallisveroa. Kuntien valtionosuus vuonna 2023 muodostuu vuosien 2021 ja 2022 keskimääräiseen tulokseen perustuen ja kuntien kunnallisveroprosentteja alennetaan 12,64 prosenttiyksiköllä. Yhteisöveron osalta kompensointi toteutetaan verojärjestelmän sisällä jako-osuutta pienentämällä kolmanneksella.

Vuoden 2025 osalta Tuotot pienenevät edelliseen vuoteen verrattuna -1 219 tuhatta euroa. Toimintatuotot laskivat -486 tuhatta euroa, verotuotot laskivat -924 tuhatta euroa, mutta valtionosuudet nousivat 169 tuhatta euroa. Rahoitustuotot kasvoivat 379 tuhatta euroa.

Verotuloja vuonna 2025 kertyi 17 784,8 (18 708,3) tuhatta euroa eli -923,6 tuhatta euroa edellisvuotta vähemmän. Kunnan tuloverot olivat 12 345,0 (12 866,7) tuhatta euroa ja ne pieneivät -521,6 tuhatta euroa (-4,1 %). Vuonna 2025 Kuhmon efektiivinen veroaste oli 6,89 (6,54) %. Kiinteistöverotuottoja saatiin 2 485,4 (2 517,3) tuhatta euroa, vähennystä -31,9 tuhatta euroa (-1,3 %). Yhteisöverotuottoja saatiin 2 954,2 (3 324,4) tuhatta euroa, joka oli -370,1 tuhatta euroa (-11,1 %) edellistä vuotta vähemmän.

Valtionosuutta saatiin vuonna 2025 yhteensä 8 128,9 (8 298,0) tuhatta euroa, pudotusta edelliseen vuoteen 169,0 tuhatta euroa (-2,0 %).

Korkotuotot olivat 81,7 (110,6), laskua -28,9 tuhatta euroa. Muita rahoitustuottoja saatiin 2 728,6 (2 320,1) eli 408,4 tuhatta euroa edellisvuotta enemmän. Kuhmon rahoitusarvopapereiden markkina-arvo vuoden 2025 lopussa oli 31 581,0 (29 533,7) tuhatta euroa, kasvua 2 047,3 tuhatta euroa (6,93 %).

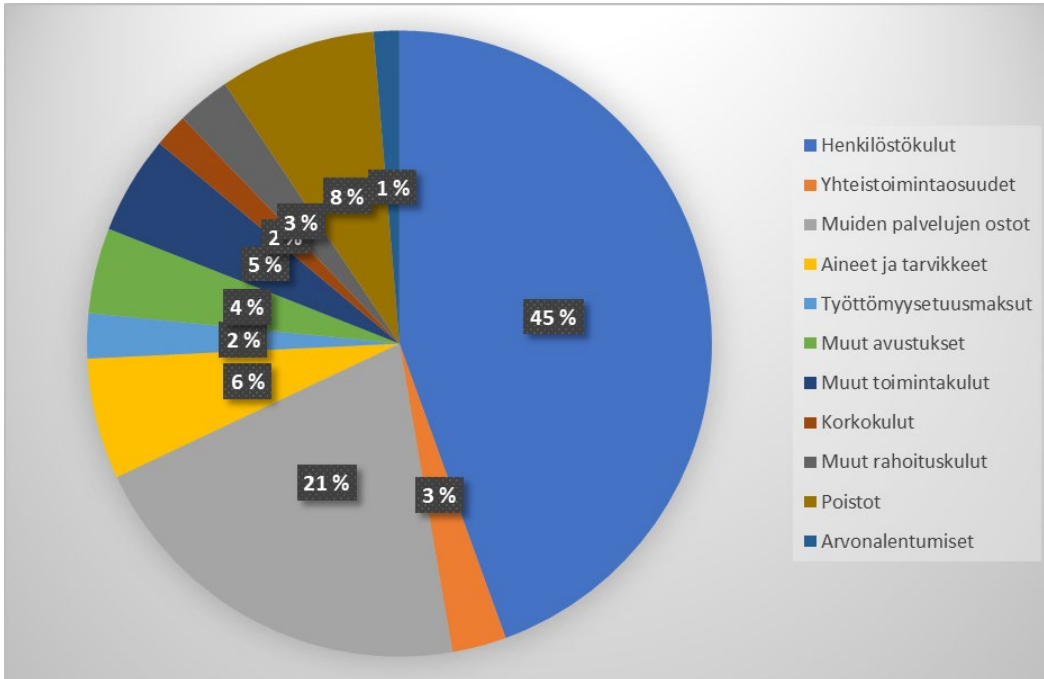
Toimintatuotot olivat 4 259,9 (4 746,3) tuhatta euroa, laskua -486,4 tuhatta euroa. *Myyntituottoja* saatiin 436,1 (672,4) tuhatta euroa, laskua -236,4 tuhatta euroa. Apteekin remonttiin liittyvien tuottojen osalta tehty (-49,6 te) oikaisu tilapalvelujen hallintoon vuodelle 2025. Ateria- ja puhtauspalvelujen myyntituloja saatiin vielä tammikuulta 2024 ja vaalien järjestämiseen saatiin rahoitusosuus valtiolta. *Maksutuottoja* saatiin 527,6 (505,9) tuhatta euroa, kasvua 21,6 tuhatta euroa.

*Tukia ja avustuksia* saatiin 1 080,7 (1 191,6) tuhatta euroa, laskua -110,9 tuhatta euroa. Te-uudistuksen vuoksi työllistämistukituloja ei enää vuonna 2025. Vuonna 2024 saatiin työllistämistukea 246,5 tuhatta euroa sekä 43 tuhatta euroa Tem:n tukea te-palvelujen järjestämiseen. Projektien avustustuotoissa on vaihtelua vuosittain ja ne kasvoivat 95,0 tuhannella eurolla edellisvuoteen verrattuna. Kelalta saatava työterveyshuollon kustannusten korvauksen arvio 2025 90,7 tuhatta euroa (tot. 2024 90,7 te).

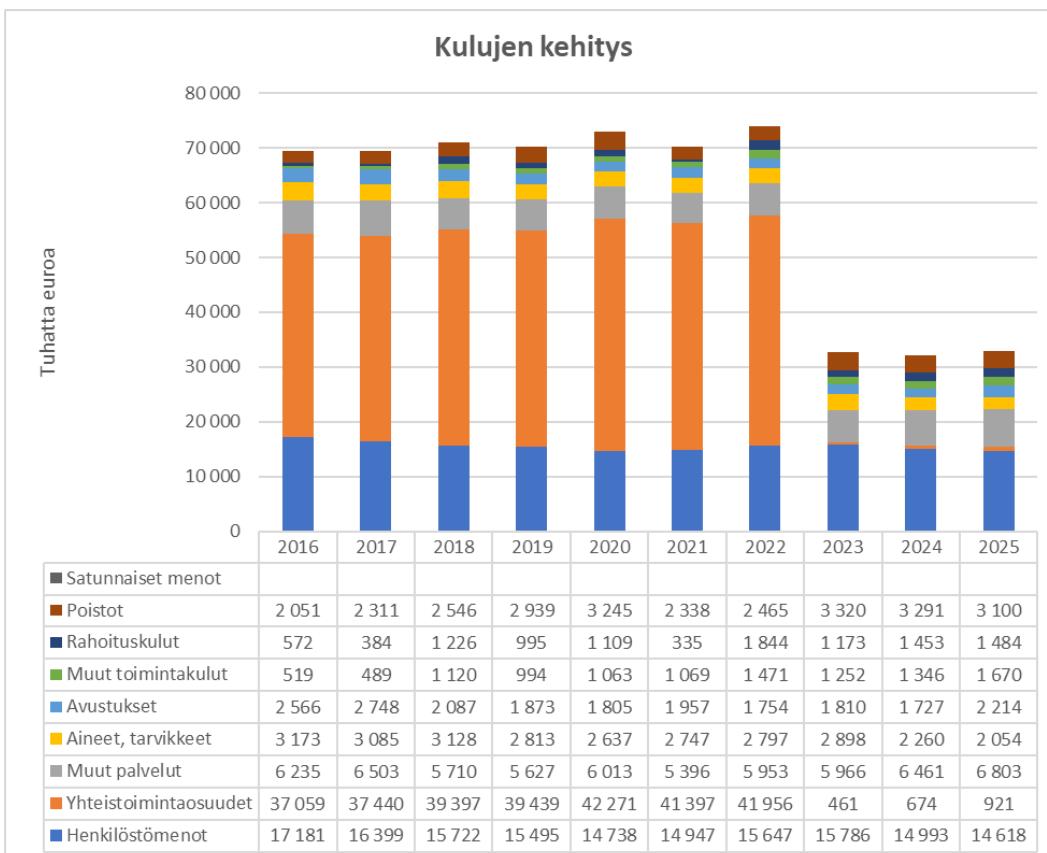
*Muut toimintatuotot* olivat 2 215,6 (2 376,4) tuhatta euroa, laskua -160,7 tuhatta euroa. Tilapalvelujen vuokratuotot pienenevät 180,9 tuhatta euroa.

## Kulut 2025

Kuvio: Kulujen jakaantuminen 2025



Kuvio: Kulujen kehitys



Huom. Vuoden 2023 ja 2022 kulujen toteutumisen vertailussa on otettava huomioon sote-uudistus. Uudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi 1.1.2023 kunnilta hyvinvointialueille ja niiden rahoitusvastuu kunnilta valtiolle. Edellä mainittua toimintaa vastaavat kulut poistuivat kunnan taloudesta

vuodesta 2023 alkaen. Vuoden 2023 alusta lukien ympäristöterveydenhuollon vastuukuntana aloitti Sotkamo. Maksuosuus ympäristöterveydenhuollon toteuttamisesta sisältyy kohtaan Yhteistoimintaosuudet.

**Toimintakulut** kokonaisuutena vuonna 2025 toteutuivat edelliseen vuoteen verrattuna 92,1 tuhatta euroa suurempina.

*Henkilöstömenot* sisältäen investointien palkat pienenevät -374,5 tuhatta euroa edellisvuoteen verrattuna, mihin vaikutti työllistämiskipalkkojen jääminen pois vuonna 2025 sekä ateria- ja puhtauspalvelujen ulkoistaminen 2/2024. Talousarvioon nähden henkilöstömenot toteutuivat -218,6 tuhatta euroa pienempinä. Sairausvakuutus- ja kelakorvaukset pienensivät palkkasummaa budjetoituun nähden -114,3 tuhatta euroa. Kuel-tasausmaksu pieneni vertailuvuoteen nähden -160,6 tuhatta euroa ja toteutui budjetoituun verrattuna -25,6 tuhatta euroa pienempänä.

#### Henkilöstömenot 2024-2025

	TA2025	TP2025	Ta-Tp erotus	Tp25/Ta25 ero	TP2024	Tp25/Tp24 ero	Tp25-Tp24 erotus
Henkilöstömenot yhteensä	-14 837 029	-14 618 403	-218 626	98,5 %	-14 992 868	97,5 %	374 466
Palkat ja palkkiot	-12 008 002	-11 888 611	-119 390	99,0 %	-12 074 382	98,5 %	185 771
Sivukulut	-2 829 027	-2 729 791	-99 236	96,5 %	-2 918 486	93,5 %	188 695
Henkilöstön palkkamenot	-11 924 418	-11 922 839	-1 579	100,0 %	-12 090 854	98,6 %	168 015
Sairausvak. ja kelakorvaukset	65 600	179 862	-114 262	274,2 %	184 926	97,3 %	-5 064
Luottamushenkilö- ym. palkkiot	-149 184	-145 634	-3 550	97,6 %	-168 454	86,5 %	22 820
Kuel-tasausmaksu	-422 770	-397 131	-25 639	93,9 %	-557 707	71,2 %	160 576
Investointeihin akt. henk.menot		266 943			286 633	93,1 %	-19 690

*Palvelujen ostot* pienenevät 138,7 tuhatta euroa edellisvuoteen nähden. Yhteistoimintaosuusmaksut kasvoivat 222,9 tuhatta euroa lähinnä työllisyyspalveluiden järjestämisestä. Työllistämisen edistämispalvelujen järjestämisestä Kajaanin kaupungille maksettiin 126,4 tuhatta euroa. Lisäksi Kajaanin kaupungille maksettiin starttirahasta ja työnantaja-asiakaspalvelujen järjestämisestä 76,9 tuhatta euroa. Yhteistoimintaosuutena Sotkamon kunnalle maksettiin Ympäristöterveydenhuollon järjestämiseen liittyen maksuosuutta 17,3 tuhatta euroa edellisvuotta enemmän. Kainuun Liiton maksuosuus pysyi lähes ennallaan. Muita yhteistoimintaosuuksia maksettiin 23,5 tuhatta euroa.

Yhteistoimintaosuudet	Tp 2025	Tp 2024
Kuntaliitto	18 681	16 812
KT-kuntatyönantaja	4 795	5 042
Kainuun liitto	288 465	287 798
Ympäristöterveydenhuolto, Sotkamo	405 754	388 441
Kajaanin kaupunki, isäntäkunta	126 403	0
Kajaanin kaupunki starttiraha	45 908	0
Kajaanin kaupunki, työnantaja-asiak. palvelut	30 994	0
	<b>921 000</b>	<b>698 093</b>

Asiakaspalvelujen ostot kunnilta kasvoivat 20,2 tuhatta euroa. Summa sisältää sairaalakouluopetuksen ja kansalaisopiston toiminnan järjestämisestä aiheutuvat kulut. Asiantuntijapalvelut kasvoivat edellisvuoteen nähden 145,1 tuhatta euroa, it-palvelut sekä ohjelmisto- ja sovellusostomenot pienenevät -44,6 tuhatta euroa, vakuutusmenot -27,0 tuhatta euroa. Vakuusmaksut laskivat kilpailutuksen 1.6.2025 myötä. Rakennusten kunnossapito- sekä alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelumenot kasvoivat 238,1 tuhatta euroa. Koneiden ja laitteiden kunnossapitomenot pienenevät -53,4 tuhatta euroa. Majoitus- ja ravitsemuspalvelut (805,3 te) sekä matkustus- ja kuljetuspalvelujen (1 657,6 te) kustannukset toteutuivat lähes samansuuruisina vertailuvuoteen nähden.

Sosiaali- ja terveystalvupalvelumenot olivat 20,1 tuhatta euroa vuotta 2024 suuremmat. Muiden palvelujen ostot kasvoivat 57 tuhatta euroa edellisvuoteen nähden. Muissa palveluissa 2024 mukana 190,2 tuhatta euroa purkuvarauksen käyttö (pienentää menoja), joten vuodet eivät suoraan vertailukelpoisia. Lisäksi vuoteen 2024 kohdentuu 730 tuhannen euron purkuvaraus, mikä on huomioitu vertailussa. Osuus verotuskustannuksista oli 80,5 tuhatta euroa eli lähes samansuurinen kuin edellisvuonna. Muut yhteistoimintaosuudet kasvoivat 222,9 tuhatta euroa, mihin sisältyy 2025 te-palvelumuutoksesta johtuva Kajaanin kaupungille maksettava isäntäkuntamaksu.

*Aine- ja tarvikeostot* pienenivät -206,0 tuhatta euroa. Suurimmat muutokset elintarvikeostoissa -47,1 tuhatta euroa sekä, lämmityskuluissa -57,2 tuhatta euroa. Rakennus- ja muut materiaaliostot yhteensä pienenivät -57,64 tuhatta euroa.

*Avustuksia* maksettiin 487,1 tuhatta euroa edellisvuotta enemmän. Muutos johtuu te-uudistuksesta, jossa kunnan rahoitusosuus työttömyysetuuksista oli 353,9 tuhatta euroa suurempi kuin vuonna 2024 maksettu työmarkkinatuen kantaosuus. Lisäksi uutena menoeränä kustannuksia kasvatti palkkatuki, 212,6 tuhatta euroa. Muut avustukset yhteisöille toteutuivat hieman edellisvuotta pienempinä, sisältäen mm. yksityistieavustukset. Lastenkotihoidon tuki ja kuntalisä pienenivät edellisvuodesta yhteensä 31 tuhatta euroa.

*Muut toimintakulut* kasvoivat 226,1 tuhatta euroa. Jos summasta vähennetään poikkeuserä (Peruspaasi Oy 155 te sovintokorvaus), niin kasvu on 71,1 tuhatta euroa. Kiinteistö Oy Kuhmon Kulttuuritalolle maksettiin yhtiövastiketta 21,8 tuhatta edellisvuotta enemmän. Korotusta ei ole budjetoitu vuodelle 2025. It-laite-, ohjelmisto- ja sovellusvuokramenot pienenivät hieman (-6,0 t€) toteutuen 429,1 tuhannen euron suuruisina. Muissa vuokrissa kasvua 88,4 tuhatta euroa. Kasvu johtuu osin Sotkamon musiikkiopiston tilojen (31,2 te) vuokralaskun 2024 kirjauksesta vuodelle 2025.

*Muut rahoituskulut* kasvoivat 392,4 tuhatta euroa. Arvopapereiden myyntitappiot ovat -89,1 (-49,2). Arvonlennuskirjaukset olivat 344,8 tuhatta euroa edellisvuotta suuremmat. Korkokulut pienenivät 361,7 tuhatta euroa toteutuen 574,1 tuhannen euron suuruisina.

*Poistot* yhteensä pienenivät 191,3 tuhatta. Suunnitelmanmukaiset poistot, kasvua 295,2 tuhatta euroa. Lisäpoistoja ja poistoajan korjausta tehtiin 356,5 tuhannen euron edestä. Suurimmat lisäpoistot kohdentuivat Piilolan kouluun 90,6 tuhatta euroa, Louhelaan 20,7 tuhatta euroa ja perusopetuksen teknisen ja kotitaloustopilojen muutosinvestointiin 42,4 tuhatta euroa. Uimahalli osalta poistoajan lyhennys 85,2 tuhatta euroa. Vuodelle 2024 tehtiin lisäpoistot Oppimiskeskus 435,0 tuhatta euroa sekä Hietaperä koulu 21,2 tuhatta euroa ja Lentuan koulu 30,3 tuhatta euroa. Yrityssammon osakkeiden arvonalennus molempina vuosina oli 440 tuhatta euroa.

## Toiminta- ja vuosikate

Toimintakulujen ja toimintatuottojen erotuksena muodostuva **toimintakate** osoittaa, kuinka paljon käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. **Vuosikate** kuvaa kokonaisrahoituksen riittävyyttä.

Kuhmon kaupungin toimintakate vuonna 2025 oli 23 755,1 (23 156,9) tuhatta euroa. Toimintakate huononi 598,2 tuhatta euroa. Toimintatuotot pienenivät -486,4 tuhatta euroa ja toimintakulut kasvoivat 92,1 tuhatta euroa.

Kuhmon kaupungin vuosikate vuonna 2025 oli 3 484,8 (4 826,8) tuhatta euroa ja se heikkeni -1 342,0 tuhatta euroa. Kuhmon kaupungin käyttötalouden rahoitus vuosikatteella mitattuna on positiivinen.

Taulukko: Tuloslaskelman tunnusluvut

<b>TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT</b>	<b>2025</b>	<b>2024</b>
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	15,21	17,01
Vuosikate/Poistot, %	112,43	146,68
Vuosikate, euroa/asukas	476,98	645,56
Asukasmäärä	7 306	7 477

Vuosikate euroa/asukas on 476,98 euroa. Kokoluokaltaan 5000-10000 asukkaan kunnissa vastaava tunnusluku oli vuonna 2024 593 euroa. Vuosikate/Poistot oli 2024 134 % ja vuoden 2025 ennuste 125 %. (Lähde: Suomen Kuntaliitto Tietoja kuntien taloudesta vuosina 2024-2025 kuntakokoluokittain.)

Jos vuosikate ei riitä peittämään poistoja, tarkoittaa se, että taloutta tulee sopeuttaa.

## Tilikauden tulos ja yli-/alijäämä

Kun vuosikatteesta vähennetään suunnitelmanmukaiset poistot, arvonalentumiset sekä satunnaiset tuotot/kulut ja poistoeron muutokset, saadaan tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus eli tilikauden tulos.

Vuoden 2025 tulos on 385,2 tuhatta euroa ylijäämäinen. Tilikauden tulos heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna -1 150,8 tuhatta euroa. Kuhmon kaupungin tilikauden ylijäämä poistoeron kirjauksen jälkeen on 427,7 tuhatta euroa.

### Toiminnan rahoitus

Tilinpäätöksen rahoituslaskelma koostuu kunnan varsinaisen toiminnan, investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma johdetaan tilinpäätöksen tuloslaskelmasta ja taseesta.

Tarkempi rahoituslaskelma on tilinpäätöskirjan kohdassa 2.2.

### Toiminnan ja investointien rahavirta

**Toiminnan ja investointien rahavirran** positiivisuus ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen määrä puolestaan ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavirtoja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä.

Toiminnan ja investointien rahavirta vuonna 2025 oli 283,3 (3 880,4) tuhatta euroa ja heikkeni -3 597,2 tuhatta euroa. Toiminnan rahavirta heikkeni -1 806,0 tuhatta euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Investointeihin käytetyssä rahavirrassa pysyvien vastaavien luovutustulot olivat 0,0 (129,8) tuhatta euroa.

Rahoituksen rahavirta vuonna 2025 oli 750,2 (-1 324,7) tuhatta euroa. Pitkäaikaista lainaa nostettiin 4,0 (2,2) miljoonaa euroa. Lainoja lyhennettiin 3 731,0 (3 623,8) tuhatta euroa. Lyhytaikaisten lainojen määrä oli 0 (0) tuhatta euroa.

Taulukko: Kuhmon kaupungin toiminnan ja investointien kumulatiivinen rahavirta viideltä viimeiseltä vuodelta (2021 – 2025) on yhteensä 15 640 tuhatta euroa.

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
2021	2022	2023	2024	2025	KUM 5 V
4 540	2 277	4 659	3 880	283	15 640

Toiminnan ja investointien rahavirta/asukas oli vuonna 2025 38,76 (519,0) euroa/asukas. Vastaavan kokoisissa kunnissa vuonna 2024 vastaava luku oli keskimäärin 50 euroa/asukas. Manner-Suomen keskiarvo oli -71 euroa/asukas.

### Rahavarojen muutos

**Rahavarojen muutos** muodostuu rahoitustoiminnan muutosten nettomäärän sekä tulorahoituksen ja investointien nettomäärän erotuksena.

Kuhmon kaupungin rahavarojen muutos oli 1 033,4 tuhatta euroa.

Taulukko: Rahoituksen tunnusluvut

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Investointien tulorahoitus, %	106,41	299,16
Pääomamenojen tulorahoitus, %	49,74	92,16
Lainanhoitokate	0,94	1,28
Kassan riittävyys, pv	298	303
Asukasmäärä	7 306	7 477

**Investointien tulorahoitus - % -tunnusluku** kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu varsinaisella tulorahoituksella (ilman satunnaisia tuloja). Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä osuus investoinneista on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

**Pääomamenojen tulorahoitus - % -tunnusluku** kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta ja lainojen takaisinmaksusta on rahoitettu tulorahoituksella.

**Lainanhoitokate** kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Hyvänä lainanhoitokykyä voidaan pitää, jos tunnusluvun arvo on yli 2.

**Kassan riittävyys (pv)** kuvaa kunnan maksuvalmiutta. Se ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

### Kuhmon kaupungin rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Sisäiset erät, kuten kaupungin eri toimialojen keskinäiset saatavat ja velat eivät sisälly taseeseen.

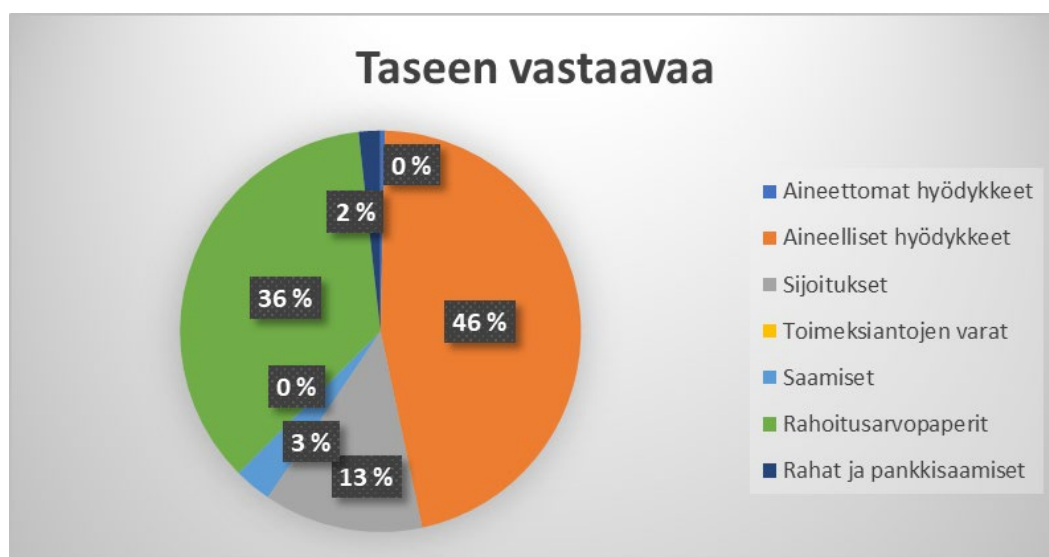
Kuhmon kaupungin taseen arvo oli vuoden 2025 lopussa yhteensä 79 481,4 (78 542,5) tuhatta euroa. Tarkempi tase esitetään tilinpäätöskirjan kodassa 2.3.

### Vastaavaa

Pysyviin vastaaviin sisällytetään aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, jotka vaikuttavat tuotannontekijöinä useana tilikautena sekä toimialasijoittamisen osakkeet, osuudet ja muut sijoitukset. Pysyvät sijoitukset on arvostettu hankintahintaan ja poistot on laskettu hyväksytyin poistosuunnitelman perusteella.

Poistosuunnitelma ja pysyvien vastaavien muutokset on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Kaavio: Taseen vastaavaa jakautuminen



Pysyvien vastaavien arvo taseessa vuonna 2025 oli 47,3 (47,2) miljoonaa euroa, laskua -0,2 miljoonaa euroa. Pysyvien vastaavien suurin erä 46 %:n osuudella taseesta on aineelliset hyödykkeet, joiden arvo on 36,8 (36,2) miljoonaa euroa. Rakennusten arvo taseessa on 25,0 (24,5) ja kiinteiden rakenteiden ja laitteiden arvo 5,9 (5,8) miljoonaa euroa, maa-alueet 4,2 (4,2) miljoonaa euroa sekä koneet ja kalusto 0,6 (0,7) miljoonaa euroa. Ennakkomaksuihin ja keskeneräisiin hankintoihin on taseessa kirjattu 0,8 (0,6) miljoonaa euroa. Arvo- ja taide-esineitä taseessa on 0,2 (0,2) miljoonan euron edestä.

Sijoituksia eli osakkeita ja osuuksia sekä muita saamisia oli taseessa 10,2 (10,6) miljoonaa euroa. Laskua -0,44 miljoonaa.

Vaihtuviin vastaaviin luetaan vaihto-omaisuus, pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset, rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

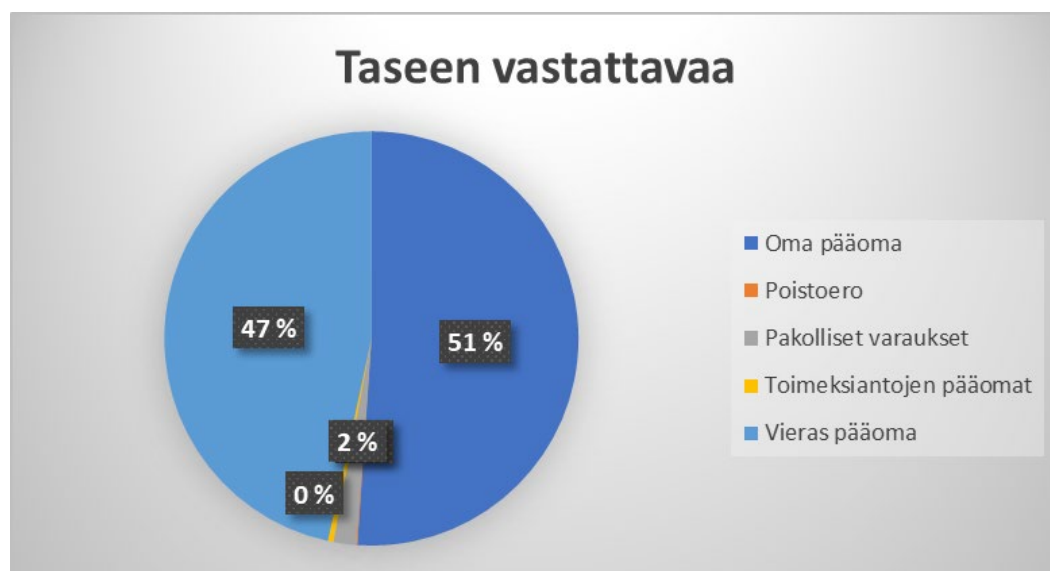
Vaihtuvia vastaavia oli vuoden 2025 lopussa 32,2 (31,4) miljoonaa euroa, kasvua 0,8 miljoonaa euroa. Kuhmossa rahoitusarvopaperit ovat vaihtuvien vastaavien merkittävin erä 36,0 %:n taseosuudella. Rahoitusarvopapereiden tasearvo oli vuoden lopussa 28,4 (26,7) miljoonaa euroa, kasvua 1,7 miljoonaa euroa. Kuhmon rahoitusarvopapereiden markkina-arvo vuoden 2025 lopussa oli 31 581,0 (29 533,7) tuhatta euroa, kasvua 2 047,3 tuhatta euroa (6,9 %). Lyhytaikaiset saamiset olivat 1,2 (1,4) miljoonaa euroa, laskua -0,2 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisia lainasaamisia oli 1,2 (1,2) miljoonaa euroa. Rahat ja pankkisaamiset olivat 1,4 (2,1) miljoonaa euroa, laskua -0,7 miljoonaa euroa.

Vaihtuvien vastaavien pitkäaikaisten saamisten arvo oli 1,2 (1,2) miljoonaa euroa. Pitkäaikaisten saamisten merkittävien erä on Kuhmon kaupungin 1,2 miljoonan euron lainasaaminen Kuhmon VesiEnergia Oy:ltä. Lyhytaikaisten saamisten arvo on 1,2 (1,4) miljoonaa euroa, josta myyntisaamiset 0,3 (0,3) miljoonaa euroa, lainasaamiset 0,02 (0,002), siirtosaamiset 0,3 (0,6) ja muut saamiset 0,6 (0,5) miljoonaa euroa.

**Kaupungin rahoitusarvopaperit** esitetään tarkemmin kappaleessa 1.4.

## Vastattavaa

Kaavio: Taseen vastattavaa jakaantuminen



Oma pääoman vuoden 2025 lopussa oli 40,6 (40,2) miljoonaa euroa. Oma pääoman osuus taseen loppusummasta on 47 %. Omasta pääomasta peruspääoma muodostaa 22,2 miljoonaa. Muiden omien rahastojen arvo on 9,8 miljoonaa euroa. Edellisten vuosien ylijäämä on 8,2 miljoonaa euroa ja tilikauden ylijäämä 0,4 miljoonaa euroa. Taseen kumulatiivinen ylijäämä on vuoden lopussa 8,7 miljoonaa euroa.

Poistoeron arvo taseessa on 0,1 (0,1) miljoonaa euroa. Pakollisten varausten arvo on 1,4 (1,4) miljoonaa euroa. Toimeksiantojen arvo taseessa oli 0,3 (0,3) miljoonaa euroa.

Vieras pääoma vuoden lopussa oli yhteensä 37,1 (36,5) miljoonaa euroa, kasvua 0,6 miljoonaa euroa. Lainat pankeilta ja julkisyhteisöiltä olivat 32,1 (31,9) miljoonaa euroa, kasvua 0,3 miljoonaa euroa. Talousarviolaina (4,0 milj. e) kilpailutettiin maaliskuussa 2025, ja laina nostettiin kesäkuussa. Vuoden 2025 lopussa Kuntatodistuksia ei ollut käytössä. Saatujen ennakoiden arvo taseessa oli 0,05 (0,05) miljoonaa euroa. Ostovelkojen osuus vieraasta pääomasta oli 1,4 (1,3) miljoonaa euroa, kasvua 0,1 miljoonaa euroa. Liittymismaksujen arvo oli 0,3 (0,3) miljoonaa euroa. Siirtovelat olivat 2,4 (2,2) miljoonaa euroa, kasvua 0,2 miljoonaa euroa.

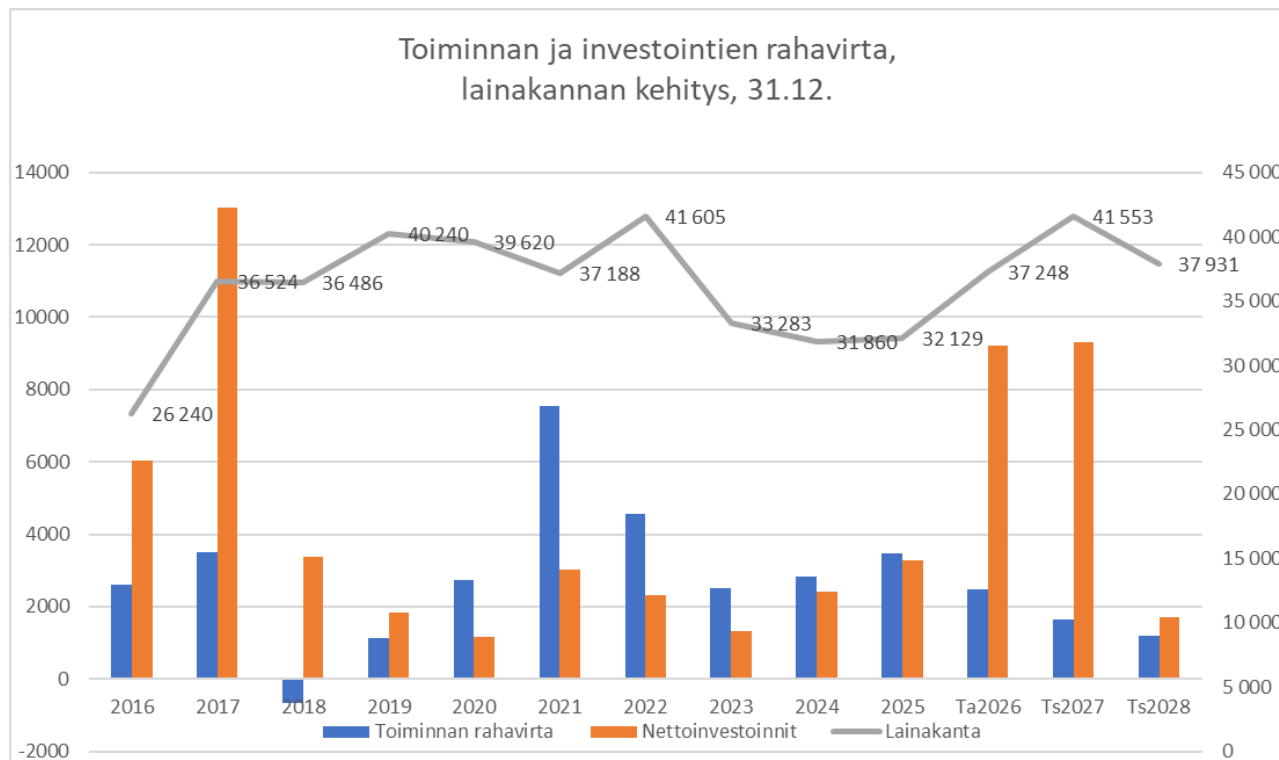
Taulukko: Taseen tunnusluvut

TASEEN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	51,2	51,3
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	122,6	114,8
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	8 666	8 238
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	1186,2	1 101,8
Lainakanta 31.12., 1 000 €	32 129	31 860
Lainakanta 31.12., €/asukas	4 398	4 261
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1 000 €	32 908	32 666
Lainat ja vuokravastuut €/as	4 504	4 369
Lainasaamiset, 1 000 €	1 220	1 202
Asukasmäärä	7 306	7 477

**Omavaraisuusaste** mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuus merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

**Suhteellinen velkaantuneisuus -tunnusluku** kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisin maksusta tulorahoituksella. Jonkinasteisena mittana voidaan pitää 50 %:n velkaisuusastetta, jonka yli tunnusluku ei saisi mennä.

Vuoden 2025 lopussa Kuhmon kaupungin omavaraisuusaste oli 51,2 (51,3) %. Suhteellinen velkaantuneisuus oli 122,6 (114,8) %.

Kuvio: Lainakannan kehitys, toiminnan ja investointien rahavirta

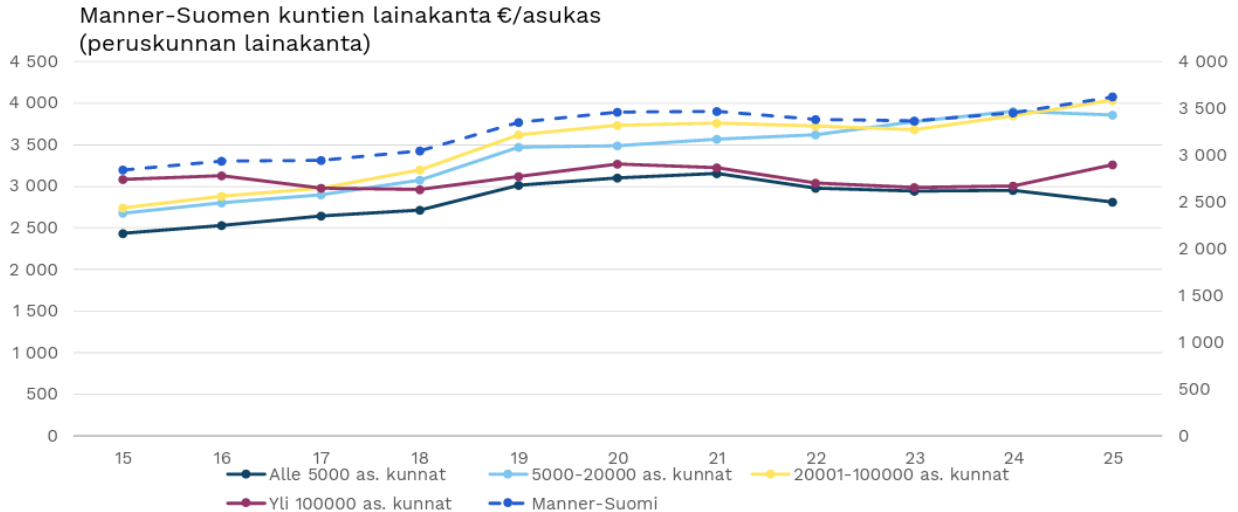
Taulukossa lainakannan poikkeuksellisen suurta muutosta vuosien 2022-2023 välillä selittää vuoden 2022 lopussa nostettu 4,5 miljoonan euron talousarviolaina, jolla maksettiin pois vuoden 2023 alussa erääntyneet 4,5 miljoonan euron kuntatodistukset. Vuosien 2023-2025 lopussa kuntatodistuksia ei ollut käytössä.

Kuhmon kaupungin lainakanta vuoden 2025 lopussa oli 32,1 (31,9) miljoonaa euroa, kasvua 0,2 miljoonaa euroa. Lainakanta/asukas oli 4 398 (4 261) euroa. Alla kuviossa Kuntien lainakanta kuntakokoluokittain ryhmiteltynä vuosilta 2015-2025.

**Kuvio:** Kuntien lainakanta euroa/asukas

(Lähde: Valtiokonttori, Tilastokeskus, Manner-Suomen kunnat ja kuntayhtymät 6.2.2026/Kuntaliitto)

## Kuntien lainakanta kääntyi kasvuun



### 1.3.3 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä ja talouden sopeuttamisesta

Kuhmon kaupungin tilinpäätös vuodelta 2024 oli 1 578 tuhatta euroa ylijäämäinen ja kaupungin taseen kertynyt ylijäämä oli 8 238 tuhatta euroa. Kuhmon kaupunginvaltuuston 17.12.2024 hyväksymä vuoden 2025 talousarvio oli -68,4 tuhatta euroa alijäämäinen. Tilinpäätös 2025 muodostui 428 tuhatta euroa ylijäämäiseksi. Verotulot toteutuivat -587 tuhatta euroa budjetoitua heikompana, mutta rahoitustuotot olivat 790,1 tuhatta euroa budjetoitua suurempia. Kulukurin vuoksi käyttötalous toteutui 458,6 tuhatta euroa budjetoitua pienempänä. Hyvä tulos mahdollisti 356,4 tuhannen euron lisäpoistot.

Sotkamon kunta on tuottanut ympäristöterveydenhuollon palvelut vuoden 2023 alusta lukien. Vuoden 2025 kustannukset olivat 405,8 tuhatta euroa. Kustannusten nousu on johtunut pääasiassa siitä, että kuntien yhteisellä päätöksellä parannettiin Kainuun kuntien eläinlääkärien työehtoja ja siten houkuttelevuutta työpaikkana. Tämä tuotti tulosta ja muun muassa Kuhmoon saatiin molemmat eläinlääkärintäytettyä sekä lisäksi rekrytoitua klinikkaohitajia.

	1 000 €	2023	2024	2025
Ympäristöterveydenhuollon kustannukset		269,6	364,4	405,8
Muutos			94,8	41,4
Muutos %			35,2 %	15,4 %

Kainuun Liiton maksuosuus oli vuonna 2025 288,5 (287,9) tuhatta. Kainuun-Koillismaan työllisyysalueen isäntäkuntana toimivalle Kajaanille maksettava yhteistoimintaosuus on 141 tuhatta euroa.

Hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa vuoden 2023 alusta, kunnille jää merkittävä kiinteistö-, korko- ja rahoitusriski sote- ja pelastustoimen kiinteistöihin liittyen. Kaupunki omistaa kiinteistöt, mutta HVA käyttää niitä valtion määräämällä vuokratasolla. Kuntalain 126 §:n mukaan kunnan hoitaessa 7 §:ssä tarkoitettua tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla kiinteistöjen vuokraaminen hyvinvointialueelle on yhtiöittämisvelvoitteeseen kuuluvaa toimintaa. Yhtiöittämisvelvoite astui voimaan 1.1.2026 alkaen. Kuhmon kaupunki yhtiöittää 1.5.2026 alkaen Honkalinnan, Levälahtikodin

ja Louhelan. Muutoksen myötä kaupunkiemon käyttötaloustuloista poistuu vuokratuottoja noin -700 tuhatta euroa. Hyvinvointialue irtisanoi toimintakeskuksen vuokrasopimuksen päättymään vuoden 2025 loppuun. Toimintakeskuksen tiloissa aloittaa 1.4.2026 Kuhmon Työvireen hallinnoima kolmivuotinen Toivo-hanke. Työvireen muu toiminta kirpputoreineen siirtyy tiloihin syksyllä 2026 ja osa tiloista jää kaupungin omia toimintoja varten.

Terveysaseman rakentamisesta kaupungin toimesta on tehty hyvinvointialueen kanssa sopimus vuonna 2025. Terveysaseman kustannusarvio on 8,2 miljoonaa euroa ja sen rakentaminen ajoittuu vuosille 2026-2027. Talousarviossa 2026 varauduttiin myös uuden pelastusaseman rakentamiseen (5,7 me), mutta sen toteutuminen siirtyy tulevaisuuteen hyvinvointialueen päätöksen takia.

Kuhmon Yrityssammon osakkeiden tasearvoon on tehty 1 500,0 tuhannen euron alaskirjaus jaksottaen vuosille 2023-2025, ja josta vuodelle 2025 kohdennettiin 440 tuhatta euroa. Tase-arvo 31.12.2025 1 964,9 tuhatta euroa.

Tuupalan puusiiven valmistuttua syksyllä 2025, oppimiskeskukselta jäi tyhjilleen kotitalouden ja käsityön opetustilat. Oppimiskeskuksen liikuntasali jää edelleen koulujen ja seurojen käyttöön. Oppimiskeskuksen muista tiloista luopumiseen varauduttiin tekemällä tilinpäätöksessä 2024 lisäpoisto 435,0 tuhatta euroa sekä purkuvaraus 550,0 tuhatta euroa. Kiinteistöstrategiatyöryhmän tehtävänä on vuonna 2026 ratkaista oppimiskeskuksessa sijaitsevien teknisen työn ja ankurivalmennuksen sijoituspaikat jatkossa. Kuhmon Työvireen toiminta siirtyy syksyllä 2026 toimintakeskukseen. Toimintojen uudelleen järjestelyllä tähdätään kiinteistöjen ylläpitokustannusten karsimiseen.

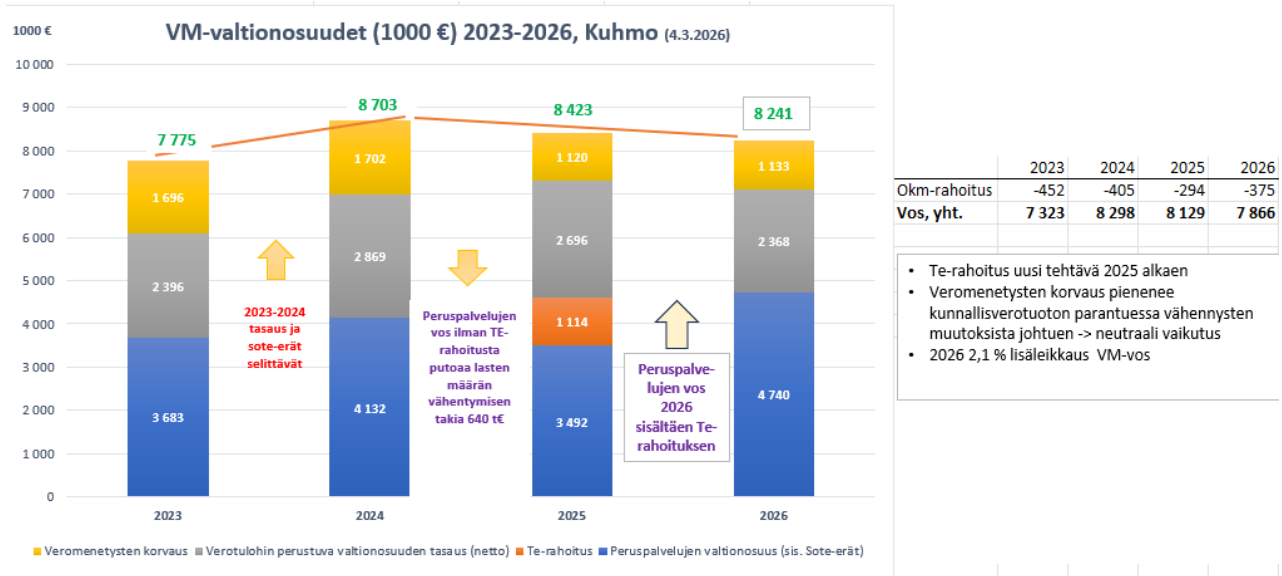
Piilolan koulun musiikkiluokka siirtyy Tuupalan puusiipeen helmi-maaliskuussa 2026. Piilolan liikuntasali jää edelleen koulujen ja seurojen käyttöön. Piilolan koulun teknisen siiven käytöstä poistamiseen varaudutaan ja museon tavarat siirretään päärakennukseen. Vuonna 2025 lahjoituksena saadut Sailojen patsaat jäävät Piilolaan.

Kaupunginvaltuusto teki Hietaperän ja Lentuan koulujen koskevan lakkauttamispäätöksen 22.4.2024 ja koulutoiminta päättyi 31.7.2025. Lisäksi kaupunginvaltuusto hyväksyi 16.12.2025 Hietaperän koulukiinteistöä koskevan myymisen 21 tuhannella eurolla. Lentuan koulu laitettu myyntiin uudelleen alkuvuodesta 2026. Koulukäytössä Hietaperän ja Lentuan koulujen ylläpito- ja korjausinvestointikulut vuonna 2024 olivat noin 108 tuhatta euroa, joten odotettavissa on merkittävä säästö. Oppilasmäärän vähentyminen ja toimintojen keskittäminen Tuupalaan tuo synergiaetua opetuksen järjestämiseen, mutta nostaa hieman koulukuljetusmenoja. Tyhjiillään olevan Kontion koulun ylläpitokulut ovat vuositasolla noin 50 tuhatta euroa.

Ateria- ja puhtaanpitopalvelut ulkoistettiin 1.2.2024 alkaen SOL Palvelut Oy:n ja Vireko Oy:n muodostamalle ryhmittymälle (Kh2.10.2023 § 242). Kaupungin osuus hyväksytystä tarjouksesta on 1 259,0 tuhatta euroa. Toteutuneet kustannukset ensimmäisenä kokonaisuina toimintavuonna 2025 olivat 1 166,4 (1 248,2) tuhatta euroa. Oppilasmäärän vähentäminen näkyy ateriakustannuksissa. Palvelun ulkoistaminen kasvattaa kaupungin menoja, vaikka henkilöstömenoissa saadaankin säästöä. Lisäksi ateria- ja puhtauspalveluiden tuottamisesta Kainuun sotelle saatujen myyntituottojen poistuminen näkyy myyntituottojen pienenemisenä. Ateriamyynnit vuonna 2025 olivat 10,7 (91,4) tuhatta euroa. Puhtauspalvelut on sisällytetty tilavuokriin.

Vuoden 2025 alussa voimaan astui TE-palvelut 2024-uudistus. Kuntien menot lisääntyvät sekä laajenevien työllisyyspalvelutehtävien menojen että laajentuvan etuuksien maksuvastuun takia. Yksittäisen kunnan maksuun vaikuttaa merkittävästi TE-järjestäjän kanssa tehty sopimus. Te-palvelujen järjestäminen toteutetaan isäntäkuntamallilla Kainuun-Koillismaan työllisyysalueiden kuntien kesken Kajaanin toimiessa isäntäkuntana. Te-palvelujen järjestämiseen saadut valtionosuudet kattoivat vuonna 2025 kustannuksista noin 60 prosenttia. Vuonna 2026 peruspalvelujen valtionosuus sisältää te-rahoituksen. Suhdannevaihtelu ja rakenteellinen työttömyys vaikuttavat Kelalle maksettavien työttömyysetuusmaksujen määrään. Työmarkkinatuen kuntaosuus oli vuonna 2024 410,6 tuhatta euroa, ja uudistuksen myötä vuonna 2025 työttömyysetuusmaksut olivat yhteensä 764,5 tuhatta euroa. Työttömyydestä aiheutuvia kustannuksia yritetään hillitä Kuhmon Työvireen kolmivuotisella Toivo-hankkeella (1.4.2026-31.3.2029). Kuviossa Kuhmon saamat valtionvarainministeriön myöntämät valtionosuudet 2023-2026.

Kuvio: VM-valtionosuudet (1000 €) 2023-2026, Kuhmo



Uuden Rakentamislain muutokset astuivat voimaan vuoden 2025 alusta lukien. Muutoksen myötä Kuhmon rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksut pienenevät noin 20 tuhatta euroa vuoteen 2024 nähden.

Kiinteistön maapohjan verotuksen eriyttäminen yleisestä kiinteistöveroprosentista toteutui vuoden 2024 alusta lukien ja se kasvattaa hieman verotuloja. Kiinteistöverouudistuksen toteutuessa kokonaisuudessaan maapohjan verotusarvon perusteena olisi nykyiseen tapaan alueen maapohjien kauppahinnat, mutta verotusarvoja päivitetäisiin vuosittain. Maapohjan verotusarvojenmuutokset vaihtelisivat alueittain huomattavasti enemmän kuin rakennusten verotusarvon muutokset. Kiinteistöverotuksen arvostamisuudistuksen tavoite on korjata kiinteistöjen verotusarvojen ja käypien arvojen eriytyminen toisistaan. Vapaa-ajanasuntojen veroprosentin piiriin kuuluvien rakennusten verotusarvot nousisivat valtiovarainministeriön mukaan 24 prosentilla.

Lausunnolla oleva hankintalakimuutos sisältää sekä sidosyksikkö- että muita menettelyyn liittyviä muutoksia. Sidosyksiköllä tarkoitetaan hankintayksiköstä muodollisesti erillistä ja päätöksenteon kannalta itsenäistä yksikköä, jossa hankintayksikön omistusosuus on vähintään 10 prosenttia. Sidosyksikköä koskevassa 10 prosentin vähimmäisomistusvaatimuksessa tulee huomioida emoyhtiö ja sen tytär- ja osakkuusyhtiöt. Siirtymä aika on 30.6.2027 saakka. Lakimuutos toteutuessaan tarkoittaa sitä, että Kuhmon kaupunki ei voi ostaa Monetra Oulu Oy:ltä talous- ja henkilöstöpalveluja, vaan palvelut on kilpailutettava. Kilpailutus aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia ja lisätyötä. Riskinä on sekä palvelun että osaavan henkilöstön saatavuus.

Lisäpainetta Kuhmon talouteen ja talouden tasapainottamiseen tuovat jo aiempina vuosina suoritettavat mittavat investoinnit ja edelleen suunnitelmavuosille kohdistuva suuri investointipaine sekä kaupungin korkea velkaantuneisuus. Suhteellinen velkaantuneisuus-% oli vuonna 2025 122,6 (114,8), kun tavoiteltava taso on alle 50.

Kaupunginvaltuuston joulukuussa 2025 hyväksymä talousarvio vuodelle 2026 on 221,9 tuhatta euroa ylijäämäinen. Jos huomioidaan alkuvuodesta saatu vahvistettu valtionosuuspäätös vuodelle 2026 (-156,4 t€) sekä verokehikon 2/2026 ennuste (-124,0 t€), talousarvio on -58,5 tuhatta euroa alijäämäinen.

Kaupunki on varautunut pieneneviin tuloihin, palkankorotusten kasvattamiin henkilöstömenoihin sekä yleiseen kustannustason nousuun sopeuttamalla toimintaansa vuosina 2024-2026:

	2024	2025	2026
Mikä muuttuu	Ateria- ja puhtauspalvelujen ulkoistus 1.2.2024 -> menot kasvavat	Te-uudistus 1.1.2025 -> valtionosuudet eivät kata kustannuksia	Hva-kiinteistöjen yhtiöittämisvelvollisuus pienentää toimintatuottoja -> yhtiöittäminen lykkääntyy 1.5.2026 saakka
Mitä tehdään	Tehtävien täyttämättä jättäminen Oppimiskeskuksen asuntolarakennuksen purkaminen	Tahko-halli-kokeilun päättäminen 31.12.2024 Kyläkoulujen lakkauttaminen 31.7.2025	Kiinteistöstrategiatyön jatkaminen

	Päätös kyläkoulujen lakkauttamisesta	Palvelualueiden lisäsäästö -500 te- mintakatteeseen suhteutettuna Projekteja 2024-2025 päättyy Tehtävien täyttämättä jättäminen Vakuutusten kilpailutus	Oppimiskeskuksen päärakennuksen yllä- pitokustannusten säästö kotitalous- ja käsiyötilojen siirryttyä puusiipeen Maksuton varhaiskasvatus 1.8.2026 Kotihoidon kuntalisästä luopuminen Projekteja vähemmän vrt. 2024-2025 Ryhmäkokojen kasvattaminen Tehtävien täyttämättä jättäminen Työterveyspalvelujen supistaminen Salkunhoitajien kilpailutus
--	--------------------------------------	---	---

Kaupungin tavoitteena on ollut taseen tasapainon lisäksi myös kaupungin lainakannan kasvun taittaminen ja pienentäminen. Vuosina 2023-2024 toteutuneet investointimenot olivat maltilliset - vuositasolla noin 1,6-2,3 miljoonaa euroa. Investointiohjelman 2026-2028 mukainen lainakannan kasvu yhdistettynä nykyiseen lyhennysohjelmaan luo merkittävän riskin maksuvalmiuteen.

Valtion hallitusohjelman toimeenpano 2024 vaikuttaa kuntien talouteen useaa kautta, ja suurin osa uudistuksista astuu voimaan vuonna 2026. Sosiaaliturvauudistus ja sen muutokset vaikuttavat muutaman vuoden viiveellä. Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen rahoitusmalli uudistuu. Normienpurkutyöllä onnistuessaan voi merkittäviä vaikutuksia kuntatalouteen. Kuntien rahoitusjärjestelmän uudistuksen piti toteutua 2027, mutta se lykkääntyi vuoteen 2029. Uudistuksen oletetaan vaikuttavan negatiivisesti Kuhmon kaupungin valtionosuuksien määrään.

Valtiovarainministeriön 26.2.2026 julkaiseman kehusehdotuksen mukaan valtion budjettialijäämä on kasvanut. Kehyksiä on heikentänyt verotuloarvioiden pienentyminen, päästökauppatulojen pienentyminen, palkkakustannusten kasvu ja valtionvelan korkomenojen kasvu. Tehtävänä on noin 400 miljoonan euron sopeutukset, joilla pannaan toimeen aiemmin tehtyjä leikkaus- ja veropäätöksiä. Kuntatalouden osalta toimeenpannaan voimassa olevia linjauksia ja lakeja. Velkajarrun sopeutusten mittakaava on niin iso, että mitään menokohdetta ei voi sulkea tarkastelun ulkopuolelle.

#### Valtion toimet heikentävät kuntataloutta vuosina 2025-2027

## Valtion toimet heikentävät kuntataloutta vuosina 2025-2027

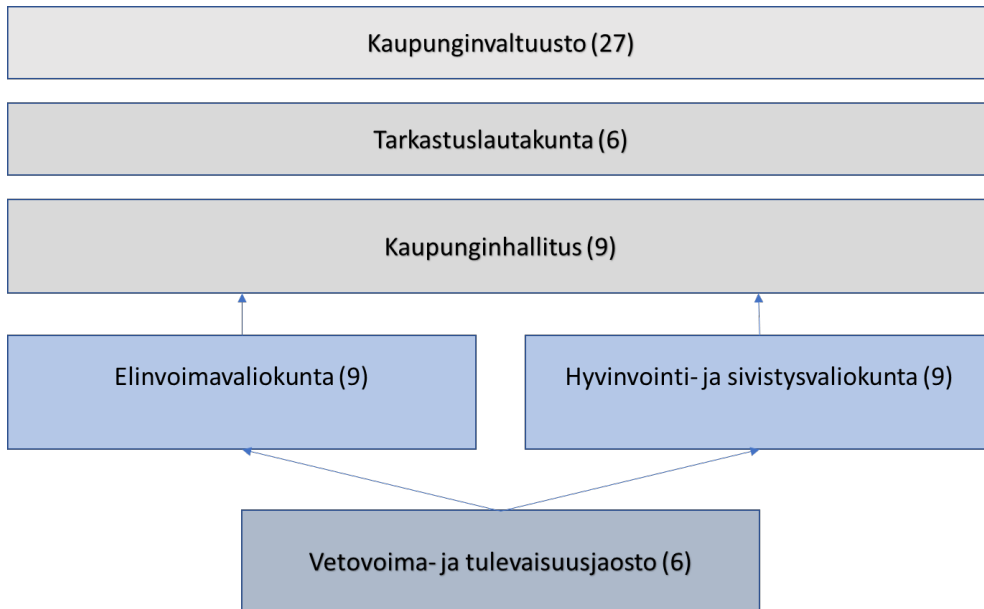
	2025	2026	2027
Maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus	108	108	108
Indeksijarru (1 %-yksikkö)	-49	-80	-111
Sote-siirtolaskelman Black Friday -valtionosuuskompensaatio	277	277	277
Normien purkuun liittyvä valtionosuusleikkaus	-23	-21	-21
Leikkaus TE-palveluiden rahoitukseen	-37	-37	-37
Leikkaus kuntien laskennallisiin koto-korvauksiin	-58	-58	-58
75 miljoonan euron valtionosuusleikkaus (kehysriihi 2025)		-75	-75
Leikkaus laskennallisiin koto-korvauksiin (budjettiriihi 2025)			-30
<b>Orpon hallituksen keskeiset toimet yhteensä</b>	<b>218</b>	<b>114</b>	<b>53</b>
Lisätarkastelu:			
Sote-siirron jälkikäteisperintä vuodelta 2023	-167	-167	-167
Sote-siirron jälkikäteisperintä vuodelta 2024	-64	-64	-64
<b>Valtion toimien vaikutukset yhteensä, ml. sote-jälkiperintä</b>	<b>-13</b>	<b>-117</b>	<b>-178</b>
Plus: Paineet TE-uudistuksesta ja toimeentulotuesta (kertaluonteinen)			-200
			-200



## 1.4 Muutokset kaupungin toiminnoissa

Kuhmon kaupungin hallinto ja hallintosääntö uudistettiin uuden valtuustokauden alkuun vuonna 2021. Kuhmon kaupunki siirtyi hallinnossaan valiokuntamalliin. Valiokunnat ovat hallintosäännön mukaan päätöksiä tekeviä elimiä.

Kuvio: Kuhmon kaupungin hallintomalli



Elinvoimavaliokunnan tehtäväalueina ovat:

- matkailu
- elinvoimapalvelut
- Woodpolis
- työllisyyden edistäminen
- kuljetuspalveluiden osalta reittiliikenne ja saavutettavuus
- rakentamisen neuvonta ja valvonta
- ympäristönsuojelu
- väestönsuojelu
- väestönsuojelu sekä öljyntorjunta siltä osin kuin kyseisiä tehtäviä ei alueellisen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksella ole siirretty pelastuslaitokselle
- rakennushankkeiden suunnittelu ja toteuttaminen
- kaavoitus ja maankäyttö
- mittaustoimi
- hulevesiasiat
- yksityistiepalvelut
- kunnallisten laitosten vaatimat tukitoiminnot
- liikuntapaikat

Hyvinvointi- ja sivistysvaliokunnan tehtävätalueina ovat:

- hyvinvointityö
- varhaiskasvatus
- perusopetus
- nuorisopalvelut
- lukiokoulutus
- oppivelvollisuuslaissa säädetyt tehtävät
- musiikkiopisto
- kansalaisopisto

- kulttuuri-, museo-, tapahtuma-, ja kirjastopalvelut
- terveysliikunta ja liikuntapalvelut
- koulukuljetukset

Vetovoima- ja tulevaisuusjaoston tehtävät:

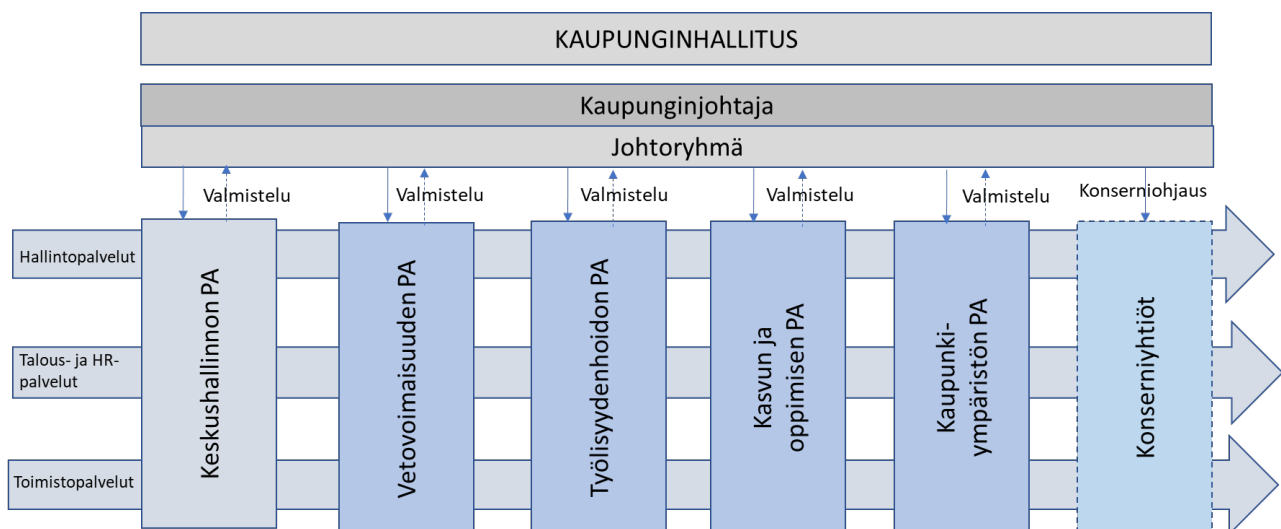
- jaosto ohjaa esittelijän aloitteesta asioiden valmistelua ja käy niistä keskustelua
- jaoston vastuulla on erityisesti eri palvelualueiden välinen ennakointi-, strategia-, ohjelma- ja tulevaisuustyö, jolla tähdätään veto- ja pitovoiman sekä osallisuuden lisäämiseen
- jaosto tekee esityksiä ja toimenpidesuosituksia valiokunnille ja kaupunginhallitukselle
- jaostolla ei ole päätöksenteko-oikeutta
- jaoston kokouksista laaditaan julkinen muistio
- jaosto kokoontuu vähintään 4 kertaa vuodessa

Valiokunnissa ja jaostossa käydään myös asioita pohjustavaa keskustelua.

### Kuhmon kaupungin operatiivisen toiminnan organisaatio

Kuhmon kaupungin organisaatiota uudistettiin vuoden 2020 aikana. Hallintomallin uudistamisen yhteydessä operatiivista organisaatiota ei muutettu.

Kuvio: Kuhmon kaupungin operatiivinen organisaatio



### Kuhmon kaupungin strategia

Kuhmon kaupungin strategia uudistettiin vuoden 2021 aikana ja se hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa joulukuussa 2021.

### Kaupunkikonsernin rakenne

Kuhmon kaupungin vesiliiketoiminta apportoitiin osaksi Kuhmon Lämpöenergia Oy:n toimintaa 1.1.2021 alkaen. Yhtiön nimi muutettiin Kuhmon Vesienergia Oy:ksi. yhtiö on Kuhmon kaupungin täysin omistama tytäryhtiö.

## Kiinteistöjärjestelyt

-

## Muutokset kuntayhtymissä

-

## Rahoitusarvopaperit

Rahoitusarvopapereiden allokaatiossa ei tapahtunut vuosien 2024-2025 aikana muutoksia.

Kuhmon rahoitusarvopapereiden markkina-arvo vuoden 2025 lopussa oli 31 581,0 (29 533,7) tuhatta euroa, kasvua 2 047,3 tuhatta euroa (6,93 %).

Sijoitusten markkina-arvo ja kasvu kahden varainhoitajan välillä jakaantuu seuraavasti:

Evli Pankki Oyj	19 741,3 (18 683,5), kasvua 1 057,8 tuhatta euroa, 5,66 %
Op Varainhoito Oy	11 839,7 (10 850,2), kasvua 989,6 tuhatta euroa, 9,12 %

Rahoituksen allokaatiot ovat:

Evli Pankki Oyj:

Korkosijoitukset	30 %
Osakesijoitukset	30 %
Vaihtoehtoiset sijoitukset	40 %; Health Care (100 %)

Op Varainhoito Oy:

Korkosijoitukset	30 %
Osakesijoitukset	30 %
Vaihtoehtoiset 40 %	OP Toimitilat 33 %
	OP Vuokratuotto 13 %
	OP Asunto/tonttirah. 30 %
	OP Metsänomistaja 25 %

Rahasto OP	Kpl	Hinta/kpl	Hankinta-arvo	Kirjanpitoarvo	Kurssi	Markkina-arvo
Blackrock Global Funds - Susta	17 596,92	11,19	196 821,93	<b>196 821,93</b>	11,94	210 107,22
DB X-trackers S&P 500 Equal Weight ETF	1 808,00	83,12	150 276,68	<b>150 276,68</b>	91,04	164 600,32
iShares MSCI EM IMI ESG Screened UCITS	23 433,00	6,11	143 262,34	<b>143 262,34</b>	7,35	172 232,55
iShares NASDAQ 100 UCITS ETF	11 477,00	13,98	160 452,29	<b>160 452,29</b>	15,01	172 223,86
JPMorgan Funds - Europe Equity	749,3	416,01	311 711,33	<b>311 711,33</b>	471,1	352 992,87
JPMorgan US Research Enhanced	5 810,00	49,51	287 644,67	<b>287 644,67</b>	58,57	340 291,70
OP-Amerikka Indeksi II A (kasvu)	1 798,57	456,52	821 074,76	<b>821 074,76</b>	564,62	1 015 506,67
OP-Eurooppa Indeksi II A (kasvu)	2 814,31	217,1	610 985,82	<b>610 985,82</b>	247,27	695 895,45
OP-Eurooppa Pienyhtiöt-sijoitusrahasto IV A	2 494,57	106,78	266 361,92	<b>266 361,92</b>	133,86	333 922,91
OP-High Yield A (kasvu)	942,19	228,82	215 592,98	<b>215 592,98</b>	241,81	227 831,13
OP-Kehittyvät Korkomarkkinat A	1 010,15	177,97	179 778,52	<b>179 778,52</b>	201,6	203 646,10
OP-Kehittyvät Osakemarkkinat A (kasvu)	815,91	196,1	160 000,00	<b>160 000,00</b>	199,83	163 043,34
OP-Vuokratuotto II B (tuotto)	3 201,54	112,27	359 441,14	<b>349 837,85</b>	114,17	365 520,08
OP-Yrityslaina A (kasvu)	6 510,77	202,21	1 316 554,62	<b>1 316 554,62</b>	215,97	1 406 131,84
OP-Yrityslaina Amerikka	1 459,23	135,08	197 113,07	<b>197 113,07</b>	141,8	206 919,10
OPVH Kapitalisaatiosopimus 68-70000-	200 800,00	1	2 008 000,00	<b>2 008 000,00</b>	1,3	2 605 624,73
Robeco Capital Growth - Robeco	652,85	309,68	202 173,29	<b>202 173,29</b>	353,61	230 854,22
Schroder ISF EURO High Yield IZ Acc	1 215,02	197,28	239 699,38	<b>239 501,10</b>	197,12	239 501,10
USB Euro Stoxx 50 ESG UCITS ETF	16 767,00	19,57	328 102,12	<b>328 102,12</b>	21,12	354 035,21
				<b>9 858 615,35</b>		<b>11 839 742,36</b>

Rahasto EVLI	Kpl	Hinta/kpl	Hankinta-arvo	Kirjanpitoarvo	Kurssi	Markkina-arvo
Alma Platinum Quantica Managed	212,368	1 390,33	295 262,25	<b>295 262,25</b>	1 493,26	317 120,64
Amundi Prime Japan UCITS ETF D	9 931,00	29,97	297 672,52	<b>297 672,52</b>	30,9	306 867,90
AQR Systematic Total Return UC	3 674,46	137,42	504 932,62	<b>504 932,62</b>	155,09	569 871,53
BGF European High Yield Bond Fund Z2	68 812,80	12,25	842 852,82	<b>842 852,82</b>	12,55	863 600,64
BSF European Absolute Return Fund I2	1 654,21	175,3	289 984,17	<b>288 229,01</b>	180,09	297 906,68
Emerging Markets Debt Opportun	72 081,97	12,02	866 585,26	<b>866 585,26</b>	13,8	994 731,14
Evli Atlas Europe Enhanced Index B	8 768,26	100,88	884 530,00	<b>884 530,00</b>	107,89	946 033,80
Evli Atlas USA Enhanced Index B	17 947,95	99,64	1 788 371,14	<b>1 787 401,11</b>	102,54	1 840 454,88
Evli Euro Likvidi B	2 637,13	28,44	75 000,00	<b>75 000,00</b>	28,47	75 079,11
Evli Eurooppa B	390,56	171,46	66 963,55	<b>66 963,55</b>	192,8	75 300,35
Evli Europe Growth Fund/Finlan	1 490,53	104,25	155 385,14	<b>155 385,14</b>	112,89	168 263,94
Evli European Investment Grade	4 831,39	212,81	1 028 163,99	<b>1 028 163,99</b>	217,25	1 049 610,53
Evli GEM B	131,62	210,99	27 770,43	<b>27 770,43</b>	227,6	29 956,75
Evli Green Corporate Bond	2 244,00	118,69	266 330,46	<b>224 070,33</b>	99,85	224 070,33
Evli Healthcare I voitonjakolaina D	5 000 000,00	0,99	4 941 831,06	<b>4 323 500,00</b>	0,86	4 323 500,00
Evli High Yield Yrityslaina B	1 876,44	316,33	593 581,48	<b>593 581,48</b>	348,97	654 818,14
Evli Leveraged Loan Fund	2 427,42	115,35	280 000,00	<b>280 000,00</b>	122,89	298 310,24
Evli Nordic Corporate Bond B	2 881,97	153,41	442 132,99	<b>442 132,99</b>	160,28	461 910,37
Evli Private Equity IV Feeder A	175 000,00	1	175 000,00	<b>175 000,00</b>	1	175 000,00
Evli Q7	4 221,30	118,45	500 000,00	<b>500 000,00</b>	148,4	626 432,06
Evli Suomi Pienyhtiöt B	764,38	526,27	402 268,76	<b>401 922,10</b>	584,28	446 614,88
Evli Suomi Select B	10 487,16	57,17	599 505,46	<b>599 505,46</b>	68,26	715 864,33
GAM Star Cat Bond Fund	28 616,95	16,6	474 999,54	<b>474 999,54</b>	19,09	546 240,34
iShares Em. Mark. Gov Bond Hdg	7 956,46	101,46	807 273,15	<b>807 273,15</b>	116,2	924 699,87
iShares MSCI EM ESG Enhanced U	131 073,00	6,28	822 715,57	<b>822 715,57</b>	6,6	864 688,58
iShares MSCI Japan ESG Enhanced	27 093,00	5,62	152 157,60	<b>152 157,60</b>	7,32	198 320,76
Lumyna BOFA MLCX Commodity Alpha	3 744,28	109,51	410 044,72	<b>397 230,13</b>	106,09	397 230,13
Sijoitusrahasto Evli USA Kasvu B	7 346,31	151,7	1 114 432,70	<b>1 111 169,31</b>	168,61	1 238 654,67
Xtrackers MSCI Europe Small Ca	1 618,00	65,53	106 025,94	<b>106 025,94</b>	68,05	110 104,90
				<b>18 532 032,30</b>		<b>19 741 257,49</b>

<b>Sijoitukset yhteensä</b>				<b>28 390 647,65</b>		<b>31 580 999,85</b>
-----------------------------	--	--	--	----------------------	--	----------------------

## 1.5 Kaupungin henkilöstö 31.12.2025

Henkilöstömäärä ilmoitetaan vuoden viimeisen päivän (31.12.) tilanteen mukaan. Henkilöstömäärässä yksi henkilö lasketaan vain yhden kerran, vaikka hänellä olisi useampi kuin yksi palvelussuhde Kuhmon kaupungille.

Kuhmon kaupungin vuoden viimeisen päivän 31.12. (suluissa vertailuvuosi 2024) mukainen henkilöstömäärä on 264 (286) henkilöä. Vakituisten henkilöstön määrä on vähentynyt yhdellä (-29) henkilöllä ja määräaikaiset vähentyneet yhdeksällä (-6) henkilöllä. Työllisyyden edistämisen palvelualueelle siirtyi valtiolta te- hallintomuutoksen takia viisi henkilöä.

Palvelualue	Vakituinen	Määräaikainen	Yhteensä	Muutos 24-25 vakituiset
Kaupunginhallitus	1	-	1	-
Kasvun ja oppimisen palvelualue	127	56	183	-3
Kaupunkiympäristön palvelualue	32	9	41	-2
Keskushallinnon palvelualue	8	-	8	-
Työllisyyden edistämisen palvelu	8	-	8	6
Vetovoimaisuuden palvelualue	11	12	23	-2
Kaikki yhteensä	187	77	264	-1

Vakituisia virka- ja työsuhteita päättyi vuoden 2025 aikana 12 (40) ja alkoi 13 (11). Eläkkeelle siirtyi 4 (8) vakituista henkilöä, 8 (14) henkilön palvelussuhde päättyi muista syistä.

Kuhmon kaupungin henkilöstömäärä vuoden viimeisen päivän tilanteen mukaan on 3,61 % (3,68 %) koko Kuhmon kaupungin väestöstä.



Henkilötyövuodella (htv) tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työskentelyä. Osa- aikainen henkilö muutetaan henkilötyövuodeksi osa-aikaprosenttiaan vastaavasti. Osan vuotta palvelussuhteessa olleen työ lasketaan suhteessa koko vuoden kalenteripäiviin. Alla henkilötyövuodet palkallisten palveluksessaolopäivien mukaisesti raportoituna. Toteutuneet henkilötyövuodet olivat viime vuonna 262,7 htv ja vuonna 2024 282 htv.

Palvelualue	Toteutunut htv 2025	Toteutunut htv 2024	Muutos tot 25-24
Kaupunginhallitus	1	1	-
Työllisyyden edistämisen palvelualue	7,4	16,3	-8,9
Keskushallinnon palvelualue	8,3	8,8	-0,5
Vetovoimaisuuden palvelualue	25,4	24,9	0,5
Kaupunkiympäristön palvelualue	43,7	50,5	-6,7
Kasvun ja oppimisen palvelualue	176,9	180,6	-3,7
Kaikki yhteensä	262,7	282,0	-19,3

Alla olevassa taulukossa on esitetty tilanne vuonna 2024 niin, että henkilötyövuosista on poistettu palvelualueilta työllistettyjen henkilötyövuodet (-17,53), joita ei enää vuonna 2025 ollut kaupungin palveluksessa työllisyyspalvelujen siirryttyä kaupungin toiminnaksi sekä ateriapalvelu ja puhtaanapito pl. kaupungin palvelukseen jäänyt htv (-2,56). Nämä muutokset huomioiden Henkilötyövuodet ovat pysyneet lähes ennallaan vuoteen 2024 verrattuna. Työllisyyden edistämisen palvelualueella aloitti vuoden 2025 alusta te-hallinnosta siirtyneet viisi henkilöä.

Palvelualue	Toteutunut htv 2025	Toteutunut htv 2024	Muutos tot 25-24
Kaupunginhallitus	1	1	-
Työllisyyden edistämisen palvelualue	7,4	5,0	2,4
Keskushallinnon palvelualue	8,3	8,8	-0,5
Vetovoimaisuuden palvelualue	25,4	23,2	2,1
Kaupunkiympäristön palvelualue	43,7	44,8	-1,0
Kasvun ja oppimisen palvelualue	176,9	179,1	-2,2
Kaikki yhteensä	262,7	261,9	0,8

Palvelusuhteen laatu	2025	2024	2023	2022
Toistaiseksi palkatut	168,8	168,6	197,6	208,3
Määräaikaisesti palkatut	93,9	95,9	96,6	82,8
Työllistämisvaroin palkatut	0	17,5	19,3	18,4
Kaikki yhteensä	262,7	282,0	313,5	309,6

Vuonna 2025 vakituisten henkilöstön henkilötyövuodet Pysyivät lähes ennalleen. Kesä- ja kausityöntekijöitä oli 12,45 (9,39) henkilötyövuoden verran. Palkkatuella työllistettyjä ei enää ollut vuonna 2025. Projektirahoituksen piirissä oli kaikilla palvelualueilla 13,07 (16,65) henkilötyövuotta, mikä oli noin 3,5 henkilötyövuotta vähemmän, kuin vuonna 2024.

Terveysperusteisia poissaoloja toteutui 4487 kalenteripäivää, sairauspoissaoloprosentti oli 6,1 % (6,0 % vuonna 2024).

Kaupungin henkilöstölle toteutettiin työhyvinvointikyselyitä Kevan työhyvinvointihankkeen palveluntarjoajan toimesta. Kevan tarjoamalla hyvinvointikyselypohjalla kysely toteutettiin helmikuussa 2026.

Tarkemmat tiedot henkilöstöstä esitellään erillisessä henkilöstöraportissa 2025.

## 1.6 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä, kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista

Kaupungin omistajapoliittiset linjaukset on määritelty kaupunginvaltuuston 11.11.2024 hyväksymässä Omistajapoliittika-asiakirjassa.

Kaupunginvaltuusto on 17.12.2024 hyväksynyt konserniohjeen, joka määrittää vastuut ja toimintaperiaatteet, joilla kaupunkikonserniin kuuluvia yksiköitä ja yhtiöitä johdetaan kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti.

### Hallintosääntö

Kuhmon kaupungin hallintosääntö uudistettiin viimeksi 28.6.2021. Muutokset hallintosääntöön koskivat uutta hallintomallia. Sen jälkeen hallintosääntöä on päivitetty tarpeen mukaan, viimeksi 16.12.2025.

### Arvio merkittävimmistä riskeistä

Kuhmon kaupungin strategiset riskit päivitettiin strategian uudistamisen myötä vuonna 2021 ja niitä on päivitetty tarpeen mukaan.

Strategiset ja toiminnalliset tavoitteet	Riski	Syy	Seuraus	Riskiluku			Toimenpiteet
				TN	VS	RL	
<b>Kestävä kaupunki</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Rakennamme puusta</li> <li>Vaikutamme hankinnoilla</li> <li>Hyödynämme vihreän siirtymän mahdollisuuksia</li> <li>Sopeutamme infrastruktuuria</li> <li>Pitkän aikavälin talouden tasapaino</li> <li>Fiksu omistaminen</li> </ul>	Talouden (epätasapaino) ja <u>viiveikaantuminen</u>	Velkaantuneisuus, investointipaineet, korkojen nousu	Joudumme karsimaan palveluja, emme pysty tekemään haluamiamme investointeja	5	5	25	Investointien ajoittaminen, kiinteistöstrategian toimenpiteistäminen.
	Epäonnistumme säännöllisesti hankinnoissa	Ei ole riittävää osaamista ja resursseja hankintoihin Huono hankintaosaaminen	Syntyy välillisiä kustannuksia ja aikaa kuluu hukkaan valituksissa Kehittäminen kärsii	3	4	12	Uudenlainen hankintayhteistyö Kainuun kuntien kanssa. Tulevat rekrytoinnit ja hankintaosaamisen kasvattaminen, edunvalvonta. Markkinavuoropuhelujen järjestäminen. Hanselin ja Monetran yhteishankinnat
	Emme pysty hyödyntämään vihreän siirtymän mahdollisuuksia	Osaamisen puute, vihreän siirtymää ei ymmärretä laajasti	Kehitys taantuu	2	5	10	Osaamisen lisääminen. Puu ja matkailu hankkeet. Biokaasulaitoksen valmisteluhanke.
	Ei ostajia tyhjiille kiinteistöille, epäoivottu kiinteistösiioittajat, yksityisten omistamia tiloja siirtyy "väärin käsiin" ja tyhjiilleen; valtion omistamat tilat siirtymässä kunnan omistukseen	Markkinatilanne; emme kykene tekemään valintoja ajoissa; epäoivottuja ostajia liikkeellä  Hva:n kiinteistöratkaisut?	Turhat kustannukset; kaupunkikuvan ja katukuvan heikkeneminen  Perustettavan Sote-kiinteistöyhtiön investointimahdollisuudet?  Lisää tyhjeneviä kiinteistöjä	4	4	16	Kiinteistöstrategian toteuttaminen; viestintä riskeistä kiinteistöasioissa myös yksityisille kiinteistöjen omistajille. Rantaraitin yleissuunnitelma ja kehitys. Torin alueen yleissuunnitelma ja kehitys. Saatava HVA:n sitoutuminen pitkäaikaiseksi vuokralaiseksi Sote-kiinteistöyhtiöön.
	Valtiojohtoiset normimuutokset	Valtion talouden tasapainottaminen; Kainuun hyvinvointialueen talous ja selviytyminen	Emme voi itse vaikuttaa kuntamme palveluiden tuottamiseen, palvelut tuotetaan keskitetysti ja etäällä kuntalaisistamme; tyhjiilleen jäävät sote-tilat	2	2	4	Edunvalvonta; strateginen ja operatiivinen yhteistyö kuntien ja Kainuun hyvinvointialueen välillä
<b>Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Kestävä matkailu ja luovat alat kasvavat</li> <li>Woodpolis = Kainuun metsäbiotalouden keskus</li> <li>Julkisia ja yksityisiä investointeja tehdään</li> <li>Saamme osaajia</li> <li>Tulomuuttopalvelut kunnossa</li> <li>Yrittäjämönteinen kaupunki</li> </ul>	Työvoiman saatavuus, emme saa osaajia Kuhmoon ja Kuhmon kaupungille	Kansallinen tilanne, syrjäinen sijainti, palkkataso Kuhmossa; saavutettavuus, ei riittävästi veto- ja pitovoimaa	Yritysten menettämisen, laajennusinvestointien estyminen	5	5	25	Kuhmon brändin jalkauttamisen jatkaminen, verkottuminen rekrytoinnissa. Työllisyys- ja elinkeinopalvelujen yhteistyön lisääminen.  Kotouttamistyön ottaminen haltuun, muuttajaprofiloinnit.
	Yrittäjyyden vaje ja yrityspohjan kapeus, matkailun investoinnit eivät toteudu; markkinatilanne, hintojen ja korkojen nousu	Väestöpohja, kysyntä, yrittäjäaineksen puute, rahoituksen saatavuus	Investoinnit ja yritysten liiketoiminnan kasvu estyy Kuhmossa	5	5	25	Yrittäjystävällinen elinkeinopoliittika, Kuhmon brändin jalkauttamisen jatkaminen, hanketoiminnalla uutta liiketoimintaa (Vastuullinen Woodpolis), yritysneuvonta, ideapajat, yrittäjärekrytointi, investori-hankinta, edunvalvonta,
	Kalevalan alueen investoinnit ja matkailun kehittyminen Kuhmossa ei toteudu	Petopoliittika, kaatolupatilanee; negatiivinen mediajulkisuus	Metsästysmatkailun kehittäminen vaarantuu	5	3	15	Uusi matkailuhanke, jossa investori-hankinta jatkuu. Hanketoiminnalla pyritään taklaamaan riskejä.
	Kuhmon petotilanne (onko jo toteutunut)						Aktiivinen viestintä ja edunvalvonta; yhteistyö

	Kainuun muut kunnat eivät sitoudu puu-/hybridirakentamiseen (onko todellinen riski? rakentaminen aika vähäistä Kainuussa)	Yritysvaikutuksia ei tunneta	Tiedottaminen/osaamisen lisääminen				
	Yritysten riskirahoituksen saatavuus	Pankkien riskinormit ja varovaisuus	Entistä taantuvampi alue Yritysten perustaminen ja kehittäminen vaikeutuu	4	4	16	Yrityksille tukea rahoituksen hakemiseen
<b>Täyttä elämää keskustassa ja kylissä – hyvinvoivat kummlaiset</b>	Resurssit eivät riitä palveluiden tuottamiseen (totuttu/haluttu palvelutaso)	Verotulojen ja valtionosuuksien kehitys	Palvelujen tai toimintatapojen muuttuminen; vaihtoehtona talouden tasapainon järjkyminen	4	3	12	Palvelujen tuottoilu; toimintatapojen muuttuminen, toimintojen digitalisointi soveltuvin osin, sopimusperustaisuus yhteistyössä yhdistysten kanssa
<ul style="list-style-type: none"> <li>Turvallinen ja avoin kaupunki</li> <li>Aktiiviset toimijat</li> <li>Osalliset ihmiset</li> <li>Monipuoliset ja ajassa elävät harrastusmahdollisuudet</li> <li>Elämän murroskohdat ja ikä huomioidaan</li> </ul>	Kuntalaiset eivät tunne voivansa vaikuttaa riittävästi Kuhmon palveluihin ja päätöksiin	Emme löydä tai käytä riittävän monipuolisia ja aktiivisia viestintä- ja vaikuttamiskanavia	Heikko asukastyytyvyisyys ja passiivisuus	2	1	2	Liikkuminen kuntalaisten parissa, www-sivujen ja sähköisten mahdollisuuksien hyödyntäminen, hyvinvointijohtaminen, vanhus- ja vammaisneuvosto, nuorisovaltuusto, Vetovoima- ja tulevaisuusjaostotyöskentelyssä onnistuminen. Rajaseudun muistoja hanke osallistaa ihmisiä. Kyläturvallisuushanke.
<ul style="list-style-type: none"> <li>Asiointiliikenne</li> <li>Työllisyyden edistäminen</li> </ul>	Elinvoimaisen yhdistystoiminnan hiipuminen	Liian monia yhdistyksiä, aktiivisia toimijoita ei riitä	Negatiivinen vaikutus elinvoimaan ja osallisuuteen	4	2	8	Tulevaisuus-töypaja; keskustelu yhdistysten kanssa. Kestävän kehityksen sopimukset.
	Yksittäisten asiakkaiden kuljetus	Samalle reitille ei tarpeeksi kysyntää	Kaupungin osuus kustannuksista suuri	2	2	4	Kimppakyytien ym. hyödyntäminen. Kimppakyytihanke.
	TE-hallinnolta siirtyneiden palvelujen tuottamisessa ja jatkokehittämisessä kaupungin palveluina ei onnistuta: paikallinen työllisyyskäsytelmä ei toimi, ei saada riittävästi osaavia viranhaltijoita työllisyysohjauksiksi	Eri toimijoiden välinen yhteistyö ei toimi, valtiolähtöiset normimuutokset vaikuttavat paikallista työllisyyskäsytelmää heikentävästi, kunta ei pysty rekrytoimaan//löydä riittävästi osaavia viranhaltijoita työllisyysohjauksiksi	KELA:n passiiviyömarkkinatuen maksut kasvavat hallitsemattomasti, työnhakijoille ja yrityksille ei pystyttyä tuottamaan vaikuttavaa ja riittävän nopeasti tarjottavaa palvelua, palveluita joudutaan karsimaan alle tarvittavan minimin.	3	4	12	Aktiivinen toimintansa päättäneiltä Te-toimistoilta siirtyneiden palveluiden jatkokehittäminen kunnan ja työllisyysalueen toimintakontekstiin sopivaksi. Yhteistyön Kainuun-Koillismaan työllisyysalueen kuntien välillä ja Kuhmon paikallisten toimijoiden välillä. Hyvän työpaikan maineen ylläpitäminen osaavan henkilöstön löytämiseksi jatkossakin. Lainsäädäntöön vaikuttaminen yhteistyössä Kuntaliiton ja muiden työllisyysalueen kuntien kanssa.
<b>Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki</b>	Kuhmolaiset eivät ota brändiä omakseen ja osallistu viestimiseen. Emme vakuuta toimijoita Suomen metsäkeskeisimpänä kaupunkina.	Brändin jalkauttaminen jää kesken emmekä vie sitä systemaattisesti käytäntöön. Sisältö ei vastaa brändikuvaa.	Emme saavuta kohde-ryhmiämme ja häviämme veto- ja pitovoimassa. Bränditunnetuus heikko.	2	4	8	Brändin systemaattisen jalkauttamisen jatkaminen, brändilähtöiset, Sammon takaja 2026. Syvennetään brändin syvempää olemusta toimintatapana. Verkkosivu uudistus.
<ul style="list-style-type: none"> <li>Kuhmon aluebrändi tunnetaan</li> <li>Luotettava yhteistyökumppani</li> <li>Metsään liittyvät verkostot ovat hallussa</li> <li>Toimimme kansainvälisissä kulttuuriverkostoissa</li> <li>Kuhmo tarjoaa lapsille ja nuorille kansainvälisyyskokemuksia</li> </ul>	Menetämme Unescon kirjallisuuskaupunkistatuksen	Emme ole kyenneet toiminnallamme vakuuttamaan arviojia.	Negatiivinen imago statuksen menetämisestä. Resurssien hukkaa, kun yhteistyöverkosto, johon on panostettu, häviää.	2	3	6	Valmistaudutaan hyvin arviointiin ja toteutetaan systemaattisesti sovitua suunnitelmaa yhteistyökumppaneiden kanssa. Otetaan KV-verkosta kaikki hyöty irti. Rajaseudun muistoja hanke. Uusi kirjallisuuskaupunkityötä edistävä hanke. Ei vain selviytymistä kirjallisuustapahtuma.
	Raja on kiinni pitkään ja emme löydä korvaavia tapoja yhteistyöhön	Oma laisuus mieltä yhteistyön muotoja.	Yhteistyökumppani panostaa sinne, missä on kykyä uusia toimintatapoja.	5	4	20	Rajakuntayhteistyö, lasten- ja nuorten kansainvälisyys.
	Metsähallituksen Luontopalvelujen ratkaisut?	Muutokset retkeilyreitien palvelurakenteissa (laavut, nuotiopaikat, pitkospuut ym.)	Palvelutason lasku tai, jos kaupunki huolehtii jatkossa -> lisää kaupungin kuluja				
<b>Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille</b>	Pätevien työntekijöiden ei onnistuta kasvun ja oppimisen palvelualueella.	Kuhmon kaupunkia ei koeta kiinnostavaksi työntekijäksi.	Kasvatuksen ja opetuksen laatu kärsii ja nuorten jatko-oppinotomahdollisuudet vaarantuvat.	3	3	9	Panostetaan kehittämiseen ja mielekkäisiin tehtäväkokonaisuuksiin sekä työvointiin, tiedotetaan hyvistä käytänteistä.
<ul style="list-style-type: none"> <li>Kannustava varhaiskasvatusta</li> <li>Yhteisöllinen ja turvallinen perusopetus</li> <li>Vetovoimainen oma lukio</li> <li>Ammattiin voi opiskella Kuhmossa</li> <li>Laadukkaat elinikäiset oppimisen palvelut ja taiteen perusopetus</li> </ul>	Lukioon hakeutuvien suhteellinen osuus ikäluokasta vähenee.	Nuoret haluavat pois Kuhmosta tai opiskella toisella asteella Kuhmon ulkopuolella.	Lukion rahoitus pienenee merkittävästi ja työtön kuituu, Taitotehtaan toiminta loppuu.	2	2	4	Kehitetään uutta markkinointimateriaalia, kohdennetaan markkinointia myös ulkomaille. Kehitetään oppilaitosyhteistyötä.
	Taitotehtaan toimintamalli kuituu	Opiskelijat haluavat opiskella isommissa yksiköissä tai sellaisissa aloja, jotka eivät ole mahdollisia Taitotehtaan, yrittäjien innostus toimintamalliin laantuu.	Työvoimapula pahenee ja yritysten toimintatiedellytykset häviävät.	3	3	9	Taitotehdasta markkinoidaan aktiivisesti monilla kanavilla. Yhteistyön tiivistäminen KAO:n kanssa + jatkokehityshankkeelle saatu rahoitus. Kehitetään yritysten ja oppilaitosten välistä yhteistyötä.
	Käyttäjien määrä vähenee ennakoitua nopeammin ja sitä ei	Kuhmo kärsii kovasta muuttotappiosta tai kiinnostus itsensä	Palveluja ei pystytä tarjoamaan, koska opettajia ei saada				Tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen sekä taiteen perusopetukseen, murretaan raja-aitoja

	kyetä huomioimaan.  Taiteen perusopetuksen valtionosuus pienenee.  Reittien optimointi Työn riittäminen nykyiselle henkilöstölle	kehittämiseen vähenee voimakkaasti tai aalloissa.  Taiteen perusopetuksen tuomia hyötyjä ei havaita.  Kustannusten hallinta Ikäluokkien pieneminen	vähäisten tuntimäärien vuoksi. Pätevä henkilöstö muuttaa paikkakunnalta.  Opettajien työpanosta ei voida käyttää, he muuttavat pois paikkakunnalta.  Koulumatkojen kesto pitenee, lukiolaiset eivät mahdu kyytiin Työikäisten muutto toisille paikkakunnille	2	2	4	uuden kokeilussa, tiivistetään kaupungin yksiköiden yhteistyötä ja yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Muuttajien profilointi ja palvelupolkujen luominen  Kuhmon hyvien asioiden jatkuva esiin nostaminen.
<b>Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Hyvä palveluasenne</li> <li>Valmentava johtajuus</li> <li>Itseohjautuvat tiimit</li> <li>Salliva kokeilukulttuuri</li> <li>Yhteisöllinen, muutostaluttava ja yhdessä onnistumisia juhlista työhöyhteisö</li> </ul>	Epäonnistuminen osaamisen hallinnassa, epäonnistuminen rekrytoinneissa, pitovoima?  Henkilöstön jaksaminen ja työtyytyväisyys  Työyhteisö ei halua tehdä mitään yhdessä	Eläköitymiset ja taloudelliset paineet pakottavat vähentämään rekrytointeja  Esimies- ja alaitaidot, työyhteisöosaaminen  Yhdessä toimimista ja tilaisuuksia ei suunnitella.	Palvelujen laadun heikkeneminen, henkilöstön jaksaminen, tyytymättömät asiakkaat  Huonosti motivoitunut henkilöstö, huono työnantajakuva  Työnimua ja kollektiivista tukea ei tunneta organisaatiossa	3	3	9	Strategisten osaamisen määrittäminen, henkilöstö-/ koulutussuunnitelma, tehtäväkuvien muotoilu vastaamaan uutta tarvetta, positiivinen viestintä rekrytointien yhteydessä  Työkykyjohtaminen. Esihenkilötaitojen kehittäminen. Alaistaitojen kehittäminen  Yhteiset ja vetovoimaiset tapahtumat ja tilaisuudet, yhdessä kehittäminen

TN = riskin toteutumisen todennäköisyys (1 – 5)

VS = riskin vaikuttavuus (1 – 5)

RL = riskiluku (todennäköisyys- ja vaikuttavuuslukujen tulo)

## Riskeihin liittyviä havaintoja – maaliskuu 2026

### 1. Talous ja rahoitus

- Talousarvio 2026 laadittiin 229,6 tuhatta euroa ylijäämäiseksi.
  - Valtionosuuspäätös: -156,4 tuhatta euroa budjetoitua pienempi
  - Verotulot (2/2026): -124,0 tuhatta euroa odotettua pienemmät  
→ Korjattuna talousarvio: **-58,5 tuhatta euroa alijäämäinen**
- Suunnitelma vuosien yhteenlaskettu alijäämä: **-1 730,4 tuhatta euroa**
- Korkomenojen ja lainamäärän kasvu heikentävät maksuvalmiutta
- Investointien jaksottaminen välttämätöntä lainanhoidon turvaamiseksi
- Osakemarkkinoiden kurssivaihtelut vaikuttavat merkittävästi kunnan talouteen

### 2. Valtionosuudet ja verotulot

- Valtionosuuksiin vaikuttaa lasten ja nuorten määrän väheneminen  
→ kustannukset eivät alene samassa suhteessa
- Verotulojen kehitys jää odotettua heikommaksi
- Valtionosuuksien siirtyminen vuoteen 2029  
→ tuo väliaikaista liikkumavaraa  
→ vaikutukset kunnan talouteen vielä epävarmat

### 3. Työllisyys ja sosiaalimenot

- TE-uudistuksen rahoitus ei kata palveluiden järjestämiskustannuksia
- Rakenteellinen työttömyys ja suhdannevaihtelut voivat kasvattaa kunnan rahoitusosuutta (työttömyysetuudet)
- Sosiaali- ja työttömyysturvauudistusten riskit:
  - mahdollinen toimeentulotuen tarpeen kasvu
  - kunnan rahoitusvastuu 50 % kustannuksista verotuksen kautta

### 4. Investoinnit ja kiinteistöriskit

- Hyvinvointialueelle vuokrattavien kiinteistöjen yhtiöittämisvelvoite (1.1.2026 alkaen):
  - käyttötaloustulot vähenevät merkittävästi
  - riski perustettavan yhtiön taloudessa
- Hyvinvointialue voi tarkistaa palveluverkkoa 2 vuoden välein  
→ vuokrasopimusten irtisanomisriski
- Uuden terveysaseman (ja mahdollisen pelastusaseman) rakentaminen:

- rasittaa rakentamisvaiheessa kunnan taloutta
- heikentää tunnuslukuja

## 5. Makrotalous ja ulkoiset riskit

- Kansainvälisen talouden epävarmuus:
  - kiristynyt kauppapolitiikka
  - julkisen talouden sopeutustoimet
- Lähi-idän kriisin vaikutukset:
  - öljyn hinnan nousu
  - korkojen nousu
  - talouskasvun hidastumisen riski

## 6. Aluekehitys ja elinvoima

- Väestökehitys jatkuu negatiivisena
- Kainuun kuntien edunvalvontayhteistyö ei ole tuottanut tuloksia (esim. saavutettavuus, sähköverkko)
- Kunnan veto- ja pitovoimaan tehdyt panostukset eivät tuota riittäviä vaikutuksia

## Kaupungin toiminnan vakuutukset

Toiminnan ja omaisuuden riskit on suojattu vakuuttamalla. Kaupungin kiinteistöt ja niihin liittyvä irtaimisto on vakuutettu ja vakuutusmaksu on vuodessa noin 80.000 euroa ennen vakuutusten kilpailutusta. Kaupungin henkilöstön kolmannelle osapuolelle aiheuttamien vahinkojen varalta on käytössä vastuuvakuutukset ja lisäksi on käytössä hallinnon vastuuvakuutus. Näiden vakuutusten vakuutusmaksu on vuodessa noin 13.000 euroa. Vakuutukset kilpailutettiin keväällä 2025, ja vakuutusmaksuissa tuli laskua kilpailutuksen myötä, mutta kilpailun hyödyistä osa meni meklaripalkkiin.

## Ympäristötekijät/päästöoikeudet

<b>Kuhmon Lämpö Oy</b>	<b>2025</b>	<b>2024</b>
Päästöoikeudet tCO <sub>2</sub> , 1.1.	60.067	59.991
Päästöoikeuksien lisäys, tCO <sub>2</sub>	9.948	10.232
Käytetyt, tCO <sub>2</sub>	-118	-156
Myydyt, tCO <sub>2</sub>	-45.000	-10.000
Päästöoikeudet, tCO <sub>2</sub> , 31.12.	24.897	60.067
Käyttämättömät päästöoikeudet, €, 31.12.	2.125.706	4.273.166

Yhtiö harjoittaa päästökauppain mukaista toimintaa. Päästökauppoikeudet on saatu vastikkeettomasti. Päästöoikeuksilla on tilikauden aikana käyty kauppaa.

## Konsernivalvonta

Konserniohjausta ja -yhteistyötä toteutetaan joulukuussa 2024 uusitun konserniohjeen mukaisesti.

## Vetovoimaisuuden palvelualueen sisäisen valvonnan selonteko 2025

### Toiminnan kehittäminen

Palvelualueen toimintojen kehittämisessä on painopiste ollut hankkeiden täysimittaisessa hyödyntämisessä kaupungin kehitystyössä, hankekannan kasvattamisessa ja laajentamisessa eri toimialueille kaupungin strategian toteuttamiseksi, sekä hanketoiminnan johtamisen kehittämisessä.

**Yrityspalveluissa** on keskitytty suoriin asiakaskontaktien käyttöönottoon. Yrityspalvelujen, maaseutupalvelujen ja työllisyyspalvelujen käyttöön on otettu asiakashallintajärjestelmä, johon kirjataan toimenpiteet asiakasyrityksiin. Asiakkaita on informoitu suoraan kaupungin uutiskirjeillä tulevista tapahtumista, hankkeista ja niiden palveluista sekä kaupungin ajankohtaisista asioista. Asiakkaille tehtävät toimenpiteet kirjataan ja raportoidaan järjestelmään, jolloin toiminnasta tulee mitattavaa.

**Viestintäsuunnitelmaa** on toteutettu suunnitelman mukaisesti. Viestintätoimin vastuita on selkeytetty toiminnoittain ja toiminnan kehittäminen aloitettiin. Viestinnässä on hyödynnetty vahvasti hanketoimintaa ja toimijoita.

**Maaseutupalveluissa** koulutukset niin viranhaltijoille kuin asiakkaillekin ovat olleet edelleen tärkeässä osassa vuoden aikana. CRM ja uutiskirjeet on otettu käyttöön myös maaseutupalveluissa. Maatilojen ja kyläien varautumista on kehitetty. Kainuun alkutuotannolle on yhdessä ELY-keskuksen, tuottajaliiton, pelastuslaitoksen ym. tahojen kanssa tehty maakunnallinen varautumissuunnitelma ja sitä on viety tilatasolle yhdessä kuhmolaisten viljelijöiden kanssa.

**Kulttuuri ja kirjastopalveluissa** kehittämistä tehtiin pilotoimalla uusia toimintamuotoja eri asiakasryhmille. Kulttuuri-olohuone toimintaa kokeiltiin yhdistystoiminnan hankkeen kanssa. Työllisyyspalvelujen asiakkaita aktivoitiin kirjaston käyttöön ja lukemisen pariin. Palvelujen painopisteenä oli kirjaston verkkopalveluiden ja e-kokoelman jatkuva kehittäminen, niiden neuvonta, opastus ja digituki. Otettiin kuntien yhteinen e-kirjaston käyttöön.

**Hanketoiminnassa** Hankesalkkua on ollut esillä aktiivisesti, niin että tietoisuus menossa olevista hankkeista ja suunnitelmista oli laajasti käytettävissä päätöksenteossa. Keskustelua ja yhteydenpitoa hanketoimijoiden kesken on aktiivisesti edistetty. Hankkeet ovat tehneet laajasti yhteistyötä keskenään jolloin toimenpiteiden vaikuttavuus on kasvanut lupaavasti.

#### **Palvelualueen riskien luonne ja niihin varautuminen**

Palvelualueen riskit ovat luonteeltaan henkilöriskejä tai toiminnan riskejä. Henkilöriskejä ovat mm. epäonnistumiset rekrytoinnissa tai asiakkaan käyttäytymiseen liittyvät riskit. Toiminnallisia riskejä ovat virheelliset päätökset tai ongelmat hankinnoissa ja niiden kilpailutuksessa. Toiminnallisia riskejä on myös se, ettei hankkeen tavoitteet toteudu tai toteutuvat vaillinaisina tai että hankkeen toimintaympäristö muuttuu eikä toteutukselle ole enää tarvetta tai edellytyksiä.

#### **Epäonnistuminen rekrytoinneissa**

Epäonnistumien rekrytoinnissa voi johtua siitä, että tehtävä ei ole riittävän kiinnostava tai paikkakunta ei ole riittävän vetovoimainen tai hyviä sopivia osaajia ei löydy alueelta. Tarjotut edut eivät ole kilpailukykyisiä. Epäonnistuminen rekrytoinnissa voi johtaa siihen, ettei palvelua voida täysimittaisesti koko aikaa tarjota, työn tulokset eivät tyydytä tai että tekemisen/hankkeen aikataulut venyvät. Jatkuviin rekrytointeihin kuluu aikaa ja tuloksia syntyy vähemmän.

Riskejä voi välttää toimenkuvaa määriteltäessä tai hankesuunnitelmaa laadittaessa ja roolitettaessa sekä rekrytoitaessa esim. haastatteleamalla suosittelijat. Työntekijän pysyvyyttä voi edistää hyvällä perehdyttämisellä, johtamisella, tuella ja kotouttamisella.

#### **Riskit hankinnoissa**

Riskejä hankinnoissa ovat mm. se, että tarve ei ole kuvattu selvästi, kilpailutus epäonnistuu, toimitus epäonnistuu tai on puutteellinen. Tilattu palvelu voi olla myös huonolaatuinen tai ei vastaa kysyntää. Syynä voivat olla puutteet kilpailutuksen osaamisessa, tarjouskyselyn vaillinaisuudessa tai huonossa toimituksen seurannassa. Riskejä voidaan välttää hyvällä ohjeistuksella ja perehdytyksellä, huolellisella valmistautumisella kilpailutukseen sekä tekemällä sopimukset hankinnoista ja valvomalla ja ohjaamalla palvelun toimitusta.

### **Työllisyyden edistämisen palvelualueen sisäisen valvonnan selonteko 2025**

#### **Palvelualueen kehittämistoiminta vuonna 2025**

Vuoden 2025 alussa toteutui valtakunnallisesti merkittävä muutos, kun työllisyyspalvelut siirtyivät kunnille ja TE-toimistot lakkautettiin. Tämä 1960-luvun jälkeen suurin työllisyyspalvelujen rakenteellinen uudistus edellytti palvelualueelta huomattavaa ennakkosuunnittelua ja kehittämistyötä. Kuhmossa siirtymä toteutettiin suunnitelmallisesti ja hallitusti: kaupunki vastaanotti paikallisen TE-toimipisteen asiakkaat tammikuun ensimmäisenä arkipäivänä, ja palvelutuotanto jatkui keskeytyksettä kaupungintalon uusiin asiakaspalvelutiloihin siirtymisen myötä. Siirtymän onnistuminen oli seurausta pitkäjänteisestä valmistelusta ja eri kaupungin toimialojen hyvästä yhteistyöstä.

Kehittämistyön keskiössä olivat työllisyyspalvelujen uudet toimitilat, joiden valmistuminen ajoissa oli keskeinen onnistumisen edellytys. Tilat suunniteltiin nimenomaisesti työllisyyspalveluiden tarpeisiin, ja niissä kiinnitettiin huomiota asiakkaiden palvelukokemukseen, henkilöstön työskentelyedellytyksiin sekä asiakastilanteiden tietosuojaan. Tilapalvelut vastasivat muutostöistä, ja yhteistyö eri toimijoiden kesken sujui koko prosessin ajan hyvin.

Siirtymää edelsi laaja kaupungin sisäinen kehittämis- ja koordinaatiotyö. Kaupunki järjesti useita valmistelupalavereja, joihin osallistuivat keskushallinto, tilapalvelut, työllisyyspalvelut, henkilöstöhallinto ja muut keskeiset yksiköt. Näiden toimijoiden yhteistyö muodosti yhteisen tilannekuvan ja varmisti, että palvelurakenteet ja henkilöstöjärjestelyt olivat valmiina vuoden vaihteessa. Valmistelua tehtiin samanaikaisesti Kainuu–Koillismaan työllisyysalueen kuntien kanssa, mikä yhdenmukaisti siirtymän toteutusta ja vahvisti kuntien välistä toiminnallista yhteistyötä. Vuoden 2025 alussa Kuhmon kaupungilla oli käytössään toimivat rakenteet, valmiit toimitilat ja selkeät toimintalinjaukset, joiden ansiosta työllisyyspalvelujen siirtyminen kunnalliseksi toiminnaksi toteutui saumattomasti ja ilman palvelukatkoksia. Kehittämissiirtyminen palvelualueella edelleen myös muissa kokonaisuuksissa vuoden 2025 aikana.

Vuoden 2025 ESR-hakuihin mennessä oli myös valmisteltuna työllisyyden edistämisen palvelualueella ESR-rahoitteisen ELLU-hankkeen hankeaiho, jonka tavoitteena on tukea avoimille työmarkkinoille työllistymistä lähellä olevien kuhmolaisien työnhakijoiden työllistymistä paikallisiin yrityksiin sekä kehittää Kuhmon kaupungin ei-lakisääteisiä työllisyyspalveluja vuosina 2025–2028. Hankkeessa painotettiin yritystyöllistämisen tehostamista, työelämäosallisuuden lisäämistä ja kunnalle syntyvien, KELA:lle maksettavien työttömyysetuuskustannusten hallintaa, erityisesti kun vuoden 2025 lakimuutosten myötä kuntien vastuu työttömyysetuuksien rahoituksesta kasvoi. ELLU-hanke saatiin valmisteltua lähes jättövalmiiksi EURA2021-järjestelmässä, mutta se ei edennyt varsinaiseen jättövaiheeseen kaupungin sisäisten linjausten vuoksi. Valmisteltu hankeaiho muodostaa kuitenkin mahdollisen pohjan myöhemmälle jatkokehittämiselle, mikäli yritystyöllistymistä tukevalle ESR-hankkeelle arvioidaan tulevaisuudessa olevan tarvetta.

Palvelualueen kehittämistoiminnan rinnalla myös yhteistyötahot jatkoivat omia valmistelujaan. Myös Kuhmon Työviery valmisteli vuoden 2025 aikana oman ESR-hankehakemuksensa, Kuhmon TOIVO -hankkeen, joka jätettiin syksyn 2025 ESR-hakukierrokselle ja sai myönteisen rahoituspäätöksen POP ELY:ltä. Kuhmon TOIVO-hankkeen pääkohderyhmänä ovat kaikkein heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien kuhmolaiset. Tukemalla yksilöllisesti räätälöidyillä tavoilla näitä kuntalaisia hanke tuo paikkakunnalle lisäresursseja sekä toiminnallisia ratkaisuja niille työnhakijoille, joiden eteneminen kohti työelämää edellyttää pitkäkestoisempaa ja intensiivistä tukea. Hankkeen toteutuminen täydentää Kuhmon työllisyyden edistämisen työkaluvalikoimaa sekä vahvistaa paikallisia palveluja tavalla, joka hyödyttää koko kuntaa.

#### Palvelualueen riskien luonne ja niihin varautuminen

Työllisyyden edistämisen palvelualueen riskit voivat olla sekä endogeenisiä että eksogeenisiä, kohdistuen palvelualueen rakenteisiin, henkilöstöön tai asiakkaisiin. Riskien heijastuminen myös muuhun kaupunkiorganisaatioon on mahdollista.

Vuonna 2025 palvelualueella asioi noin 600 henkilöasiakasta, joille tuotettiin lakisääteisiä työllisyyspalveluja. Asiakasmäärä vaihteli mainitusta, hieman alle 600:sta henkilöstä enimmillään noin 620 henkilöön. Palvelujen kasvokkainen ja välitön toimintaympäristö edellyttää jatkuvaa valmiutta tilanteisiin, joissa turvallisuus- tai toimintariskit voivat realisoitua. Vuonna 2025 Kuhmossa on havaittu erimuotoisen päihteiden käytön lisääntyvän, ja ilmiö on näkynyt myös työllisyyspalveluiden asiakastyössä. Tämä on ajoittain vaikuttanut asiakastapaamisten ennakoitavuuteen, palvelutilanteiden sujuvuuteen sekä tilanteenarviointiin, mikä korostaa tarvetta systemaattisille ja selkeille varautumistoimille.

Turvallisuutta tukevia järjestelyjä on toteutettu yhteistyössä kaupungin tilapalveluiden kanssa. Henkilöstön työtiloissa on varauduttu uhka- ja vaaratilanteisiin muun muassa vaihtoehtoisin poistumisreitein ja käytössä olevin vartiointipalveluin. Vuoden 2025 aikana on läpikäyty ja kehitetty palvelualueen turvallisuuskäytäntöjä, ja mm. vartijankutsumismenetellyt on suunniteltu eri tilanteisiin soveltuviksi.

Vuoden 2025 aikana on edelleen tullut esille työllisyyden edistämisen palvelualueen henkilöstöresurssin rajallinen määrä. Pitkittyneet sairauspoissaolot tai yhtäaikaiset poissaolot voivat vaikeuttaa korvaavan henkilöstön saatavuutta ja vaikuttaa palvelujen jatkuvuuteen. Myös rekrytointi eläköitymistilanteissa voi tulla olemaan haastavaa, mikä lisää riskiä resurssivajeen syntymiselle. Huomioiden palvelualueella tehtävän työn kompleksisen luonteen ja erityiset asiakasjärjestelmät, pätevää ja osaavaa henkilöstöä ei pitkittyneissä poissaolotilanteissa ole nopeasti rekrytoitavissa.

### **Kasvun ja oppimisen palvelualueen sisäisen valvonnan selonteko 2025**

#### Palvelualueen kehittämislinjaukset vuodelle 2025

- paikkakunnan vahvuuksien korostaminen, asiakaslähtöisyys ja verkostoissa työskentely; rekrytointihaasteisiin vastaaminen toimintatapoja kehittämällä
- palvelualueen yksiköiden välistä yhteistyötä toimintamallien ja palveluiden tuottamisessa

- osallistava päätöksenteko, kuntalaisten hyvinvointi ja yhteistyön vahvistaminen eri toimijoiden kanssa

#### Riskit ja riskien hallinnan järjestäminen

Sivistyspalvelujen toimintaan vaikuttavat riskit ovat sekä sisäisestä toiminnasta johtuvia että ulkoisten tekijöiden aiheuttamia. Sekä sisäiset että ulkoiset riskit voivat kohdistua organisaatioon tai organisaation asiakkaisiin. Kasvun ja oppimisen palvelualueella asiakkaita ovat kuulumaiset lapset, nuoret, aikuiset ja vanhusväestö sekä Kuhmossa vieraillevat matkailijat. Palvelut tuotetaan suoraan asiakkaille.

#### Keskeisimmät riskit sivistyspalvelujen toimialalla ovat

##### a) Ulkoisen uhan riskit asiakkaille tai työntekijöille

#### Väkivalta ja muut yhteiskunnan toimintoja uhkaavat kriisitilanteet

Suomessa viime vuosina sattuneiden väkivallantekojen vaara on olemassa myös Kuhmossa. Muun muassa näiden riskien torjuntaa varten on laadittu eri yksiköiden ja yleisötapahutumien turvallisuussuunnitelmat sekä kaupungin omat varautumissuunnitelmat. Edellä mainitut suunnitelmat päivitetään määräajoin ja yleisötapahutumien turvallisuussuunnitelmat tehdään aina jokaiseen yleisötapahutumaan erikseen ja Kainuun Pelastuslaitos käy ne läpi. Palvelualueen yksiköissä on varauduttu mm. sähkökatkoksiin ja muihin poikkeaviin tilanteisiin. Muutaman yksikön toimintaan on osallistunut ja osallistuu edelleen sotaa paenneiden perheiden lapsia tai nuoria.

Lukion turvallisuusopinnoissa paneudutaan monipuolisesti erilaisiin riskeihin ja uhkatekijöihin.

##### b) Henkilöresurssien aiheuttamat riskit

Palvelutuotannossa huolehditaan siitä, että kaupungin palvelut täyttävät säädetyt määräykset sekä lakien asettamat vaatimukset.

Rekrytointi on vaikeutunut selkeästi viime vuosien aikana ja tiettyihin tehtäviin opetus- ja kasvatusalalla ei ole onnistuttu saamaan kelpoisuusehdot täyttäviä hakijoita, jolloin tehtävät on täytetty enintään vuoden määräaikaisina. Rekrytoinnin helpottamiseksi kaupunki on linjannut, että rekrytointilisää voidaan käyttää, kun siihen liittyvät ehdot toteutuvat.

#### Suunnitellut kehittämiskohteet ja toimenpiteet toimialalla

Kehittämiskohteita eri toimintayksiköissä on nostettu mm. työhyvinvointikyselyjen sekä riskien ja vaarojen arvioinnin perusteella. Varhaiskasvatuksen ja oppilaitosten lukuvuosisuunnitelmissa vahvistetaan tavoitteet toimintakaudelle.

#### Kiinteistöjen kunnon ja tarpeen tarkastelu

Säädökset edellyttävät, että käytössä olevat toimitilat ovat turvallisia ja terveellisiä kaikille asiakasryhmille sekä työntekijöille.

Tilapalvelut on laatinut kaikista palvelualueella käytettävistä rakennuksista kiinteistökohtaiset kortit, joihin on määritelty kiinteistöjen kunto. Tilojen sisäilmaa seurataan jatkuvasti.

Oppimiskeskuksen taito- ja taideaineiden opetustiloista on päätetty luopua teknisen käsityön tiloja lukuun ottamatta. Uuteen Tuupalan pihapiirissä olevaan puusiipeen siirtyi syksyllä 2025 kotitalouden ja kuvataiteen opetus, musiikki siirtyy vuoden 2026 alkupuolella.

#### Positiivisista asioista aktiivisesti viestiminen

Jokaisessa palvelualueen yksikössä on nimetyt henkilöt, jotka vastaavat yksikkönsä ulkoisesta viestinnästä. Viestinnässä on tehty yhteistyötä kaupungin viestintä- ja matkailukoordinaattorin kanssa.

#### Osallistava päätöksenteko, kuntalaisten hyvinvointi ja yhteistyön vahvistaminen eri toimijoiden kanssa

Kuntalain 1§:n 2. momentin mukaisesti kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia. Hyvinvoinnin edistäminen on mainittu useissa muissakin palvelualueita koskevissa laeissa.

Kuhmossa on vuodesta 2009 lähtien toiminut kaupunginhallituksen perustama terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen työryhmä, joka valmistelee Kuhmon hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman.

Kaupungin hyvinvointityötä on maaliskuusta 2023 alkaen johtanut sivistystoimenjohtaja, joka tekee tiivistä yhteistyötä hyvinvointikoordinaattorin kanssa. Laajaan hyvinvoinnin ja terveyden työryhmään on nimetty edustajat mm. kaikista kasvun ja oppimisen palvelualueen vastuuyksiköistä.

Kuhmon kaupungin laaja hyvinvointikertomus on THL:n sivuilla yhtenä hyvänä esimerkkinä kuntien hyvinvointikertomuksista. Toinen runsaasti positiivista valtakunnallista huomiota saanut asia on Kuhmon TaitoTehtas, jota pidetään erinomaisena, innovatiivisena ammatillisen peruskoulutuksen järjestämismallina. Malli on pikkuhiljaa leviämässä eri puolille Suomea.

Useat palvelualueen yksiköt saivat OKM:n tai OPH:n avustuksia lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen. Kansainvälisyys toiminnan kehittämiseen saatiin rahoitusta ja suunnitelmia on tehty yhteistyössä eri yksiköiden kesken.

Lukion turvallisuusopintojen myötä yhteistyö alueella vaikuttavien turvallisuusviranomaisten kanssa on tiivistynyt entisestään.

Kaikki palvelualueen yksiköt tekevät yhteistyötä sekä Kuhmossa että sen ulkopuolella toimivien tahojen kanssa. Erityisesti Kainuun sisäinen yhteistyö on vilkasta.

Kuntalaisille on tarjottu mahdollisuuksia osallistua heitä koskevaan päätöksentekoon. Opetussuunnitelman päivitystyössä on kuultu oppilaita/opiskelijoita ja huoltajia. Nuorisovaltuusto on toiminut aktiivisesti. Lasten Parlamentti aloitti toimintansa syksyllä 2025. Kokoontumisia on kahdesti lukuvuodessa. Lasten Parlamenttiin kuuluu 1-6 luokkien oppilaita joka luokka-asteelta. Syksyllä 2025 kokoontui Kuhmon Raati Turun yliopiston Sincrony-yhteistyöhankkeeseen liittyen ja antoi julkilausuman, jota voidaan hyödyntää päätöksenteossa. Sincrony-hankkeessa kyselyyn kutsuttiin kaikki kuhmolaiset 16-34 -vuotiaat ja heistä pieni joukko vapaaehtoisia osallistui raatityöskentelyyn.

## **Kaupunkiympäristön palvelualueen sisäisen valvonnan selonteko 2025**

### **1. Kehittäminen**

Kaupunkiympäristön palvelualueella on valmisteltu nk. sote-kiinteistöjen yhtiöittämistä, joka tapahtuu toukokuun alusta 2026. Lisäksi palvelualueen viranhaltijat ovat osallistuneet Kalevalan matkailun kehittämiseen tähtäävään toimintaan leirintäalueen maankäytön ja infran osalta. Kalevalan alueelle muodostettiin tonttijako, rakentamistapaohje sekä tontinvuokrausehdot ja tontit laitettiin julkisesti haettaviksi.

Palvelualueelta on oltu mukana Ylä- ja Itä-Kainuun vihreän siirtymän osaamiskeskus – Hyrynsalmen, Kuhmon, Puolangan, Ristijärven ja Suomussalmen yhteisessä JTF-hankkeessa, Säihke-Sähköisen ilmailun kehittämishankkeessa, Kasvua modernista ilmaliikenteestä Itä-Suomeen -hankkeessa, Oulujoen vesistövision kehittämisen Arvovesi 3 -hankkeessa, Kuka minua liikuttaisi-liikuntahankkeessa sekä Liikuntadata-hankkeessa. Palvelualueen edustajat ovat osallistuneet Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan kuntien yhteiseen liikenneturvallisuustyöhön sekä Kainuun uuden liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimiseen.

Liikuntapaikkojen osalta kaupunki on Elävä Kainuun Leader tuen turvin rakentanut ja viitoittanut Koirisärkän retkeilyreittiä ja se valmistuu lopullisesti kesällä 2026. Kaupunki on hakemassa vesilupaa Lupa- ja valvontavirastolta Lentuankosken ja Nivan virran koskien kalataloudelliseen virtavesikunnostukseen.

### **2. Viestintä**

Kaupungin some-kanavilla viestintää lisäämällä on saatu palvelualueen toimintaa tutuksi ja mahdollisista häiriötilanteista tietoa suuremmalle joukolle kuntalaisia. Tämä on lisännyt positiivisten palautteiden määrää.

### **3. Talous**

Palvelualueen taloutta seurataan jatkuvasti ja siitä raportoidaan kolmannesvuosittain ja ne toimitetaan kaupunginhallituksen tietoon. Viime vuoden käyttötalous kaupunkiympäristön palvelualueella ei toteutunut suunnitellusti, käyttökate oli n. 234,3 t€ suunniteltua huonompi. Toimintatuotot jäivät talousarvion arvioiduista tuotoista 222,8 t€ ja toimintakulut ylittivät talousarvion arvioidut kulut 278,4 t€. Toimintakulut ylittyivät henkilöstökuluissa ja palveluiden hankinnoissa, mutta alittuivat aineissa ja tarvikkeissa sekä yksityistieavustuksissa. Toteutetut investoinnit toteutuivat pääosin suunnitellusti, joitakin hankkeita jouduttiin siirtämään vuodelle 2026.

#### 4. Maankäyttö ja kaavoitus

Kaavoituksen suunnittelu yhteistyötahoina toimivien viranomaisten edustajien kanssa käytiin tarvittavia viranomaisneuvotteluja sekä maankäytön suunnittelun yhteistyöhön liittyvä lakisääteinen kehittämiskeskustelu. Kaavoitustyössä käynnissä on ollut vanhan terveysaseman, uuden hyvinvointikeskuksen (kortteli34) asemakaavamuutokset. Lisäksi asemakaavamuutos aloitettiin korttelissa 73 Pelastusaseman rakentamista varten. Maanomistajien kaavoista käynnissä on Jonkerin ranta-asemakaavan laatiminen.

Maanmittausinsinöörille palvelutukea antaa palvelusihteeri tiimi lähinnä laskutus- ja postitusasioissa.

Kaupungin metsätilojen hoito on kaupungin omassa hoidossa ja tiemestarin tehtävänkuvassa. Vuonna 2025 metsänhakkuita ei tehty puistometsiä lukuun ottamatta. Vuoden 2025 aikana tehtiin taimikonhoitotöitä noin 20 ha. Kuhmon kaupunki oli mukana Kuhmon yhteismetsässä, joka päätti myydä metsäomaisuutensa United Bankers Hankemetsä II Ky:lle.

#### 5. Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu

Rakennusvalvonnassa rakentamislupamäärät nousivat edellisestä vuodesta n. 15 %. Kaiken kaikkiaan rakennusvalvonnassa käsiteltiin rakentamiseen liittyviä lupia sekä maisematyölupia yhteensä 84 kpl, kun niitä vuonna 2024 oli 92 kpl. Pudotusta oli juuri maisematyöluissa. Ympäristö- ja maa-ainelupia yhteislupana käsiteltiin kaksi kappaletta ja meluilmoituksia kolme kappaletta. Lupamäärästä tehdään ao. valvontatilastot kolmannesvuosittain. Rakennusvalvonnassa jatkettiin kiinteistöveroselvitystyötä. Nämä eivät johtaneet uusien rakennuslupien hakemiseen ja eikä siten saattamiseen kiinteistöveron piiriin.

Määräaikaisessa virassa ollut lupainsinööri irtisanoutui siten, että hänen virkasuhteensa päättyi 31.10.2025.

#### 6. Tilapalvelut

Tilapalvelut ylläpitää kaupungin omistamia kiinteistöjä ja vuokraa niitä kaupungin eri palvelualueille sekä osittain yksityisille yrittäjille ja henkilöille.

Tilapalvelujen vastuuyksikössä suurimpana investointikohteena oli Tuupalan uuden lisäsiiven rakentaminen. Samassa yhteydessä aloitettiin Tuupalan uuden sähköpääkeskuksen suunnittelu. Lisäksi tilapalveluissa saneerattiin kaupungintalon ja kirjaston tiloja ja kunnostettiin Tuupalan museon rakennusten kattoja.

Tilapalvelut osallistui kaupungin kiinteistöstrategiatyöhön sekä sote-kiinteistöjä varten perustettavan kiinteistöyhtiön valmistelutyöhön.

#### 7. Kunnallistekniikka

Tekninen varikko tuottaa kaupungille varastointi- ja kuljetuspalveluja.

Kunnallistekniikan merkittäviä investointikohteita olivat Huoltotien kevyenliikenteenväylän rakentaminen, sekä Huoltotien, Pajukujan sekä Koppelokujan saneeraukset. Koulukatu-Kontiokatu katuyhteys välillä Kainuuntie-Könninmäentie siirtyi vuoteen 2026 Kuhmon Vesienergia Oy:n kaukolämpötyömaan ja alueen yleissuunnitelman laatimisen takia. Kainuuntie-Koulukadulla tehtiin asfaltin jyräntä ja uudelleenpäällystämistä.

Puistoilla ja yleisillä alueilla työn alla on retkeilyreitien rakentaminen Koirisärkän alueelle.

Uimahalli toimii lähes normaalisti, kun henkilökuntavajetta saatiin paikattua. Liikuntaneuvontatyötä jatkettiin.

Yksityisteillä yksikään saneeraushanke ei saanut valtionavustusta. Kaupunki irtisanoi yksityisteiden talvikunnossapitosopimuksen osittain Einorin Nosto ja Kuljetuksen kanssa.

#### 8. Riskit

Kaupunkiympäristön palvelualueen riskit ja niihin varautuminen tapahtuu kuten aikaisemminkin erilaisten valmius-toimenpide-, poikkeusolojen rakennussuunnitelmien sekä evakuointi-, suojelu-, raivaussuunnitelmien mukaisesti. Lisäksi riskien akuutti torjunta ja käytännöntasoinen ennakointi toteutetaan päivystys- ja varallaolojärjestelmiä sekä ohjaus- ja hälytysautomaatiota sekä kameravalvontaa käyttäen. Tilapalvelut on lisäksi ostanut vartiointipalvelua eräille kiinteistöille, joissa on tapahtunut normaalia enemmän ilkivaltaa. Työntekijät perehdytetään tehtäviinsä henkilö- ja tehtävä-riskien välttämiseksi.

Henkilöriskit ilmenevät lähinnä henkilöstön ikääntymisenä ja sairauspoissaolojen lisääntymisenä. Tästä aiheutuu haittaa päivittäiseen toimintaan, koska organisaatio on niin ohut, ettei täydennystä ole juuri saatavilla sisäisin järjestelyin eikä ulkoakaan ole nopealla aikataululla saatavilla koulutettua työntekijää. Pitempiaikaisten sairauslomien ajalle on palkattava määräaikaista työntekijöitä. Tiettyjen ydintehtävien hoidossa pidetään yllä varahenkilöjärjestelmää. Palvelualueen palvelussuhteissa pysymisessä on riskinsä tiettyjen tehtävien osalta, koska pätevyyttä ja osaamista ei välttämättä ei löydy omasta henkilöstöstä yllättävissä irtisanoutumistilanteissa.

Työntekijöihin kohdistuu myös ergonomisia, fysikaalisia, henkisiä, kemiallisia ja biologisia vaara-tekijöitä ja osin jopa merkittäviä riskejä. Toiminnassa painotetaan henkilökohtaisten suojavälineitten käyttöä, oikeita työmenetelmiä, varovaisuutta ja huolellisuutta riskien minimoimiseksi.

Taloudellisten riskien välttämiseksi on hankintojen selventämistä varten kaupungilla on oma hankintaohje. Kaupungilla on linjattu, että suurimmissa urakoissa voidaan käyttää hankintakonsulttia riskien minimoimiseksi.

## 2 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

### 2.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

#### TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

(ulkoiset erät)

	2025 1 000 €	2024 1 000 €
Toimintatuotot	4 260	4 746
Valmistus omaan käyttöön	267	287
Toimintakulut	-28 282	-28 190
<b>Toimintakate</b>	<b>-23 755</b>	<b>-23 157</b>
Verotulot	17 785	18 708
Valtionosuudet	8 129	8 298
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	82	111
Muut rahoitustuotot	2 729	2 320
Korkokulut	-574	-936
Muut rahoituskulut	-910	-518
<b>Vuosikate</b>	<b>3 485</b>	<b>4 827</b>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelmanmukaiset poistot	-2 660	-2 364
Kertaluonteiset poistot		
Arvonalentumiset	-440	-926
Satunnaiset erät		
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>385</b>	<b>1 536</b>
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	42	42
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
<b>Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</b>	<b>428</b>	<b>1 578</b>

#### TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	15,21	17,01
Vuosikate/Poistot, %	112,43	146,68
Vuosikate, euroa/asukas	476,98	645,56
Asukasmäärä	7 306	7 477

## 2.2 Toiminnan rahoitus

### RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2025 1 000 €	2024 1 000 €
<b>Toiminnan rahavirta</b>		
Tulorahoitus		
Vuosikate	3 485	4 827
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	73	537
<b>Toiminnan rahavirta</b>	<b>3 558</b>	<b>5 364</b>
<b>Investointien rahavirta</b>		
Investointimenot	-3 283	-1 729
Rahoitusosuudet investointeihin	8	115
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		130
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>	<b>283</b>	<b>3 880</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainauksen lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000	2 200
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 731	-3 624
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-1	39
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	244	296
Korottomien velkojen muutos	239	-236
<b>Rahoituksen rahavirta</b>	<b>750</b>	<b>-1 325</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>	<b>1 033</b>	<b>2 556</b>
Rahavarat 31.12., 1 000 €	29 780	28 747
Rahavarat 1.1., 1 000 €	28 747	26 191
<b>RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT</b>		
Investointien tulorahoitus, %	106,41	299,16
Pääomamenojen tulorahoitus, %	49,74	92,16
Lainanhoitokate	0,94	1,28
Kassan riittävyys, pv	298	303
Asukasmäärä	7 306	7 477

## 2.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

## TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
VASTAAVAA	1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	47 283	47 181
I Aineettomat hyödykkeet	280	333
1 Aineettomat oikeudet	280	333
II Aineelliset hyödykkeet	36 806	36 211
1 Maa- ja vesialueet	4 247	4 247
2 Rakennukset	25 046	24 536
3 Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 910	5 845
4 Koneet ja kalusto	601	730
5 Muut aineelliset hyödykkeet	221	221
6 Ennakkomaksut ja keskeneräiset har	781	632
III Sijoitukset	10 197	10 637
1 Osakkeet ja osuudet	10 161	10 601
2 Muut lainasaamiset		
3 Muut saamiset muilta	37	37
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	11	11
1 Valtion toimeksiannot		
II Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	11	11
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	32 188	31 351
Vaihto-omaisuus		
Ennakkomaksut		
I Saamiset	2 408	2 604
Lyhytaikaiset saamiset	2 408	2 604
1 Lainasaamiset tytäryhteisöiltä	1 200	1 200
2 Lainasaamiset osakkuusyhtiöiltä		
3 Lainasaamiset muilta	46	46
4 Myyntisaamiset	287	301
5 Lainasaamiset muilta	20	2
6 Muut saamiset	592	477
7 Siirtosaamiset	262	576
II Rahoitusarvopaperit	28 391	26 685
1 Muut arvopaperit	28 391	26 685
III Rahat pankkisaamiset	1 389	2 061
<b>VASTAAVAA YHTEENSA</b>	<b>79 481</b>	<b>78 543</b>

	2025	2024
VASTATTAVAA	1 000 €	1 000 €
A OMA PÄÄOMA	40 612	40 184
I Peruspääoma	22 174	22 174
II Arvonkorotusrahasto		
III Muut omat rahastot	9 771	9 771
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	8 238	6 660
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	428	1 578
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	72	114
1 Poistoero	72	114
C PAKOLLISET VARAUKSET	1 403	1 403
I Muut pakolliset varaukset	1 403	1 403
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	340	341
1 Valtion toimeksiannot		
2 Lahjoitusrahastojen pääomat	340	341
E VIERAS PÄÄOMA	37 055	36 500
I Pitkäaikainen	28 959	29 090
1 Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	28 198	28 329
2 Lainat julkisyhteisöiltä		
3 Muut velat	761	761
II Lyhytaikainen	8 096	7 410
1 Joukkovelkakirjalainat		
2 Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 931	3 531
3 Lainat julkisyhteisöiltä		
4 Saadut ennakot	50	50
5 Ostovelat	1 427	1 312
6 Liittymismaksut ja muut velat	273	267
7 Siirtovelat	2 416	2 249
<b>VASTATTAVAA YHTEENSA</b>	<b>79 481</b>	<b>78 543</b>

## TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	51,2	51,3
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	122,6	114,8
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	8 666	8 238
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	1 186,2	1 101,8
Lainakanta 31.12., 1 000 €	32 129	31 860
Lainakanta 31.12., €/asukas	4 398	4 261
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	32 908	32 666
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4 504	4 369
Lainasaamiset, 1 000 €	1 220	1 202
Asukasmäärä	7 306	7 477

## 2.4 Kunnan kokonaistulot ja -menot (ulkoiset erät)

Tulot	€	%	Menot	€	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	4 259 901	11,5	Toimintakulut	28 281 932	77,6
Verotulot	17 784 783	48,1	- valmistus omaan käyttöön	-266 943	-0,7
Valtionosuudet	8 128 944	22,0	Korkokulut	574 104	1,6
Korkotuotot	81 650	0,2	Muut rahoituskulut	909 931	2,5
Muut rahoitustuotot	2 728 559	7,4	Satunnaiset kulut		0,0
Satunnaiset tuotot	0	0,0	Tulorahoituksen korjaukset	-73 274	
Tulorahoituksen korjaukset			+/- Pakollisten varausten muutos		-0,2
- käyttöomaisuuden myyntivoitot ja tappiot	0	0,0	- muihin vuosiin kohdistuvat oikaisut	0	0,0
			- käyttöomaisuuden myyntitappiot	0	0,0
			Oman pääoman muutos		0,0
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	8 026	0,0	Käyttöomaisuusinvestoinnit	3 282 860	9,0
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0	0,0	Antolainasaamisten lisäykset		0,0
Rahoitustoiminta			Pitkäaikaisten lainojen vähennys	3 730 952	10,2
Antolainasaamisten vähennykset	0	0,0			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000 000	10,8			
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0,0			
<b>Kokonaistulot yhteensä</b>	<b>36 991 862</b>	<b>100,0</b>	<b>Kokonaismenot yhteensä</b>	<b>36 439 560</b>	<b>100,0</b>
			Kokonaistulot-kokonaismenot	552 301	
			Muut maksuvalmiuden muutokset	481 145	
			Rahavarojen muutos	1 033 446	
				552 301	

### 3 KAUPUNKIKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

#### 3.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusuyhtiöt

Nimi	y-tunnus	Kotipaikka	Kaupungin omistusosuus %
<b>Tytäryhteisöt</b>			
Kuhmon Lämpö Oy, Kuhmo	0370917-0	Kuhmo	51,32
Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asunnot, Kuhmo	1071357-3	Kuhmo	100
Kuhmon Yrityssampo Oy, Kuhmo	0421023-2	Kuhmo	100
Kiinteistö Oy Kuhmon Kulttuuritalo, Kuhmo	0868857-5	Kuhmo	94
Kuhmon VesiEnergia Oy, Kuhmo	2662183-3	Kuhmo	100
<b>Kuntayhtymät</b>			
Kainuun Liitto	2496992-4	Kajaani	12,44
Kainuun jätehuollon kuntayhtymä	1744356-1	Kajaani	12,57

#### Konsernin toiminnan ohjaus

Strategiset tavoitteet/omistajan tavoitteet sisältyvät tytäryhtiöiden taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden raportointiin, kts. luku 3.3

#### Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

kts. luku 1.6

### 3.2 Konsernin tilinpäätös ja sen tunnusluvut

#### Tuloslaskelman tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	54,6	50,6
Vuosikate/Poistot, %	149,6	173,8
Vuosikate, euroa/asukas	1 162,0	1 001,0
Asukasmäärä	7 306	7 477

#### Rahoituksen tunnusluvut

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Investointien tulo-rahoitus, %	164,4	185,4
Lainanhoitokate	1,7	1,5
Laskennallinen lainanhoitokate	1,7	1,5
Kassan riittävyys, pv	284,6	260,8

#### Taseen tunnusluvut

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	52,5	54,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	105,9	99,9
Kertynyt ali-/ylijäämä, 1000 €	17 747	19 303
Kertynyt ali-/ylijäämä, 1000 €/asukas	2429	2 582
Lainat ja vuokravastuut	38 520	37 162
Lainat ja vuokravastuus, €/asukas	5272	4 970
Asukasmäärä	7 306	7 477

### 3.3 Konsernin taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet

#### Kuhmon kaupunkikonserni

Tytäryhteisöt	Omistus- osuus-%	Osakkuus- ja omistusyhteisöt	Omistus- osuus-%
Kuhmon VesiEnergia Oy	100 %	Kuhmon Lämpö Oy	51,32 %
KOY Kuhmon Terva-asunnot	100 %	Kainuun jätehuollon kuntayhtymä	12,57 %
Kuhmon Yrityssampo Oy	100 %	Kainuun Liitto	12,44 %
KOY Kuhmon Kulttuuritalo	94 %		

## Kuhmon Vesienergia Oy

Kuhmon Vesienergia Oy vastaa toiminta-alueensa vesihuollosta ja jakelee lämpöenergiaa kaukolämpöasiakkaille. Yhtiön tavoitteena on tuottaa laadukkaita palveluita järkevin kustannuksin. Kaukolämmön jakelu on ollut yhtiön hoidossa vuoden 2015 alusta alkaen. Kuhmon kaupungin vesiliiketoiminta liitettiin osaksi yhtiön toimintaa vuoden 2021 alusta alkaen.

### Talous (1000 €)

	TP 2025	TP 2024	Ero 2025-2024	TA 2025	Ero Tot – budj. 2025
Liikevaihto	5257	5413	-156	5564	-307
Kulut	-5252	-5411	159	-5364	112
Tulos ennen veroja	5	2	3	200	-195
Verot	-1	0	-1	-40	39
Tulos verojen jälkeen	4	2	2	160	-156

Tilikauden voitto 4.291,07 euroa.

### Tilikauden tulos

Yhtiön taloudelliset tavoitteet alittuivat merkittävästi. Tulos ennen veroja oli budjetoitu 200.000 (300.000) euroa ja toteuma oli 119.779 (61.696) euroa, alitusta 80.221 (238.304) euroa. Liikevaihtotavoite oli budjetoitu 5.564.235 (5.601.000) euroa ja toteuma oli 5.256.695 (5.413.234) euroa, alitusta 307.540 (187.766) euroa. Liikevaihto pieneni 156.539 euroa (-2,9 %). Tulos verojen jälkeen oli 4.291,07 euroa (1.559,80 euroa).

**Lämpöliiketoiminnan** tulos ennen veroja oli budjetoitu 100.000 (200.000) euroa ja toteuma oli -12.035 (62.723) euroa, alitusta 112.035 (137.277) euroa. Liikevaihtotavoite oli budjetoitu 4.134.235 (4.129.000) euroa ja toteuma oli 3.863.864 (4.034.049) euroa, alitusta 270.371 (94.951) euroa.

**Vesiliiketoiminnan** tulos ennen veroja oli budjetoitu 100.000 (100.000) euroa ja toteuma oli 131.814 (-1.027) euroa, ylitystä 31.814 (-101.027) euroa. Liikevaihtotavoite oli budjetoitu 1.430.000 (1.472.000) euroa ja toteuma oli 1.392.831 (1.379.185) euroa, alitusta 37.169 (92.815) euroa.

### Liikevaihto

**Lämpöliiketoiminnan** liikevaihto oli 3.863.864 (4.034.049) euroa, pienenemistä 170.185 euroa (-4,2 %). Vuodelle 2025 kaukolämmön perusmaksuja korotettiin 5 % ja kulutusmaksuja 1 %. Toteutunut liikevaihdon nousu perusmaksujen osalta oli 48,8 (4,3 %) tuhatta euroa ja kulutusmaksujen osalta liikevaihto pieneni noin 219,0 (-7,6 %) tuhatta euroa. Liikevaihtotavoite 4.134.235 euroa ei toteutunut koska lämpöenergian myyntivolyyymi jäi budjetoitua noin 4300 MWh pienemmäksi ja sen liikevaihtoa pienentävä vaikutus oli noin 243 tuhatta euroa. Perusmaksun liikevaihtotavoite alittui noin 13 tuhatta euroa. Lämpöenergian myyntivolyyymi oli 47 696 (52 019) MWh, laskua 4323 MWh (-8,3 %).

**Vesiliiketoiminnan** liikevaihto oli 1.392.831 (1.379.185) euroa, kasvua oli 13.646 euroa (1,0 %). Vuodelle 2025 veden perusmaksua, käyttömaksua ja lietteenkäsittelymaksuja korotettiin 5 %. Toteutunut liikevaihdon nousu perusmaksujen osalta oli noin 13,6 tuhatta euroa (6,8 %) ja käyttömaksujen osalta liikevaihdossa kasvua 1,3 tuhatta euroa (0,1 %). Lietteenkäsittelymaksujen nousu oli 1,3 tuhatta euroa (5,0 %). Liikevaihtotavoite 1.430.000 euroa ei toteutunut koska veden ja jäteveden myyntivolyyymi jäi budjetoitua noin 9000 m<sup>3</sup> pienemmäksi, ja sen liikevaihtoa pienentävä vaikutus oli noin 43 tuhatta euroa.

Talousveden myyntivolyyymi oli 264 197 (277 624) m<sup>3</sup>, laskua 13 427 m<sup>3</sup> (-4,8 %). Jäteveden myyntivolyyymi oli 227 441(238668) m<sup>3</sup>, laskua 11 227 m<sup>3</sup> (-4,7 %).

Vesiverkoston laskuttamattoman veden määrä oli 55 738 (48 262) m<sup>3</sup>, kasvua 7476 m<sup>3</sup> (15 %), (sis. verkoston vuotoveden 48 012 m<sup>3</sup> ja oman toiminnan käyttöveden 7726 m<sup>3</sup>). Merkittävimpiä säästöjä syntyi vesijohtoverkoston ja jätevesipumppujen korjauskustannuksissa, sekä sähkökustannuksissa.

Kaukolämpöverkoston vuotovesimäärä vuonna 2025 oli 7465 (8610) m<sup>3</sup>, josta aiheutuva kustannus oli 33,9 (43,4) tuhatta euroa.

Lämmön ostolämpöliiketoiminnan liikevaihdosta:

2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
86,2 %	84,6 %	83,2 %	78,9 %	76,6 %	81,4 %	73,9 %	77,8 %	73,2 %	81,4 %

### Poistot ja varaukset

Poistoeroja kirjattiin koneista ja kalustosta 37.561 euroa ja rakennuksista 77.410 euroa, yhteensä 114.971 (60.136) euroa.

Kuhmon VesiEnergiä Oy:n vuoden 2025 poistot olivat 549.282 (519.664) euroa. Rahoitustuotot ja kulut (netto) olivat 115.188 (156.698) euroa. **Lämpöliiketoiminnan** poistot olivat 202,3 (188,4) tuhatta euroa. Rahoitustuotot ja kulut (netto) olivat 48,2 (42,4) tuhatta euroa.

**Vesiliiketoiminnan** poistot olivat 346,9 (331,3) tuhatta euroa. Rahoitustuotot ja kulut olivat nettomääräisenä 67,0 (114,3) tuhatta euroa.

### Lainat

Yhtiöllä on pitkäaikainen luotto *1,2 miljoonaa* euroa Kuhmon kaupungilta. Laina on otettu kaukolämpöliiketoiminnan ostamiseen Kuhmon kaupungilta. Lainan korko on 4 %.

Jätevesipuhdistamon saneeraushanketta (sisältäen sähkö-, automaatio- ja koneistosaneeraukset) varten on nostettu Kuntarahoitukselta *2,0 miljoonan* euron laina, laina-aika 10 vuotta, kaupunkieman takausprovisio 2 prosenttia. Laina nostettu 13.1.2023. Vuonna 2025 valmistuneet ilmastus- ja selkeytysaltaiden saneeraukset. Jätevedenpuhdistamon saneerausinvestoinnin kokonaiskustannusarvio on 3,2 miljoonaa euroa. Jäteveden puhdistamon toteutuneet investointikustannukset 2022-2025 ovat 2 970,5 tuhatta euroa.

Kalevalan kaukolämpöhanketta varten on nostettu Kuntarahoitukselta 1,9 miljoonan euron laina jakautuen kaukolämmölle *1,6 miljoonaa* euroa ja vesihuollolle 0,3 miljoonaa euroa, laina-aika 10 vuotta, kaupunkieman takausprovisio 2 prosenttia. Laina nostettu 10.12.2025. Investointihanke sisältää Kaukolämmön yhdyslinjan rakentamisen Koulukatu Viinantie risteyksestä Koulukadun suuntaisesti Kannintien vartta myöten Kalevalankankaan alueelle asti. Toteutettava verkosto tulee yltämään Kalevalan leirintäalueelle ja hiihtokeskukseen saakka. Kalevalan kaukolämpöhankkeen kokonaiskustannusarvio on 1,4 miljoonaa euroa, josta vuonna 2025 toteutunut 600,4 tuhatta euroa.

### Maksuvalmius

Kuhmon VesiEnergiä Oy:n maksuvalmius säilyi lähes koko vuoden ajan hyvällä tasolla. Current Ratio oli keskimäärin 2,14.

### Vakuutukset

Yhtiön vakuutukset ovat Pohjola Vakuutusessa. Vakuutukset sisältävät ajoneuvo- ja omaisuusvakuutusten lisäksi keskeytys-, vastuu-, oikeus-, ja hallinnonvastuuturvan. Lisäksi työntekijöille on laaja vapaa-ajan tapaturmavakuutus.

### Osakepääoma

Osakepääoma on 2.500 euroa ja osakkeiden lukumäärä 600 kpl. Kuhmon kaupunki omistaa yhtiön koko osakekannan.

### Strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen tavoite	Omistajan tavoite	Yhtiön toimenpiteet
Kestävä kaupunki	Osinko omistajalle  Yhtiön toiminta tukee kaupungin energiatehokkuuden ja ekologisen kestävyyden tavoitteita	Yrityksen investoidessa vuosina 2024 – 2027 ei ole mahdollista maksaa osinkoa  Yhtiö laajentaa kaukolämpöverkosta kaukolämpöstrategiansa mukaisti  Energianeuvontaa toteutetaan yhdessä kaupungin kanssa

Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	Osallistuminen uusien merkittävien alueiden kehittämiseen	Mäntymäen teollisuusalueella vesiverkosta laajennetaan suunnitelmallisesti
Täyttä elämää keskustassa ja kylissä -hyvinvoivat kuholaiset	Mahdollistetaan asukkaille kaukolämmön saaminen taajama-alueella	Uusia liittymiä rakennetaan kohteisiin, jonne ne ovat taloudellisesti mahdollisia ja jotka ovat kaukolämpöstrategian mukaisia
Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	Yrityksen viestintä tukee kaupunkistrategiaa	Yritys viestii aktiivisesti ja asiakkaita palvelvasti. Viestinnässä noudatetaan kaupungin viestintäohjeita ja brändiohjeita
Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	Yritys noudattaa kaupungin henkilöstöpolitiikkaa	Noudatetaan kaupungin henkilöstöpolitiikkaa soveltuvin osin

## Yleistä

Vuosi 2025 oli Kuhmon VesiEnergia Oy:n 11. toimintavuosi ja nykyisellä liiketoimintakokonaisuudella yhtiön viides. Yhtiö aloitti toimintansa 1.1.2015, josta alkaen yhtiön toimialana oli sähkön, kaasun, lämmön ja vastaavien kiinteän verkoston tai putkiston kautta jaeltavien energiahyödykkeiden tuotanto, jakelu ja kauppa, tilojen jäähdytykseen käytettävien ilman ja veden tuotanto ja jakelu. Yhtiön toiminta keskittyi vuoden vaihteeseen 2020 - 2021 Kuhmon Lämpö Oy:ssä tuotettavan kaukolämmön jakeluun Kuhmon keskustaajaman kaukolämpöverkoston alueella sekä kaukolämpöverkoston ylläpitoon ja kehittämiseen. 1.1.2021 yhtiö vastaanotti Kuhmon kaupungin vesiliiketoiminnan apporttisiirrolla. Samalla yhtiön aiempi nimi Kuhmon Lämpöenergia Oy muutettiin Kuhmon VesiEnergia Oy:ksi. Samalla yhtiön toimialaa muutettiin niin, että se kattaa kiinteän verkoston kautta tapahtuvan kaukolämmön jakelun lisäksi talousveden tuotannon ja jakelun sekä jätevesien vastaanottamisen ja puhdistamisen.

## Hallitus 1.1. -31.12.2025

Seija Lukkarinen, puheenjohtaja  
Timo Piirainen, varapuheenjohtaja  
Ensio Pikkarainen  
Ari Innilä, varajäsen

Vuonna 2025 pidettiin seitsemän hallituksen kokousta.

## Tilintarkastus

Kuhmon VesiEnergia Oy:n varsinaisena tilintarkastajana toimi tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana KHT JHT Antti Kääriäinen.

## Henkilöstö ja muu hallinto

Toimitusjohtaja on Minna Jokelainen. Yhtiön palveluksessa oli vuoden 2025 aikana toimitusjohtajan lisäksi keskimäärin 7 (8) kokopäiväistä henkilöä.

Yhtiön omassa hoidossa oli vuoden aikana talouden suunnittelu ja seuranta, ostolaskujen asiatarkastus, myyntilaskutus ja myyntireskontran hoito. Muutoin yhtiön taloushallintoa ja palkanlaskentaa on hoitanut Monetra Oulu Oy. Myyntilaskujen perintä on ulkoistettu Intrum Oy:lle. Työterveyshuolto on Mehiläinen Oy:llä.

## Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Vuosi 2025 sujui hyvin varsinkin vesiliiketoiminnan osalta. Kaukolämpöliiketoiminnan osalta tulokseen vaikuttaa kiinteistöjen lämmitystarve, mikä oli kuluneena vuotena suhteellisen alhainen ja tämän takia vuodelle 2025 asetetut taloudellisen tuloksen tavoitteet eivät täysin toteutuneet.

Jätevedenpuhdistamon saneeraushanketta jatkettiin vuonna 2025 toteuttamalla ilmastus- ja selkeytysaltaiden saneeraukset.

Muita toteutuneita investointeja olivat

- kaukolämpöverkostoa saneerattiin Huoltotiellä 500 metriä, Koulukatu/Kontionkatu -alueella 200 metriä ja lisäksi verkoston eri kohteissa pienempiä saneerauksia yhteensä 300 metriä
- kaukolämpöverkoston rakentaminen alkaen Koulukatu Vienantien risteyksestä Kalevalan alueelle (Kalevalan kaukolämpöhanke), toteutunut verkostopituus vuonna 2025 oli noin 2,2 km
- vesijohtoverkostoa saneerattiin Huoltotiellä 110 metriä betonisia viemärikaivoja holkittettiin muovikaivoksi 45 kpl Akonlahden alueella

Vesi- ja kaukolämpömittareiden vaihtotyötä etäluettaviksi jatkettiin. Vesimittareista etäluettavia oli vuoden lopussa 89 (78) % ja kaukolämpömittareista 88 (77) %.

### **Tulevaisuuden näkymät**

Tulevalle vuodelle 2026 normaalien toimintojen lisäksi jatkamme strategian mukaisesti toimintatapojen kehittämistä ja toteutamme investointiohjelman mukaisesti mm. jätevedenpuhdistamon tulopumppaus- ja esikäsitteilyjärjestelyn saneeraukset ja Kalevalan kaukolämpöhankkeen rakennustyöt valmiiksi. Lisäksi tulevalle vuodelle on asetettu tavoitteeksi laatia omana työnä talousvesisäännösten mukainen riskienhallintasuunnitelma ja käynnistää vesihuoltolain mukaisen omaisuudenhallintasuunnitelman valmistelutyö.

### **Toiminnan ja talouden riskit**

- ilki-valta, sabotaasi ja kyberhyökkäykset
- ilmastonmuutosta seuraavat äärimmäiset luonnonilmiöt lämmöntuotannon häiriöt
- ennalta arvaamattomat vahingonkorvauksiin johtavat tilanteet
- maailmanpoliittinen tilanne asukasmäärä ja ilmaston lämpeneminen.

### **Kärkitoimenpiteet vuonna 2026**

- Vesi- ja kaukolämpömittareiden vaihtotyötä etäluettaviksi mittareiksi jatketaan
- Jätevedenpuhdistamon tulopumppaamon ja esikäsitteilylaitteiston hankinta ja asennus Viemäriverkoston saneeraus myöhemmin päätettävissä kohteissa
- Vesiverkoston saneerausta myöhemmin päätettävissä kohteissa
- Kaukolämpöverkoston saneerausta (mm. Saarikoski)
- Kalevalan kaukolämpöhanke 2025 – 2026
- Kaukolämpöverkoston pienempiä saneerauksia ja uusien liittymien rakentamista kysynnän mukaan nykyisen verkoston varrella
- 

### **Taksat ja maksut**

- kaukolämmön kuluttajahinnat: perusmaksun korotus on 10 % ja kulutusmaksun korotus on 3 %.
- veden myynnin maksut: perusmaksun korotus on 15 % ja käyttömaksujen korotus on 3 %.
- lietteenkäsittelymaksujen ja erikseen laskutettavan vesi: korotus on 5 %.

## Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asunnot

Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asunnot tarjoaa kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja Kuhmossa. Kiinteistöjä rakennetaan, puretaan ja perusparannetaan Kuhmon kaupunkikonsernin kiinteistöstrategian mukaisesti.

### Talous (1000 €)

	TP 2025	TP 2024	Ero 2025- 2024	TA 2025	ero Tot- budj. 2025
Liikevaihto	3 454	3 631	-177	3 354	100
Kulut	-3 414	-3 631	-217	-3 452	-38
Tulos ennen veroja	0	0	0	0	0
Verot	0	0	0	0	0
Tulos verojen jälkeen	0	0	0	0	0

Tilikauden tulos osoittaa 0,00 euroa.

Yhtiön talous on pysynyt hyvässä kunnossa ja maksuvalmius on erittäin hyvä. Oman taloushallinnon lisäksi yhtiö on hoitanut hallintopalvelusopimuksen nojalla Kuhmon Yrityssampo Oy:n taloushallinnon. Yhteistyö on tuonut osapuolille toiminnallisia ja taloudellisia synergiahötyjä.

Aravavuokrien määräyksessä on noudatettu 1.3.1997 käyttöön otettua pääomavuokrien tasausta. Tilikauden budjetoitu keskineliövuokra oli 8,58 eur/m<sup>2</sup>/kk. Tilikaudella yhtiö ei korottanut aravakohteiden vuokria. Yhtiön vuokrat ovat tasoltaan kohtuulliset ja asumisen kustannukset edulliset.

1.1.1997 lukien allekirjoitetuissa vuokrasuhteissa on ollut käytössä tuhannen markan vakuus 31.12.2001 saakka ja 1.1.2002 lukien kahdensadan euron vakuus vuokrasuhteen velvoitteiden täyttämiseksi. Yhtiöllä oli rahana saatuja vakuuksia kertomusvuoden lopussa yhteensä 84 459,23 euroa ja Hyten / Kelan vakuussitoumuksia yhteensä 7 617,19 euroa.

### Lainat

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin tilikaudella 163.500 euroa. Yhtiön kokonaislainasaldo 31.12.2025 oli 1.398.000 euroa.

### Poistot ja varaukset

Rakennuksista on tehty 4 %:n jäännösarvopoisto. Koneiden ja kaluston jäännösarvopoisto on 23,2 %. Yhtiö tuloutti vuoden 2015 asuintalovaruksen 551.500 euroa ja vuoden 2016 asuintalovaruudesta 347.703,88 euroa Sudenpolku 2-4 talojen 5 ja 7 perusparannukseen ja muodosti tilivuodelta uuden 450.600 euron suuruisen asuintalovaruksen.

### Vakuutukset

Kaikki kiinteistöt on vakuutettu Pohjola Vakuutus Oy:ssä kiinteistön täysarvovakuutuksella 31.12.2025 saakka. Yhtiö kilpailutti vakuutusturvansa ja siirsi vakuutukset Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fenniaan 1.1.2026 lukien. Vakuutus-turva sisältää hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu- ja oikeusturvavakuutuksen.

### Osakepääoma

Kuhmon kaupunki omistaa kaikki Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asuntojen osakkeet ja yhtiö kuuluu Kuhmon kaupunkikonserniin. Yhtiön kotipaikka on Kuhmo. Yhtiön osakepääoma on kertomusvuoden lopussa yhteensä 1 660 694,31 euroa käsittäen 1 974 808 kappaletta 0,84 euron nimellisarvoisia osakkeita.

Strateginen tavoite	Omistajan tavoite	Yhtiön toimenpiteet
Kestävä kaupunki	Osinko omistajalle 100 t€	Yhtiö ei ole sisällyttänyt vuokranmääritykseensä osinkoa. Yhtiön investoidessa ei ole mahdollista maksaa osinkoa.

	<p>Toiminnallinen käyttöaste 93 %</p> <p>Yhtiön toiminta tukee kaupungin energiatehokkuuden ja ekologisen kestävyyden tavoitteita</p> <p>Vaikutamme hankinnoilla</p>	<p>Käyttöaste 31.12.2025 on 87,6 %.</p> <p>Asuntojen käyttöaste laski huomattavasti tilikaudella. Yhtiö pyrkii pitämään käyttöasteen omistajan asettamassa tavoitteessa kunnostamalla ja vähenevässä kysyntätilanteessa tarvittaessa purkamalla. Käyttöasteen nostamiseksi yhtiöllä on vireillä yhden kerrostalon ja yhden rivitalorakennuksen purkaminen.</p> <p>Yhtiö pyrkii energiatehokkuuteen. Peruskorjauksissa huoneistoihin asennetaan vesimittarit. Asuntokanta on liitetty kiinteistöautomaation etävalvontaan, jolloin ajantasainen kulutusseuranta on mahdollista. Kiinteistöjen ulkovalaistuksessa on haettu energiatehokkuutta ja ekologisuutta valaistusratkaisuilla. Virkatie 26 kerrostalon peruskorjauksessa kohteeseen rakennetaan aurinkosähköjärjestelmä.</p> <p>Yhtiö pyrkii hankkimaan paikallisesti. Korjausurakat pyritään toteuttamaan laajuudeltaan paikalliset toimijat huomioiden.</p>
Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	Yhtiö pystyy tarjoamaan joustavasti asuntoja yritysten työntekijöiden tarpeisiin	Yhtiö tarjoaa tehokkaasti asuntoja yritysten työntekijöiden tarpeisiin. Yhtiö tarjoaa sujuvaa asumista ja toimivia koteja eri elämänvaiheisiin.
Täyttä elämää keskustassa ja kylissä -hyvinvoivat kuhmolaiset	<p>Kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja erilaisiin tarpeisiin</p> <p>Esteettömiä asuntoja</p> <p>Lähiötupatoiminnan jatkon kehittäminen yhdessä sidosryhmien kanssa</p>	<p>Yhtiön asuntokannasta noin puolet on kerrostaloasuntoja ja puolet rivitaloasuntoja. Yhtiö on pystynyt pitämään vuokratason hyvin kohtuullisena. Paikkakunnalla on enenevässä määrin kilpailevaa edullista vuokra-asuntotarjontaa.</p> <p>Yhtiö edistää esteettömyyttä asuntokannassaan. Yhtiön rakennuskantaan on rakennettu peruskorjausten yhteydessä 13 jälkiasennushissiiä.</p> <p>Yhtiö tarjoaa tilat veloituksetta Lähiötuvan käyttöön ja huolehtii tiloissa kulutetusta vedestä, sähköstä ja siivoustarvikkeista. Toimintaa pyörittää vapaaehtoiset. Lähiötuvan toimintaa suunnitellaan Lähiötuvan koulutus- ja hyvinvointimallin pohjalta. Toimintaa rahoitetaan Kuhmon kaupungille osoitetulla perintörahalta. Toimintaa ohjaa Lähiötuvan ohjausryhmä.</p> <p>Yhtiö on tuottanut kaupungin tarjoamat asumisneuvontapalvelut kuntalaisille. Kaupunki on saanut Varken avustuksen asumisneuvontaan kertomusvuodelle.</p>
Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	Yrityksen viestintä tukee kaupunkistrategiaa	Viestintää toteutetaan kaupungin brändikäsikirjaa (ohjeita) noudattaen.
Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	Yritys noudattaa kaupungin henkilöstöpolitiikkaa soveltuvin osin	Noudatetaan soveltuvilta osin.

### Yleistä

Kertomusvuosi oli yhtiön 28. toimintavuosi. Yhtiö perustettiin 1.1.1997 fuusioimalla 18 erillistä aravavuokraloyhtiötä ja 80 kaupungin suoraan omistamaa vuokra-asuntoa. Yhtiön tehtävänä on tuottaa ja ylläpitää vuokra-asuntoja Kuhmossa. Tällä hetkellä yhtiö käsittää yhteensä 587 asuinhuoneistoa, joiden yhteinen asuinhuoneistoala on 34 113 m<sup>2</sup>.

### **Olennaiset tapahtumat tilikaudella**

Sudenpolku 2-4 kerrostalon 7 peruskorjaus valmistui kertomusvuoden lopulla. Virkatie 26 talon 1 peruskorjaussuunnittelu käynnistyi ja kohteen työt alkavat kuluvaan vuoteen kevättalvella. Yhtiö järjesteli sijoitussalkkuaan ja panttasi siitä osan lainansa vakuudeksi. Tällä järjestelyllä lainan vakuutena ollut kaupungin omavelkainen takaus purettiin ja kaupunki vapautettiin lainan takausvastuusta. Paikkakunnan väestömäärän väheneminen laski yhtiön asuntojen käyttöastetta. Yhtiö keskitti muuttojen myötä tyhjiä asuntojaan, ja tyhjennetyt Karhunpolku 3 D- ja F-raput laskettiin peruslämmölle. Yhtiö luopui Kotilaakso 2-4 rivitalon yhdestä rakennuksesta, jossa on neljä asuntoa ja laittoi rakennuksen purkulupaprosessin vireille. Yhtiö tarkisti vakuutusturvansa ja päätti vaihtaa vakuutusyhtiötä kuluvaan vuoteen alusta lukien.

### **Vuokralaisdemokratia**

Laki yhteishallinnosta vuokraloissa (nro 649/1990) tuli voimaan 1.3.1991 ja sitä sovelletaan kaikissa käyttö- ja luovutusrajoitusten alaisissa aravavuokraloissa. Yhteishallinto tarkoittaa sitä, että myös asukkaat pääsevät osallistumaan vuokralalon hallintaan. Asukastoimikunta toimii seuraavissa yhtiön vuokranmäärityskohteissa:

Karhu-Haka	Virkatie 26 / Karhunpolku 5 / Sudenpolku 2-4
Kuhmon Vatro	Karhunpolku 3
Piilolanvatro	Peuranpolku 9
Kuhmonselkä	Pyykuja 15-17

### **Hallitus 1.1.-31.12.2025**

Laura Rahko, puheenjohtaja  
 Tapani Sutinen varapuheenjohtaja  
 Jari Juntunen, jäsen  
 Lea Kiiveri, jäsen  
 Janne Lehtonen, jäsen  
 Maija Inget, varajäsen  
 Päivi Maijanen, varajäsen

Hallituksen kokouksia pidettiin seitsemän kertaa. Varsinainen yhtiökokous pidettiin 12.3.2025, jossa kaupungin edustajana oli Seija Lukkarinen.

Varsinaisena tilintarkastajana toimi KPMG OY AB, päävastuullisena tilintarkastajana Antti Kääriäinen KHT, JHT.

### **Henkilöstö ja muu hallinto**

Yhtiön palveluksessa oli tilikauden päättyessä 8 henkilöä. Yhtiön kiinteistönhoito tapahtui kiinteistönhoitosopimusten mukaisesti ostopalveluna.

Sudenpolku 2-4 viimeisen kerrostalon peruskorjaus valmistui kertomusvuoden syksyllä. Mäntytie 10 rivitalojen vesikattosaneeraus suoritettiin kertomusvuoden kesällä. Yhtiön seuraavan peruskorjauskohteen Virkatie 26 kerrostalo 1 suunnittelu käynnistettiin kertomusvuoden lopulla ja kohteen työt alkavat kuluvaan vuoteen maaliskuussa. Huoneistoremontteja yhtiö suoritti tarvittavassa laajuudessa muuttojen yhteydessä vajaan sadassa huoneistossa. Yhtiön toimesta remontoitiin myös Kuhmon Yrityssampo Oy:n tiloja.

### **Asukasmäärä**

Kuhmon kaupungin väkiluku väheni edelleen, ennakkotietojen mukaan väkiluku oli joulukuun 2025 lopussa 7 306 asukasta (7 477 asukasta). Yhtiön 587 asuinhuoneistossa oli talonkirjan mukaan 31.12.2025 kaikkiaan 635 henkilöä (665 henkilöä 31.12.2024). Kertomusvuonna allekirjoitettiin 127 (134) uutta vuokrasopimusta.

### **Tulevaisuuden näkymät**

Asuntojen keskimääräinen vuokrausaste laski kertomusvuoden aikana. Vuokrattavissa olevista tiloista oli vuoden lopussa 87,6 % vuokrattuna (90,4 %). Toiminnan odotetaan jatkuvan häiriöttä seuraavien 12 kk:n aikana.

## Kuhmon Yrityssampo Oy

Kuhmon Yrityssampo Oy hallinnoi ja vuokraa sekä rakentaa ja rakennuttaa kiinteistöjä Kuhmon kaupungissa toimiville ja tänne muuttaville teollisille ja kaupallisille yrityksille.

### Talous (1000 €)

	TP 2025	TP 2024	Ero 2025-2024	TA 2025	ero Tot- budj. 2025
Liikevaihto	731	846	-115	713	18
Kulut	-805	-952	-147	-770	53
Tulos ennen veroja	-74	-106	-32	-57	-17
Verot	0	0	0	0	0
Tulos verojen jälkeen	-74	-106	-32	-57	-17

Tilikauden tappio -73 896,86 euroa.

### Talous

Yhtiön liikevaihto kertomusvuodelta oli yhteensä 731 341,94 euroa (ed. vuosi 845 279.70). Yhtiön tulorahoitus on koostunut vuokra- ja lunastussopimustuotoista ilman omistajan aiempina vuosina maksamaa toiminta-avustusta. Yhtiön maksuvalmius pysyi hyvänä tilikaudella.

### Lainat

Yhtiöllä ei ole pitkäaikaista vierasta pääomaa.

### Poistot

Rakennuksista on tehty 4 %:n ja Merta-hallista 7 %:n jäännösarvopoisto. Koneiden ja kaluston jäännösarvopoisto on 10 %.

### Vakuutukset

Kaikki kiinteistöt on vakuutettu Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fenniassa. Vakuutusturva kattaa omaisuusvakuutusten lisäksi vastuuvakuutukset.

### Osakepääoma

Kuhmon kaupunki omistaa kaikki Kuhmon Yrityssampo Oy:n osakkeet ja yhtiö kuuluu Kuhmon kaupunkikonserniin. Yhtiön kotipaikka on Kuhmo. Yhtiön osakepääoma on kertomusvuoden lopussa yhteensä 2 259 387 euroa.

### Strategiset tavoitteet ja yhtiön toimenpiteet

Strateginen tavoite	Omistajan tavoite	Yhtiön toimenpiteet
Kestävä kaupunki	Toiminnallinen käyttöaste 93 %  Yhtiö toimii omillaan ilman emon konserniavustusta  Yhtiön toiminta tukee kaupungin energiatehokkuuden ja ekologisen kestävyys tavoitteita	Käyttöaste on 31.12.2025 lukien 85 %.  Yhtiö vastaa kuluvana vuonna taloudesta ilman emon kustannustukea. Tyhjien tilojen kustannukset ja mahdolliset luottotappiot yhtiö joutuu kattamaan vuokratuloilla, joka ei käytännössä toteudu.  Kaupunkikonsernin kiinteistökannan ylläpidon tasapuolinen rahoittaminen olisi tärkeää kaupungin elinvoima ja toimivien yritysten tilojen käyttökunto huomioiden.  Yhtiö on hankkinut kiinteistöihin automatiikan etävalvontaohjelmiston, joka mahdollistaa ajantasaisen kuluseurannan.

	Vaikutamme hankinnoilla	Hankinnat pyritään tekemään paikallisesti.
Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	Yritys edistää yritysten sijoittumista Kuhmoon	Jokaiseen yhteydenottoon yhtiö on reagoinut välittömästi.
Täyttä elämää keskustassa ja kylissä -hyvinvoivat kuhmolaiset	Yrityksen tiloissa toimivat palveluyritykset luovat hyvinvointia	Yhtiö järjestää tarvittavat toimitilat niitä tarvitseville yrityksille resurssiensa puitteissa.
Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	Yrityksen viestintä tukee kaupunkistrategiaa	Viestintää toteutetaan kaupungin ohjeita noudattaen.
Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	Yritys noudattaa kaupungin henkilöstöpolitiikkaa soveltuvin osin	Noudatetaan.

### **Yleistä**

Kuhmon Yrityssampo Oy on perustettu 1979 perustamisnimellä Kuhmon Teollisuuskylä Oy Kuhmon kaupungin, Kera Oy:n ja Kuhmo Oy:n toimesta rakentamaan, rakennuttamaan, hallinnoimaan ja vuokraamaan kiinteistöjä Kuhmon kaupungissa toimiville ja tänne muuttaville teollisille ja kaupallisille yrityksille. Nykyisen toiminimen yhtiö otti käyttöönsä vuonna 1995.

Aikaisemmin liiketoiminta-alueena on ollut kiinteistötoiminnan lisäksi myös elinkeinotoimiston tehtävät. Tällä hetkellä Kuhmon Yrityssampo Oy hoitaa yhtiön ja kaupungin välisen, vuonna 1998 uudistetun työnjaon mukaisesti vain kiinteistöjensä hallintoon, vuokraukseen ja tilojen rakennuttamiseen ja ylläpitoon kuuluvat tehtävät. Yhtiön hallinnolliset tehtävät on hoidettu 1.11.2010 lukien hallintopalvelusopimuksella Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asuntojen toimesta.

### **Olennaiset tapahtumat tilikaudella**

Yhtiön tilojen käyttöaste oli vuoden vaihteessa 85 %. 26.11.2025 pidetty ylimääräinen yhtiökokous päätti myydä Puusepänkatu 1:n tontin vuokraoikeuden ja tontilla sijaitsevan Tahko-hallin. Kohde oli julkisessa myynnissä Kierto-net.fi - palvelualustalla.

### **Hallitus 1.1.-31.12.2025**

Arto Malinen, puheenjohtaja  
 Kirsi Virtanen, varapuheenjohtaja Hannu Gröhn, jäsen  
 Minna Karjalainen, jäsen Eija Komulainen  
 Matti-Jussi Pollari, jäsen Jani Kyllönen, varajäsen Jorma Kyllönen, varajäsen  
 Hallituksen kokouksia pidettiin seitsemän kertaa.

Yhtiön toimitusjohtajana toimii Pasi Tervo.

Tehtävä sisältyy 1.11.2010 allekirjoitettuun yhtiön ja Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asuntojen väliseen hallintopalvelusopimukseen.

Varsinainen yhtiökokous pidettiin 20.3.2025. Lisäksi pidettiin ylimääräiset yhtiökokoukset 12.6.2025, jossa valittiin hallituksen jäsen eronneen tilalle sekä toinen varajäsen ja 26.11.2025, jossa päätettiin Puusepänkatu 1:n tontin vuokraoikeuden ja rakennuksen myynnistä. Kuhmon kaupungin kokousedustajina olivat ja 20.3.2025 ja 26.11.2025 Kari Juntunen sekä 12.6.2025 Jaakko Mikkola

### **Tilintarkastus**

Varsinaisena tilintarkastajana toimi KPMG OY AB, päävastuullisena tilintarkastajana Antti Kääriäinen KHT, JHT.

Yhtiön kiinteistöhoitotehtävät suoritti Kuhmon Kiinteistöhuolto Oy. Koneellisissa lumitöissä yhtiön piha-alueilla oli käytössä Kuhmon kaupunkikonsernin kiinteistöjen alueiden talvikunnossapitourakan optiovuodet. Urakasta vastasi Kuhmon Rakennuspojat Oy.

**Tulevaisuudennäkymät**

Paikkakunnan väkiluku jatkoi hienoista laskua. Asukasmäärä vuoden lopussa oli 7306 henkilöä. Yhtiön tavoitteena on edelleen luopua vajaakäyttöisistä tiloista myynnillä tai lunastussopimuksilla. Hallituksen käsityksen mukaan yhtiön toiminta jatkuu häiriöttä seuraavien 12 kk:n aikana.

## Kiinteistö Oy Kuhmon Kulttuuritalo

### Talous (1000 €)

	TP 2025	TP 2024	Ero 2025-2024	TA 2025	Ero Tot – budj. 2025
Liikevaihto	738	704	34	717	21
Kulut	756	779	23	753	3
Tulos ennen veroja	-18	-75	57	-36	18
Verot					
Tulos verojen jälkeen	-18	-75	57	-36	18

Tilikauden tappio on -17.827,59 euroa.

Vuosi 2025 oli Kuhmo-talon 32. täysi toimintavuosi.

Yhtiön liikevaihto oli 738.185 euroa. Yhtiön oman toiminnan tuotto kasvoi 4,4 % ja oli 237.476 euroa, ja muut liiketoiminnan tuotot mukaan laskettuna yhteensä 745.951 euroa. Liikevaihto nousi vajaa 5 % ja käyttökate ennen poistoja oli positiivinen, mutta taloustilannetta ei kuitenkaan voi pitää hyvänä. Suurimpana syynä tähän ovat nousseet kiinteistökulut, joihin ei ole tulossa lievennyksiä.

Yhtiön talous rakentuu vuokra- ja muille tuotoille sekä osakkaiden vastikkeille. Vuoden 2024 vastikkeiden korotus jäi indeksikorotusta pienemmäksi, ja vuonna 2025 vastikkeet tarkistettiin vastaamaan edellisvuoden indeksitasoa ilman ylimääräistä lisäkorotusta. Vuodelta 2025 hoitovastiketta kerättiin 114,85 €/kk/osakkeelta ja investointi- ja korjausvastiketta 51,84 €/kk/osakkeelta. Rahoitusvastiketta ei kerätty vuonna 2025. Yhteensä vastikkeita kerättiin 500.708 euroa.

Energian ja materiaalien hinnannousu näkyy sekä kiinteistön menoissa että hankinnoissa. Pelkän kiinteistön ja irtaimiston kulut ovat noin 320.000 euroa vuodessa, mikä ei sisällä toiminnan kuluja ja henkilöstökuluja. Kulujen hallintaan on kiinnitetty erityistä huomiota siltä osin kuin se on ollut toiminnan kannalta mahdollista. Toimitilakulut ja irtaimistokulut ovat kuitenkin rakenteellisesti kasvavia, sillä rakennuksen, talotekniikan ja esitystekniikan korjaus- ja uusimistarpeet ovat merkittäviä ja kustannuksiltaan korkeita. Kuluja on pyritty määrätietoisesti pienentämään siellä, missä se ei vaaranna toiminnan laatua tai turvallisuutta. Myös panostukset työhyvinvointiin näkyvät henkilöstökulujen pienenemisenä.

Toimintavuonna yhtiön liiketaloudellinen tappio on 6.453,13 euroa ja taloudellinen tulos rahoituskulujen jälkeen 17.827,59 euroa tappiollinen. Tulos sisältää 86.492,24 euroa poistoja. Yhtiön taseen loppusumma 31.12.2025 on 2.035.533,86 euroa.

Tilikauden aikana hankittiin Lentua-saliin uusi projektori (45 te) leasingilla. Rakennuksen ja teknisten järjestelmien ikääntyminen huomioiden investointi- ja korjaustarpeet ovat kasvavia, ja ne on huomioitava tulevien vuosien talous- ja investointisuunnittelussa.

Yhtiöllä on Kuntarahoitukselta vuonna 2020 kattoremonttia varten otettu 100.000 euron laina, jota vuonna 2025 lyhennettiin 6 666 euroa. Vuonna 2024 on otettu isompaa kattoremonttia varten Kuntarahoitukselta 245.000 euron laina, jota vuonna 2025 lyhennettiin 16 332 euroa. Lainojen takausprovisio kaupunkiemolle on 2 prosenttia. Lisäksi yhtiöllä on kaupungin takaama luotollinen tili Osuuspankissa.

### Strategiset tavoitteet ja tehdyt toimenpiteet

Strateginen tavoite	Osakkaan tavoite	Yhtiön toimenpiteet
Kestävä kaupunki	Yhtiön toiminta tukee kaupungin taloudellisen, sosiokulttuurisen ja ekologisen toiminnan tavoitteita.	Kuhmo-talo on edistännyt kestävän kaupungin tavoitteita tarjoamalla elinvoimaista kulttuuritoimintaa, kehittämällä energiatehokkuutta ja vahvistamalla yhteisöllisyyttä.

Monipuolinen, kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	Luovien alojen toimintaympäristönä toimiminen.	Kuhmo-talo on tarjonnut alustan luovien alojen toimintaympäristönä. Kustannustehokkuutta ja käytön monipuolisuutta pyritään vahvistamaan edelleen vuoden aikana. Kuhmo-talon toiminnalla saadaan talousalueelle miljoonien eurojen välillinen vaikutus.
Täyttä elämää keskustassa ja kylissä -hyvinvoivat kuhmolaiset	Tavoitetaan uusia asiakasryhmiä. Tiivis yhteistyö kulttuuri- ja luontomatkailun sekä yritysmaailman kanssa. Jatketaan yhteistyötä Kuhmon kulttuuritoiminnan, musiikkiopiston ja kansalaisopiston kanssa. Kuhmo-talo on matalan kynnyksen kohtaamispaikka.	Kuhmo-talo on mahdollistanut laajasti yleisöä tavoittavan ohjelmistotarjonnan. Yhteistyö Kuhmon kulttuuritoiminnan sekä musiikkiopiston ja kansalaisopiston kanssa on tiivistä.  Kuhmo-talo on toiminut matalan kynnyksen kohtaamispaikkana, mahdollistanut monipuolisen ja laajasti yleisöä tavoittavan ohjelmistotarjonnan. Yhteistyötä paikallisten kulttuuri-, koulutus- ja matkailutoimijoiden kanssa on jatkettu ja kehitetty.
Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	Yrityksen viestintä tukee kaupunki-strategiaa.	Maan arvostetuimpiin kuuluva kulttuuritalo luo paikkakunnalle pito-, veto- ja lumovoimaa.  Kuhmo-talo on vahvistanut yhteistyötä matkailun ja yritysmaailman kanssa ja tukenut kulttuurimatkailua. Yhteistyötä on tiivistetty myös koko Kainuun alueen kulttuuritoimijoiden kanssa.
Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	Yritys noudattaa kaupungin henkilöstöpolitiikkaa.	Organisaation toimintaa on kehitetty kaupungin henkilöstöpolitiikan mukaisesti, painottaen työhyvinvointia.

### Hallitus

Hannu Gröhn, pj (varalla Eino Kähkönen)  
Sari Rusanen (varalla Hannu Huotari)  
Matti Kähkönen (varalla Pauli Hänninen)  
Sabrina Logeais (varalla Jari Kyllönen)  
Aino Jaakkola (varalla Maila Juntunen)

Toimitusjohtajana on Anu Varis. Hallitus on kokoontunut kolme kertaa vuonna 2025. Varsinainen yhtiökokous pidettiin 20.5.2025. Yhtiökokouksessa kaupungin edustajana oli Heikki Huotari.

Yhtiön tilintarkastusyksikkönä on toiminut tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana KHT JHTT Antti Kääriäinen.

### Henkilökunta, palvelut, yhteistyö

Yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana toimitusjohtajan lisäksi keskimäärin 6 henkilöä. Vuoden aikana on hyödynnetty tuntityöntekijöitä kiireisimpinä aikoina sijaisina sekä tekniikassa että lipunmyynnissä. Lisäksi on käytetty ulkopuolisia ostopalveluita markkinoinnissa ja erityisesti teknisen työn osalta, varmistaaksemme tapahtumien sujuvuuden ja palvelun laadun.

Yhtiön tilinpidon ja palkanmaksun hoitaa Kuhmon Laskentapalvelut Oy. Kuhmo-talon kiinteistöhuolto on ulkoistettu ISS-palvelut Oy:lle.

Vakituksina vuokralaisina yhtiön tiloissa ovat Kuhmon kaupunki /Kuhmon musiikkiopisto sekä Kuhmon kulttuurikahvila Oy.

Kuhmo-talo on ollut mukana Suomen kulttuuritalot ry:n, Idän Taiga ry:n ja Tapahtumateollisuus ry:n toiminnassa. Lipunmyynnin järjestelmän toimittajana on ollut Lippupiste. Suomen kulttuuritalojen vuositapaamisessa Kuhmo-talon työntekijät pääsivät vaihtamaan ajatuksia ja parhaita käytäntöjä muiden talojen työntekijöiden kanssa. Toimitusjohtaja edusti Kuhmo-taltoa ja verkostoitui Tapahtumateollisuus NYT -seminaarissa sekä Idän Taigaa Kainuun liiton yhteisellä messuosastolla Matkamesseilla.

### Toiminta lukuina

Talossa järjestettiin 631 erilaista tilaisuutta, joista yleisötilaisuuksia oli 146 ja koulutuksia 377, kokouksia 43 ja perhejuhlia 18. Näyttelyitä oli vuoden aikana 6. Pääsylipullisia tilaisuuksia oli 60.

Kävijöitä oli Kuhmo-talolla yhteensä noin 60.400. Luku perustuu lipunmyyntitilastoihin, tapahtumailmoittautumisiin sekä arvioon tiloihin ja aulan näyttelyyn tutustuneista. Yleisötilaisuuksissa kävi yhteensä 38.438 henkeä, joista pääsylipullisissa tilaisuuksissa 19.761 ja noin 17.400 ilmaisissa tilaisuuksissa. Yhteensä Kuhmo-talossa on 32 toimintavuoden aikana käyty yli 2.530.000 kertaa.

Yleisötilaisuuksien määrä on hieman edellisvuosia pienempi, mutta tilaisuuksien lipunmyynnissä lähenneltiin vuoden 2023 ennätystä ja pääsylipullisten konserttien 55 % täyttöaste lienee uusi ennätys, ja joka tapauksessa tämän kokoiselle konserttitalolle erittäin hyvä saavutus. Lisäksi muiden tilaisuuksien määrä on kasvanut, eli talon vuokraustoimintaa on saatu monipuolistettua.

### Lähivuosien kävijämäärätilastot

	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Tilaisuuksia yhteensä,	631	611	581	585	694	201	712	697
joista yleisötilaisuuksia	146	157	196	163	169	69	191	315
Kävijöitä yhteensä,	60 400	66 973	73 168	59 408	46 588	18 912	65 143	63 403
joista yleisötilaisuuksissa	37 162	49 490	51 735	42 025	24 861	7 652	47 185	44 167

### Toiminta

Vuoden 2025 aikana Kuhmo-talossa oli jälleen hyvin monipuolisesti tapahtumia ja tilaisuuksia. Kuhmo-talon ohjelmistossa näkyi taas tänäkin vuonna Kuhmon vahva kulttuuriosaaminen ja harrastuneisuus. Vuoden aikana päästiin nauttimaan Kuhmo-talolla toimivan musiikkiopiston opiskelijoiden ja opettajien esityksistä. Musiikkiopiston konserteissa oli myös vierailevia esiintyjä Sotkamon toimipisteeltä sekä vuoden aikana musiikkiopiston järjestämien pajojen kautta ympäri Suomea.

Kuhmon Talvi jäi tauolle, syynä ilmassa olevat kulttuurialan määrärahojen leikkaukset sekä apurahojen osalta myöhemmälle keväälle siirtynyt päätöksenteko. Lukion Wanhojen tanssien ja lakituksen lisäksi lukio tuotti Muurinmurtajat -musikaalin.

Kesämuusikoiden kesäkuusten kahvikonserttien lisäksi järjestettiin joulukonsertti.

Kuhmon Kamarimusiikin tilaisuuksia oli yhteensä 30. Kuhmo-talon aulassa oli valokuva- ja videotaitelija Elina Brotheruksen näyttely. Kuhmon Kamarimusiikki järjesti myös kainuulaisille kahdeksaluokkaisille Taidetestaajat -konsertin.

Viihdekonserttien kohderyhmämarkkinointi ja myynti konserttijärjestäjien suuntaan onnistui. Souvarien lisäksi Einin ja Suvi Teräsniskan konsertit olivat lähes loppuunmyytyjä. Pääsylipullisten tapahtumien lukumäärä oli hieman edellisvuosia pienempi, mutta yhteenlaskettu kävijämäärä kasvoi. Pääsylipullisten tapahtumien täyttöaste nousi edellisvuoden 37 prosentista 55 prosenttiin.

Kuhmon kaupunki toimi Kainuun kulttuurigaalan järjestäjänä uudella konseptilla, jossa Lentua-salin ohjelman ja palkintojenjaon lisäksi oli cocktail-tilaisuus Kahvila Juttuassa. Kahvila Juttuan käyttöä ilta- ja juhlatilaisuuksissa kehitetään jatkossa osana Kuhmo-talon palvelukokonaisuutta. Kaupunki järjesti useampia varautumiseen liittyviä tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia.

Seminaareja, henkilöstöpäiviä sekä pienempiä kokouksia pidettiin vuoden aikana hieman edellisvuotta enemmän. Isojen tilojen lisäksi pienemmät kokoustilat ovat osoittautuneet toimiviksi ja suosituiksi. Vintin luokkatila vuokraus kotoutumiskoulutukselle nosti käyttöastetta. Aulatilassa järjestettiin tansseja, karaokea, myyjäisiä, perhejuhlia, yritysjuhlia, verenluovutustilaisuuksia, taidenäyttelyitä, alue- ja kuntavaalit, rekrymessut ja joulumyyjäiset.

Vuoden 2025 aikana Kuhmo-talo on jatkanut ja lisännyt yhteistyötä ja tiivistänyt verkostojaan niin paikallisten toimijoiden, kaupungin ja yrittäjien kuin maakunnan ja valtakunnan tasolla.

#### **Kuhmo-talon pääkäyttäjistä**

Kuhmon musiikkiopisto on talven aikana Kuhmo-talon merkittävin käyttäjä. Lisäksi kaupunki järjestää Kuhmo-talolla kulttuuritapahtumia ja kokouksia. Aulatila toimii ennakkoäänestysten ja varsinaisen vaalipäivän vaalihuoneistona.

Kuhmon Kulttuurikahvila Oy on toiminut Kuhmo-talon tilaisuuksien ja perhejuhlien ravintolana.

Kuhmo-talon henkilöstö vastasi yhteistyössä Kuhmon Kamarimusiikin organisaation työntekijöiden ja vapaaehtoisten kanssa festivaalin ja musiikkikurssien toteutuksesta.

Uusia toimintamuotoja kehitetään kaikkien pääkäyttäjien kanssa muun muassa yhteisten tuotantojen muodossa.

#### **Investoinnit ja korjaukset**

Kuhmo-talon kiinteistö on 30 vuotta vanha ja rakennuksen ikä näkyy kasvavina ylläpito- ja investointitarpeina. Vuoden aikana kiinteistössä tehtiin välttämättömät korjaustoimenpiteet. Korjaustoimenpiteitä vaikeuttaa vanhojen laitteiden varaosien heikko saatavuus. Rakennuksen ja sen teknisten järjestelmien kunnossapito edellyttää jatkossa entistä suunnitelmallisempaa otetta ja riittävää resursointia, jotta talon toimivuus, turvallisuus ja käyttömukavuus voidaan turvata myös pitkälle tulevaisuuteen.

Vuonna 2025 kartoitettiin vaihtoehtoja useita vuosia sitten rikkoutuneen ilmastokostuttimen korvaamiseksi. Selvitetyt ratkaisut ovat osoittautuneet sekä hankinta- että käyttökustannuksiltaan erittäin kalliiksi. Alhainen ilmankosteus vaikuttaa työhyvinvointiin sekä akustisiin soittimiin, joissa kuiva ja vaihteleva sisäilma lisää rakenteellisten vaurioiden riskiä.

Laitteistojen vuokra- ja leasing-kulut ovat noin 45.000 euroa vuodessa. Talo- ja rakennustekniikan ohella myös osa esitystekniikasta on tulossa elinkaarensa päähän.

## Kuhmon Lämpö Oy

Kuhmon Lämpö Oy tuottaa ympäristöystävällistä lämpö- ja sähköenergiaa biopolttoaineita käyttäen.

### Talous (1000 €)

	TP 2025	TP 2024	Ero 2025-2024	TA 2025	Ero Tot – budj. 2025
Liikevaihto	12 502	10 263	+2 239	9 314	+3 188
Kulut	-10 081	-10 060	+21	-9 161	+920
Tulos ennen veroja	2 421	203	+2 218	153	+2 268
Verot	-471	-192	+279		
Tulos verojen jälkeen	1 950	11	+1 939		

Tilikauden tulos on 1.950.410,23 euroa.

Liikevaihto vuonna 2025 oli 12,502 milj. euroa. Liikevaihto kasvoi n. 2,239 milj. euroa verrattuna vuoteen 2024. Lämmön myynti sahalle kasvoi, minkä ansiosta liikevaihto lämmön myynnin osalta kasvoi 69 000 euroa, vaikka kaupungin kulutus pieneni. Indeksimuutoksen vaikutus perusmaksuihin oli vähäinen.

Merkittävin liikevaihtoa kasvattava tekijä oli päästöoikeuksien myynti. Päästöoikeuksien myynnin osuus liikevaihdosta oli 3,186 milj. euroa. (ed. vuonna 0,711 milj. euroa). Kaukolämmön myynnin osuus koko liikevaihdosta oli 4,486 milj. euroa (ed. vuonna 4,417 milj. euroa) ja kaukolämmön perusmaksujen osuus oli 0,4 milj. euroa (3,997 milj. euroa). Sähkön myynnin liikevaihto oli 0,701 milj. euroa (0,966 milj. euroa). Muut liiketoiminnan tuotot olivat lähinnä palveluiden myyntiä Kuhmo Oy:lle.

### Osakepääoma

Kertomusvuoden lopussa taseen loppusumma oli 17 150 245,33 euroa. Oma pääoma oli yhteensä 8 263 955 euroa ja kautuen osakepääomaan 1 639 327 euroa, rahastoihin 381 906 euroa ja edellisten tilikausien voittoon 4 365 839 euroa. Pitkäaikainen vieras pääoma oli 225 000 euroa, muutos (lainanlyhennykset) vuodessa 450 000 euroa. Vieras pääoma oli yhteensä 2 271 289 euroa.

### Strategiset tavoitteet ja yhtiön toimenpiteet

Strateginen tavoite	Omistajan tavoite	Yhtiön toimenpiteet
Kestävä kaupunki	Yhtiön toiminta tukee kaupungin energiatehokkuuden ja ekologisen kestävyys-tavoitteita  Vaikutamme hankinnoilla	Biopolttoaineen käyttö, energiatehokkuus-sopimus, öljynkäytön minimointi.
Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinora-kenne	Kaukolämmön hinnan pitäminen nykyi-sellä edullisella tasolla.	Toiminnan tehokkuuden seuranta.
Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	Yrityksen viestintä tukee kaupunkistra-tegiaa	
Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	Yritys noudattaa kaupungin henkilöstö-politiikkaa soveltuvin osin	

### Yleiskatsaus

Vuosi 2025 oli Kuhmon Lämpö Oy:n 45. toimintavuosi.

Energian kokonaistuotanto pysyi suunnilleen samana kuin edellisvuonna. Energian kokonaistuotanto sähkö ja savukaa-sujen lämmön talteenotto mukaan lukien oli n. 286 GWh. Energian myyntimäärä Kuhmo Oy:lle kasvoi ja oli n.159 GWh (ed. vuonna n.150 GWh). Kaupungille myydyin energian määrä laski ja oli n. 65 GWh (ed. vuonna n. 69 GWh). Sähkön kokonaistuotanto sekä myynti laski, sillä sähköntuotantoa rajoitettiin matalan pörssihinnan aikana. Sähkönmyynnin lii-kevaihto laski n. 27 % edellisestä vuodesta. Päästöoikeuksia myytiin 45 000 tn. Vuodelle 2025 kaukolämmön

kulutusmaksu pidettiin ennallaan ja tukkuhintaindeksi korotti perusmaksuja 0,136 %. Öljyä käytettiin vähemmän kuin edellisvuonna. Koko tuotantoon suhteutettuna öljyllä tuotetun energian määrä pysyi tavoitteen mukaisesti alhaisena ja yhtiö pystyi tuottamaan energian lähes kokonaisuudessaan sahalta tulevalla puupolttoaineella.

### Ympäristöasiat

Yhtiö toimii ympäristöluvan mukaisesti ja toimintaa valvoo ELY- keskus. Kaikki puun polttamisessa syntynyt tuhka on toimitettu metsälannoitteeksi.

### Tuotanto

Energianmyynti sekä omakäyttö MWh

	2024	2025	muutos %
Kaukolämpö Kuhmon kaupungille	69 194	65 022	0,6
Kaukolämpö Kuhmo Oy	149 915	159 105	+ 6
Apujäähdytinlämpö	0	0	
Savuk. pesurin lämpö kuorikuivurille	31 189	29 088	- 6
Savuk. lämpö sahan kuivurille	8 377	10 590	+ 26
Sähkön myynti, PKS Oy	15 868	14 382	- 9
<u>Omakäyttösähkö</u>	<u>7 792</u>	<u>7 865</u>	<u>+ 0,9</u>
<b>Yhteensä</b>	<b>282 335</b>	<b>286 052</b>	<b>+ 1,3</b>
Ostettu sähkö, MWh	1 718	1 252	
Polttoaineiden käyttö, GWh	2024	2025	
Sahanpuru ja kuori	252	252,4	
Öljyn käyttö, tn	32	14	

Öljyllä tuotetun osuus kokonaistuotannosta oli n. 0,1 %.

### Riskit

Nykyisen maailmantilanteen aiheuttamat mahdolliset vaikutukset. Korkojen nousu leasingrahoituksessa sekä jäljellä olevissa lainoissa aiheuttaa lisäkustannuksia vuokra- ja lyhennyseriin. Riskinä on biopolttoaineen hinnan mahdollinen nousu ja riskinä voidaan pitää myös puupolttoaineen käyttöön liittyvän byrokratian lisääntymistä lakimuutoksineen.

Kunnossapito- ja korjauskustannusten nousu ikääntyvän laitteiston toimintavarmuuden ylläpitämiseksi saattaa aiheuttaa taloudellisia paineita. Yllättävä laiterikko lämmityskaudella voi aiheuttaa kustannuksia varakapasiteetin (öljy) käytön seurauksena. Tähän varaudutaan ennakoivalla kunnossapidolla, jotta saadaan minimoitua yllättävät rikkoutumiset. Tuotannon katkoksia niin ulkopuolisten asioiden kuin oman toiminnan kannalta on turvattu vakuutuksilla.

### Hallitus

Jaakko Kyllönen, puheenjohtaja  
 Hannu Gröhn, jäsen, varapj.  
 Satu Heikkinen, jäsen (25.4.2025 saakka)  
 Marika Tuomela, jäsen (25.4.2025 lähtien)  
 Tommi Ruha, jäsen  
 Heikki Kähkönen, jäsen  
 Juhani Pääkkönen, jäsen  
 Keijo Karppinen, varajäsen  
 Kirsi Virtanen, varajäsen  
 Matti Sipiläinen, varajäsen

Hallitus kokoontui vuonna 2025 yhteensä 3 kertaa. Varsinainen yhtiökokous pidettiin 25.4.2025. Toimitusjohtajana on Janne Heikkinen.

### Tiitarkastajat

Tilintarkastajana toimi KPMG Oy Ab. Vastuullisena tilintarkastajana Antti Kääriäinen, JHT, KHT ja toisena tilintarkastajana Katri Hokkanen, KHT, JHT. Varatilintarkastajana KPMG Oy Ab.

**Henkilöstö**

Yhtiöllä on toimitusjohtaja, joka toimii myös käytönvalvojana, käyttöinsinööri, joka toimii varakäytönvalvojana ja toimistonhoitaja. Vuonna 2025 oli keskimäärin 15 laitosmiestä/kk, mikä on samaa tasoa kuin edellisenä vuonna. Laitosmiesten työpanoksesta myydään kahta henkilötyövuotta vastaava osuus Kuhmo Oy:lle nipunvaihto- ja yövartijapalveluna.

**Näkymät vuodelle 2026**

EU:n muuttuvista säännöksistä johtuen Kuhmon Lämpö Oy poistuu päästökauppajärjestelmästä vuoden 2026 alusta lähtien. Tästä johtuen kertyneet päästöoikeudet on myytävä pois vuoden aikana.

Lämmön myynnissä kaupungille ei ole odotettavissa suuria muutoksia. Myynti sahalle tulee todennäköisesti vielä kasvamaan. Sähköntuotanto tulee todennäköisesti olemaan samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Sähkön hintatasossa tapahtuu todennäköisesti edelleen suurehkoa vaihtelua molempiin suuntiin riippuen sääolosuhteista. Tukkuhintaindeksi ei aiheuttanut merkittävää muutosta perusmaksuihin kulutushinta pidettiin ennallaan.

Suunniteltuja investointeja vuodelle 2026 on laitoksen sisäisien laitteistojen uusimisia, huoltoa sekä suunnittelua huoltovarmuuden parantamiseksi. Näihin toimenpiteisiin on budjetoitu n. 700 000 euroa.

### 3.4 Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2025 1 000 €	2024 1 000 €
Toimintatuotot	22 168	20 245
Toimintakulut	-40 624	-39 999
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta		
<b>Toimintakate</b>	<b>-18 456</b>	<b>-19 754</b>
Verotulot	17 634	18 542
Valtionosuudet	8 129	8 298
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	113	124
Muut rahoitustuotot	2 637	2 307
Korkokulut	-679	-1 346
Muut rahoituskulut	-894	-689
<b>Vuosikate</b>	<b>8 488</b>	<b>7 487</b>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelmanmukaiset poistot	-5 674	-3 699
Omistuksen eliminointierot		
Arvonalentumiset		-610
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>2 814</b>	<b>3 179</b>
Poistoeron muutos		
Rahaston muutokset	8	14
Vähemmistöosuudet		
Tilikauden verot	-472	-192
Laskennalliset verot	25	-159
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	-1 031	-202
Valmistus omaan käyttöön		
<b>Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</b>	<b>1 345</b>	<b>2 639</b>

#### KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	54,60	50,60
Vuosikate/Poistot, %	149,60	173,80
Vuosikate, euroa/asukas	1 162,00	1 001,00
Asukasmäärä	7 306	7 477

### 3.5 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2025	2025
	1 000 €	1 000 €
<b>Toiminnan rahavirta</b>		
Vuosikate	8 488	7 487
Tilikauden verot	-472	-192
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	4	602
<b>Investointien rahavirta</b>		
Investointimenot	-5 610	-4 153
Rahoitusosuudet investointimenoihin	448	115
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	67	252
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>	<b>2 925</b>	<b>4 111</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		
Antolainasaamisten lisäykset	-2	
Antolainauksen muutokset	-2	
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 997	2 493
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 574	-4 514
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-66	40
Oman pääoman muutokset		
Muutokset vähemmistön osuudessa		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-1	39
Vaihto-omaisuuden muutos	12	-25
Saamisten muutokset	-379	1 022
Korottomien velkojen muutokset	941	-634
<b>Rahoituksen rahavirta</b>	<b>1 927</b>	<b>-1 579</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>	<b>4 853</b>	<b>2 533</b>
Rahavarat 31.12.	41 213	36 360
Rahavarat 1.1.	36 360	33 828
<b>KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT</b>		
Investointien tulorahoitus, %	164,40	185,40
Laskennallinen lainanhoitokate	1,70	1,50
Lainanhoitokate	1,70	1,50
Kassan riittävyys, pv	285	261
Asukasmäärä	7 306	7 477

## 3.6 Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2025	2024	VASTATTAVAA	2025	2024
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	63 933	65 998	OMA PÄÄOMA	51 940	53 504
Aineettomat hyödykkeet	321	380	Peruspääoma	22 174	22 174
Aineettomat oikeudet	273	242	Arvonkorotusrahasto	3	3
Muut pitkävaikutteiset menot	48	138	Muut omat rahastot	12 016	12 024
Ennakkomaksut			Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	16 402	16 664
			Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 345	2 639
Aineelliset hyödykkeet	63 058	65 058			
Maa- ja vesialueet	5 074	5 082	VÄHEMMISTÖOSUUS	6 691	5 661
Rakennukset	32 944	33 341			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 739	13 103	PAKOLLISET VARAUKSET	1 516	1 521
Koneet ja kalusto	9 568	10 214	Muut pakolliset varaukset	1 516	1 521
Muut aineelliset hyödykkeet	274	2 454			
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hank.	1 460	865	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	730	1 066
			Valtion toimeksiannot	363	697
Sijoitukset	553	560	Lahjoitusrahastojen pääomat	340	341
Osakkeet ja osuudet			Muut toimeksiantojen pääomat	27	27
Muut osakkeet ja osuudet	551	560			
Muut lainasaamiset			VIERAS PÄÄOMA	50 857	47 115
Muut saamiset	2	1	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	33 355	32 621
			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	33 355	32 621
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	374	708	Lainat julkisyhteisöiltä		
Valtion toimeksiannot	363	697	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	5 345	3 912
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	11	11	Liittymismaksut ja muut velat	2 549	2 513
Muut toimeksiantojen varat			Laskennalliset verovelat	2 796	1 399
			Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	5 165	4 542
VAIHTUVAT VASTAAVAT	47 428	42 161	Joukkovelkakirjalainat		
Vaihto-omaisuus	149	161	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 165	4 542
Aineet ja tarvikkeet	149	161	Lainat julkisyhteisöiltä		
Keskeneräiset tuotteet			Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	6 992	6 041
Ennakkomaksut			Saadut ennakot	93	90
			Ostovelat	2 812	2 427
Saamiset	6 066	5 639	Muut velat	607	639
Pitkäaikaiset saamiset	1 576	1 884	Siirtovelat	3 479	2 885
Myyntisaamiset					
Lainasaamiset	73	73	<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>111 734</b>	<b>108 867</b>
Muut saamiset	435	539			
Siirtosaamiset	1 068	1 271	<b>KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT</b>		
Lyhytaikaiset saamiset	4 489	3 755	Omavaraisuusaste, %	52,5	54,4
Myyntisaamiset	1 967	1 719	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	105,9	99,9
Lainasaamiset	20	2	Kertynyt ali-/ylijäämä, 1000 €	17 747	19 303
Muut saamiset	1 025	592	Kertynyt ali-/ylijäämä, 1000 €/asukas	2 429	2 582
Siirtosaamiset	1 477	1 441	Konsernin lainat €/asukas	5 655	5 157
Rahoitusarvopaperit	33 064	30 709	Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	41 315 600	38 561 406
Sijoitukset rahamarkkinainstrum.	28 391	26 685	Lainat ja vuokravastuus, 31.12.	38 519 544	37 162 253
Muut arvopaperit	4 674	4 024	Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	5 272	4 970
			Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €		0
Rahat ja pankkisaamiset	8 149	5 651	Asukasmäärä	7 306	7 477
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>111 734</b>	<b>108 867</b>			

## 4 TILIKAUDEN TULOS

### 4.1 Tilikauden tuloksen käsittely

---

<b>Tilikauden tulos</b>	<b>470 135,69</b>
<b>Poistoero</b>	
Vähennykset, sumupoistot	42 448,14
<b>Rahastojen muutos</b>	
Tuloutus lainanhoitorahastosta	
Tuloutus tutkimusrahastoon	
Tuloutus tutkimusrahastosta	
<b>Tilikauden ylijäämä</b>	<b>427 687,55</b>

Tilikauden 2025 ylijäämä 427.687,55 euroa merkitään kohtaan tilikauden yli-/alijäämä.

## 5 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

### 5.1 Kuhmon kaupunkistrategia

Kuhmon kaupungin kaupunkistrategia kuvaa keskeiset tavoitteet, joihin valtuuston johtamana Kuhmon päätökset perustuvat strategiakaudella. Kuhmon Strategiasta on laadittu erillinen asiakirja. Kaupunkistrategia on elävä asiakirja ja sitä uudistetaan tarpeen mukaan. Vuosittaiset tavoitteet vahvistetaan valtuuston hyväksymässä talousarviossa ja niitä seurataan tilinpäätöksessä. Operatiivinen toteutus tapahtuu kaupunginhallituksessa ja valiokunnissa sekä kaupunkiorganisaation toimesta.

#### **Kuhmon kaupungin visio**

Täyttä elämää metsän ja kulttuurin valtakunnassa

#### **Kuhmon kaupungin missio**

Luomme mahdollisuuksia - Kuhmo on turvallinen ja avoin kotikaupunki toteuttaa unelmia sekä ajatella isosti

#### **Kuhmon kaupungin arvot**

Turvallisuus, Yhdenvertaisuus, Luonto- ja kulttuurikeskeisyys, Kestävä kehitys, Avoimuus, Palvelevuus, Yhteisöllisyys, Uudistuminen

### 5.2 Strategiset ja toiminnalliset tavoitteet

#### **Kuhmon kaupungin strategiset tavoitteet ja toiminnalliset tavoitteet**

##### **1. Kestävä kaupunki**

- 1.1. Rakennamme puusta
- 1.2. Vaikutamme hankinnoilla
- 1.3. Hyödynnämme vihreän siirtymän mahdollisuuksia
- 1.4. Sopeutamme infrastruktuuria
- 1.5. Pitkän aikavälin talouden tasapaino
- 1.6. Fiksu omistaminen

##### **2. Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne**

- 2.1 Kestävä matkailu ja luovat alat kasvavat
- 2.2 Woodpolis = Kainuun metsäbiotalouden keskus
- 2.3 Julkisia ja yksityisiä investointeja tehdään
- 2.4 Saamme osaajia
- 2.5 Tulomuuttopalvelut kunnossa
- 2.6 Yrittäjämönteinen kaupunki

##### **3. Täyttä elämää keskustassa ja kylissä -hyvinvoivat Kuhmolaiset**

- 3.1 Turvallinen ja avoin kaupunki
- 3.2 Aktiiviset toimijat
- 3.3 Osalliset ihmiset
- 3.4 Työllisyyden edistäminen
- 3.5 Monipuoliset ja ajassa elävät harrastusmahdollisuudet
- 3.6 Elämän murroskohdat ja ikä huomioidaan
- 3.7 Kuhmon kaupunki varmistaa kuntalaisten turvallisuuden ja palveluiden jatkuvuuden kaikissa tilanteissa vahvistamalla riskienhallintaa sekä kehittämällä kriisivalmiutta yhteistyössä paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa.

4. **Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki**
  - 4.1 Kuhmon aluebrändi tunnetaan
  - 4.2 Luotettava yhteistyökumppani
  - 4.3 Metsään liittyvät verkostot ovat hallussa
  - 4.4 Toimimme kansainvälisissä kulttuuriverkostoissa
  - 4.5 Kuhmo tarjoaa lapsille ja nuorille kansainvälisyyskokemuksia
  
5. **Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille**
  - 5.1 Kannustava varhaiskasvatus
  - 5.2 Yhteisöllinen ja turvallinen perusopetus
  - 5.3 Vetovoimainen oma lukio
  - 5.4 Ammattiin voi opiskella Kuhmossa
  - 5.5 Laadukkaat elinikäisen oppimisien palvelut ja taiteen perusopetus
  
6. **Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö**
  - 6.1 Hyvä palveluasenne
  - 6.2 Valmentava johtajuus
  - 6.3 Itseohjautuvat tiimit
  - 6.4 Salliva kokeilukulttuuri
  - 6.5 Yhteisöllinen, muutosjoustava ja yhdessä onnistumisia juhliva työyhteisö

Kuhmon kaupungin strategian uudistuessa keskushallinto ja palvelualueet toteuttavat toiminnallaan kaikkia strategisia tavoitteita. Jokaisen palvelualueen on mahdollista valita strategiset toiminnalliset tavoitteet, jotka ohjaavat vuoden 2023 käytännön tekemistä. Strategian lisäksi käytännön tekemistä ohjaavat mm. poikkisektoraiset suunnitelmat kuten hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma ja kunkin toimialan lainsäädäntö.

### 5.3 Strategiset mittarit

#### Kuhmon kaupungin strategiset mittarit

<b>Kestävyysdynamiikka</b>
Energian kulutus pienenee
Puu materiaalina julkisissa rakennuksissa
Lainakanta €/asukas lähtee laskuun
Alijäämä katettu
<b>Veto- ja pitovoimadynamiikka</b>
Nettomuutto positiivinen
Naisten lkm suhde miesten lkm nousee
<b>Yritys- ja työllisyysdynamiikka</b>
Työttömien osuus työvoimasta
Työllisyysaste kohenee
Taloudellisen huoltosuhte ei heikkene
Aloittaneiden yritysten toimialarakenne monipuolinen
<b>Koulutus- ja hyvinvointidynamiikka</b>
Peruskoulun 1. vuosiluokan oppilaiden määrä ei alene
Lukio on Kuhmossa
Ammatillisen koulutuksen voi suorittaa Kuhmossa
Perustoimeentulon saajien määrä ei nouse
Korkea-asteen koulutettuja nykyistä enemmän
Kuhmolaisella on vähintään yksi ystävä ja yksi harrastus
<b>Tunnettuus- ja verkostodynamiikka</b>
Brändistrategia jalkautus on viety läpi
Sosiaalisen median kanavien seuraajien määrä kasvaa 1/3
Valtuustokaudella käynnistyy vähintään kaksi kansainvälistymishanketta ja ne ovat vaikuttavia

Työpaikka- ja palveludynamiikka
Työhyvinvointi paranee
Sairaspoissaolot vähentyvät
Valmentava johtajuus -koulutus kaikille esihenkilöille
Kolmas kehittäjäaalto suorittanut opinnot
Palvelevuutta mitataan asiakastutkimuksilla vuosittain

## 5.4 Käyttötalouden toteutuminen, Kuhmon kaupunki

### Yhteenvedo talousarvion toteutumisesta

TULOSLASKELMA	Toteuma 2025	Toteuma 2024	Ero €	Ero %	Talousarvio 2025	Ero Tp-Ta	Ero %
Myyntituotot	436 081	672 436	-236 355	-35,1 %	288 227	147 854	51,3 %
Maksutuotot	527 519	505 899	21 620	4,3 %	516 400	11 119	2,2 %
Tuet ja avustukset	1 080 666	1 191 566	-110 900	-9,3 %	1 025 282	55 384	5,4 %
Muut toimintatuotot	2 215 634	2 376 356	-160 722	-6,8 %	2 413 385	-197 751	-8,2 %
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>4 259 900</b>	<b>4 746 257</b>	<b>-486 357</b>	<b>-10,2 %</b>	<b>4 243 294</b>	<b>16 606</b>	<b>0,4 %</b>
Valmistus omaan käyttöön	266 943	286 633	-19 690	-6,9 %		266 943	
Henkilöstökulut	-14 618 403	-14 992 868	374 465	-2,5 %	-14 837 029	218 626	-1,5 %
Muut yhteistoimintaosuudet	-921 000	-698 093	-222 907	31,9 %	-842 129	-78 871	9,4 %
Muut palvelut	-6 803 466	-7 165 043	361 577	-5,0 %	-6 934 322	130 856	-1,9 %
Palvelujen ostot	-7 724 466	-7 863 136	138 670	-1,8 %	-7 776 451	51 985	-0,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 054 253	-2 260 220	205 967	-9,1 %	-2 185 120	130 867	-6,0 %
Kunnan rahoitusosuus työttömyysetuusm.	-764 475	-410 610	-353 865	86,2 %	-707 602	-56 867	8,0 %
Muut avustukset	-1 449 873	-1 316 608	-133 265	10,1 %	-1 670 170	220 297	-13,2 %
Avustukset	-2 214 348	-1 727 218	-487 130	28,2 %	-2 377 772	163 424	-6,9 %
Muut toimintakulut	-1 670 462	-1 346 354	-324 108	24,1 %	-1 280 638	-389 824	30,4 %
<b>TOIMINTAKULUT</b>	<b>-28 281 931</b>	<b>-28 189 796</b>	<b>-92 135</b>	<b>0,3 %</b>	<b>-28 457 010</b>	<b>175 079</b>	<b>-0,6 %</b>
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>-23 755 088</b>	<b>-23 156 906</b>	<b>-598 182</b>	<b>2,6 %</b>	<b>-24 213 716</b>	<b>458 628</b>	<b>-1,9 %</b>
Kunnan tulovero	12 345 100	12 866 666	-521 566	-4,1 %	12 519 000	-173 900	-1,4 %
Kiinteistövero	2 485 439	2 517 305	-31 866	-1,3 %	2 539 000	-53 561	-2,1 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 954 244	3 324 368	-370 124	-11,1 %	3 314 000	-359 756	-10,9 %
<b>VEROTULOT</b>	<b>17 784 783</b>	<b>18 708 339</b>	<b>-923 556</b>	<b>-4,9 %</b>	<b>18 372 000</b>	<b>-587 217</b>	<b>-3,2 %</b>
<b>VALTIONOSUUDET</b>	<b>8 128 944</b>	<b>8 297 974</b>	<b>-169 030</b>	<b>-2,0 %</b>	<b>8 057 756</b>	<b>71 188</b>	<b>0,9 %</b>
Korkotuotot	81 650	110 598	-28 948	-26,2 %	137 467	-55 817	-40,6 %
Muut rahoitustuotot	2 728 559	2 320 147	408 412	17,6 %	1 030 000	1 698 559	164,9 %
Korkokulut	-574 104	-935 773	361 669	-38,6 %	-631 405	57 301	-9,1 %
Muut rahoituskulut	-909 931	-517 535	-392 396	75,8 %		-909 931	
<b>RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT</b>	<b>1 326 174</b>	<b>977 437</b>	<b>348 737</b>	<b>35,7 %</b>	<b>536 062</b>	<b>790 112</b>	<b>147,4 %</b>
<b>VUOSIKATE</b>	<b>3 484 813</b>	<b>4 826 844</b>	<b>-1 342 031</b>	<b>-27,8 %</b>	<b>2 752 102</b>	<b>732 711</b>	<b>26,6 %</b>
<b>POISTOT JA ARVONALENTUMIEST</b>	<b>-3 099 573</b>	<b>-3 290 838</b>	<b>191 265</b>	<b>-5,8 %</b>	<b>-2 862 900</b>	<b>-236 673</b>	<b>8,3 %</b>
<b>TILIKAUDEN TULOS</b>	<b>385 240</b>	<b>1 536 006</b>	<b>-1 150 766</b>	<b>-74,9 %</b>	<b>-110 798</b>	<b>496 038</b>	<b>-447,7 %</b>
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	42 448	42 448			42 448	0	0,0 %
<b>TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)</b>	<b>427 687</b>	<b>1 578 454</b>	<b>-1 150 767</b>	<b>-72,9 %</b>	<b>-68 350</b>	<b>496 038</b>	<b>-725,7 %</b>

Kuhmon kaupungin tulos 2025 oli 427,8 (1 578,4) tuhatta euroa ja toteutui 496,1 tuhatta euroa budjetoitua parempana. Toimintakate oli -23 755,0 (-23 157,0) tuhatta euroa ja alitti talousarvion 458,7 tuhannella eurolla. Verotulot toteutuivat -587,2 tuhatta euroa ennakoitua pienempänä ja valtionosuudet 71,2 tuhatta euroa parempana. Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä kasvoivat 790,1 tuhatta euroa budjetoitua suuremmiksi osin rahoitusarvopaperien myyntivoittojen (1 949,3 tuhatta euroa) vuoksi. Rahoitusarvopapereiden myyntitappiot olivat -89,1 (-49,2) tuhatta euroa. Arvopaperien arvonalentumisten palautumista kirjattiin 452,9 (268,3) tuhatta euroa. Korkokulut laskivat edellisvuodesta -361,7 tuhatta euroa. Korot olivat korkeimmillaan maaliskuussa 2024 (12 kk:n euribor 3,756 %) ja laskivat alle 3 prosentin kesäkuussa 2024. 12 kk:n euribor oli vuoden 2025 lopussa 2,243 (2,460) prosenttia. Lainaa vuoden 2025 lopussa oli 269 tuhatta euroa edellisvuotta enemmän.

Toimintatuotot olivat 4 259,9 (4 746,3) tuhatta euroa. Tuotot ylittivät talousarvion 16,6 tuhannella eurolla.

Myyntituottoja saatiin 436,1 (672,4) tuhatta euroa. Myyntituottojen budjetti ylittyi 147,9 tuhatta euroa. Tilapalvelujen myyntituotot 114,94 (85,5) sisältävät muun muassa Vireko Oy:ltä laskutetut sähkön ja veden kulutuksen. Vuonna 2024 Tilapalveluiden hallintoon on kirjatta Apteekin remonttikustannusten arviolasku yrittäjälle, 55 tuhatta euroa, on oikaistu investoinnin rahoitusosuudeksi (-49,5 te) vuonna 2025. Päivystyskorvaukset Kuhmon VesiEnergialta 23,2 (52,4) tuhatta euroa. Tehtyjen korjauskirjausten vuoksi vuodet eivät vertailukelpoiset. Vaalien järjestämiseen saatiin korvausta 9,1 (46,8) tuhatta euroa ja se jäi budjetoidusta -5,9 tuhatta euroa.

Maksutuotot olivat 527,5 (505,9) tuhatta euroa ja ylittivät budjetin 11,1 tuhatta euroa. Hoitopäivämaksuja kertyi 5,5 tuhatta euroa budjetoitua enemmän. Musiikkiopiston kurssimaksut toteutuivat -18,6 tuhatta euroa budjetoitua pienempinä. Rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksuja kertyi -13,1 tuhatta euroa budjetoitua vähemmän ja -20,8 tuhatta euroa edellisvuotta vähemmän. Uuden rakentamislain myötä alle 30 neliön rakennuksille ei tarvitse hakea lupaa. Muita yhdyskuntapalvelumaksuja kertyi 4,9 tuhatta euroa budjetoitua enemmän. Muita palvelumaksuja kertyi 32,1 tuhatta euroa budjetoitua enemmän.

Tukia ja avustuksia saatiin 1 080,7 (1 191,6) tuhatta euroa ja ne ylittivät budjetin 55,4 tuhannella eurolla. Elinvoimapalveluiden projekteista saatavat tuet toteutuivat 82,4 tuhatta budjetoitua suurempina johtuen projektitukien jaksottumisista. TE-uudistuksesta johtuen työllistämistukituloja (häntä) oli vain 3,8 tuhatta euroa, kun tukitulot vuonna 2024 olivat 250,3 tuhatta euroa. Te-palvelujen järjestämiseen saatiin vuonna 2024 Tem:n tukea 43,0 tuhatta euroa. Perusopetuksen projektitulot ylittivät budjetoidun 35,8 tuhannella eurolla. Nuorisopalvelujen projektituotot ylittivät budjetoidun 24 tuhannella eurolla.

Muut toimintatuotot olivat 2 215,6 (2 376,4) tuhatta euroa ja toteutuivat -197,6 tuhatta euroa budjetoitua pienempänä. Teknisten palvelujen muut toimintatuotot alittivat budjetoidun -221,3 tuhatta euroa, josta kunnallistekniikan osalta alitus on -19,9 tuhatta euroa ja tilapalvelut -200,7 tuhatta euroa. Tilapalvelujen vuokratuotot alittivat budjetoidun 195,4 tuhannella eurolla. Maankäytön ja mittauksen osalta maa- ja vesialueiden vuokratuotot toteutuivat (255,0 te) lähes budjetoidusti.

Valmistus omaan käyttöön -tilille kirjattiin tuloutusta 266,9 (286,6) tuhatta euroa. Talousarviossa henkilöstömenot ovat sisältyneet investointiohjelmaan.

Toimintakulut olivat -28 281,9 (-28 189,8) tuhatta euroa ja ne alittivat budjetin 175,1 tuhannella eurolla. Toimintakate oli -23 755,1 (-23 156,9) tuhatta euroa ja toimintakatetavoite alittui 458,6 tuhannella eurolla. Toimintakuluissa henkilöstökulut alittivat budjetoidun 218,6 tuhannella eurolla. Palvelujen ostot alittivat budjetoidun 52,0 tuhatta euroa, Aineet ja tarvikkeet 130,9 tuhatta euroa ja avustukset 163,4 tuhatta euroa. Muut toimintakulut ylittyivät 389,8 tuhannella eurolla.

Henkilöstökulut olivat 14 618,4 (14 992,9) tuhatta euroa ja ne alittivat budjetin 218,6 tuhannella eurolla. Alituksesta kohdentui henkilöstömäärältään suurimmalle, Kasvun ja oppimisen, palvelualueelle 272,6 tuhatta euroa, josta perusopetukseen alitus -152,9 tuhatta euroa, hallintoon -22,9 tuhatta euroa, lukioon -98,2 ja nuorisotyöhön -54,8 tuhatta euroa. Varhaiskasvatuksen henkilöstömenojen ylitys budjetoituun nähden oli 60,7 tuhatta euroa, ja musiikkiopisto 17,8 tuhatta euroa. Henkilöstökulut sisältävät myös investointien palkkamenot (266,9 tuhatta euroa) ja vastaava summa on tuloutettu Valmistus omaan käyttöön -tilille. Henkilöstökuluihin sisältyy kuel-tasausmaksua 397,1 tuhatta euroa, ja se alitti budjetoidun -25,6 tuhannella eurolla. Edellisvuoteen nähden alitus oli 160,6 tuhatta euroa.

Työllisyyden edistämisen palvelualueella henkilöstökulut jäivät budjetoidusta -10,3 tuhatta euroa. TEM:n maksama lomapalkkavelka, 47,0 tuhatta euroa, on purettu tasetililtä ja se pienensi henkilöstökuluja. Vetovoimaisuuden palvelualueella henkilöstökulut toteutuivat -61,2 tuhatta euroa budjetoitua pienempänä. Keskushallinnon palvelualueella henkilöstökulut toteutuivat 21,7 tuhatta euroa budjetoitua suurempana.

Kaupunkiympäristön palvelualueella ylitystä henkilöstömenoissa tuli yhteensä 85,6 tuhatta euroa. Erilliskorvaukset ylittivät budjetoidun 47,9 tuhatta euroa, mutta olivat edellisvuoteen nähden 14 tuhatta euroa pienemmät. Kunnallistekniikassa henkilöstökulut ylittivät budjetoidun 19,5 tuhatta euroa ja tilapalveluissa 75,1 tuhatta euroa. Edellä mainitut summat sisältävät kunnallistekniikan osalta aktivoidut palkat olivat 95,8 tuhatta euroa ja Tilapalveluissa 171,1 tuhatta euroa.

Koko kaupungin palkkasumma ilman sivukuluja toteutui vajaat 119,4 tuhatta euroa budjetoitua pienempänä. Henkilöstökorvauksia saatiin 114,3 tuhatta euroa, mikä on 127,4 tuhatta euroa budjetoitua enemmän. Pitkien sairauslomien tai vanhempainvapaiden tarvetta on vaikea ennakoida.

Palveluja hankittiin 7 724,5 (7 863,1) tuhannella eurolla. Hankinnat ylittivät budjetoidun 52,0 tuhannella eurolla. Kaupunkiympäristön palvelualueella ylitys on 278,4 tuhatta euroa.

Teknisen hallinnon palvelujen ostot toteutuivat 31,3 tuhatta euroa budjetoitua pienempinä, ja edellisvuoteen nähden -734,9 tuhatta (sis. purkuvaraus) euroa pienempinä. Kunnallistekniikan osalta palvelujen ostot toteutuivat lähes budjetoidusti, ylitys vain 19,5 tuhatta euroa, mutta palveluyksikön sisällä kaavateiden osalta ylitys oli 150 tuhatta euroa. Kaavatiet sisältää investointien palkkamenoja 95,9 tuhatta euroa (budjetoitu investointiohjelmaan). Yksityistiet ylitys budjettiin nähden -43 tuhatta euroa (mm. aurasuilpailutusriita/asiantuntijapalvelut). Tilapalvelujen osalta palvelujen ostot alittivat budjetin -110,1 tuhatta euroa. Kaupunginhallituksen asiantuntijapalvelujen ostot toteutuivat -69,8 tuhatta euroa budjetoitua pienempinä. Elinvoimapalvelujen projektien osalta ostot jäivät -54,2 tuhatta euroa budjetoitua pienemmäksi projektien toiminnan jaksottumisesta johtuen. Elinkeinojen kehittämismäärärahan käyttö alitti budjetoidun -180,2 tuhatta euroa. Määräraha budjetoidaan ”könttäsümmana” asiantuntijapalveluiden ostoihin, mutta menot kirjataan niiden luonteen mukaisille eri kirjanpidon tileille. Ympäristöterveydenhuollon yhteistoimintaosuuksien ostot ylittivät budjetoidun 25,8 tuhannella eurolla. Työllisyyden edistämisen palvelualueella palvelujen ostot toteutuivat 308,4 tuhannen euron suuruisina ja vain hieman budjetoidun ylittäen. Suurimpia yksittäisiä menoeriä olivat palvelujen ostot 58,2 tuhatta euroa, yhteistoimintaosuudet (Kajaanin kaupunki) 203,3 tuhatta euroa sekä sosiaali- ja terveystyöpalvelut 25,3 tuhatta euroa. Kasvun ja oppimisen palvelualueella palveluostot toteutuivat lähes budjetoidusti, mutta vaihtelua oli eri toimintayksikköjen välillä. Lukion osalta ostot jäivät 35,5 tuhatta euroa budjetoitua pienemmiksi. Kansalaisopiston palvelujen ostot ylittivät budjetoidun 63,8 tuhannella eurolla johtuen valtionosuuden pienenemisestä, kustannusten noususta sekä toiminnan siirtymisestä Yrityssammon omistamiin vuokratiloihin Monitoriin. Musiikkiopistolla ylitystä oli 18,1 tuhatta euroa.

Aineiden ja tarvikkeiden hankinnat olivat -2 054,3 (-2 260,2) tuhatta euroa ja alittivat budjetoidun -130,9 tuhannella eurolla. Alituksesta kaupunkiympäristön palvelualueen osuus on -28,2 tuhatta euroa, kasvun ja oppimisen palvelualue -110,5 tuhatta euroa.

Avustuskulut olivat -2 214,3 (-1 727,2) tuhatta euroa ja alittivat budjetin -163,4 tuhannella eurolla. Lasten kotihoidon tuet ja kuntalisät alittivat yhteensä -30,9 tuhannella eurolla. Kunnan rahoitusosuus työttömyysetuusmaksuista toteutui 56,9 tuhatta euroa budjetoitua suurempana. Muissa avustuksissa yhteisöille yksityisteiden budjetti alittui -99,7 tuhannella eurolla. Elinvoimapalveluiden tuet toteutuivat 50,8 tuhannen euron suuruisina (yrityspalvelusetelit 20 t€ ja julkisivut kuntoon -seteli 10 t€) ja ne olivat budjetoitu kohtaan palvelujen ostot sisältyen elinkeinojen kehittämismäärärahaan. Lomituspalvelujen osuus oli 17,0 tuhatta euroa.

Muut toimintakulut olivat -1 670,5 (-1 346,4) tuhatta euroa ja ylittivät budjetin 389,8 tuhannella eurolla. Rakennusten ja huoneistojen vuokrat sisältävät Kuhmo-talon yhtiövastikkeen. Vuokratulot toteutuivat 63,7 tuhatta euroa budjetoitua suurempina. Muissa kuluissa musiikkiopiston Sotkamon kunnalle maksettava huoneistokorvaus 2024 kirjattu virheellisesti vuodelle 2025, mikä nostaa menoja 31,2 tuhatta euroa. Peruspaasi Oy:lle maksettava sovintokorvauksen osuus oli 155,0 tuhatta euroa. Vetovoimaisuuden palvelualueella muut kulut ylittivät 55,6 tuhatta euroa budjetoidun, johtuen pääasiassa projektikulujen budjetoinnista - könttäsümman palvelujen ostossa.

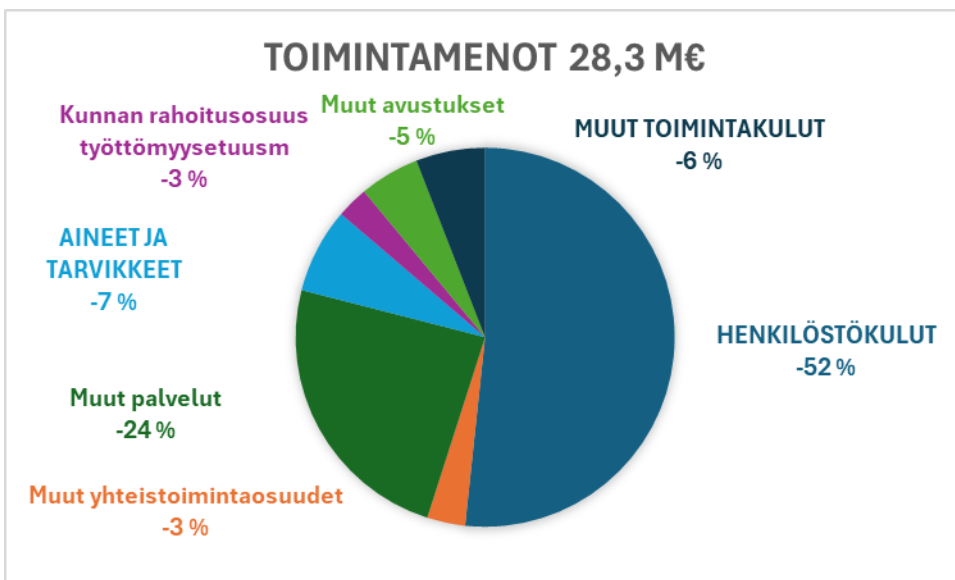
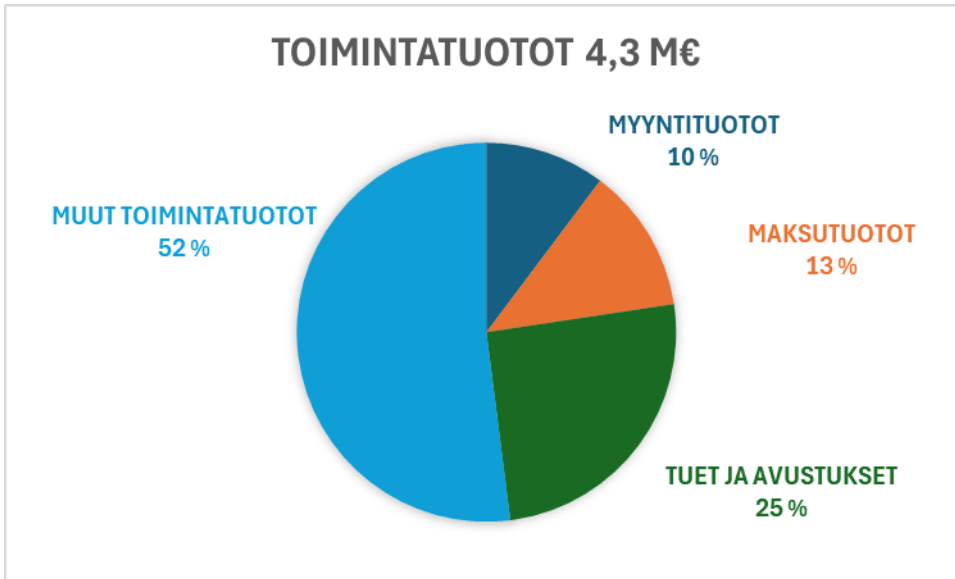
Verotuloja saatiin 17 784,8 (18 708,3) tuhatta euroa ja tilitykset alittivat budjetoidun -587,2 tuhatta euroa. Kunnan tuloverot olivat 12 345,1 (12 866,7) tuhatta euroa ja alittivat budjetoidun -173,9 tuhatta euroa. Kiinteistöverot olivat 2 485,4 (2 517,3) tuhatta euroa ja alittivat budjetoidun -53,6 tuhannella eurolla. Yhteisöveroja saatiin 2 954,2 (3 324,4) tuhatta euroa alittaen budjetoidun -359,8 tuhatta euroa. Kunnallisveroprosentti 2025 9,4 %.

Valtionosuuksia saatiin 8 128,9 (8 298,0) tuhatta euroa ja toteutuivat 71,2 tuhatta euroa budjetoitua suurempana.

Nettomääräiset rahoitustuotot ja -kulut olivat 1 326,2 (977,4) tuhatta euroa ja ylitti budjetoidun 790,1 tuhatta euroa. Korkokulut olivat -574,1 (935,8) tuhatta euroa ja alittivat budjetin 57,3 tuhannella eurolla. Kaupungin lainojen keski-korko vuonna 2025 oli 1,75 %. Rahoitustuotot olivat 2 728,6 (2 320,1) tuhatta euroa ja toteutuivat 1 698,6 tuhatta euroa budjetoitua parempana. Arvopapereiden myyntivoitot olivat 1 949,3 tuhatta euroa. Sijoituksissa arvonalentumisten palautus oli 452,9 tuhatta euroa. Muut rahoituskulut olivat -909,9 (-517,5) tuhatta euroa, arvopapereiden myyntitappiot -89,1 tuhatta euroa ja muut rahoituskulut -37,3 tuhatta euroa. Varovaisuussyistä rahoitusarvopaperituottoja budjetoitiin vuodelle 2025 1,0 (1,0) miljoonaa euroa. Tuotto toteutui 6,93 %:n suuruisena.

Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä -3 099,6 (-3 290,8) tuhatta euroa ja ylittivät talousarvion 236,7 tuhannella eurolla. Suunnitelman mukaiset poistot alittivat -58,5 tuhannella eurolla. Lisäpoistoja tehtiin 227,6 tuhannella eurolla ja poistoajan korjausten vaikutus oli 128,8 tuhatta euroa. Arvonalentumisia toteutui -440,0 (-926,0) tuhannella eurolla ja se toteutui budjetoidusti. Summa koostuu Kuhmon Yrityssampo Oy:n 1,5 miljoonan euron

suruisesta osakkeiden arvon alaskirjauksesta, joka toteutettiin vuosina 2023-2025. Vuoden 2024 lisäpoisto, -486,5 tuhatta euroa, kohdentuu Oppimiskeskukseen sekä kyläkouluihin.



## 5.5 Investointien toteutuminen

Taulukko: Investointien toteutuminen kohderyhmittäin (netto)

KOHDE	TA muutosten jälkeen 2025	TOTEUMA 2025	ERO
Talonrakennus	-4 764 400	-2 309 719	-2 454 681
Kaavatiet	-438 000	-457 517	19 517
Puistot ja yleiset alueet	-385 200	-221 334	-163 866
Irtain omaisuus	-451 400	-275 389	-176 011
Aineeton omaisuus	0	0	0
Kiinteistö- ja osakejärjestelyt	0	0	0
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>-6 039 000</b>	<b>-3 274 834</b>	<b>-2 764 166</b>

Investoinnit kokonaisuutena toteutuivat -2 764 tuhatta euroa talousarviota pienempänä. Talonrakennuksessa uudis- ja peruskorjauksiin varatusta 4 764,4 tuhannen euron määrärahasta käytettiin 2 309,7 tuhatta euroa. Tuupalan puusiiven (kustannusarvio 2,2 milj. e) rakentamisen aloittaminen aloitettiin 11/2024 ja se valmistui 9/2025. Toteutuneet kustannukset yhteensä 2 108,7 tuhatta euroa, josta vuoden 2025 osuus 1 856,7 tuhatta euroa. Terveysaseman rakentaminen (budj. 1 500 te) siirtyi vuodelle 2026.

Kaupungintalon tilojen (arkistonpuoleinen käytävä) sisäilmakorjaukset sekä kahvion muutostyöt 90,4 tuhatta euroa. Tuupalan museorakennusten kattojen uusinta maksoi 83,5 tuhatta euroa. Kide-torilavan kokonaiskustannukset ovat 133,4 tuhatta euroa vuodelle 2025 kustannuksia kertyi 58,9 tuhatta euroa.

Kaavatie-investoinneissa Huoltotien saneeraus kustannukset kevyen liikenteen väylän kanssa yhteensä olivat 251,6 tuhatta euroa. Koppelokujan saneeraus maksoi 118,5 tuhatta euroa. Puistojen ja yleisten alueiden rakentamisessa euroääräisesti suurin investointi oli Rantaraitin jatkaminen tervansoutajapatsaalta terveysasemalle päin.

Irtaimen omaisuuden investoinnit olivat 275,4 tuhatta euroa. Tuupalan uuden puusiiven kalustaminen (budj. 100 te) siirtyi pääosin vuodelle 2026. Urheilukentän valaistuskustannukset olivat 92,1 tuhatta euroa. Verkkosivu-uudistuksen kustannukset olivat 26,8 tuhatta euroa, sähköisen arkistoinnin toteutumisen siirtyessä edelleen seuraavalle vuodelle.

Kohde	proj.	TA 2025	TOT 2025	Tot 25/ Ta25 %	Tot-Ta ero
<b>MENOT, brutto</b>		<b>6 115 800</b>	<b>3 282 860</b>	53,68 %	2 832 941
<b>TULOT</b>		<b>-76 800</b>	<b>-8 026</b>	10,45 %	-68 774
<b>NETTO</b>		<b>6 039 000</b>	<b>3 274 834</b>	54,23 %	2 764 166
<b>TALONRAKENNUS</b>					
<b>Uudisrakennukset ja peruskorjaukset</b>					
<b>Sote-kiinteistöt</b>					
<b>Terveysasema</b>					
Uusi hyvinvointiasema	8224	1 500 000		0,00 %	1 500 000
Huonekohtaiset IV-laitteet nykyisen terveyskeskukseen	8185	5 000		0,00 %	5 000
<b>Terveysasema</b>					
suunnittelu	8061	240 000	20 336	8,47 %	219 664
<b>Louhela</b>					
saneerauksen suunnittelu	8225	50 000		0,00 %	50 000
sisäilmakorjaukset	8070		2 657		-2 657
Ulko-ovien uusiminen	8069	20 000		0,00 %	20 000
Apteekin remontti 2024	8221		-3 637		3 637
<b>Levälahtikoti</b>					
ulkopuolen maastomuotoilu	8116	10 000		0,00 %	10 000
<b>Honkalinna</b>					
Pääviemärin sukitus	8244	40 000	10 757	26,89 %	29 243
P-alueen rakentaminen ja sähköistys	8245	25 000		0,00 %	25 000
<b>Yhteensä, netto</b>		<b>1 890 000</b>	<b>19 238</b>	1,02 %	1 870 762
<b>Sivistyspalvelujen kiinteistöt</b>					
<b>Tuupalan ruokalarakennus</b>					
Tuupalan ruokalarakennuksen sp-keskuksen uusiminen	8008	50 000		0,00 %	50 000
Viemärin sukitus ja led-valaistuksen vaihto		11 000		0,00 %	11 000
<b>Tuupalan yläkoulun</b>					
ulkoseinän huoltomaalaus (rappauskorjaukset) (2650m <sup>2</sup> )	8063	93 000		0,00 %	93 000
<b>Puusiipi - kotitalous- ja taideaineiden luokkien rakentaminen</b>	8187	2 100 000	1 856 731	88,42 %	243 269
<b>Tuupalan uusi puukoulu</b>					
pienet muutos- ja korjaustyöt	8246	20 000		0,00 %	20 000
opastetaulut	8247	10 000		0,00 %	10 000
luokkien pöytätasot	8248	30 000		0,00 %	30 000
salin valaistuksen muutos ledeiksi	8249	15 000		0,00 %	15 000
eskarin aita ja portit	8250	10 000		0,00 %	10 000
<b>Tuupala, sähköpääkeskus</b>	8255		25 545		-25 545
<b>Kirjasto</b>					
julkisivun maalaukset	8073	37 000	6 264	16,93 %	30 736
yleisö WC:t	8251	45 000	56 614	125,81 %	-11 614
<b>Kuusenkuiske</b>					
Piha-alueiden pinnoitus	8136	20 000	34 879	174,40 %	-14 879
<b>Satumetsän päiväkotii muutostyö</b>					
sisäilmakorjaukset (toimistot)	8076	10 000		0,00 %	10 000
<b>Oppimiskeskus</b>					
pajarak. katon (huopa) uusiminen (3400 m <sup>2</sup> )	8124	50 000		0,00 %	50 000
tiivistystyöt pajarakennuksessa	8018	12 000		0,00 %	12 000
<b>Paloaseman nuoristotila</b>					
ikkunat 65 m <sup>2</sup> á 550 €/m <sup>2</sup>	8190	36 000	40 632		-40 632
ulko-ovet 2 kpl		20 000		0,00 %	20 000
<b>Yhteensä, netto</b>		<b>2 569 000</b>	<b>2 020 665</b>	78,66 %	548 335
<b>Hallintopalvelujen kiinteistöt</b>					
<b>Kaupungintalo (sisäilmakorj)</b>					
lattian korjaukset ja tiivistystyöt (1. ja 2. krs)	8020	20 000	64 086		-64 086
tilojen muutostyöt?	8214	20 000	26 316	131,58 %	-6 316
piha-alueen pintavesiviemärointi	8252	40 000		0,00 %	40 000
<b>Kalevalakylän rakennukset</b>					
lähitulevaisuuden välttämättömät remontit (Pohjolatalon vesikatko, Kelo YP:n tuuletus)	8078	50 000	3 807		-3 807
pienien rakennusten kunnostus		10 000		0,00 %	10 000

<b>Museon turvallisuustyöt 2025</b>	<b>8256</b>		33 152		<b>-33 152</b>
<b>Tuupalan Museo</b>	<b>8079</b>		83 589		<b>-83 589</b>
rakennusten kattojen uusinta (huopa/päre)		39 400		0,00 %	39 400
uusi venekatos		26 000		0,00 %	26 000
<b>Yhteensä, netto</b>	<b>205 400</b>	<b>210 951</b>		102,70 %	<b>-5 551</b>
<b>Teknisten palvelujen kiinteistöt</b>					
<b>Torilava</b>	<b>8184</b>		58 866		<b>-58 866</b>
<b>Rakennusautomaatio, säätölaitteet, lämpöpumput(Siemensin)</b>	<b>8022</b>	30 000		0,00 %	30 000
<b>Huonekohtaiset IV-laitteet</b>	<b>8192</b>	10 000		0,00 %	10 000
<b>Sähköautojen latauspisteet</b>	<b>8175</b>	20 000		0,00 %	20 000
<b>Tilapalvelujen kiinteistöjen saneeraussuunnittelu ja korj.</b>	<b>8024</b>	40 000		0,00 %	40 000
äkillisiin suunnitteluihin ja korjaustöihin varautuminen					
<b>Yhteensä, netto</b>	<b>100 000</b>	<b>58 866</b>		58,87 %	41 134
<b>TALONRAKENNUS YHTEENSÄ, nettokustannukset</b>	<b>4 764 400</b>	<b>2 309 719</b>		48,48 %	2 454 681
<b>JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS</b>					
<b>Kaavateiden rakentaminen</b>					
Pela-asemakaavamuutos	<b>8257</b>		2 335		<b>-2 335</b>
Huoltotien kevyenliikenteen väylä	<b>8226</b>	70 000	116 538	166,48 %	<b>-46 538</b>
<b>EAKR-avustus 50 %</b>		<b>-15 000</b>		0,00 %	<b>-15 000</b>
<b>Yhteensä, netto</b>	<b>55 000</b>	<b>118 873</b>		216,13 %	<b>-63 873</b>
<b>Katujen saneeraukset</b>					
Liikenneturvallisuutta parantavat rakenteet	<b>8032</b>	10 000		0,00 %	10 000
Koppelokuja	<b>8089</b>	140 000	118 538	84,67 %	21 462
Konttiokatu välillä Koulukatu-Könninmäentie	<b>8128</b>	85 000	8 656	10,18 %	76 344
Koulukatu välillä Konttiokatu-Kainuuntie	<b>8228</b>	40 000	5 766	14,42 %	34 234
Pajukuja	<b>8229</b>	38 000	55 722	146,64 %	<b>-17 722</b>
Huoltotie	<b>8230</b>	30 000	135 042	450,14 %	<b>-105 042</b>
Vientantie , Markkulankujan jatke	<b>8090</b>		140		<b>-140</b>
Kainuuntie välillä Koulukatu-Mäkikatu	<b>8085</b>		246		<b>-246</b>
Kainuuntie-Koulukatu jyrästä ja päällystäminen	<b>8037</b>	30 000	474	1,58 %	29 526
Kunnallistekninen suunnittelu	<b>8040</b>	10 000	14 059	140,59 %	<b>-4 059</b>
<b>Yhteensä, netto</b>	<b>383 000</b>	<b>338 644</b>		88,42 %	44 356
<b>Kaavatiet yhteensä, netto</b>	<b>438 000</b>	<b>457 517</b>		104,46 %	<b>-19 517</b>
<b>Puistojen ja yleisten al. rakentaminen ja kunnostus</b>					
Kontion ja Pajakan alueen aluesuunnittelu	<b>8041</b>		6 028		<b>-6 028</b>
Terveyskeskuksen ympäristön asemakaavan laadinta	<b>8133</b>	25 000	5 478	21,91 %	19 522
Hyvinvointikeskuksen asemakaava	<b>8195</b>	13 000		0,00 %	13 000
Mäntymäki, aurinkovoimapuiston kaava	<b>8220</b>		9 290		<b>-9 290</b>
<b>Rahoitusosuus</b>			<b>-8 026</b>		8 026
Mäntymäen asemakaavan laajennus	<b>8197</b>	48 000		0,00 %	48 000
<b>Avustus vihreän siirtymäinv.hankk.edistämishojelmasta 70%</b>		<b>-33 600</b>		0,00 %	<b>-33 600</b>
Yleisten alueiden suunnittelu (mm. venesatama, teollisuustontit, retkeilyreitit)	<b>8044</b>	10 000	13 468	134,68 %	<b>-3 468</b>
Linja-autoaseman muutostyöt (jättöpysäkki)	<b>8196</b>	70 000		0,00 %	70 000
Koriskenttä jäähallin taakse	<b>8232</b>	23 000	189	0,82 %	22 811
Urheilukeskus, pesäpallokenttä ja heittolajien alustat Ulkoilmatrampoliinipuisto+mingolfradat( kestävän kehityksen budjetointi) sijainti liikuntapaikkaselvityksen pohjalta	<b>8199</b>	40 000	12 512	31,28 %	27 488
• Rantaraitin jatkaminen terveysasemalle päin	<b>8171</b>	60 000	71 602	119,34 %	<b>-11 602</b>
Pyöreäilyreitit (Hepokangas)	<b>8139</b>		823		<b>-823</b>
• Koirisärkän retkeilyreitti ja P-alue	<b>8253</b>	47 000	23 422	49,83 %	23 578
<b>Leader avustus 60%</b>		<b>-28 200</b>		0,00 %	<b>-28 200</b>
Leirintäalueen vesihuoltoverkko	<b>8233</b>	71 000	32 453	45,71 %	38 547
Jaurakon piha-alueen saneeraus	<b>8254</b>	15 000	41 523	276,82 %	<b>-26 523</b>
<b>Yhteensä, netto</b>	<b>385 200</b>	<b>221 334</b>		57,46 %	163 866
<b>Alueiden rakentaminen</b>					
<b>Yhteensä, netto</b>	<b>0</b>	<b>0</b>			
<b>JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS YHTEENSÄ, nettokustannukset</b>	<b>823 200</b>	<b>678 851</b>		82,46 %	144 349

Julkisen käyttöömaisuuden rakentamishankkeiden kustannukset voivat olla enintään varatun määrärahan suuruisia.

<b>IRTAIN OMAISUUS</b>					
<b>Hallintopalvelut</b>					
Keskushallinto					
Verkkosivu-uudistus	8203	40 000	26 808	67,02 %	13 192
Sähköinen arkisto	8204	16 000		0,00 %	16 000
<b>Yhteensä, netto</b>		<b>56 000</b>	<b>26 808</b>	<b>47,87 %</b>	<b>29 192</b>
<b>Vetotoimaisuuden palvelualue</b>					
<b>Elinvoimapaalvelut</b>					
Kide-lavan äänentoistolaitteet, kiinteä	8184	15 000		0,00 %	15 000
<b>Yhteensä, netto</b>		<b>15 000</b>	<b>0</b>	<b>0,00 %</b>	<b>15 000</b>
<b>Kasvun ja oppimisen palvelualue</b>					
Perusopetus ja lukio (puusiipeen)					
soittimet, puhdistus	8235	40 000		0,00 %	40 000
Perusopetus, kalusteet 2024	8206		3 436		-3 436
Tuupalan uusi siipi, kalustaminen	8236	100 000	21 482	21,48 %	78 518
<b>Yhteensä, netto</b>		<b>140 000</b>	<b>24 918</b>	<b>17,80 %</b>	<b>115 082</b>
<b>Kaupunkiympäristön palvelualue</b>					
<b>Kalusto:</b>					
Urheilukentän aita/leikkikenttien investoinnit (liikuntapaik	8156	60 000	38 740	64,57 %	21 260
Urheilukentän valaistus	8237	60 000	92 081	153,47 %	-32 081
Polkupyöräkatos, Tuupala	8209	25 000	15 432	61,73 %	9 568
Polkupyöräkatos, Kuusenkuiske	8210		113		-113
Pakettiauto, puistot	8238	18 000	19 465	108,14 %	-1 465
Pakettiauto, kiinteistöhoito	8239	25 000	23 108	92,43 %	1 892
Moottorikelkka hiihtokeskukseen	8240	21 000	19 518	92,94 %	1 482
Välinekatos, Kalevalan liikuntakeskus	8241	20 000		0,00 %	20 000
Liikennevalojen loppulunastus	8242	11 400	15 208	133,40 %	-3 808
<b>Yhteensä, netto</b>		<b>240 400</b>	<b>223 664</b>	<b>93,04 %</b>	<b>16 736</b>
<b>IRTAIN KÄYTTÖMAISUUS YHTEENSÄ, nettokustannukset</b>		<b>451 400</b>	<b>275 389</b>	<b>61,01 %</b>	<b>176 011</b>

## 5.6 Rahoituksen toteutuminen

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	Toteuma 2024	Toteuma 2025	Budjetti 2025	Ero Tot/Budj.
Vuosikate	4 826 843	3 484 812	2 752 102	732 710
Tulorahoituksen korjauserät	537 252	73 274		
<b>Toiminnan rahavirta</b>	<b>5 364 095</b>	<b>3 558 087</b>	<b>2 752 102</b>	<b>732 710</b>
Investointimenot	-1 728 524	-3 282 860	-6 115 800	2 832 941
Rahoitusosuudet investointeihin	115 074	8 026	76 800	-68 774
Pysyvien vastaavien osto/myynti	129 785			
<b>Investoinnit, netto</b>	<b>-1 483 666</b>	<b>-3 274 834</b>	<b>-6 039 000</b>	<b>2 764 166</b>
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>	<b>3 880 430</b>	<b>283 253</b>	<b>-3 286 898</b>	<b>3 496 877</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>				
Antolainasaamisten lisäykset				
Antolainasaamisten vähennykset				
<b>Lainakannan muutokset</b>				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 200 000	4 000 000	6 000 000	-2 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 623 809	-3 730 952	-3 730 952	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos				
<b>Lainakannan muutokset, netto</b>	<b>-1 423 809</b>	<b>269 048</b>	<b>2 269 048</b>	<b>-2 000 000</b>
Toimeksiantojen varojen muutokset	38 710	-1 467		-1 467
Saamisten muutos	296 088	243 605		243 605
Korottomien velkojen muutos	-235 681	239 007		239 007
<b>Muut maksuvalmiuden muutokset</b>	<b>99 117</b>	<b>481 145</b>	<b>0</b>	<b>481 145</b>
<b>Vaikutus maksuvalmiuteen</b>	<b>-1 324 692</b>	<b>750 193</b>	<b>2 269 048</b>	<b>-1 037 709</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>	<b>2 555 738</b>	<b>1 033 446</b>	<b>-1 017 850</b>	<b>2 459 167</b>

Lukuja verrataan avatun/muutetun talousarvion mukaisiin lukuihin.

Rahavarojen muutos oli vuonna 2025 1 033,4 tuhatta euroa ja toteutui 2 459,2 tuhatta euroa budjetoitua parempana. Vuosikate oli 3 484,8 tuhatta euroa ja toteutui 732,7 tuhatta euroa budjetoitua parempana. Investointien rahavirta oli - 3274,8 tuhatta euroa ja toteutui 2 764,2 tuhatta euroa budjetoitua pienempänä. Pitkäaikaisia lainoja oli budjetoitu nostettavan 6 000,0 tuhatta euroa ja lainaa nostettiin 4,0 miljoonaa euroa eli -2,0 miljoonaa euroa budjetoitua vähemmän. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 3 734,0 tuhatta euroa ja se toteutui budjetoidun mukaisena. Saamisten ja korottomien velkojen muutos oli 481,1 tuhatta euroa.

## 5.7 Palvelualueiden tavoitteiden toteutuminen

### 5.7.1 Keskushallinto

#### Toimintaympäristö

Keskushallinto muodostuu seuraavista tehtävistä:

- vaalit
- tarkastustoimi
- poliittinen ja strateginen johtaminen
- kaupunkiorganisaation operatiivinen johtaminen
- keskushallinto (hallintopalvelut, talous- ja henkilöstöpalvelut ja toimistopalvelut)

Valtuusto on kaupungin ylin päättävä elin. Kaupunginhallitus luo edellytyksiä kaupunkilaisten hyvinvoinnille johtamalla ja kehittämällä strategista suunnittelua ja kaupungin hallintoa sekä ohjaamalla ja yhteensovittamalla organisaation toimintaa kaupunkistrategian ja valtuuston hyväksymien strategisten tavoitteiden mukaisesti. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin taloudesta.

Keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä kaupungissa.

Tarkastuslautakunta valmistelelee valtuuston päättämät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet.

Keskushallinnon palvelualueen tehtävänä on tuottaa kaupunkiorganisaation tarvitsemat arkisto-, laki- ja hallintopalvelut sekä keskitetysti kaupunginhallituksen, valtuuston ja valiokuntien kokousjärjestelyt sekä vastata niiden toimivuudesta ja päätöksenteon lainmukaisuudesta. Palvelualue vastaa tehtyjen päätösten toimeenpanosta toimielinten osalta. Keskushallinnon palvelualue tuottaa operatiiviselle johdolle ja luottamushenkilöjohdolle ajantasaista ja analysoitua raportointitietoa päätöksenteon tueksi, vastaa kaupunkikonsernin talousarvio- ja tilinpäätösprosessista, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessista sekä rahoituksesta. Palvelualue vastaa myös henkilöstösuunnitelmien laadinnasta ja raportoinnista, toimii esimiesten ja johdon tukena työsuhteasioissa sekä henkilöstökäytänteiden ja organisaation kehittämisessä.

Hyte-työ on budjetoitu vuonna 2025 Kasvun ja oppimisen palvelualueelle.

#### Talous

##### 5.7.1.1 Keskusvaalilautakunta

#### Talous

Vaalit	Toteuma	Toteuma	Ero	Ero	Talousarvio	Ero	Ero
	2025	2024	euroa	%	2025	Tp-Ta	%
MYYNITUOTOT	9 082	46 766	-37 685	-80,58 %	15 000	-5 918	-39,45 %
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>9 082</b>	<b>46 766</b>	<b>-37 685</b>	<b>-80,58 %</b>	<b>15 000</b>	<b>-5 918</b>	<b>-39,45 %</b>
Valmistus omaankäyttöön						0	
HENKILÖSTÖKULUT	-25 229	-59 092	33 863	-57,31 %	-34 240	9 011	-26,32 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-7 896	-12 706	4 810	-37,86 %	-23 875	15 979	-66,93 %
AINEET JA TARVIKKEET	-1 869	-1 868	-0	0,02 %	-1 200	-669	55,72 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 070	-3 497	2 428	-69,42 %	-1 850	780	-42,18 %
<b>TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ</b>	<b>-36 064</b>	<b>-77 790</b>	<b>41 726</b>	<b>-53,64 %</b>	<b>-61 165</b>	<b>25 101</b>	<b>-41,04 %</b>
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>-26 982</b>	<b>-31 024</b>	<b>4 042</b>	<b>-13,03 %</b>	<b>-46 165</b>	<b>19 183</b>	<b>-41,55 %</b>
<b>VUOSIKATE</b>	<b>-26 982</b>	<b>-31 024</b>	<b>4 042</b>	<b>-13,03 %</b>	<b>-46 165</b>	<b>19 183</b>	<b>-41,55 %</b>
<b>TULOSLASKELMA</b>	<b>-26 982</b>	<b>-31 024</b>	<b>4 042</b>	<b>-13,03 %</b>	<b>-46 165</b>	<b>19 183</b>	<b>-41,55 %</b>

Keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä. vuonna 2025 järjestettiin 16.4. sekä kuntavaalit että aluevaalit. Presidentinvaalit järjestettiin tammi-helmikuussa 2024 ja europarlamenttivaalit kesäkuussa. Keskusvaalilautakunnan sihteerinä toimii tiedonhallintasihteer. Keskusvaalilautakunta kokoontui 12 kertaa.

## 5.7.1.2 Tarkastuslautakunta

## Talous

Tarkastuslautakunta	Toteuma 2025	Toteuma 2024	Ero euroa	Ero %	Talousarvio 2025	Ero Tp-Ta	Ero %
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>		<b>0</b>	<b>0</b>	
Valmistus omaankäyttöön							
HENKILÖSTÖKULUT	-5 603	-6 713	1 110	-16,53 %	-6 295	692	-10,99 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-31 043	-24 707	-6 336	25,64 %	-26 500	-4 543	17,14 %
AINEET JA TARVIKKEET	-35	-106	71	-66,95 %	-100	65	-64,92 %
AVUSTUKSET							
MUUT TOIMINTAKULUT							
<b>TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ</b>	<b>-36 681</b>	<b>-31 526</b>	<b>-5 155</b>	16,35 %	<b>-32 895</b>	<b>-3 786</b>	11,51 %
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>-36 681</b>	<b>-31 526</b>	<b>-5 155</b>	16,35 %	<b>-32 895</b>	<b>-3 786</b>	11,51 %
<b>VUOSIKATE</b>	<b>-36 681</b>	<b>-31 526</b>	<b>-5 155</b>	16,35 %	<b>-32 895</b>	<b>-3 786</b>	11,51 %
<b>TULOSLASKELMA</b>	<b>-36 681</b>	<b>-31 526</b>	<b>-5 155</b>	16,35 %	<b>-32 895</b>	<b>-3 786</b>	11,51 %

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päättämät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, miten valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa. Lautakunta valvoo sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Lautakunnan valmistelijan ja sihteerin tehtävistä vastaa controller. Tarkastuslautakunta kokoontui yhdeksän (10) kertaa.

## 5.7.1.3 Kaupunginvaltuusto

## Talous

Kaupunginvaltuusto	Toteuma 2025	Toteuma 2024	Ero euroa	Ero %	Talousarvio 2025	Ero Tp-Ta	Ero %
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>		<b>0</b>	<b>0</b>	
Valmistus omaankäyttöön							
HENKILÖSTÖKULUT	-40 785	-31 960	-8 826	27,61 %	-43 467	2 682	-6,17 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-22 504	-14 293	-8 212	57,45 %	-20 400	-2 104	10,32 %
AINEET JA TARVIKKEET	-470	-1 054	584	-55,38 %	-600	130	-21,64 %
AVUSTUKSET							
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 761		-2 761			-2 761	
<b>TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ</b>	<b>-66 521</b>	<b>-47 306</b>	<b>-19 215</b>	40,62 %	<b>-64 467</b>	<b>-2 054</b>	3,19 %
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>-66 521</b>	<b>-47 306</b>	<b>-19 215</b>	40,62 %	<b>-64 467</b>	<b>-2 054</b>	3,19 %
<b>VUOSIKATE</b>	<b>-66 521</b>	<b>-47 306</b>	<b>-19 215</b>	40,62 %	<b>-64 467</b>	<b>-2 054</b>	3,19 %
<b>TULOSLASKELMA</b>	<b>-66 521</b>	<b>-47 306</b>	<b>-19 215</b>	40,62 %	<b>-64 467</b>	<b>-2 054</b>	3,19 %

Valtuusto on kaupungin ylin päättävä elin. Kaupunginvaltuusto kokoontui 11 (8 kertaa).

## 5.7.1.4 Valiokunnat ja jaosto

## Talous

Valiokunnat ja jaosto	Toteuma 2025	Toteuma 2024	Ero euroa	Ero %	Talousarvio 2025	Ero Tp-Ta	Ero %
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>		<b>0</b>	<b>0</b>	
Valmistus omaankäyttöön							
HENKILÖSTÖKULUT	-33 688	-28 154	-5 534	19,66 %	-34 115	428	-1,25 %
PALVELUIDEN HANKINNAT							
AINEET JA TARVIKKEET	-572	-961	389	-40,48 %	-800	228	-28,53 %
AVUSTUKSET							
MUUT TOIMINTAKULUT							
<b>TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ</b>	<b>-34 259</b>	<b>-29 114</b>	<b>-5 145</b>	17,67 %	<b>-34 915</b>	656	-1,88 %
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>-34 259</b>	<b>-29 114</b>	<b>-5 145</b>	17,67 %	<b>-34 915</b>	656	-1,88 %
<b>VUOSIKATE</b>	<b>-34 259</b>	<b>-29 114</b>	<b>-5 145</b>	17,67 %	<b>-34 915</b>	656	-1,88 %
<b>TULOSLASKELMA</b>	<b>-34 259</b>	<b>-29 114</b>	<b>-5 145</b>	17,67 %	<b>-34 915</b>	656	-1,88 %

Elinvoimavaliokunta kokoontui 11 (9) kertaa, Hyvinvointi- ja sivistysvaliokunta 13 (12) kertaa sekä Vetovoima- ja tulevaisuusjaosto kolme (2) kertaa.

### 5.7.1.5 Kaupunginhallitus

#### Talous

Kaupunginhallitus	Toteuma	Toteuma	Ero	Ero	Talousarvio	Ero	Ero
	2025	2024	euroa	%		2025	Tp-Ta
MYYNTITUOTOT	2 110	151	1 958	1293,84 %		2 110	
MAKSUTUOTOT	1 594		1 594			1 594	
TUET JA AVUSTUKSET	7 244	2 120	5 124	241,67 %		7 244	
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 169	339	1 830	540,12 %		2 169	
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>13 117</b>	<b>2 610</b>	<b>10 506</b>	<b>402,46 %</b>	<b>0</b>	<b>13 117</b>	
Valmistus omaankäyttöön							
HENKILÖSTÖKULUT	-228 466	-278 217	49 751	-17,88 %	-228 402	-64	0,03 %
Muut yhteistoimintaosuudet	-23 476	-2 854	-20 622	722,54 %	-21 000	-2 476	11,79 %
Muut palvelut	-255 779	-330 194	74 415	-22,54 %	-328 087	72 308	-22,04 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-279 255	-333 049	53 793	-16,15 %	-349 087	69 832	-20,00 %
AINEET JA TARVIKKEET	-13 717	-15 086	1 370	-9,08 %	-10 000	-3 717	37,17 %
Kunnan rahoitusosuus työttömyysetuusm							
Muut avustukset	-216 751	-240 933	24 183	-10,04 %	-228 119	11 368	-4,98 %
AVUSTUKSET	-216 751	-240 933	24 183	-10,04 %	-228 119	11 368	-4,98 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-608 215	-540 856	-67 358	12,45 %	-530 475	-77 740	14,65 %
<b>TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ</b>	<b>-1 346 403</b>	<b>-1 408 141</b>	<b>61 738</b>	<b>-4,38 %</b>	<b>-1 346 083</b>	<b>-320</b>	<b>0,02 %</b>
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>-1 333 286</b>	<b>-1 405 531</b>	<b>72 245</b>	<b>-5,14 %</b>	<b>-1 346 083</b>	<b>12 797</b>	<b>-0,95 %</b>
VEROTULOT							
VALTIONOSUUEDET							
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
<b>VUOSIKATE</b>	<b>-1 333 286</b>	<b>-1 405 531</b>	<b>72 245</b>	<b>-5,14 %</b>	<b>-1 346 083</b>	<b>12 797</b>	<b>-0,95 %</b>
SUUNNITELMAN MUK.POISTOT	-36 468	-20 079	-16 389	81,62 %		-36 468	
ARVONALENTUMISET	-440 000	-440 000	0	0,00 %		-440 000	
<b>POISTOT JA ARVONALENTUMISET</b>	<b>-476 468</b>	<b>-460 079</b>	<b>-16 389</b>	<b>3,56 %</b>		<b>-476 468</b>	
<b>TULOSLASKELMA</b>	<b>-1 809 754</b>	<b>-1 865 609</b>	<b>55 856</b>	<b>-2,99 %</b>	<b>-1 346 083</b>	<b>-463 671</b>	<b>34,45 %</b>

Kaupunginhallitus kokoontui 25 (23) kertaa.

#### Kommentit talouslukuihin

Kaupunginhallituksen toimintakate oli -1 333,3 (-1 405,5) tuhatta euroa ja se toteutui lähes budjetoidusti. Henkilöstökuluihin (228,5 te) sisältyy luottamushenkilöiden palkkioita 60,0 tuhatta euroa. Toimintamenot sisältävät kaupungin operatiivisesta johtamista aiheutuneiden menojen lisäksi luottamushenkilöiden kokoustamiseen liittyvät kustannukset kuten it-palvelut ja kilometrikorvaukset sekä ansionmenetykskorvaukset.

Palvelujen hankinnat (279,3 te) alittivat budjetoidun 69,8 tuhannella eurolla. Asiantuntijapalveluja ostettiin KPMG Oy:tä 27,4 tuhannen euron edestä. Muut yhteistoimintaosuudet sisältävät Kuntaliiton ja KT-Kuntatyönantajan maksuosuudet. Osuus verotuskustannuksista oli 80,5 tuhatta euroa. Avustusmenot 216,8 (240,0) tuhatta euroa koostuvat pääosin sopimuksiin perustuvista avustuksista Kuhmon Musiikkiyhdistykselle, Sommelolle, Juminkeolle, Pajakkakinolle ja 4H-yhdistykselle. Muissa toimintakuluissa on kasvua edellisvuoteen nähden 67,4 tuhatta euroa. Rakennusten ja huoneistojen vuokrakuluissa kasvua oli 67,2 tuhatta euroa. Summa sisältää Kuhmo-talolle maksettavan yhtiövastikkeen ja Tarinatuovan vuokrat. Takojan pölynpoistolaitteen pääomavuokra Kuhmon Yrityssammolle ja Kuhmo-talon yhtiövastikkeen korotus eivät sisällyneet budjettiin.

#### Toiminta

Kaupunginhallitus luo edellytyksiä kaupunkilaisten hyvinvoinnille johtamalla ja kehittämällä strategista suunnittelua ja kaupungin hallintoa sekä ohjaamalla ja yhteensovittamalla organisaation toiminta kaupunkistrategian ja valtuuston hyväksymien strategisten tavoitteiden mukaisesti. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin taloudesta.

## 5.7.1.6 Keskushallinto

## Talous

Keskushallinto	Toteuma 2025	Toteuma 2024	Ero euroa	Ero %	Talousarvio 2025	Ero Tp-Ta	Ero %
MYYNITUOTOT	5 896	21 141	-15 244	-72,11 %		5 896	
MAKSUTUOTOT			0			0	
TUET JA AVUSTUKSET	65 075	27 448	37 627	137,08 %	117 800	-52 725	-44,76 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	22 505		22 505			22 505	
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>93 476</b>	<b>48 589</b>	<b>44 887</b>	<b>92,38 %</b>	<b>117 800</b>	<b>-24 324</b>	<b>-20,65 %</b>
Valmistus omaankäyttöön						0	
HENKILÖSTÖKULUT	-525 997	-437 512	-88 485	20,22 %	-504 373	-21 624	4,29 %
Muut yhteistoimintaosuudet	-288 465	-287 798	-667	0,23 %	-288 465	0	0,00 %
Muut palvelut	-525 035	-558 029	32 994	-5,91 %	-527 550	2 515	-0,48 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-813 500	-845 827	32 327	-3,82 %	-816 015	2 515	-0,31 %
AINEET JA TARVIKKEET	-11 132	-9 550	-1 582	16,57 %	-10 300	-832	8,08 %
Kunnan rahoitusosuus työttömyysetuusm							
Muut avustukset	-42 528	-26 466	-16 062	60,69 %	-35 000	-7 528	21,51 %
AVUSTUKSET	-42 528	-26 466	-16 062	60,69 %	-35 000	-7 528	21,51 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-125 427	-143 885	18 458	-12,83 %	-160 400	34 973	-21,80 %
<b>TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ</b>	<b>-1 518 584</b>	<b>-1 463 240</b>	<b>-55 344</b>	<b>3,78 %</b>	<b>-1 526 088</b>	<b>7 504</b>	<b>-0,49 %</b>
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>-1 425 108</b>	<b>-1 414 651</b>	<b>-10 457</b>	<b>0,74 %</b>	<b>-1 408 288</b>	<b>-16 821</b>	<b>1,19 %</b>
<b>VEROTULOT</b>							
<b>VALTIONOSUUDET</b>							
MUUT RAHOITUSTUOTOT	-315	-99	-217	219,51 %		-315	
KORKOKULUT	-3 447	-3 457	9	-0,27 %		-3 447	
MUUT RAHOITUSKULUT	97	-251	348	-138,64 %		97	
<b>RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT</b>	<b>-3 665</b>	<b>-3 806</b>	<b>141</b>	<b>-3,70 %</b>		<b>-3 665</b>	
<b>VUOSIKATE</b>	<b>-1 428 774</b>	<b>-1 418 457</b>	<b>-10 316</b>	<b>0,73 %</b>	<b>-1 408 288</b>	<b>-20 486</b>	<b>1,45 %</b>
SUUNNITELMAN MUK. POISTOT	-23 459	-23 013	-447	1,94 %		-23 459	
<b>POISTOT JA ARVONALENTUMISET</b>	<b>-23 549</b>	<b>-23 013</b>	<b>-537</b>	<b>2,33 %</b>		<b>-23 549</b>	
<b>TULOSLASKELMA</b>	<b>-1 452 323</b>	<b>-1 441 470</b>	<b>-10 853</b>	<b>0,75 %</b>	<b>-1 408 288</b>	<b>-44 035</b>	<b>3,13 %</b>

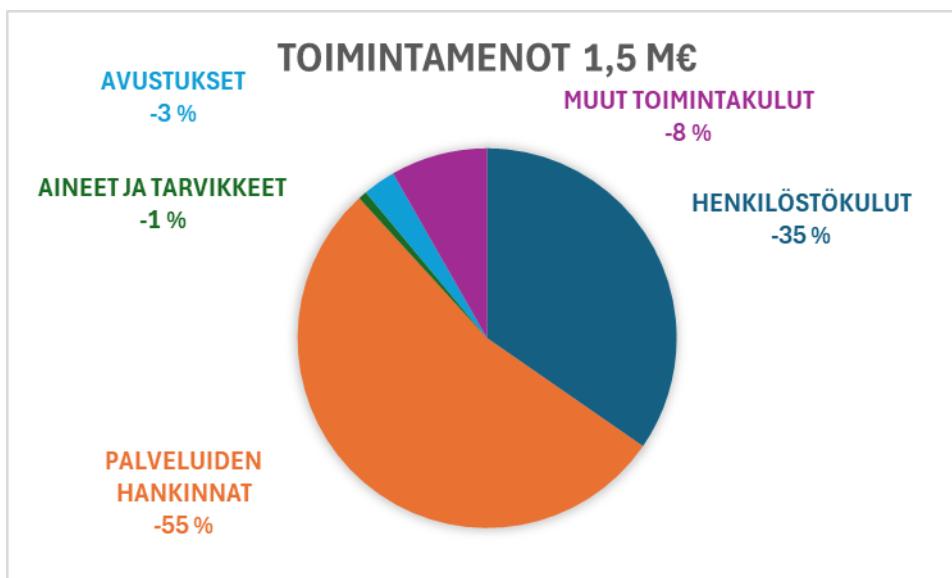
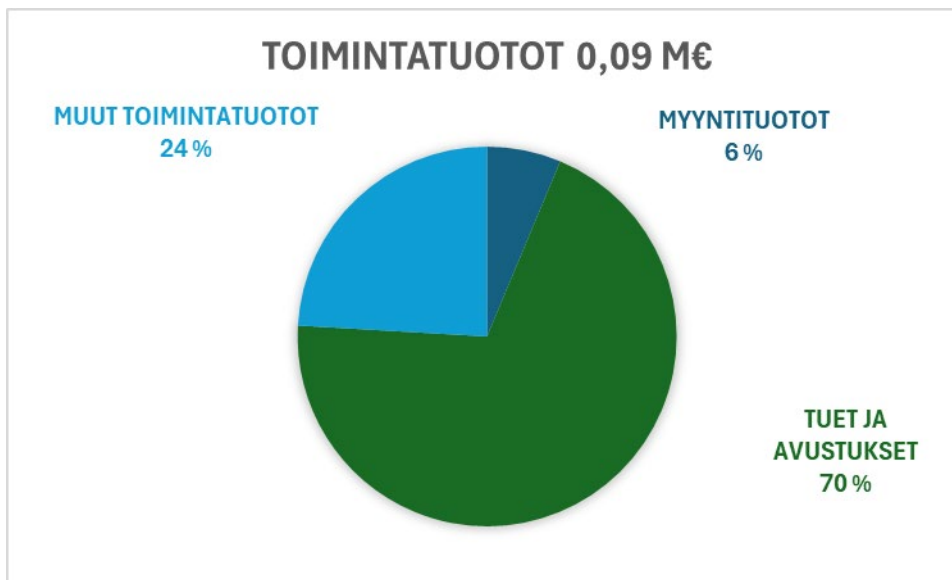
## Kommentit talousnumeroihin

Keskushallinnon palvelualueen toimintakate oli -1 425,1 (-1 414,7) tuhatta euroa. Toimintakate ylitti tavoitteen 16,8 tuhatta euroa. Jos palvelualueeseen sisällytetään kaupunginhallituksen toimintayksikkö, toimintakatteen ylitys oli 4 tuhatta euroa. Kustannusten jako hallituksen ja hallinnon välillä ei ole selkeä. Kustannukset kasvavat hallinnon lisäksi talous- ja hr-palveluista, toimistopalveluista, Vanhus- ja vammaisneuvoston, Nuorisovaltuuston, Mökkiläistoimikunnan toiminnan järjestämisestä sekä Veteraanityöstä ja Kainuun Liiton maksuosuudesta.

Toimintatuotot olivat 93,5 (48,6) tuhatta euroa ja alittivat budjetoidun -24,3 tuhatta euroa. Avustustulot sisältävät Kelan työterveyshuollon korvauksen ja jaksotukseen liittyvän oikaisun vuodelle 2024 tehdystä arvioidusta korvauksesta. Vuodelta 2024 toteutunut työterveyshuollon kustannusten korvaus oli 85,9 (83,0) tuhatta euroa. Tulot sisältävät myös Ympäristöministeriöltä saadut asumisen neuvonnan järjestämiseen liittyvät tulot. Talousarviossa Kelan tuottoja budjetoitu koko organisaation näkökulmasta.

Toimintamenot olivat -1 518,6 (-1 463,2) tuhatta euroa ja ne alittivat budjetoidun 7,5 tuhatta euroa. Henkilöstökulut olivat -526,0 (-437,5) tuhatta euroa ja ne ylittivät budjetoidun 21,6 tuhannella eurolla. Hallintojohtajan rekrytointi toteutui keväällä 2024.

Palvelujen hankinnat olivat -813,5 (-845,8) tuhatta euroa ja ne toteutuivat lähes budjetoidusti. Summa sisältää Kainuun liiton maksuosuutta -288,5 (-287,9) tuhatta euroa. Asiantuntijapalvelut sisältävät Monetra Oy:n tarjoamia talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja 248 (264,7) tuhatta euroa. Kaupunki ostaa Kuhmon Terva-asunnoilta asumisneuvontapalvelut. Avustusmenot (E-passi), -42,3 (-26,5) tuhatta euroa ylittivät budjetoidun 7,3 tuhannella eurolla. Muut toimintakulut olivat 125,4 (143,9) tuhatta euroa ja alittivat budjetoidun 35 tuhannella eurolla. It-laitevuokrat olivat -36,3 (-55,4) tuhatta euroa ja it-ohjelmisto- ja sovellusostot -79,7 (-76,4) tuhatta euroa.



**Kuhmon hallintosäännön mukaan hallitus ja valiokunnat vastaavat eri palveluista seuraavasti:**

Vetovoima- ja tulevaisuusjaosto	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ohjaa esittelijän aloitteesta asioiden valmistelua ja käy niistä keskustelua.</li> <li>• vastuulla on erityisesti eri palvelualueiden välinen ennakointi-, strategia-, ohjelma- ja tulevaisuustyö, jolla tähdätään veto- ja pitovoiman sekä osallisuuden lisäämiseen</li> <li>• tekee esityksiä ja toimenpidesuosituksia valiokunnille ja kaupunginhallitukselle</li> </ul>
Hyvinvointi- ja sivistysvaliokunta	<ul style="list-style-type: none"> <li>• hyvinvointityö</li> <li>• varhaiskasvatus</li> <li>• perusopetus</li> <li>• nuorisopalvelut</li> <li>• lukiokoulutus</li> <li>• oppivelvollisuuslaissa säädetyt tehtävät</li> <li>• musiikkiopisto</li> <li>• kansalaisopisto</li> <li>• kulttuuri-, museo-, tapahtuma- ja kirjastopalvelut</li> <li>• terveysliikunta ja liikuntapalvelut</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• koulukuljetukset</li> </ul>
Elinvoimavaliokunta	<ul style="list-style-type: none"> <li>• matkailu</li> <li>• elinvoimapalvelut</li> <li>• Woodpolis</li> <li>• työllisyyden edistäminen</li> <li>• kuljetuspalveluiden osalta reittiliikenne ja saavutettavuus</li> <li>• rakentamisen neuvonta ja valvonta</li> <li>• ympäristönsuojelu</li> <li>• väestönsuojelu sekä öljyntorjunta siltä osin kuin kyseisiä tehtäviä ei alueellisen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksella ole siirretty pelastuslaitokselle.</li> <li>• rakennushankkeiden suunnittelu ja toteuttaminen</li> <li>• rakennetun omaisuuden ja yleisten alueiden ylläpito</li> <li>• kaavoitus- ja maankäyttö</li> <li>• mittaustoimi</li> <li>• hulevesiasiat</li> <li>• yksityistiepalvelut</li> <li>• kunnallisten laitosten vaatimat tukitoiminnot</li> <li>• liikuntapaikat</li> </ul>
Kaupunginhallitus	<ul style="list-style-type: none"> <li>• kaupungin toiminnan johtaminen ja kuntalaissa säädetyistä tehtävistä vastaaminen</li> <li>• strateginen johtaminen ja konserniohjaus</li> <li>• maa- ja maankäyttöpolitiikka</li> <li>• keskushallinnon palvelualue</li> <li>• kaupungin edustaja Kainuun liitto -kuntayhtymässä ja Ympäristöterveydenhuollossa (Sotkamo isäntäkuntana) Te-palvelu 2024 uudistus (Kajaani isäntäkuntana)</li> <li>• Kuhmon kaupungin tutkimusrahoitus</li> <li>• viestintä</li> </ul>

## Painopistealueet 2025

Kaupunginhallitus ohjaa kaupungin kehitystä ja kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti. Kaupunkistrategian mukaiset 6 laajaa strategista tavoitetta ovat toiminnan painopistealueina lähivuodet. Kaupunginhallitus johtaa talousarvion valmistelua ja talouden hallintaa kaupunkistrategian mukaisesti pitäen tulot ja menot tasapainossa. Talousarviovuoden ja suunnitelmavuosien osalta talouden tulee olla tasapainossa vuosittain. Myös kaupungin velkaantuminen pyritään taittamaan suunnitelmakaudella. Toimintaympäristön muutoksiin ja investointeihin varaudutaan kiinteistöstrategian mukaisesti.

Ateria- ja puhtauspalvelujen ulkoistaminen toteutui 1.2.2024. Uudistuksen jälkeen ensimmäinen täysi toimintavuosi 2025. Uudistuksella turvataan sote-ruoan tuottaminen Tuupalan tuotantokeittiössä Kainuun hyvinvointialueelle.

Kaupunki on valmistautunut Te-uudistukseen ja sen tuomiin vaikutuksiin. Palvelujen järjestämisvastuu siirtynyt kunnille 1.1.2025 ja Kainuussa se toteutetaan Kajaani-vetoisesti isäntäkuntamallilla. Uudistus tulee vaikuttamaan lisääntyneinä valtionosuuksina, mutta myös käyttötalousmenoina. Te-toimistosta siirtyvälle henkilöstölle remontoitu syksyllä 2024 toimitilat kaupungintalolle (muuttovalmis 12/2024). Uuden henkilöstön vastaanottaminen.

Valmistaudutaan sote-kiinteistöjen yhtiöittämiseen.

Kaupunkistrategiaa päivitetty syksyllä 2024. Strategisiin tavoitteisiin kohtaan ”Täyttä elämää keskustassa ja kylissä – hyvinvoivat kuhmolaiset” lisätty: Kuhmon kaupunki varmistaa kuntalaisten turvallisuuden ja palveluiden jatkuvuuden kaikissa tilanteissa vahvistamalla riskienhallintaa sekä kehittämällä kriisivalmiutta yhteistyössä paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa. Mittaristossa kohtaan 6. Työpaikka- ja palveludynamiikka: Työhyvinvointi paranee ja sairauspoissaolot vähenevät.

Turvallisuusympäristömme on viimeisten vuosien aikana kokenut merkittäviä muutoksia. Koronapandemia, Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa sekä ääri liikkeiden aktivoituminen ovat muuttaneet riskiarvioita ja tehneet uhista todellisia. Perinteiset uhat, kuten esimerkiksi laajat sähkökatkot, metsäpalot ja palvelunestohyökkäykset kuitenkin edelleen

osa uhkaskenaariota. Kunnilla on keskeinen tehtävä yhteiskunnan tärkeiden toimintojen suojaamisessa. Tämä edellyttää Kuhmon kaupungin avainhenkilöiltä kykyä toimia häiriötilanteissa sekä organisaation ajantasaista valmiussuunnittelua. Erityisesti rajakuntien on tärkeää ylläpitää tietoa, taitoa, tahtoa ja tarvittavat välineet, jotta ne voivat varmistaa kuntalaistensa turvallisuuden ja hyvinvoinnin myös häiriö- ja poikkeusoloissa. Uhkakuvat laittomasta maahantulosta Vartiuksen kansainvälisen rajanylityspaikan tai maastorajojen kautta eivät kuitenkaan toteutuneet.

Kuhmon kaupungin varautumisen johtoryhmä osallistuu valmiusharjoituksiin sekä aktiivisesti kehittää organisaation valmiutta poikkeustilanteiden varalta.

Keskushallinnon palvelualueen painopisteenä on palvelevuus, toiminnan ja toimintatapojen kehittäminen ja viisas uudistuminen.

### Keskushallinnon strategiset ja toiminnalliset tavoitteet 2025

	Strateginen tavoite		Toiminnallinen tavoite	Toimenpide, jolla tavoitteeseen vaikutaan
1	Kestävä kaupunki	1.2 1.5	Vaikutamme hankinnoilla Pitkän aikavälin talouden tasapaino	Hankintalain muutokset -> ajantasainen hankintaohjeistus. Tekoälyn hyödyntäminen.
2	Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	2.4 2.5 2.6	Saamme osaajia Tulomuuttopalvelut kunnossa Yrittäjämönteinen kaupunki	Palveluasenteella vaikuttaminen Kuhmokuvaan ja Kuhmon työnantajakuvaan. Tuki KV-toiminnalle, kotouttamisen tuki.
3	Täyttä elämää keskustassa ja kylissä - hyvinvoivat kuhmolaiset	3.1 3.3	Turvallinen ja avoin kaupunki Osalliset ihmiset	Palvelukanavista tiedottaminen ja edelleen kehittäminen. Valtuuston kokoukset striimataan. Yhteisöllisen tapahtuman järjestäminen. Kaupungintalon avoimien ovien päivä. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman valmistelun tukeminen.
4	Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	4.1 4.2 4.4	Kuhmon aluebrändi tunnetaan Luotettava yhteistyökumppani Toimimme kansainvälisissä kulttuuri-verkostoissa	Palvelemme laadukkaalla prosessilla hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti
5	Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille	5.3 5.4	Vetovoimainen oma lukio Ammattiin voi opiskella Kuhmossa	Oppimisympäristöt, kuntatyön tutuksi tekeminen, rekrymessut oppilaitoksille, TET-päivien organisointi. Kuntatyö tutuksi -paketti kokeiluun.
6	Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	6.1 6.2 6.3 6.4 6.5	Hyvä palveluasenne Valmentava johtajuus Itseohjautuvat tiimit Salliva kokeilukulttuuri Yhteisöllinen, muutosjoustava ja yhdessä onnistumisia juhliiva työyhteisö	Palveluista tiedottaminen. Tiimityöskentelyn edelleen kehittäminen. Perehdyttämisen kehittäminen. Kouluttautuminen, proaktiivisuus toiminnassa. Kevan työhyvinvointikysely.

### Keskushallinnon kärkitoimenpiteet 2025

Tavoite	Kärkitoimenpiteet
1.2 1.5	Hankintaosaamisen lisääminen. Tekoälyn mahdollisuuksiin perehtyminen/hyödyntäminen. Prosessien kuvaaminen ja visualisointi, varmistamme että palvelutoiminta on laadukasta ja tasaista.
2.4 2.5	Palveluasenteella vaikutamme Kuhmokuvaan ja Kuhmon työnantajakuvaan. Palvelusihteerin osallistuminen KV-tiimin toimintaan ja tuki toiminnalle, kotouttamisen tuki, tiimin perustaminen.
3.3	Palvelukanavat, niiden kehittäminen ja tiedottaminen, lähityössä paikallaolopäivät. Valtuuston kokousten striimaukset, palvelusihteerit vastaavat kokoustekniikasta.

	<p>Yhteisöllisen tapahtuman järjestäminen, paikalla työntekijöitä kaikilta toimialoilta. Järjestetään kaupungintalon avoimien ovien päivä.</p> <p>www-sivujen uudistaminen, kuntalaisten verkkosivuraati. Kaupungin nykyiset www-sivut on auditoitu, toimenpidesuosituksena on sivujen saavutettavuuden parantaminen. www-sivujen turvallisuuteen kiinnitetään myös huomiota. Työ jatkuu vuonna 2025.</p> <p>Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman valmistelu kyselyn pohjalta ja vieminen käytäntöön.</p>
4.2	<p>Palvelemme laadukkaalla prosessilla (vastuut ja ohjeistukset kunnossa) hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti.</p> <p>Järjestelmät kunnossa ja nykyaikaiset. Sisäisten prosessien selkiyttäminen.</p> <p>Tiedonhallintamallin rakentaminen ja kuvaaminen, sähköisen arkistoinnin käyttöönotto asteittain. Dpia – vaikutusten arvioinnin toteutuksen käynnistäminen.</p>
5.4	<p>Oppimisympäristöt, kuntatyön tutuksi tekeminen, rekrymessut, TET-päivien organisointi. Kuntatyö tutuksi -paketti kokeiluun.</p>
6.1, 6.3	<p>Palvelutarjotin palvelee, tiedotamme riittävästi keskushallinnon palveluista, tehtäväkuvien tarkistaminen tiimityöskentelyn edelleen kehittäminen, yhtenä tiiminä toimiminen.</p> <p>Perehdyttämisen (tulo- ja lähtöpalvelut) kehittäminen ja vieminen käytäntöön.</p> <p>Kouluttautuminen ja ajan tasalla pysyminen, terve uteliaisuus ja proaktiivisuus toiminnassa. Eduhouse koulutusympäristöstä luovutaan vähäisen käytön vuoksi.</p>
6.2	<p>Kevan työhyvinvointikyselyn toteuttaminen vuoden 2024 lopulla. Pulssi-kysely loppuvuonna 2025. (Si-qnistä luovuttu).</p>

### Keskushallinnon palvelualueen tavoitteiden toteutuminen vuonna 2025

Valmisteltu Kainuun liiton johdolla Kainuun kuntien yhteiset tekoälyn käytön ohjeet hyväksytyt kaupunginhallituksessa 17.12.2025. Ohjeet löytyvät Kuhnasta.

Matkailuinfo siirtyi tammikuussa 2025 kirjastolta kaupungintalon neuvontaan. Matkailuinfossa kävijöitä arviolta 103 ja lisäksi kamarimusiikin lipputoimiston aikana 20-30 henkilöä. Kaupungintalon infosta jaettu uusille kuhmolaisille tarkoitettuja kangaskasseja/lahjoja keväästä 2025 alkaen. Kassienjako liittyy elinkeinopalveluiden hankkeeseen. Kasseja jaettiin 46 kpl. Kaupungintalon avoimien ovien päivä järjestettiin 26.11. Kävijöitä noin 150.

Kaupungin uudet www-sivut julkaistiin joulukuussa. Sähköinen varhaiskasvatuksen tietojärjestelmä (eVaka) otettu käyttöön kesällä 2025. Sähköisen arkistointi kilpailutus toteutettu syksyllä 2025. Innofactor Dynasty-arkistoinnin käyttöönotto vuoden 2026 aikana.

Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka päivitetty ja viety kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi 17.12.2025. Henkilöstölle ja luottamushenkilöstölle otettu käyttöön 12/2025 tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvä pakollinen EduHousen tarjoama koulutus. Tiedonhallintamalli työnalla ja tulossa kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi vuoden 2026 aikana. Dpia (tietosuoja koskeva) -vaikutusten arvioinnin työ jatkuu entisten ja uusien tietojärjestelmien osalta.

Kuhmon paikallinen tasopalkkamalli luotu yhteistyössä pääluottamusedustajien kanssa. Käyttöönotto 1.10.2025. Rekrymessut järjestetty 26.2.2025 Kuhmo-talolla ensimmäistä kertaa. Tilaisuus suunnattu erityisesti aikuisille työnhakijoille.

Kevan osarahoittama Vaikuttavampaa työkykyjohtamista -hanke toteutettiin 2025. Hankkeen avulla valmistui Täyttä elämää Kuhmon työkykyjohtamisen malli, joka hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 3.2.2026 ja on otettu käyttöön. Mallin jalkauttamispäivä henkilöstölle helmikuussa 2026. Pulssi-kysely järjestetty 4/2025 ja 10/2025. Toteutettu Kevan työhyvinvointikysely marraskuun 2025 ja helmikuussa 2026.

Palvelutarjottimen päivittämisessä henkilöstövaihdosten huomioiminen.

Alue- ja kuntavaalit järjestetty huhtikuussa 2025. Ennakkoäänestyspaikoina toimivat Kiinteistö Oy Kuhmon Kulttuuritalo ja liikkuva äänestysbussi (kirjastoauto). Varsinaisena äänestyspäivänä äänestyspaikoina toimivat Kuhmo-talon lisäksi Hietaperän koulu, entiset Iivantiiran ja Lentiiran koulut.

### Mittarit ja informatiiviset tunnusluvut Kuhmon kaupunki

Tehokkuusmittarit	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TS 2027
Toimintakulut €/as	8 515	8972	3714	3770	3 871	3 819	3 963

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TS 2027
Vuosikate €/as	291	1 008	524	629	646	477	345	227
Vuosikate/poistot-%	72,2	341,7	165,0	143,6	146,7	112,4	107,8	70,8
Investointien tulorahoitus-%	181,4	260,7	176,6	332,7	333,0	8,0	6,9	4,7
Lainakanta €/as	4 926	4 691	5365	4 390	4 261	4 398	5 178	5 277
Palkkaa saavan henkilöstön määrä (v. ka)		326	339	350		264	258	258
Henkilötyövuodet	307,5	297,3	309,6	313,6	282,0	262,7	244,4	243,2
Henkilöstökulut (1000 €)	14 737	14 947	15 647	15 786	14 993	14 618	14 814	15 466
Sairauspoissaolot: tavoite 2025 Sairauspoissaolot vähenevät								
Työttytyväisyys: tavoite 2025 Työhyvinvointi paranee								
Äänestysaktiivisuus vaaleissa		Kunta- vaalit	Aluevaalit	Edus- kunta- vaalit	Presiden- tin vaalit, I kierros	Kunta- vaalit		Eduskun- tavaalit
%		<b>49,9</b>	<b>49,3</b>	<b>69,1</b>	<b>64,8</b>	<b>48,0</b>		
Hietaperä			50,9	69,8	67,6	48,9		
Iivantiira			55,6	69,7	64,4	55,1		
Korpisalmi-Saarikoski			46,7	66,6	67,4	47,8		
Lentiira			44,1	70,4	71,1	47,2		
%					2 kierros	<b>58,7</b>		
Hietaperä						62,7		
Iivantiira						63,1		
Korpisalmi-Saarikoski						58,2		
Lentiira						65,0		
%					Europarla- mentti- vaalit	<b>30,3</b>	Aluevaalit	
Hietaperä						37,6	47,9	
Iivantiira						44,0	53,5	
Korpisalmi-Saarikoski						29,2	46,0	
Lentiira						39,9	46,3	

## 5.7.2 Vetovoimaisuuden palvelualue

### Toimintaympäristö

Vetovoimaisuuden palvelualue muodostuu seuraavista tehtävistä:

- kulttuuripalvelut
- kirjastopalvelut
- museopalvelut
- viestintä ja matkailu
- elinvoiman kehittäminen
- elinkeinopalvelut
- markkinointi
- maaseutuelinkeinojen palvelut
- Woodpolis

Kuhmon kaupungin vetovoimaisuuden palvelualueen tehtävänä on pitää yllä ja lisätä Kuhmon vetovoimaisuutta sekä paikkakunnalla asuvien että sinne muuttoa harkitsevien ihmisten ja yritysten näkökulmasta. Vetovoimaisuuden palvelualue järjestää ja tuottaa Kuhmon strategian mukaisia matkailu-, elinkeino-, kulttuuri- ja tapahtumapalveluja yhteistyössä yritysten, asukkaiden ja kulttuuritoimijoiden kanssa. Vetovoimaisuuden palvelualueeseen kuuluvat yrityspalvelut, Woodpolis, maaseutupalvelut, kirjasto- ja museopalvelut sekä kulttuuri- ja tapahtumapalvelut. Lisäksi palvelualue koordinoi kaupungin viestintää ja matkailua. Vetovoimaisuuden palvelualueen toiminnan luonne on erityisen poikkisektoraalinen.

### Talous

Vetovoimaisuuden palvelualue	Toteuma	Toteuma	Ero	Ero	Talousarvio	Ero	Ero
	2025	2024	euroa	%		2025	Tp-Ta
MYYNITUOTOT	13 328	13 446	-118	-0,88 %	8 300	5 028	60,57 %
MAKSUTUOTOT	31 017	25 669	5 348	20,84 %	39 500	-8 483	-21,48 %
TUET JA AVUSTUKSET	674 470	533 999	140 472	26,31 %	607 533	66 937	11,02 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	6 979	6 537	442	6,76 %	6 000	979	16,32 %
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>725 794</b>	<b>579 650</b>	<b>146 144</b>	<b>25,21 %</b>	<b>661 333</b>	<b>64 461</b>	<b>9,75 %</b>
Valmistus omaankäyttöön						0	
HENKILÖSTÖKULUT	-1 325 656	-1 271 300	-54 356	4,28 %	-1 386 853	61 197	-4,41 %
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)	-405 754	-388 441	-17 313	4,46 %	-380 000	-25 754	6,78 %
Muut palvelut	-545 815	-492 393	-53 422	10,85 %	-704 545	158 730	-22,53 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-951 569	-880 834	-70 735	8,03 %	-1 084 545	132 976	-12,26 %
AINEET JA TARVIKKEET	-97 922	-109 204	11 282	-10,33 %	-100 700	2 778	-2,76 %
AVUSTUKSET	-70 905	-82 987	12 082	-14,56 %	-39 300	-31 605	80,42 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-113 324	-63 031	-50 293	79,79 %	-34 755	-78 569	226,07 %
<b>TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ</b>	<b>-2 559 376</b>	<b>-2 407 357</b>	<b>-152 020</b>	<b>6,31 %</b>	<b>-2 646 153</b>	<b>86 777</b>	<b>-3,28 %</b>
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>-1 833 583</b>	<b>-1 827 707</b>	<b>-5 876</b>	<b>0,32 %</b>	<b>-1 984 820</b>	<b>151 237</b>	<b>-7,62 %</b>
VEROTULOT							
VALTIONOSUUDET							
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-0	-40	40				
UUSIKATE	-1 833 583	-1 827 747	-5 836	0,32 %	-1 984 820	151 237	-7,62 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-9 643	-10 839	1 196	-11,04 %		-9 643	
<b>TULOSLASKELMA</b>	<b>-1 843 226</b>	<b>-1 838 586</b>	<b>-4 640</b>	<b>0,25 %</b>	<b>-1 984 820</b>	<b>141 595</b>	<b>-7,13 %</b>

### Kommentit talousnumeroihin

Palvelualueen toimintakate oli -1 833,6 tuhatta euroa ja budjetoituun nähden (-1 984,8) nähden toteutui 151,0 tuhatta euroa parempana. Avustukset toteutuivat budjetoitua suurempina ja kaikkia elinkeinojen sitomattomia määrärahoja ei käytetty.

Palvelualueen toimintatuotot olivat 725,8 (580,0) tuhatta euroa ja ne toteutuivat 64,5 tuhatta euroa suurempina kuin budjetoitu. Tuet ja avustukset toteutuivat 674,5 (534,0) tuhatta euron suuruusina ja ylittivät budjetoidun +67,0 tuhatta euroa.

Toimintakulut olivat -2 559,4 (-2 407,39) tuhatta euroa ja ne alittivat budjetoidun 86,8 tuhatta euroa. Henkilöstökulut olivat -1,325,7 (-1 271,3) tuhatta euroa ja alittivat budjetoidun 61,2 tuhatta euroa. Osa projekteista pääsi alkamaan suunniteltua myöhemmin. Yhteistoimintaosuudet olivat -405,8 tuhatta euroa ja ylitti budjetoidun -25,8 tuhatta euroa. Summa sisältää Sotkamon kunnalta ostettavan Ympäristöterveydenhuollon palvelut.

Avustusmenot olivat -71,0 tuhatta euroa ja ne ylittivät budjetoidun -31,6 tuhatta euroa. Muut toimintakulut olivat -113,3 tuhatta euroa ja ylittivät budjetoidun -78,6 tuhatta euroa.

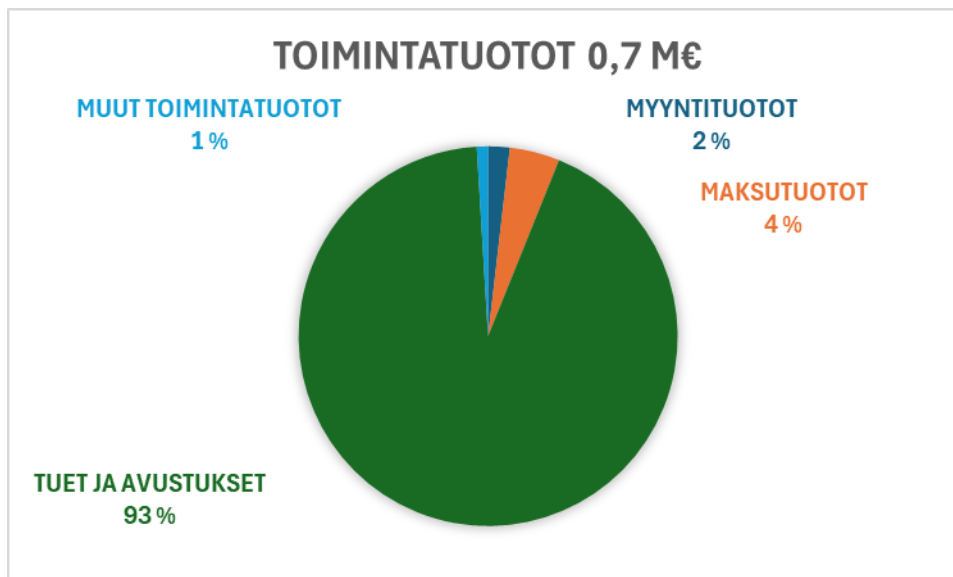
**Viestintä- ja kulttuuripalvelujen** toimintakate oli -1 119,8 tuhatta euroa ja ylitystä budjetoituun nähden oli 139,5 tuhatta euroa.

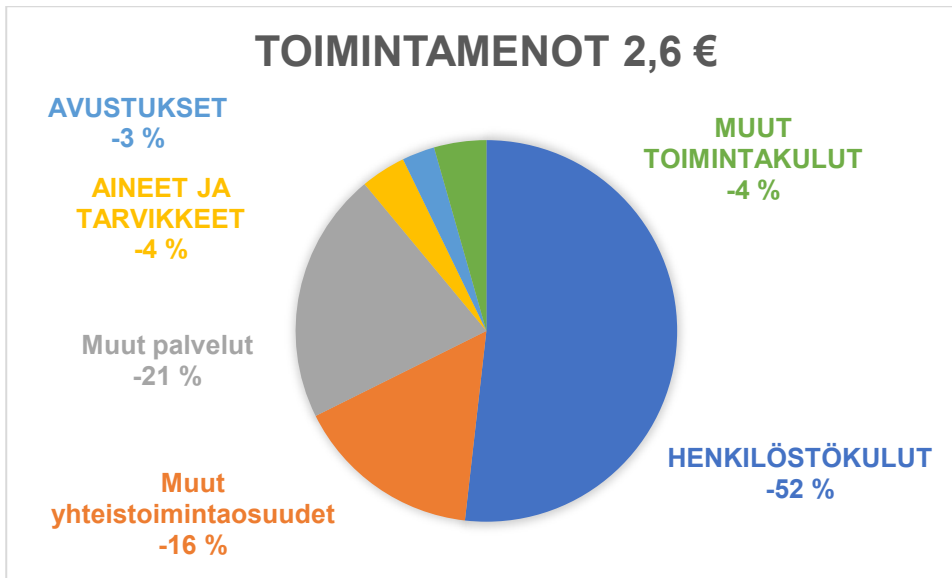
Toimintatuotot olivat 51,6 (121,3) tuhatta euroa ja ne toteutuivat -21,2 tuhatta euroa budjetoitua pienempinä. Työllistämistukea ei saatu. Toimintakulut olivat -1 171,4 (-888,2) tuhatta euroa ja ne toteutuivat 118,3 tuhatta euroa budjetoitua suurempina. Henkilöstökulut olivat 522,4 (-576,4) tuhatta euroa ja toteutuivat 4,6 tuhatta euroa budjetoitua suurempina. Palvelujen ostot olivat -186,8 (-166,7) tuhatta euroa ja ne ylittivät budjetoidun 24,1 tuhatta euroa.

**Elinvoimapalvelujen** toimintakate oli -1 063,9 (-1 080,7) tuhatta euroa ja se alitti budjetoidun -198,8 (-87,7) tuhatta euroa. Toimintatuotot olivat 674,2 (458,4) tuhatta euroa ja ne ylittivät budjetoidun 85,7 tuhatta euroa. Avustukset projekteihin olivat 666,8 (448,7) tuhatta euroa ja ylittivät budjetoidun 84,3 tuhatta euroa.

Toimintakulut olivat -1 738,2 (-1 519,1) tuhatta euroa ja ne alittivat budjetoidun -113,1 tuhatta euroa. Henkilöstökulut olivat -803,3 (-694,9) tuhatta euroa ja toteutuivat -65,8 tuhatta budjetoitua pienempinä. Osa projekteista alkoi suunniteltua myöhemmin. Palvelujen ostot olivat -764,9 (-714,1) tuhatta euroa ja jäivät budjetoidusta -157,0 tuhatta euroa. Projektimenot on budjetointivaiheessa kirjattu könttäsommuna asiantuntijapalveluihin, mutta toteutuessaan kirjattu eri kirjanpilotileille. Muut yhteistoimintaosuudet (ympäristöterveyshuollon palvelut) olivat -405,8 (-388,4) tuhatta euroa ja ylittivät budjetoidun -25,8 tuhatta euroa. Avustusmenot olivat -50,8 (-65,0) tuhatta euroa ja ne ylittivät budjetoidun 35,0 tuhatta euroa.

Elinkeinojen kehittämismääräraha -316,9 (-348,2) tuhatta euroa budjetoitiin asiantuntijapalveluihin, mutta määrärahan käyttö on kirjattu eri kirjanpidon tileille. Määrärahasta käytettiin -177,1 (-179,8) tuhatta euroa.





### Vetovoimaisuuden palvelualueen strategiset ja toiminnalliset tavoitteet 2025

Vetovoimaisuuden palvelualueen toiminnan luonteen vuoksi sen toiminta tukee kaikkia strategisia tavoitteita ja monia toiminnallisia tavoitteita. Listasta on tummennettu vuoden 2025 tavoitteiden tärkeimpiä kokonaisuuksia, sekä lisätty viimeiseen sarakkeeseen sitä millä toimenpiteillä tavoitteisiin on vaikutettu.

	Strateginen tavoite		Toiminnallinen tavoite	Toimenpide, jolla tavoitteeseen vaikutettiin
1.	Kestävä kaupunki	1.2 1.3 1.5	Vaikutamme hankinnoilla Hyödynnämme vihreän siirtymän mahdollisuuksia Pitkän aikavälin talouden tasapaino	Demomökkituotteet. Biokaasulaitos ja biojalostamose-livitykset.
2.	Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	2.1 2.2 2.3 2.4 2.5 2.6	<b>Kestävä matkailu ja luovat alat kasvavat</b> <b>Woodpolis = Kainuun metsäbiotalouden keskus</b> Julkisia ja yksityisiä investointeja tehdään <b>Saamme osaajia</b> <b>Tulomuuttopalvelut kunnossa</b> <b>Yrittäjämönteinen kaupunki</b>	Matkailustrategia. Kalevalan alueen kehittäminen. Opaskoulutukset. Woodpolis-brändi vahvistui ja yritysten kansainväliset valmiudet kasvoivat. Rekrymessut ja oppilaitosyhteistyö. Yhteistyön kehittäminen yrittäjäjärjestöjen kanssa. Yritysneuvonta. Uutiskirjeet yrittäjille. Yrityksiin jalkautuminen. Yrityspalveluseteli
3.	Täyttä elämää keskustassa ja kylissä -hyvinvoivat Kuhmolaiset	3.1 3.2 3.3 3.4 3.5 3.6	Turvallinen ja avoin kaupunki Aktiiviset toimijat <b>Osalliset ihmiset</b> Työllisyyden edistäminen <b>Monipuoliset ja ajassa elävät harrastusmahdollisuudet</b> Elämän murroskohdat huomioidaan	Ihmisten ja yhdistysten aktivointi ja osallistaminen hanketoiminnalla. Kestävän kehityksen sopimukset. Kyläturvallisuus tilaisuudet ja maaseudun neuvottelukunnan toiminta. Perinnetiedon kerääminen.
4.	Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	4.1 4.2 4.3 4.4	<b>Kuhmon aluebrändi tunnetaan</b> Luotettava yhteistyökumppani Metsään liittyvät verkostot ovat hallussa	Yli- maakunnalliset hankkeet. Rajakunta yhteistyö ja puutoimijoiden erilaiset verkostot. Aktiivinen

		4.5	<b>Toimimme kansainvälisissä kulttuuriverkostoissa</b> <b>Kuhmo tarjoaa lapsille ja nuorille kansainvälisyyskokemuksia.</b>	some ym. viestintä. Oulu 2026 yhteistyö. Unescon kirjallisuus-kaupunkityö ja Liberation route Europe verkoston liittyminen.
5.	Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille	5.3 5.4	Vetovoimainen oma lukio <b>Ammattiin voi opiskella Kuhmossa</b>	Oppilaitosyhteistyö ja Kuhmon Taitotehdas. Opaskoulutukset.
6.	Ihmislähtöinen organisaatio ja veto-voimainen työyhteisö	6.1 6.2 6.3 6.4 6.5	<b>Hyvä palveluasenne</b> Valmentava johtajuus <b>Itseohjautuvat tiimit</b> Salliva kokeilukulttuuri <b>Yhteisöllinen, muutosjoustava ja yhdessä onnistumisia juhliva työyhteisö</b>	Yritysneuvonnan ja työllisyyspalvelujen yhteistyön kehitys. Uusi CRM ja uutiskirjeet.

### Vetovoimaisuuden palvelualueen kärkitoimenpiteet 2025

Numero	Toimenpiteet
1.2.	Markkinavuoropuhelutilaisuuksia pidettiin hankkeiden erilaisissa hankinnoissa ennen kilpailutuksia.
1.3	Biokaasutuotannon ja biojalostamatoiminnan mahdollisuuksia selvitettiin. Biokaasulaitos- ja aurinkopaneelivoimalaitoshankkeen edistäminen Mäntymäen teollisuusalueen yhteyteen. Yhdistystoiminnan kehittämishankkeessa kehitetään kaupungin ja yhdistysten yhteistyötä ja osallistamista.
2.1	Kalevalankankaan alueen tontit ovat varattavissa. Matkailustrategiaa ja matkailun tiedolla johtamista on edistetty. Kuhmon talvisotamuseon ja sotahistoriamatkailun näkyvyyttä on parannettu. Kuhmo on liittynyt Liberation Road Europe verkostoon. Arctic Lakeland matkailuyhteistyöhön on osallistuttu. Visit Kuhmo -sivuston edelleen kehittäminen. Matkailuyritysten omistajanvaihdosten edistäminen. Kuhmon erityiskalastuskohteet hankkeessa on parannettu kalastusmahdollisuuksia, edistetty sääntöjen yhtenäistämistä ja lupien saatavuutta.
2.2. ja 4.3.	Itäpuu hankkeessa on edistetty puualan ylimaakunnallista verkostoitumista sekä rakennustuotteiden tuotekehitystä ja tuotteistamista. Woodpolis-brändi vahvistui ja yritysten kansainväliset valmiudet kasvoivat.
2.3.	Kalevalankankaan alueen tontit ovat varattavissa ja markkinointivideo on tehty. Mäntymäen yrityspuistosta on kiinnostusta ja tontteja on varattu. Investointeja Kainuuseen hankkeessa oltiin aktiivisesti mukana ja sen palveluja hyödynnettiin. Elinkeinopalvelut olivat aktiivisesti mukana edistämässä yritysten investointi- ja kehittämishankkeita. Työhön sisältyi hankkeiden suunnittelua, rahoituspolkujen rakentamista
2.4.	OSKU –hankkeessa kehitettiin vahvasti työvoiman saatavuutta, yritysten rekrytointi- ja perehdyttämiskäytäntöjä, kotouttamista, oppilaitosyhteistyötä ja rekrymessuja.
2.5 ja 2.6.	Kotouttamista on kehitetty Osaamista Kuhmon yrityksiin–hankkeessa sekä yhdistystoiminnan kehittämishankkeessa. Elinkeinopalvelut ja työllisyyspalvelut ovat jalkautuneet yrityksiin. Yrittäjäkahvit. Yhteistyö Kuhmon Yrittäjien kanssa oli tiivistä ja säännöllistä, ja elinkeinopalvelut osallistuivat yrittäjäjärjestön hallituksen kokouksiin ja maaseudun neuvottelukunnan toimintaan. Grynos-CRM -järjestelmän käyttöönotto ja uutiskirjeiden hyödyntäminen asiakasviestinnässä.
3.1. 3.2. ja 3.3.	Yhdistystoiminnan kehittämishankkeen toimenpiteet ja osallisuus. Kulttuuri- ja liikuntakaveritoiminnan edelleen kehittäminen. Harrastustoiminnan kehittämisen tukeminen yhdistyksissä. Kirjaston ja kulttuuritoimen järjestämät matalan kynnyksen tapahtumat. Omatoimikirjasto ja kirjastoauton monipuoliset palvelut perukkalaisille. Nuoriin aikuisiin ja Kuhmoon muuttaneisiin kohdistuva kohtaamismahdollisuuksien kehittäminen. Kyläturvallisuuden kehittäminen ja kyläradio.
2.1., 4.1. 4.2. 4.4. 4.5.	Viestintä- ja matkailukoordinaattori koordinoi viestintää ja matkailun kehittämistä. Kulttuuritarjonnan esiintuonti matkailun ja muuttoliikenteen vetovoimatekijänä. Toteutettiin verkkosivu-uudistus ja kehitettiin viestintätiimin toimintaa. Liittyttiin Liberation Road Europe verkostoon. Unescon kirjallisuuskaupunkiyhteistyön syventäminen ja tapahtumapilottien kehittäminen. Oulu2026 ohjelmahaun mukaisen toiminnan toteuttaminen Kuhmossa.

5.3. ja 5.4.	Rekrymessuja kehitetty yhdessä yhteiskoulun ja lukion kanssa. Taitotehtaan jatkuminen ja kehittymisen varmistaminen Osaajia Kuhmon yrityksiin hankkeen avulla. Yritysten rekrymessut. KAMK- yhteistyön kehittäminen, opiskelijavierailut ja yritys yhteistyö.
6.3.	Vahvistamme tiimimäistä työskentelyä palvelualueella: kulttuuritiimi ja elinkeinotiimi sekä näiden välinen yhteistyö. Yhteistyötä on vahvistettu työllisyyden palvelualueen kanssa. Viestintätoiminnan kehittämistä jatketaan. Vastuiden edelleen selkiyttäminen. Palvelualueen yhteinen ryhmäytyminen ja projektihenkilöstön huomiointi.

### Vetovoimaisuuden palvelualueen toiminta vuonna 2025

Kuhmon kaupungin strategisia tavoitteiden on edistetty laajasti hanketoiminnalla ja kehittämällä toimintojen välistä yhteistyötä, johtamista ja esimiestoimintaa.

Matkailussa on edistetty Kalevalan mökkialueen, Kalevala Resort, syntymistä ja tonttien vuokrattavuutta sekä työstetty Kuhmon matkailustrategiaa. Erillisessä kaupungin hallinnoimassa Kainutlaatuinen yritysryhmähankkeessa yritykset ovat kehittäneet mm. digitaalista markkinointia ja näkyvyyttä.

Itäpuu hankkeessa on edistetty puualan ylimatekunnallista verkostoitumista sekä rakennustuotteiden tuotekehitystä ja tuotteistamista. Woodpolis-brändi vahvistui ja yritysten kansainväliset valmiudet kasvoivat.

Osaajia Kuhmon yrityksiin hankkeessa on kehitetty yritysten ja työnantajien perehdyttämisen- ja rekrytointivalmiuksia, kaupungin asettautumis- ja kotouttamispalveluita, työnhakijoiden ja työntekijöiden osaamispolkua, opiskelijayhteistyötä.

Yhdistystoiminnan kehittämishankkeessa on edistetty kaupungin ja yhdistysten välistä yhteistyötä mm. valmistelemalla kestävä kehityksen sopimusmallia, talkoorekisteriä ja yhdistysten tilakysymyksiä. Rajaseudun muistoja hanke alkoi huhtikuussa ja siinä haastetaan kuhmolaisia monin tavoin osallistumaan ja keräämään muistoja ja tallentamaan kulttuuriperintöä kuhmolaisuudesta esim matkailutuotteiden pohjaksi.

Kuhmon erityiskalastuskohteet hanke alkoi tammikuussa ja sen tavoitteena on kehittää kalastusta osaksi Kuhmon matkailua. Hankkeessa aktivoidaan osakaskuntia, yrittäjiä ja kalastajia kalastuksen kehittämiseen matkailussa.

2025 päättyneessä rajakunta hankkeessa edistettiin rajakuntien edunvalvontaa ja kuntien turvallisuutta. Hankeen seurauksena rajakunnat ovat organisoituneet ja perustaneet Rajakunta Ry yhdistyksen.

Puun sivuvirtojen ja bioraaka-aineiden jalostamisesta tuotteiksi Kuhmossa on tehty selvityksiä, joiden esiin nostamia liiketoimintamahdollisuuksia markkinoidaan jatkossa yrittäjille ja investoreille.

### Elinkeinopalvelut

Toimintavuoden aikana elinkeinopalvelut keskittyivät yritystoiminnan vahvistamiseen, yritysneuvonnan kehittämiseen sekä laaja-alaiseen yhteistyöhön alueen toimijoiden kanssa. Yrityksille tarjottiin kattavasti neuvontaa yritysideoiden arvioinnissa, yrityksen perustamisessa sekä liiketoiminnan kehittämisessä. Lisäksi palvelut tukivat yrityksiä investointien suunnittelussa, rahoitusvaihtoehtojen kartoittamisessa sekä omistajanvaihdosten valmistelussa, mukaan lukien luopujien ja jatkajien kohtaaminen.

Elinkeinopalvelut olivat aktiivisesti mukana edistämässä yritysten investointi- ja kehittämishankkeita. Työhön sisältyi hankkeiden suunnittelua, rahoituspolkujen rakentamista sekä yhteistyötä alueellisten ja maakunnallisten hanketoimijoiden kanssa.

### Muu kehittämistoiminta ja yhteistyö

- Toimintavuonna toteutettiin useita elinvoimaa tukevia kehittämistehtäviä yhdessä kaupungin eri palvelualueiden ja sidosryhmien kanssa.
- Rekrytointi ja tapahtumat
- Rekrymessut järjestettiin yhteistyössä hankkeiden, työllisyyspalvelujen ja perusopetuksen kanssa. Tapahtuma tuki nuorten ja työnhakijoiden kohtaamista alueen yritysten kanssa.
- Tapahtumatuotantoa kehitettiin matkailutuotteena yhdessä yrittäjien ja Kuhmo-talon kanssa. Työn tuloksena luotiin uusi tapahtumakonsepti, jolla vahvistetaan matkailun vetovoimaa ja palvelutarjontaa.

- Järjestelmät ja asiakkuudenhallinta
- Gynos-CRM -järjestelmän käyttöönottoa viedin eteenpäin yhteistyössä maaseutu- ja työllisyyspalvelujen kanssa. Käyttöönoton myötä aloitettiin myös uutena toimintona uutiskirjeiden hyödyntäminen asiakasviestinnässä.
- Matkailu ja luonnonvarahankkeet
- Kalastusmatkailua edistettiin osallistamalla Kuhmon erityiskalastushankkeeseen sekä maakunnallisiin ja alueellisiin kehittämishankkeisiin (KAMK, Naturpolis).
- Virtavesihankkeita viedin eteenpäin yhteistyössä kaupungin teknisten palvelujen kanssa.
- Lisäksi osallistuttiin Vuosanka-hankeyhteistyöhön kaupungin yhteyshenkilön roolissa.
- Alueellinen yhteistyö ja verkostot
- Business Kainuu -toimintamallin kehittämistä jatkettiin maakunnallisena yhteistyönä ja toimintaa aktivoitiin erityisesti Kuhmossa ja kehys-Kainuun alueella.
- Yhteistyö Kuhmon Yrittäjien kanssa oli tiivistä ja säännöllistä, ja elinkeinopalvelut osallistuivat yrittäjäjärjestön hallituksen kokouksiin ja maaseudun neuvottelukunnan toimintaan.
- KAMK-yhteistyötä vahvistettiin yhdessä Oskun kanssa; tämän puitteissa toteutettiin opiskelijavierailuja Kuhmoon sekä osallistuttiin VisitKAMK-messuille.

### Maaseutupalvelut

Maaseutupalvelut on jatkanut asiakassuuntaista maatalousyrittäjien palvelua. Viljelijöiden koulutuksia, infoja ja kyselytunteja on jatkettu hybridimallilla yhteistyössä tuottajaliiton ja Ely-keskuksen kanssa. Rakennkehitys maataloilla on jatkunut edelleen. Maatilojen määrä on jatkanut laskua, mutta esimerkiksi kuhmolaisilla tiloilla tuotetun maidon määrä ylitti viime vuonna vuoden 1996 määrän, vaikka tilojen määrä on alle 20 % vuoden 1996 tilamäärästä.

Meijerimaidon ja maitotilojen määrät kunnittain vuosina 1996 ja 2024-2025										
Kunta	Vuosi	Maitoa lähetetty meijeriin (1000 l)	Muutos ed. vuoteen (1000 l)	Muutos ed. vuoteen (%)	Tilojen määrä vuotta kohden (kpl)	Tilojen muutos ed. vuoteen (kpl)	Muutos ed. vuoteen (%)	Keskimäärin maitolitroja/tila (1000 l)	Muutos ed. vuoteen (1000 l)	Muutos ed. vuoteen (%)
Kuhmo	1996	12 590			181			70		
	2024	12 453	-137	-1,1	33	-148	-81,8	377	308	442,5
	2025	12 639	186	1,5	32	-1	-3,0	395	18	4,7

Maatilojen ja kylien varautumista on kehitetty. Kainuun alkutuotannolle on yhdessä ELY-keskuksen, tuottajaliiton, pelastuslaitoksen ym. tahojen kanssa tehty maakunnallinen varautumissuunnitelma ja sitä on viety tilatasolle yhdessä kuhmolaisien viljelijöiden kanssa. Kylien varautumista parantamaan valmisteltiin yhdessä Sotkamon kunnan kanssa vuonna 2026 alkava kyläturvallisuushanke. Kylien avustuksien hakuprosessia yksinkertaistettiin neuvottelemalla vuodesta 2026 alkavat kestävän kehityksen sopimukset 20 kyläyhteisön kanssa.

### Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Vuonna 2025 Kuhmon kaupunginkirjasto jatkoi aktiivista ja yhteisölähtöistä toimintaansa. Kokoelmalyön kautta pyritään varmistamaan, että kuhmolaisilla on jatkuva pääsy laajaan tarjontaan virikkeitä ja tietoa. Tapahtumalyöllä luodaan matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja, ja ehkäistään syrjäytymistä. Vakiintuneisiin tapahtumiin kuuluvat lukupiiri Novellikoukku, sekä satu- ja vauvaloruokiot. Lisäksi kirjastolla on esillä kuukausittain vaihtuvia taide- ja aineistonäytelyitä.

Kirjaston kokoelmaan kuuluu lainattavan kirja- ja av-aineiston lisäksi lainattavia esineitä, kuten lautapelejä ja liikuntavälineitä.

Oppilaitosyhteistyö toteutuu kirjavinkkausten ja kirjastonkäytön kautta. Näissä kohderyhminä yläkoulun ja kirjaston tiloissakin toimivan lukion oppilaat. Keväällä 2025 kirjasto lahjoitti kolme kirjapakettia stipendikäyttöön, lukion päättäjäisjuhlassa jaettavaksi.

Kirjasto tarjoaa tiloja yhdistysten toiminnalle. Luokkatiloja voi varata yleishyödylliseen toimintaan maksutta arki-iltoina. Yhteistyötä eri toimijoiden kanssa tehdään tapahtumalyön kautta.

Kirjastoauto palvelee päiväkoteja, sekä perukan kouluja ja asukkaita. Kirjastoautolla on 10 eri reittiä, ja 104 pysäkkiä.

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut osallistuivat monipuolisen talvilomakauden ohjelman toteuttamiseen yhdessä kuhmoisten kulttuuritoimijoiden kanssa. Osana sitä kulttuuri- ja tapahtumapalvelut olivat järjestämässä Peurahiitoja, Kansainvälisenä Äidinkielen päivänä yhteistyössä Juminkeon kanssa toteutettua luentoa, jonka piti kirjallisuudentutkija Jyrki Korpua. Lisäksi kulttuuri- ja tapahtumapalvelut järjestivät Ida Elinan kantelekonserтин.

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut jakoivat Juminkeossa vietetyssä Kalevalan päivän juhlassa nuorten kulttuuripalkinnot neljälle aktiiviselle nuorelle. Keväällä 2025 jaettiin niin ikään kulttuurin kehittämisavustuksia paikallisille toimijoille. Näiden avustusten kautta tuettiin paikallista kulttuurityötä, kuten taidenäyttelyiden, stand up -festivaalin ja perukan kylien kesätapahtumien toteutusta.

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut järjestävät ympäri vuoden matalan kynnyksen tapahtumia. Vuoden 2025 kuluessa järjestettyjä tapahtumia olivat Göstan parhaat -konsertti, sekä yleisölle maksuttomat Suomi Soi -konsertit. Hilpeän Heinäkuun, Taiteiden Taikayön ja Römppäviikkojen koordinointi ovat myös osa vuoden ohjelmaa.

Kulttuurivuoden huipensi Kainuun kulttuurigaala, joka järjestettiin Kuhmo-talossa 12.12.2025. Tilaisuudessa palkittiin alueen kulttuuritoimijoita ja esiteltiin ympäri Kainuuta kerättyä monipuolista ohjelmaa, vahvistaen Kuhmon kulttuurielämää ja yhteyksiä Kainuun alueen toimijoihin.

### Museopalvelu

Kuhmossa toimii ympärivuotisesti asiakkaita palveleva Talvisotamuseo, sekä kesäkaudella auki oleva Tuupalan museo, joka esittelee vieraille paikallishistoriaa.

Talvisotamuseolla jatkettiin kehittämistoimia 50 000 erityisavustuksen turvin. Vuosina 2024 - 2025 tehdyt toimenpiteet sisälsivät muun muassa uusien talvisodan kokonaiskuvan esille tuovan opasteen hankinnan, aiemman materiaalin käännöstyöt eri kielille, sekä näyttelyn valaistuksen parannukset, ja verkkosivujen uudistuksen. Näillä toimilla vahvistetaan myönteistä asiakaskokemusta, ja parannetaan saavutettavuutta.

Tuupalan museolla jatkettiin kesällä 2025 aiemmin aloitettuja remonttitoimia. Näyttelyn kautta vierailijat pääsevät tutustumaan elämään menneiden vuosikymmenten Kuhmossa.

Museo ottaa vastaan paikallishistoriasta kertovaa aineistoa, ja huolehtii kokoelmatyön kautta perinteen säilymisestä jälkipolville. Esinekokoelman kartutusta ja luettelointia jatketaan osana perustyötä. Kattava valokuvalettelo mahdollistaa sen, että kaukaisimmatkin kävijät pääsevät perehtymään Kuhmon historian kannalta merkittäviin tapahtumiin. Vuoden 2025 aikana Kuhmo hakeutui mukaan kansainväliseen LRE –verkostoon ja Traces of War sivustolle. Tämä yhteys avaa uusia mahdollisuuksia Kuhmon sotahistoriaan liittyvän perinnön kansainväliseen näkyvyyteen, säilytykseen ja esiintuontiin.

### Viestintä ja matkailu

Viestintätiimissä tehtiin tiivistä yhteistyötä loppuvuonna, kun Kuhmon verkkosivu-uudistus toteutettiin. Viestintätiimi työskenteli klinikoilla, joissa poikkihallinnollista työtä viestinnän parissa toteutettiin yhteistyössä menestyksekkäästi. Tuloksena saatiin seuraavat uudet sivut: kuhmo.fi, kuhmonlukio.fi, kuhmotalo.fi ja talvisotakuuhmo.fi. Lyhytvideoita tehtiin omin resurssein mm. kesän matkailuneuvojan ja liikuntatoimen ja yhdistysten yhteistyöllä.

Visit Kuhmo -kanavia kehitettiin ja sisältöä tehtiin. Matkailuviestintää toteutettiin sesongeittain ja tapahtumatuotannon kanssa kerättiin Talviloma Kuhmossa, Kuhmon kesä jne. kokonaisuuksia, joita myös mainostettiin. Yhteistyötä matkailuyritysten kanssa tehtiin tiiviisti, erityisenä edistysaskeleena mainittakoon kesän ja talven viikko-ohjelmat. Matkamesuille osallistuttiin ja matkailuinfo siirrettiin kaupungintalolle.

### Vetovoimaisuuden palvelualueen mittarit ja informatiiviset tunnusluvut

Tehokkuusmittarit	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2026
Kulttuuripalvelut, nettomenot €/as	11,67	11,31	13,43	21,38	17,17	20,33	16,81
Kirjastopalvelut, nettomenot €/as	62,27	68,48	69,71	72,11	89,67	90,52	93,53
Museopalvelut, nettomenot €/as	15,80	16,41	16,45	19,36	24,58	36,34	28,63

Elinkeinopalvelut, nettomenot €/as	54,27	42,14	55,08	59,42	80,09	70,65	90,24
------------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2026
Kirjaston lainaukset/as	14,15 (koro- ronav.	15,73	15,96	15,89	15,52		
Kulttuuripalvelujen järjestämät tilaisuudet /kävijämäärät	18/ 2515 (koronai)	32/ 5439 (srtii- maukset)	29/ 5420	27/ 4840	40/ 7409	59/ 9461	
Kulttuuriavustukset €/as	0,70	0,53	0,54	0,55	2,96	3,21	
Kulttuuriin käytettävät määrärahat €/as *	186,83	227,64	236,90	275,30	292,12	302,58	
Perustetut ja lopetetut yritykset sekä netto	33 -27 +6	40 -27 +13	22 -20 0	32 -20 +11	21 -18 +3	27 -15 +12	
Yritysten määrä	1052	1004	1087	1018	985		
Henkilöstö	1588	1466	1433	1415	1384		
Liikevaihto, 1000 €	342.181	401.933	409.131	381.269	404 319		
Työpaikat, yhteensä	2605	2652	2567	2565	Tietoja ei vielä saa- tavilla		
Julkinen sektori	927	951	927	938			
%	36	36	36	37			
Yksityinen sektori	1678	1701	1640	1627			
%	64	64	64	63			

\*Pitää sisällään Kuhmo-talon yhtiövästikkeen, Juminkeon kiinteistöavustuksen, avustukset eri toiminnoille, kulttuuri- ja kirjastopalvelujen nettomenot sekä musiikkiopiston nettomenot.

## 5.7.3 Työllisyyden edistämisen palvelualue

### Toimintaympäristö

Työllisyyden edistämisen palvelualue muodostuu seuraavista tehtävistä:

- lakisääteisesti kunnille 1.1.2025 TE-toimistoilta siirtyneet työllisyyspalvelut ja tietyt elinkeinopalvelut
- ei-lakisääteiset työllisyshankkeet ja -projektit

Kuhmon kaupungin työllisyyden edistämisen palvelualueen tehtävänä on järjestää ja tuottaa palveluja, joiden tarkoituksena on tukea työttömien työnhakijoiden työllistymistä tai muutoin tukea työttömien elämäntilanteen hallinnan kehittymistä, parantaa omalla työllään ja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa Kuhmon työllisyyden kehitystä ja pienentää kaupungin maksamien työttömyysetuusmaksujen määrää. Työllisyyden edistämisen palvelualue tukee toimenpiteillään asiakkaidensa työ- ja toimintakyvyn säilymistä ja kehittymistä suotuisaan suuntaan sekä Kuhmon yritysten tarvitseman työvoiman saatavuutta. Työllisyyden edistämisen palvelualue tuottaa kuhmolaisille työnhakijoille ja yrityksille TEPA-2024 uudistuksessa kuntien järjestettäväksi ja tuotettavaksi siirtyneitä lakisääteisiä työllisyys- ja elinkeinopalveluita.

### Talous

Työllisyyden edistämisen palvelualue	Toteuma	Toteuma	Ero	Ero	Talousarvio	Ero	Ero
	2025	2024	euroa	%		2025	Tp-Ta
MYYNITUOTOT	27 736	15 540	12 195	78,48 %		27 736	
MAKSUTUOTOT	9 943	216 385	-206 442	-95,40 %		9 943	
TUET JA AVUSTUKSET			0			0	
MUUT TOIMINTATUOTOT			0			0	
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>37 679</b>	<b>231 925</b>	<b>-194 247</b>	<b>-83,75 %</b>	<b>0</b>	<b>37 679</b>	
Valmistus omaankäyttöön						0	
HENKILÖSTÖKULUT	-465 930	-654 412	188 481	-28,80 %	-455 650	-10 281	2,26 %
Muut yhteistoimintaosuudet	-203 306		-203 306		-150 664	-52 642	
Muut palvelut	-105 110		-105 110		-154 000	48 890	
PALVELUIDEN HANKINNAT	-308 416	-49 701	-258 714	520,54 %	-304 664	-3 752	1,23 %
AINEET JA TARVIKKEET	-5 808	-33 984	28 176	-82,91 %		-5 808	
Kunnan rahoitusosuus työttömyysetuusm	-764 475	-410 610	-353 866		-707 602	-56 873	8,04 %
Muut avustukset	-316 932	-127 463			-419 291	102 359	-24,41 %
AVUSTUKSET	-1 081 407	-538 072	-543 335	100,98 %	-1 126 893	45 486	-4,04 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-7 816	-65 514	57 697	-88,07 %		-7 816	
<b>TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ</b>	<b>-1 869 378</b>	<b>-1 341 683</b>	<b>-527 695</b>	<b>39,33 %</b>	<b>-1 887 207</b>	<b>17 829</b>	<b>-0,94 %</b>
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>-1 831 699</b>	<b>-1 109 758</b>	<b>-721 941</b>	<b>65,05 %</b>	<b>-1 887 207</b>	<b>55 508</b>	<b>-2,94 %</b>
VEROTULOT							
VALTIONOSUUDET							
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
<b>VUOSIKATE</b>	<b>-1 831 699</b>	<b>-1 109 758</b>	<b>-721 941</b>	<b>65,05 %</b>	<b>-1 887 207</b>	<b>55 508</b>	<b>-2,94 %</b>
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
<b>TULOSLASKELMA</b>	<b>-1 831 699</b>	<b>-1 109 758</b>	<b>-721 941</b>	<b>65,05 %</b>	<b>-1 887 207</b>	<b>55 508</b>	<b>-2,94 %</b>

### Kommentit talousnumeroihin

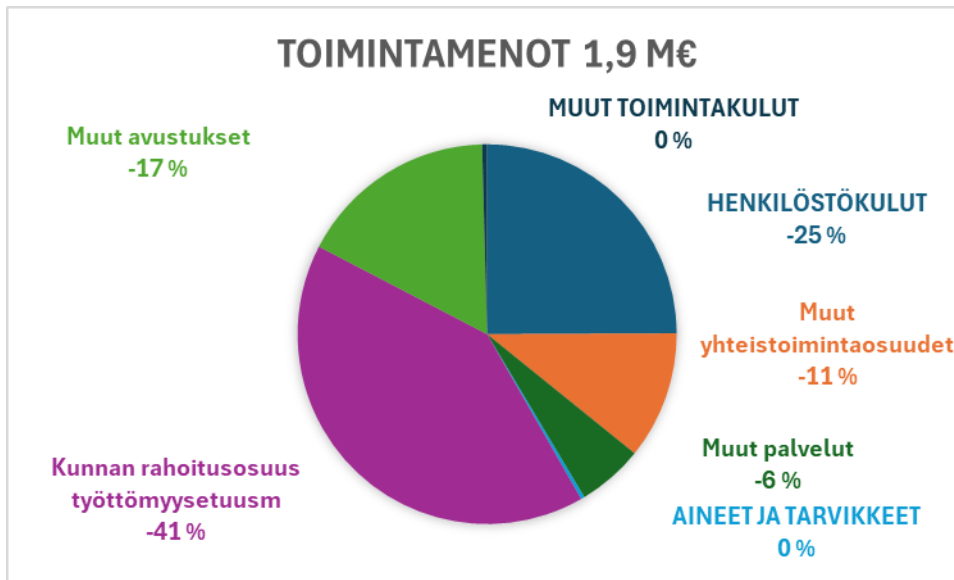
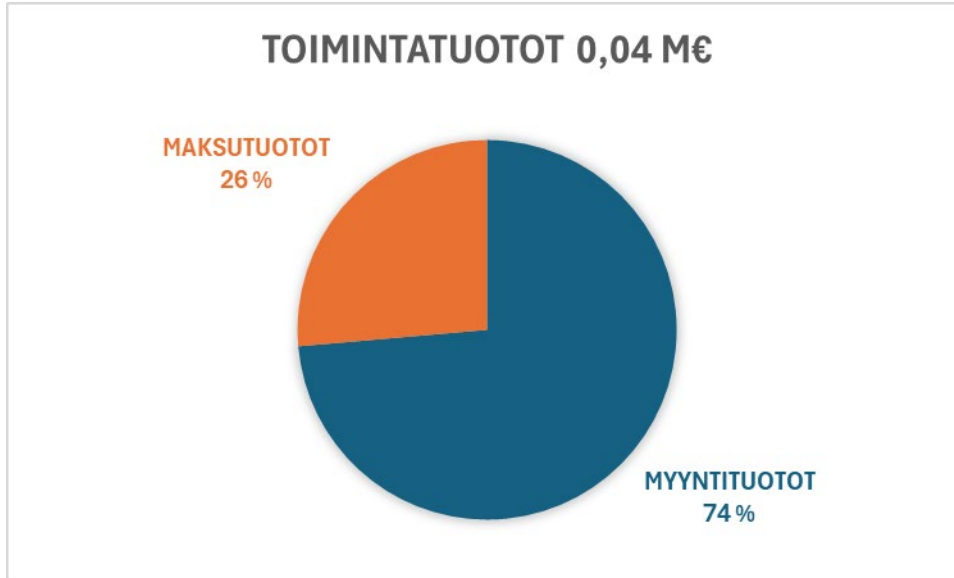
Palvelualueen talouslukuja tarkasteltaessa on huomioitava TE-palvelu-uudistus 1.1.2025 alkaen. Toimintatuotoissa tuet ja avustukset – työllistämistukituloja ei synny enää vuonna 2025 ja vastaavasti henkilöstökuluissa työllistämistuella palkkattuja henkilöitä ei ole. Tammikuulle 2025 kirjattu työllistämistuki ja vastaava palkkameno ovat vuoden 2024 ”häntää”. Tahko-hallin toiminta vuoden 2024 lopussa. Valtionosuudesta oli työllisyyden hoitoon ”korvamerkitty” 1 114 tuhatta euroa ja se ei kattanut palvelun järjestämisestä aiheutuneita menoja. Jatkossa palvelun järjestämiseen saatavaa valtionosuutta ei pysty erottamaan valtionosuuden yhteissummasta.

Palvelualueen toimintakate oli -1 869,4 (-1 109,8) tuhatta euroa ja budjetoituun nähden toteutui 17,8 tuhatta euroa pienempänä.

Toimintatuotot olivat 37,6 (232,3) tuhatta euroa ja summa sisältää valtiolta saadun laskennallisen kotouttamiskorvauksen. Kustannusten korvauksen edellytyksenä on voimassa oleva kunnan kotouttamisohjelma sekä sopimus pakolaisten vastaanotosta. Työterveyshuollon kustannusten korvaus oli 9,9 tuhatta euroa.

Toimintakulut olivat -1 869,4 (-1 341,7) tuhatta euroa ja ne toteutuivat budjetoituun nähden 17,8 tuhatta euroa pienempinä. Menoja pienensi TEM:n maksama Te-henkilöiden siirtyvä lomapalkkavelka oli 47 048,74 euroa ja se purettiin tasetililtä käyttötalouteen tileille 4090, 4131 ja 4190. Lomapalkkavelan purun jälkeen henkilöstökulut olivat 465,9 (654,4) tuhatta euroa ja ne alittivat budjetoidun -10,3 tuhannella eurolla.

Palvelujen ostot olivat -308,4 (-49,7) tuhatta euroa ja ne toteutuivat lähes budjetoidusti. Muut yhteistoimintaosuudet olivat 203,3 tuhatta euroa sisältäen yhteistoimintaosuuden Kajaanin kaupungille 126,4 tuhatta euroa, starttirahan 45,9 tuhatta euroa ja työnantaja-asiakaspalveluja 31,0 tuhatta euroa. Asiantuntijapalveluja (mm. Monetra, Sotkamon kunta) ostettiin 58,2 tuhannella eurolla. Sosiaali- ja terveystoimen palvelut olivat 25,3 tuhatta euroa. Avustukset olivat 1 081,4 tuhatta euroa, josta kunnan rahoitusosuus työttömyysetuuskasurien Kelalle oli 764,5 tuhatta euroa, avustus Työvireelle 104,0 tuhatta euroa ja palkkatukea maksettiin 212,6 tuhatta euroa



#### Työllisyyden edistämisen palvelualueen strategiset ja toiminnalliset tavoitteet 2025

	Strateginen tavoite		Toiminnallinen tavoite	Toimenpide, jolla tavoitteeseen vaikutetaan
1	Kestävä kaupunki	1.5 1.6	Pitkän aikavälin talouden tasa-paino Fiksu omistaminen	Laadukkaat ja jalkautuvat työllisyyspalvelut tukevat kuntalaisten työllistymistä ja pienentävät toiminnallaan KELA:lle maksettavien

				työttömyysetuusmaksujen määrää.
2	Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	2.4 2.6	Saamme osajia Yrittäjämönteinen kaupunki	ELLU-hankeaiho ESR-hakuun jättämällä syyskuussa 2025 saadaan lisäresursseja työvoiman ohjaamiseen kuhmolaisiin yrityksiin.
3	Täyttä elämää keskustassa ja kylissä - hyvinvoivat kuhmolaiset	3.1 3.3 3.4	Turvallinen ja avoin kaupunki Työllisyyden edistäminen	Osallisuus työelämässä ja yhteiskunnassa lisääntyy työllisyyspalveluiden toiminnan ja haettavilla ESR-rahoitteisilla työllisyys Hankkeilla saatavien lisäresurssien kautta.
4	Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	4.2 4.5	Luotettava yhteistyökumppani Kuhmo tarjoaa lapsille ja nuorille kansainvälisyyskokemuksia	Työllisyyspalvelut toimivat aktiivisesti ja pitkäjännitteisesti maakunnallisissa ja ylimaakunnallisissa työllisyysalan vaikuttamisverkostoissa.
5	Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille	5.3 5.4	Vetovoimainen lukio Ammattiin voi opiskella Kuhmossa	Opinnollistamisen kautta kuntalainen voi saada osaamistodistuksen osaamisestaan, inhimillinen kehitys ja työssä oppiminen on mahdollista mm. Kuhmon työvire ry:n kautta.
6	Ihmislähtöinen organisaatio ja veto-voimainen työyhteisö	6.1 6.5	Hyvä palveluasenne Yhteisöllinen, muutosjoustava ja yhdessä onnistumisia juhli-va työyhteisö	Hyvä työilmapiiri ja osaava henkilöstö työllisyyden edistämisen palvelualueella.

### Työllisyyden edistämisen palvelualueen kärkitoimenpiteet 2025

Numero	Toimenpiteet
1.5	Muotoillaan toimintansa päättäneiltä TE-toimistoilta kuntien järjestettäväksi ja tuotettavaksi siirtyneiden lakisääteisten työ- ja elinkeinopalvelujen kokonaisuus Kuhmon paikalliseen työllisyyskoskysteemiin sopivaksi. Jalkautuvina lähipalveluina tuotettavat, laadukkaat työllisyys- ja elinkeinopalvelut edesauttavat Kuhmon kaupungin talouden tasapainossa pysymistä pitkällä aikavälillä: kuntalaisten työttömyys ei pitkity, yritykset saavat työvoimaa, ja kaupungille syntyy lisää verotuloja.
2.4	Järjestetään yhteistyössä Kainuu-Koillismaa työllisyysalueen kuntien, Kuhmon kaupungin elinkeinopalveluiden ja muiden toimijoiden kanssa työvoimapolitiittisia koulutuksia, joiden avulla vahvistetaan Kuhmon yritysten tarvitseman osaavan työvoiman tarjontaa.
2.6	Palvellaan yhteistyössä kaupunkiorganisaation elinkeinopalvelujen kanssa niitä kuntalaisia, jotka ovat kiinnostuneita kuntien työllisyyspalveluiden myönnettäväksi siirtyneen starttirahan hakemisesta uuden yritystoiminnan käynnistämiseksi ja oman yrityksen perustamiseksi.
3.3	Kaikkein heikoimmassa asemassa työmarkkinoilla olevat henkilöt osallistetaan työelämään Kuhmon Työvire ry:n uudelleen muotoiltavien ja uudistuvien toimintojen kautta. Tutkitaan ja selvitetään mahdollisuuksia hyödyntää uusia rahoitusinstrumentteja kaikkein heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien ja työtä kohti kuntoutuvien kuntalaisten työelämäosallisuuden lisäämiseksi sekä heidän työ- ja toimintakyönsä vahvistamiseksi.
3.4	Työllisyyden edistämisen palvelualueella on valmisteltu Kuhmon ei-lakisääteisten työllisyyspalvelujen kehittämishankkeen, ESR-rahoitteisen ELLU-hankkeen hankeaiho. Aiempien, huomattavan hyvin onnistuneiden ESR-rahoitteisten työllisyys Hankkeiden perusteella on realistisesti arvioitavissa, että ELLU-hankkeen avulla n. 120-150 työtöntä kuhmolaista työnhakijaa saadaan työllistettyä heille yksilöllisesti räätälöityjen palvelupolkujen kautta palkkatyöhön Kuhmon yrityksiin. Jätetään ELLU-hankkeen hankeaiho ESR-hankehakuun vuoden 2025 aikana.
4.2	Kuhmon kaupunki on valtakunnallisesti tunnettu työllisyyden edistäjä.

5.4	Osatutkinnon suorittaminen (mm. opinnollistamisen kautta) voi johtaa ammatillisen tutkinnon suorittamiseen Kuhmossa. Kuhmon kaupungin työllisyyspalvelut, mahdolliset työllisyys-hanketoiminnot, sekä Kuhmon Työvire ry:n toiminnot toimivat läheisessä yhteistyössä Kuhmon Taitotehtaan kanssa, tarjoten polun, jolla edetä ammatillisen perustutkinnon suorittamiseen saakka Kuhmossa.
6.1	Kartoitetaan työllisyyspalveluiden asiakkaiden asiakastyytyväisyyttä heidän saamiinsa palveluihin asiakastyytyväisyyskyselyn kautta. Hyödynnetään asiakastyytyväisyyskyselyn tuloksia työllisyyspalveluiden asiakaslähtöisyyden ja henkilöstön palveluasenteen edelleen kehittämässä.
6.5	Työllisyyden edistämisen palvelualue on tavoiteltu työpaikka.

### Työllisyyden edistämisen palvelualueen toiminta vuonna 2025

Vuoden 2025 alussa toteutui valtakunnallisesti merkittävä muutos, kun TE-palvelut siirtyivät kunnille ja TE-toimistojen toiminta päättyi. Uudistus laajensi kuntien rahoitusvastuuta huomattavasti: työmarkkinatuen lisäksi kunnille siirtyi vastuu peruspäivärahan ja ansiopäivärahan perusosan rahoituksesta. Uudessa mallissa kunnan maksuosuus kasvaa sitä suuremmaksi, mitä pidempään henkilön työttömyys jatkuu, ja Kelan laskutus kunnille käynnistyi välittömästi vuoden alusta. Tämä lisäsi kuntien, mukaan lukien Kuhmon kaupungin, etuuskuluja jo siirtymän ensimmäisistä viikoista alkaen.

Kuhmossa Te-palvelujen siirtymä toteutettiin suunnitelmallisesti ja ilman palvelukatkoksia. Paikallisen TE-toimipisteen asiakkaat siirtyivät kaupungin palveluihin heti vuoden ensimmäisenä arkipäivänä. Yhteistyö Kainuu–Koillismaan työllisyysalueen muiden kuntien kanssa oli keskeistä, ja yhteiset toimintamallit varmistivat yhtenäisen palvelurakenteen koko alueelle. Kaupungin sisäiset valmisteluryhmät koordinoivat siirtymää keskushallinnon, henkilöstöhallinnon sekä työllisyys- ja elinvoimapalveluiden kesken, ja käytännön toteutus tapahtui työllisyyden edistämisen palvelualueella, jonka vastuulla oli uudistuksen operatiivinen toimeenpano ja siirtymän jälkeinen palvelutuotanto.

Vuoden 2025 aikana toteutettiin yhteistyössä elinvoimapalveluiden ja OsKu-hankkeen kanssa yritysvierailuja, joiden aikana jalkaututtiin paikallisiin yrityksiin keskustelemaan työvoimatarpeista, koulutuksesta ja kehittämismahdollisuuksista. Vierailut olivat maksuttomia eivätkä sitoneet jatkotoimiin, ja ne tarjosivat yrityksille ajantasaista tietoa työllistämistapaista sekä muista palveluista. Mukana vierailuilla oli myös työllisyyden edistämisen palvelualueen henkilöstöä, mikä vahvisti vuoropuhelua ja lisäsi palvelujen saavutettavuutta yritysten suuntaan.

Kaupungintalolla järjestettiin 17.9. työllisyys- ja elinvoimapalveluiden avoimet ovet -tilaisuus. Tapahtuma kokosi yhteen kuntalaisia ja yrittäjiä, tarjosi kahvitarjoilun sekä mahdollisuuden tutustua palveluihin ja keskustella ajankohtaisista työvoima- ja elinvoimateemoista. Tilaisuus lisäsi palvelujen näkyvyyttä ja vahvisti vuorovaikutusta asiakkaiden ja palveluntuottajien välillä.

Koko vuoden 2025 ajan tehtiin myös yhteistyötä elinvoimapalveluiden kanssa. Yhteistyö näkyi eri tapahtumissa, yritysvierailuissa ja palvelujen yhteensovittamisessa, mikä vahvisti kaupungin kykyä vastata sekä työnhakijoiden että työnantajien tarpeisiin. Yhteiset tilaisuudet ja jalkautuvat palvelut muodostivat yhtenäisen kokonaisuuden, joka tuki työllisyyttä ja alueen elinvoimaa.

Vuoden 2025 tapahtumiin sisältyivät myös rekrymessut, jotka järjestettiin 26.2. Kuhmo-talolla yhteistyössä paikallisten yritysten, oppilaitosten ja työllisyyspalvelujen kanssa. Tapahtuma tarjosi matalan kynnyksen kohtaamispaikan työnhakijoille, opiskelijoille ja työnantajille sekä mahdollisuuden keskustella työmahdollisuuksista, rekrytointitarpeista ja eri alojen tehtävistä. Osallistujilta saatu palaute oli myönteistä, ja messuja kiitettiin erityisesti toimijoiden monipuolisuuden ja suorien työnantajakontaktien tarjoamisesta. Yrittäjille tapahtuma oli vaivaton mahdollisuus tavoittaa potentiaalisia työnhakijoita, ja opiskelijoille se tarjosi mahdollisuuksia harjoittelu- ja kesätyöpaikkoihin.

### Työllisyyden edistämisen palvelualueen mittarit ja informatiiviset tunnusluvut

Tehokkuusmittarit	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Palvelualueen nettokustannus €/as	144,6	130,8	144,2	148,4	250,71	262,04	262,04	262,04
Työmarkkinatuen kuntaosuus, €	600 270	545 000	425 599	377 823	-	-	-	-

Kunnan rahoitusosuus työttömyystuista, €	-	-	-	-	764 475	767 602		
--	---	---	---	---	---------	---------	--	--

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Työttömyysaste	12,4	11,9	11,8	13,3	13,8			
Taloudellinen huoltosuhte*	195,1	193,9	196,3					

\*kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on yhtä työllistä kohti.

## 5.7.4 Kasvun ja oppimisen palvelualue

### Toimintaympäristö

Kasvun ja oppimisen palvelualue muodostuu seuraavista yksiköistä:

- varhaiskasvatus
- perusopetus
- lukiokoulutus
- nuorisopalvelut
- kuljetussuunnittelu
- musiikkiopisto, jonka toimintaa myydään ostopalveluna Sotkamon kunnalle
- kansalaisopistotoiminta ostopalveluna Sotkamon kunnalta
- lisäksi Kuhmon kaupunki osallistuu ammatillisen koulutuksen toteuttamiseen osallistumalla Taitotehtaan kustannuksiin
- hyvinvointityö

Kasvun ja oppimisen palvelualueen tehtävänä on luoda hyvän elämisen laadun takaamiseksi edellytykset kuhmolaisten henkiselle kasvulle, elinikäiselle oppimiselle ja kehittymiselle sekä viihtyvyydelle Kuhmossa tuottamalla laadukkaita varhaiskasvatus-, opetus-, nuoriso- ja koulukuljetuspalveluja sekä taiteen perusopetusta musiikissa ja tanssissa. Vuoden 2025 alusta hyvinvointikoordinaattori siirtyi kasvun ja oppimisen palvelualueen alle ja tämä näkyy sivistyspalveluiden hallinnon kulujen suurempana toteutmana.

### Talous

Kasvun ja oppimisen palvelualue	Toteuma	Toteuma	Ero	Ero	Talousarvio	Ero	Ero
	2025	2024	euroa	%		2025	Tp-Ta
MYYNITUOTOT	292 140	240 672	51 467	21,38 %	157 127	135 013	85,93 %
MAKSUTUOTOT	213 845	228 989	-15 144	-6,61 %	213 700	145	0,07 %
TUET JA AVUSTUKSET	313 210	351 090	-37 880	-10,79 %	291 749	21 461	7,36 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	124	5 480	-5 357	-97,75 %	2 250	-2 126	-94,51 %
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>819 318</b>	<b>826 232</b>	<b>-6 914</b>	<b>-0,84 %</b>	<b>664 826</b>	<b>154 492</b>	<b>23,24 %</b>
Valmistus omaankäyttöön							
HENKILÖSTÖKULUT	-9 687 914	-9 721 412	33 498	-0,34 %	-9 960 467	272 554	-2,74 %
Muut yhteistoimintaosuudet							
Muut palvelut	-3 461 189	-3 416 711	-44 478	1,30 %	-3 448 258	-12 931	0,38 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-3 461 189	-3 416 711	-44 478	1,30 %	-3 448 258	-12 931	0,38 %
AINEET JA TARVIKKEET	-249 982	-277 623	27 641	-9,96 %	-360 505	110 523	-30,66 %
Kunnan rahoitusosuus työttömyysetuusm							
Muut avustukset	-234 521	-264 573	30 052	-11,36 %	-274 960	40 439	-14,71 %
AVUSTUKSET	-234 521	-264 573	30 052	-11,36 %	-274 960	40 439	-14,71 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-429 652	-312 168	-117 484	37,63 %	-367 715	-61 937	16,84 %
<b>TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ</b>	<b>-14 063 258</b>	<b>-13 992 487</b>	<b>-70 771</b>	<b>0,51 %</b>	<b>-14 411 905</b>	<b>348 647</b>	<b>-2,42 %</b>
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>-13 243 940</b>	<b>-13 166 255</b>	<b>-77 685</b>	<b>0,59 %</b>	<b>-13 747 079</b>	<b>503 139</b>	<b>-3,66 %</b>
VEROTULOT							
VALTIONOSUUDET							
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-58	-4	-54	1311,62 %		-58	
VUOSIKATE	-13 243 998	-13 166 259	-77 739	0,59 %	-13 747 079	503 081	-3,66 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-57 347	-54 210	-3 137	5,79 %		-57 347	
TULOSLASKELMA	-13 301 345	-13 220 468	-80 877	0,61 %	-13 747 079	445 734	-3,24 %

### Kommentit talousnumeroihin

**Kasvun ja oppimisen palvelualueen** toimintakate oli -13 244 tuhatta euroa ja se toteutui 503,1 tuhatta euroa budjetoitua parempana. Tämä selittyy mm. toimintatuottojen toteutuminen budjetoitua suurempina (+ 154,5 tuhatta) sekä henkilöstökulujen (- 275,6 tuhatta) ja tarvikeostojen (- 110,5 tuhatta) toteutuminen budjetoitua pienempänä. Palveluiden hankinnoissa on pientä kasvua edellisvuoteen verrattuna, mutta toteuma on vain hieman yli budjetoidun. Koko palvelualueella sosiaali- ja terveystalouden kulut ovat kasvaneet jonkin verran edellisvuoteen verrattuna ja toteutuivat budjetoitua suurempina. Palveluiden ostoissa on huomioitava se, että vuonna 2024 ateria- ja puhtauspalvelut siirtyivät kaupungin omasta toiminnasta ulkopuolisille toimijoille helmikuun alusta, joten vuonna 2025 toteutuksessa on kuukausi

enemmän kuluja näiden osalta. Muut toimintakulut (mm. leasing- ja vuokratulot) toteutuivat 61,9 tuhatta euroa budjetoitua suurempina.

**Sivistyspalveluiden hallinnon** toimintakate oli 18,8 tuhatta euroa budjetoitua parempana. Henkilöstökulut toteutuivat hieman pienempänä kuin oli budjetoitu.

**Varhaiskasvatuksen** toimintakate (-3 573,9 tuhatta euroa) oli 23,1 tuhatta euroa budjetoitua parempi. Toimintatuottojen osuus toteutui 40,3 tuhatta euroa paremmin. Henkilöstömenot ylittivät 69,7 tuhatta euroa, mikä johtui sijaisteluista sekä kasvun ja oppimisen tuen järjestelystä.

**Perusopetuksen** toimintakate oli -7 125,4 tuhatta euroa ja se toteutui 289,6 tuhatta euroa budjetoitua pienempänä. Toimintatuotot olivat 62,6 tuhatta euroa budjetoitua suurempia. Tähän vaikutti erityisesti valtiolta saadun hankerahoituksen kasvu. Henkilöstökulut toteutuivat 152,9 tuhatta euroa budjetoitua pienempänä, mikä selittyy mm. sillä, että vakituisen henkilöstön pidempien virkavapaiden ajalle palkattujen sijaisten palkkakulut ovat olleet pienemmät kuin varsinaisille viranhaltijoille budjetoidut palkkakulut. Kyläkoulujen koulukuljetukset olivat 317 019 € vuonna 2024 ja Tuupalan yhtenäiskoulun 1-6 luokkien 564 226 €, yhteensä 881 245 €. Vuonna 2024 Tuupalan yhtenäiskoulun (luokat 1-9) koulukuljetukset olivat yhteensä 1 115 860 € ja kyläkoulujen 317 019 € (yhteensä 1 432 879 €). Vuonna 2025 Tuupalan yhtenäiskoulun koulukuljetukset olivat 1 281 450 € ja kyläkoulujen osuus kevätlukukaudelta 2025 oli 163 934 € (yhteensä koko vuodelta 1 445 384 €). Koulukuljetuskuluihin lisäystä toi myös tuntijakomuutos, jonka myötä 1-2 luokille lisättiin yksi vuosiviikkotunti ja tämän johdosta kahtena päivänä viikossa oli ylimääräisenä klo 14 koulukuljetukset.

**Lukiokoulutuksen** toimintatuotot toteutuivat 10 tuhatta euroa pienempänä, koska budjetissa arvioitu OKM:n hankeavustus ei toteutunut. Henkilöstökulut toteutuivat budjetoitua pienempinä ja selittävänä tekijänä tässä on mm. arvioitua pienempänä toteutunut opetustuntimäärä ja virkavapauden ajalta puuttuva sijaistelu, joka näkyy ostopalveluissa. Opetus ostettiin Tutorhouselta kuukauden ajan. Toimintakate oli -1 002,9 tuhatta euroa mikä on 130 tuhatta euroa budjetoitua parempi.

**Musiikkiopiston** tilinpäätöksessä toimintakulujen ylitys oli noin 60 000 €, mutta toimintakate kuitenkin hieman budjetoitua parempi. Henkilöstömenot toteutuivat hieman budjetoitua pienempinä. Kuhmon ja Sotkamon välillä tehtävä ristiinlaskutus vuodelta 2024 on lisätty vuoden 2025 tilinpäätökseen ja tämä näkyy toimintatuottojen suurempana toteutumisena.

**Nuorisopalvelujen** henkilöstökulut jäivät noin 50 t€ budjetoitua pienemmiksi, joka johtui henkilöstön pitkästä poissaoloista. Nuorisopalvelujen toimintakate oli -304 455 euroa.

**Kansalaisopiston** toimintakate oli noin 64 tuhatta euroa budjetoitua suurempi. Syynä tähän on se, että budjetointivaiheessa tilavuokratulot ovat jääneet huomioimatta. Aiemmin vuokratulot näkyivät sisäisissä erissä. Vuosittainen opetustuntimäärä on pysynyt suunnilleen samana.

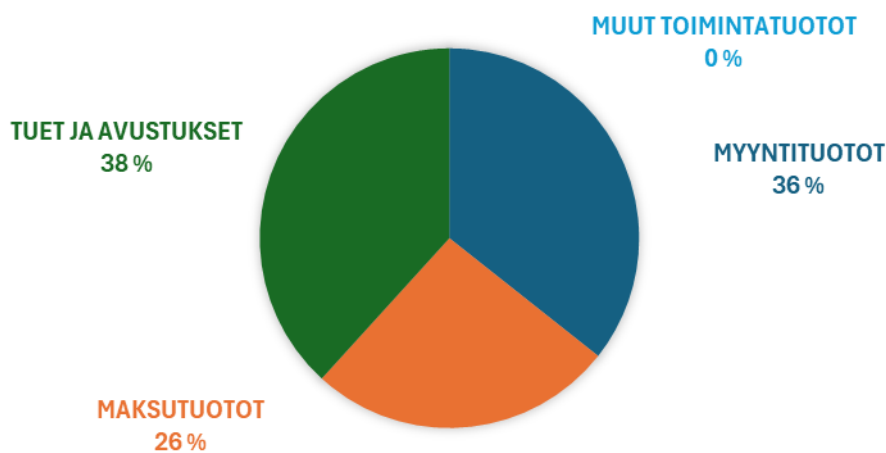
**Kuhmon TaitoTehtaan** kulut muodostuvat henkilöstökuluista ja tilavuokrasta. Toimintakate oli - 33,9 tuhatta euroa.

### **Hyvinvointityö**

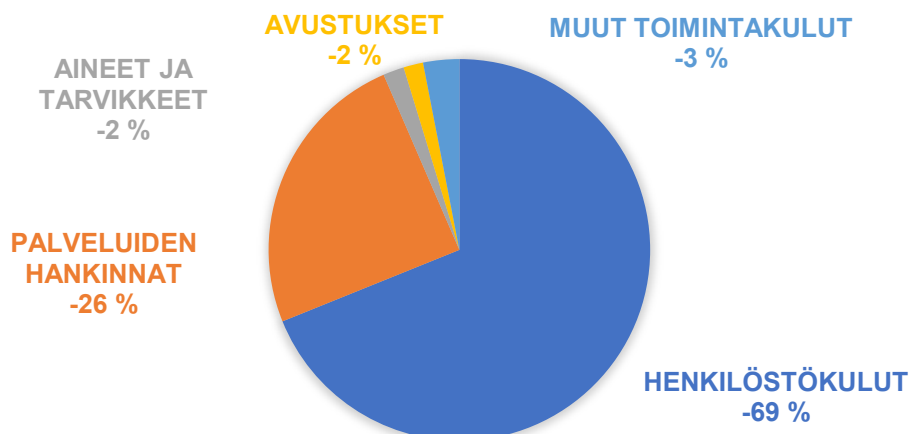
Hyvinvointityön kustannukset koostuvat lähinnä henkilöstö-, sovellus- ja palveluostokuluista.

HYTE-kerroin kehittyi suotuisasti Kuhmossa valtuustokaudella 2021–2025. Euromääräisesti se oli valtuustokauden alussa 148 200 € ja lopussa 159 600 €. Aasukasta kohti summa kasvoi 18,40 eurosta 21,30 euroon. Korkein HYTE-kerroin saavutettiin vuonna 2023 164 600 €.

### TOIMINTATUOTOT 0,8 M€



### TOIMINTAMENOT 14,1 M€



#### Kasvun ja oppimisen palvelualueen strategiset ja toiminnalliset tavoitteet 2025

	Strateginen tavoite		Toiminnallinen tavoite	Toimenpide, jolla tavoitteeseen vaikutetaan
1	Kestävä kaupunki	1.5	Pitkän aikavälin talouden tasapaino	Palvelualueella tarkastellaan sen käytössä olevien kiinteistöjen tarvetta pitkällä aikavälillä ikäluokkien koko huomioiden.
		1.6	Fiksu omistaminen	Kaikki ict- ja av-hankinnat tehdään pääsääntöisesti vuokraamalla.
2	Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	2.4	Saamme osaajia	Kuhmon positiivisia puolia tuodaan jatkuvasti ja monipuolisesti esille eri kanavissa. Vakituisen henkilöstön rekrytoinnissa hyödynnetään rekrytointilisää.
		2.6	Yrittäjämönteinen kaupunki	Rekrymessujen ja alumnien vierailujen myötä luodaan kontakteja.
3	Täyttä elämää keskustassa ja	3.1	Turvallinen ja avoin kaupunki	Palvelualueen toiminta on avointa, erilaisiin uhiin varaudutaan ja suunnitelmista tiedotetaan.

	kyllissä - hyvinvoivat Kuhmolaiset	3.3	Osalliset ihmiset	<p>Kaikenikäisille kuntalaisille tarjotaan tilaisuuksia osallistua heitä koskevan toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Lasten parlamentin toiminta aloitetaan vuonna 2025.</p> <p>Musiikkiopiston sekä Kuhmon ja Sotkamon perusopetuksen yhteistyötä tiivistetään</p>
4	Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	4.2 4.5	Luotettava yhteistyökumppani Kuhmo tarjoaa lapsille ja nuorille kansainvälisyyskokemuksia	<p>Jokaisella palvelualueen yksiköllä on kansainvälistä toimintaa yksikölle sopivassa muodossa. Varhaiskasvatus, perusopetus ja lukio saivat keväällä 2024 yhteishankkeessa Erasmus+ -avustusta, jota on käytettävissä vielä vuoden 2025 aikana. Lisäksi on saatu hankerahaa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kansainvälisyysuudistuksen laatimiseen. Kansainvälisyys vahvistuu myös lukiossa opiskelevien ulkomaalaisten opiskelijoiden myötä. Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa ulkomaalaistaustaisten lasten ja nuorten määrä kasvaa ja eri kulttuurien kohtaamista tapahtuu päivittäin.</p>
5	Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille	5.1 5.3 5.4	Kannustava varhaiskasvatus  Vetovoimainen oma lukio  Ammattiin voi opiskella Kuhmossa	<p>Varhaiskasvatuksessa järjestetään lapsen varhainen tuki inklusiivisesti. Varhaiskasvatuksessa vahvistetaan Huomaa Hyvä! -tutor toimintaa jokaisessa yksikössä. Henkilöstön työhyvinvointia vahvistetaan koko varhaiskasvatuksen työtiimin avulla.</p> <p>Lukion markkinointivideot ovat valmistuneet ja niitä hyödynnetään myös somessa tapahtuvassa markkinoinnissa. Lukion saavutuksista ja mielenkiintoisista tapahtumista tiedotetaan aktiivisesti.</p> <p>Palvelualue tekee yhteistyötä ammatillisen koulutuksen järjestäjien sekä Kuhmon yrittäjien kanssa, jotta ammatillinen perustutkinto tai sen osia olisi mahdollista suorittaa Kuhmossa.</p> <p>Musiikkiopiston oppilaita kannustetaan jatkamaan opintojaan päättötodistukseen asti. Kannustus on oppilaiden yhteisöllisyyden sekä sisäisen motivaation vahvistamista.</p>
6	Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	6.1 6.5	Hyvä palveluasenne  Yhteisöllinen, muutosjoustava ja yhdessä onnistumisia juhliva työyhteisö	<p>Kaikkia asiakkaita, niin oman organisaation sisä- kuin ulkopuolisiakin, palvelee hyvin.</p> <p>Työyhteisöissä on lupa kokeilla uutta epäonnistumisia pelkäämättä.</p>

#### Kasvun ja oppimisen palvelualueen kärkitoimenpiteet 2025

Numero	Toimenpiteet
1.5	Palvelualueella tarkastellaan sen käytössä olevien kiinteistöjen tarvetta pitkällä aikavälillä ikäluokkien koko huomioiden.

1.6	Kaikki ict- ja av-hankinnat tehdään pääsääntöisesti vuokraamalla.
2.4	Kuhmon positiivisia puolia tuodaan jatkuvasti ja monipuolisesti esille eri kanavissa. Vakituisten henkilöstön rekrytoinnissa hyödynnetään rekrytointilisää.
2.6	Rekrymessujen ja alumnien vierailujen myötä luodaan kontakteja.
3.1	Palvelualueen toiminta on avointa, erilaisiin ukiin varaudutaan ja suunnitelmista tiedotetaan.
3.3	Kaikenikäisille kuntalaisille tarjotaan tilaisuuksia osallistua heitä koskevan toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Lasten parlamentin toiminta aloitetaan vuonna 2025. Musiikkiopiston sekä Kuhmon ja Sotkamon perusopetuksen yhteistyötä tiivistetään
4.5	Jokaisella palvelualueen yksiköllä on kansainvälistä toimintaa yksikölle sopivassa muodossa. Varhaiskasvatus, perusopetus ja lukio saivat keväällä 2024 yhteishankkeessa Erasmus+ -avustusta, jota on käytettävissä vielä vuoden 2025 aikana. Lisäksi on saatu hankerahaa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kansainvälisyysuunnitelman laatimiseen. Kansainvälisyys vahvistuu myös lukiossa opiskelevien ulkomaalaisten opiskelijoiden myötä. Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa ulkomaalaistaustaisten lasten ja nuorten määrä kasvaa ja eri kulttuurien kohtaamista tapahtuu päivittäin.
5.1	Varhaiskasvatuksessa järjestetään lapsen varhainen tuki inklusiivisesti. Varhaiskasvatuksessa vahvistetaan Huomaa Hyvä! -tutor toimintaa jokaisessa yksikössä. Henkilöstön työhyvinvointia vahvistetaan koko varhaiskasvatuksen tyhy-tiimin avulla.
5.3	Lukion markkinointivideot ovat valmistuneet ja niitä hyödynnetään myös somessa tapahtuvassa markkinoinnissa. Lukion saavutuksista ja mielenkiintoisista tapahtumista tiedotetaan aktiivisesti.
5.4	Palvelualue tekee yhteistyötä ammatillisen koulutuksen järjestäjien sekä Kuhmon yrittäjien kanssa, jotta ammatillinen perustutkinto tai sen osia olisi mahdollista suorittaa Kuhmossa. Musiikkiopiston oppilaita kannustetaan jatkamaan opintojaan päättötodistukseen asti. Kannustus on oppilaiden yhteisöllisyyden sekä sisäisen motivaation vahvistamista.
6.1	Kaikkia asiakkaita, niin oman organisaation sisä- kuin ulkopuolisiakin, palvellaan hyvin.
6.5	Työyhteisöissä on lupa kokeilla uutta epäonnistumisia pelkäämättä.

### Kasvun ja oppimisen palvelualueen toiminta vuonna 2025

Kasvun ja oppimisen palvelualueella kehitetään kaupungin strategian mukaisesti paikkakunnan vahvuuksia korostaen, asiakaslähtöisestä näkökulmasta, yhdessä pohtien ja verkostoissa työskennellen. Palvelualueen eri yksiköiden välisellä yhteistyöllä etsitään uusia toimintamalleja palveluiden tuottamiseen. Rekrytointi- ja työvoiminnan haasteisiin pyritään vastaamaan kehittämällä toimintatapoja ja hyvistä käytänteistä tiedottaen. Lasten ja nuorten hyvinvointiin panostetaan.

### Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksessa lasten oppimisen ja kasvun tuen viranhaltija päätöksiä on tehty useita ja tuen järjestämiseen on jouduttu lisäämään henkilöstöresurssia. Varhaiskasvatuksessa otettiin käyttöön kevään 2025 aikana uusi asiakasjärjestelmä eVaka. Kuntatason tasopalkka uudistus on vienyt koko varhaiskasvatuksen henkilöstön palkkaus- sekä tehtävänkuvauksien laadinnat päivitykseen ja tämä työ jatkuu koko vuoden. Asiakasmaksutuotot ovat toteutuneet suunnitellusti ja lasten määrä varhaiskasvatuksessa kasvaa. Maksuttoman varhaiskasvatuksen aloittamisesta on keskusteltu ja asia on edennyt talousarviosuunnittelussa vuoden 2026 osalta. Maksuton varhaiskasvatus on päätetty aloittaa 1.8.2026. Samalla poistuu kodinhoidontuen kuntalisä.

Varhaiskasvatuksessa on koulutettu Huomaa Hyvä! -tutoreita ja tiimin toimintaa on kehitetty ja toiminnan jalkauttaminen etenee. Varhaiskasvatuksen työhyvinvointia on kehitetty työhyvinvointitiimin avulla ja toiminnan kehittäminen ja tavoitteet on saavutettu.

Varhaiskasvatuksessa on aloittanut Liikuntatiimi, jonka tavoitteena on edistää liikuntakasvatuksen laatua ja samalla edistää liikunnallisen elämäntavan lisäämistä varhaiskasvatuksessa.

Kevään 2025 Asiakastytyväisyyskyselyn tuloksista saatujen palautteiden avulla on toimintakulttuurin kehittämiseen laadittu uudet suunnitelmat tuleville suunnitelmakausille. Varhaiskasvatuksessa otetaan käyttöön Valssi-arviointityökalu, jonka avulla voidaan arvioida varhaiskasvatuksen laadun kehittämistä laajasti.

### **Lukiokoulutus**

Lukion toiminnassa huomioidaan maksuttoman toisen asteen koulutuksen vaatimukset, jotka elokuusta 2023 alkaen koskevat kaikkia Suomessa vakituisesti asuvia alle 18-vuotiaina lukio-opinnot aloittaneita nuoria. Opiskelijoille on hankittu henkilökohtaiset leasing-läppärit opiskelukäyttöön. Oppimateriaalit ovat sähköiset, mutta jonkin verran rinnalla käytetään myös kierrätettäviä, painettuja oppikirjoja. Lukiolaiset opiskelu tapahtui vuonna 2025 kolmessa eri paikassa; kaupungin kirjastolle remontoituissa tiloissa, Tuupalan koulukeskuksessa ja Piilolan lukiorakennuksessa. Kuvataiteen uudet tilat Tuupalan pihapiiriin sijoituvassa puusiivessä otettiin käyttöön loppuvuodesta. Musiikin opetus uusiin puusiivien tiloihin siirtyy vuoden 2026 kevätlukukauden aikana. Verkostoituminen toteutui pienten lukioiden kesken sähköpostitse ja opettajien omien kontaktien kautta. Oppimisen tuen uudistus tuli voimaan lukioissa 1.8.2025 ja se tarkensi tuen tarjoamisen käytäntöjä. Kansainvälisyystoiminta oli vähäisempää kuin edellisvuonna ja toteutui lähinnä Eurooppapäivän ja Euroopan kielten päivän huomioimisella. Lisäksi lukiossa opiskeli kaksi ulkomaalaistaustaista opiskelijaa. Turvallisuusopintojen osalta toteutettiin YH06-opintojakso, johon kuului mm. vierailut Vartiuksen rajanylityspaikalle ja Vuosangan harjoitusalueelle muiden koululla vierailleiden yhteistyötahojen lisäksi.

Lukiossa työskennellään nuorten hyvinvoinnin ja tulevaisuudenuskon vahvistamiseksi. Säännöllisillä kyselyillä kartoitettiin opiskelijoiden mielipiteitä. Opiskelijoiden edustajat osallistuivat säännöllisesti myös lukion opiskelijahuoltoryhmän ja johtoryhmän kokouksiin. Opiskelijakunnan hallituksen kautta opiskelijoilla on ollut myös vaikuttamisen mahdollisuus. Opiskelijat ovat olleet mukana mm. ryhmäytymispäivien ja retkien sekä muiden yhteisten tapahtumien suunnitelluissa. Kuhmo oli mukana Turun yliopiston yhteistyökumppanina Sincrony-hankkeessa, johon liittyen marraskuussa 2025 järjestettiin Kuhmon raati –tapahtuma 16-34 –vuotiaille kuhmolaisille. Turun yliopiston edustaja kävi vierailulla myös lukiolla kertomassa opiskelijoille tapahtumasta ja kannustamassa osallistumiseen. Rekrymessuilla opiskelijoilla oli mahdollisuus saada tietoa kesätöistä ja jatko-opinnoista. Kuhmon yhteislukiota on markkinoitu ensisijaisesti oman kunnan yläkoululaisille, mutta markkinointia tapahtui myös neljässä lähikunnassa. Markkinointivideot löytyvät myös somekanavilta.

### **Nuorisopalvelut**

Nuorisopalvelujen tehtävä on tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä ja osallisuutta yhteiskunnassa. Tavoitteena on edistää nuorten hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta sekä tarjota turvallisia vapaa-ajantiloja ja –harrastuksia. Nuorisotyö vahvistaa nuorten kykyä toimia yhteiskunnassa ja auttaa heitä elämän haasteissa.

Hyvinvointi- ja sivistysvaliokunnan päätöksellä otettiin nuorten työpajatoimintaan, ns. pajasopimuksella osallistuville, käyttöön harkinnanvarainen osallistumiskorvaus. Tällä verottomalla korvauksella nuoret voivat kattaa toimintaan osallistumisesta syntyviä välittömiä kustannuksia, joita syntyy mm. ateriat- ja matkakuluista. Nuorisopalvelut osallistui NUOLI nuori mieli työyhteisössä -hankkeen Sosiaalisen vahvistamisen työkalupakki -koulutuksiin ja nuorisopalveluille myönnettiin tästä Nuorimyönteinen työpaikka -tunnustus. Nuorisopalvelut toimi vuonna 2025 useille mm. nuoriso- ja sosiaalialan opiskelijalle harjoittelupaikkana. Uusi nuorisovaltuusto aloitti syksyllä ja toimintasäännön muutoksen myötä valtuutettujen toimintakausi on kaksi vuotta. Syksyllä tehtiin nuorisotilan käyttäjille arviointikysely ja kuntalaiset pääsivät vastaamaan kaupungintalon avoimissa ovissa kyselyyn, jossa selvitettiin, mitä tietävät kaupungin nuorisopalveluista.

### **Kuljetussuunnittelu**

Koulukuljetukset on kilpailutettu 31.7.2026 saakka vuoden optiomahdollisuudella. Joulukuussa 2025 tehtiin päätös optiovuoden käytöstä, joten nykyinen sopimus jatkuu 31.7.2027 saakka. Koulukuljetusten osalta ylibudjetointia oli esiopilaiden kuljetuksissa. Lisäksi varauduttiin kyläkoulujen sulkemisesta ja kolmen vuosiviikkotunnin lisäyksestä vuosiluokille 1-6 mahdollisesti tuleviin lisäkuljetuksiin, mutta niitä ei toteutunut siinä määrin kuin varauduttiin.

### **Perusopetus**

Ryhmäkokojen pienentämistä on voitu tukea opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Opetushallituksen avustuksilla, joiden avulla kouluun on palkattu resurssiopettajia. Avustusten avulla on palkattu myös koulunkäynninohjaajia tukemaan opilaita suuremmissa opetusryhmissä. Oppimisen tuen muutos on toteutunut vaiheittain 1.8.2026 alkaen. Tavoitteena on aikaisempaa nopeammin ja kevyemmin hallinnollisiin prosesseihin toteutettava tuki, jonka painopiste on ennaltaehkäisevässä työssä, ryhmän pedagogisissa ratkaisuissa ja moniammatillisessa yhteistyössä. Perusopetuksessa on järjestetty suomea toisena kielenä -opetusta sekä perusopetukseen valmistavaa opetusta eri kielitaustoista tuleville oppilaille.

Kouluverkkopäätöksen mukaiset toimenpiteet toteutettiin toukokuussa 2025. Kyläkoulujen toiminta päättyi kevätlukukauden 2025 lopussa ja oppilaat siirtyivät Tuupalan yhtenäiskouluun elokuussa 2025. Myös hallinnon henkilöstövaihdokset ovat vaikuttaneet perusopetuksen toimintaan. Henkilöstön työskentelyä on tuettu työnohjauksella. Uuden puusiiven käyttöönottoa valmisteltiin loppuvuodesta tiiviisti opetusvälineiden hankintojen osalta. Ruokaraati, johon kuuluu edustus ala- ja yläkoulun oppilaista, vanhempainyhdistyksestä, Virekolta sekä Kuhmon kaupungilta, aloitti toimintansa marraskuussa. Samassa kuussa pidettiin myös Lasten parlamentin ensimmäinen kokoontuminen.

Keväällä 2025 valmistui *Näe, koe ja tunne!* -hankkeen avulla valmisteltiin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteinen kansainvälisyysuunnitelma. Syksyllä 2025 aloitettiin yhteistyön suunnittelu Haaparannan alakoulun kanssa ja tavoitteena on järjestää 6. luokkalaisten kouluvierailu Haaparantaan keväällä 2026. Tuupalan yhtenäiskoulun piha-alueen suunnittelua varten kerättiin loppuvuodesta 2025 ajatuksia ja toiveita oppilailta, huoltajilta, henkilökunnalta sekä muilta kuntalaisilta. Tavoitteena on varmistaa, että uuden piha-alueen suunnittelu pohjautuu käyttäjien tarpeisiin ja tukee koulun arjen toimintaa monipuolisesti.

Tuupalan yhtenäiskoulussa järjestettiin koko koulun yhteiset joululaulajaiset sekä yhteinen joulujuhla, johon kutsuttiin mukaan myös huoltajia. Kokemuksen pohjalta koko perusopetuksen yhteisiä juhlia ja tapahtumia toteutetaan jatkossakin. Kokonaisuutena perusopetuksen toiminta oli aktiivista; esimerkiksi 8. luokan oppilaat osallistuivat Taidetestaus-tapahtumiin, 6. luokkalaisten tekivät syksyllä kotiseuturetken ja yläkoulun 8.-9. luokkalaisten vierailivat Kuhmon kaupungin järjestämässä Rekrymessut -tapahtumassa. Yhteistyötä tehtiin monien paikallisten toimijoiden kanssa ja se toi mukavaa vaihtelua koulun ja oppilaiden arkeen.

### **Musiikkiopisto**

Kuhmon musiikkiopisto järjestää taiteen perusopetusta laajan oppimäärän mukaan musiikissa ja yleisen oppimäärän mukaan tanssissa. Opetusta säätelee laki taiteen perusopetuksesta, toimintaa ohjaavat Opetushallituksen laatimat opetussuunnitelman perusteet sekä oppilaitoksen oma opetussuunnitelma. Syyskuussa 2025 oppilaita oli 306.

Vuonna 2025 päiväkotimuskari aloitettiin yhdessä sotkamolaisessa päiväkodissa. Kuhmon musiikkiopisto käynnisti Pohjolan hilpeät huilut-hankkeen yhdessä Koillis-Lapin musiikkiopiston kanssa. Hanketta rahoitti Opetushallitus. Kesämuusikot ja kesätanssijat järjestettiin kesällä 2025.

Vuonna 2026 tärkeitä asioita on vahvistaa yhteistyötä eri oppilaitoksien kanssa, vahvistaa taiteen perusopetuksen saatavuutta ja näkyvyyttä sekä toteuttaa kesämuusikoiden kausi kesällä 2026.

### **Kansalaisopisto**

Kansalaisopiston toimintaa järjestetään kuntalaisten toiveita kuunnellen, tavoitteena on järjestää opetusta noin 5900 tuntia vuodessa. Kansalaisopiston ja kaupungin eri yksiköiden yhteistyötä tarkastellaan vuosittain. Tavoitteena on järjestää kaupungin tarjoamat palvelut kaiken ikäisille kuntalaisille mahdollisimman tehokkaasti ja tarjota heille monipuoliset harrastusmahdollisuudet. Vuonna 2025 suunniteltuja kursseja oli 234, joista toteutui 216. Kursseja tarjottiin 16 vähemmän kuin edellisvuonna ja niistä toteutui 7 vähemmän. Opetustuntien suunniteltu määrä oli 6307,57 (vähennystä edellisvuoteen 367,37 tuntia) ja tästä toteutui 5667,88 tuntia (281,46 tuntia edellisvuotta vähemmän). Suosituimmat ainealueet olivat tanssi ja liikunta (186 opiskelijaa), musiikki (419 opiskelijaa) ja kädentaidot (357 opiskelijaa). Kesäkursseja suunnittelussa oli yhdeksän ja niistä toteutui kahdeksan.

### **Hyvinvointityö**

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoitteena on luoda monitoimijaisella, eri hallinnonalojen yhteistyöllä vaikuttavaa, laadukasta ja resurssitehokasta toimintaa, sekä parantaa paikallisia elinoloja ja kaventaa eri väestöryhmien välisiä hyvinvointieroja. Hyvinvointityön koordinointiin kuuluu mm. hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman laatiminen, tilastointi ja raportointi sekä hyvinvointikertomuksen kokoaminen. Hyvinvointityö perustuu tiedolla johtamiseen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lakisääteiset neuvottelut Kainuun hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden kanssa käynnistyivät täysimittaisina vuoden 2025 aikana. Neuvotteluissa luotiin alueen yhteistä tilannekuvaa sekä päätettiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteista ja toimenpiteistä, yhteistyöstä, seurannasta, toimintamalleista ja tiedonkulusta.

Vuoden 2025 hyvinvointityön keskeisimpiä toimenpiteitä olivat laajan hyvinvointikertomuksen laadinta ja siihen liittyvä päätöksenteko, Lasten parlamentin toiminnan käynnistäminen, laajan hyvinvointisuunnitelman valmistelu- ja osallisuustyö, sekä liikunnan perustoiminnan avustusten kestävän kehityksen sopimusten valmistelutyö.

TEA-viisari kuvaa hyvinvointityön rakenteita kunnassa. Kaikkien sektoreiden yhteisvertailussa Kuhmon kaupunki pärjää valtakunnalliseen tasoon nähden hieman paremmin: Kuhmo 75 pistettä, koko maa 72 pistettä. Erityisen hyvin Kuhmon kaupunki pärjää koko maahan verrattuna kuntajohdon, lukiokoulutuksen ja liikunnan hyvinvointirakenteiden osa-alueilla. Perusopetuksen ja kulttuurin osalta jäämme hieman jälkeen valtakunnan yleisestä tasosta.

### Kasvun ja oppimisen palvelualueen mittarit ja informatiiviset tunnusluvut

Tehokkuusmittarit	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2026
Päiväkotipaikka, nettomenot €/päivä *	64,40	74,28	85,25	107,41	114,08	99,50
Perusopetuksen opetuspalvelut nettomenot €/oppilas <sup>1</sup>	6 580	7 224	8 239	8 684	9411	9925
Perusopetuksen ateriapalvelut ja koulukuljetukset huomioitu, nettomenot e/oppilas **			11 486	12 240	13 308	14265
Lukion opetuspalvelut, nettomenot €/opiskelija <sup>2</sup>	8 528	8 398	9 110	10 121	10 972	12 700
Lukion ateriapalvelut huomioituna, nettomenot e/opiskelija ***			9 616	10 691	11 488	13 267
Musiikkiopiston nettomenot €/oppilas	1 704	1 869	1 823	1 536	1156	1000
Sivistyspalveluiden nettomenot, €/as	1 303	1 633	1 569	1 879	1813	1947
Hyte-kerroin, 1000 €	148,2	162,6	164,6	152,5	159,6	170

\* Varhaiskasvatuksen nettomenot lasketaan seuraavasti: Päiväkotikohtaiset lasten läsnäolomäärät jaetaan päiväkodin toimintakatteella. Lopullinen nettomeno/päivä lasketaan kolmen päiväkodin ja perhepäivähoidon lukujen keskiarvolla.

1) Perusopetuksen opetuspalveluiden nettomenot on laskettu seuraavasti -->toiminto 310 (opetus = opettamisen ja opiskelumateriaalien kustannukset) -->toimintakate -->jaetaan tilastointipäivän 20.9. oppilas/opiskelijamäärällä

Perusopetuksen oppilasmäärä pienenee kokonaisuutena johtuen ikäluokkien pienenemisestä. Koulukuljetuskulujen kasvu vaikuttaa osaltaan nettomenoihin/oppilas ja vaikka oppilasmäärä vähenee, opetusryhmien määrä ei vielä lähde laskuun (mm. rinnakkaisluokkia ja jaettuja opetusryhmiä tarvitaan edelleen). Vuoden 2025 elokuussa kyläkoulujen oppilaat siirtyvät Tuupalaan ja tämän vuoksi joillekin luokka-asteille on muodostettava kolmas rinnakkaisluokka.

2) Lukiokoulutuksen opetuspalveluiden nettomenot on laskettu seuraavasti -->toiminto 310 (opetus = opettamisen ja opiskelumateriaalien kustannukset) -->toimintakate -->jaetaan tilastointipäivän 20.9. oppilas/opiskelijamäärällä

Maksuton toisen asteen koulutus kasvattaa lukion opiskelijakohtaisia kustannuksia, mutta tasaantuu hieman vuoden 2025 syksystä lähtien, koska kierrätettävä oppimateriaali on nyt hankittu ja jatkossa tarvitaan vain lisätilauksia tai uudistamisia kirjasarjoihin. Vuoden 2022 laskennallinen valtionosuus/nuorisoasteen opiskelija oli 10.314,59 € ja vuonna 2023 se oli 10 789,21 € ja vuonna 2024 laskennallinen valtionosuus/nuorisoasteen opiskelija oli 10.980,79 €. Vuoden 2025 laskennallinen valtionosuus/nuorisoasteen opiskelija on 11 833,77 euroa.

3) Musiikkiopiston laskennallinen valtionosuuden yksikköhinta vuodelle 2025 oli 91,69 €. Vuonna 2025 musiikkiopisto sai valtionosuutta 553 416 €. Musiikkiopiston nettomenot on laskettu siten, että toimintakuluista on vähennetty musiikkiopiston tulot sekä valtionosuus.

Sivistyspalveluiden nettomenoissa 2025 on huomioitu kaikki toiminnot ja luku on saatu jakamalla toimintakate vuoden viimeisen päivän asukasmäärällä (31.12.2025 ennakkotiedon mukaan 7306).

Seuraavan taulukon kommentit:

1 Palvelualueen hankkeet kasvattavat pääsääntöisesti henkilöstömäärää, mutta henkilöstökulujen omavastuuosuus on matala. Musiikkiopiston kesätyöntekijät eivät sisälly tässä taulukossa henkilöstölukuihin.

3 Musiikkiopiston oppilaista noin 30 % asuu Sotkamossa. Vuonna 2021 opiskelijan kaikki suoritukset on huomioitu tai-teen perusopetuksessa olevien oppilaiden määrässä (brutto-opiskelijat), mutta muina vuosina luku kertoo vain opiskelijoiden määrän (netto-opiskelijat).

4 Brutto-opiskelijamäärä = kursseille ilmoittautumiset yhteensä, netto-opiskelijamäärä = kansalaisopiston opiskelija-

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä	198	275	230	129	136	124	100	100	90
Esiopetuksessa olevien lasten määrä	46	51	47	45	36	34	34	31	41
Perusopetuksessa olevien oppilaiden määrä 20.9. tilastointipäivän mukaan (kyläkoulujen esioppilaat sisältyvät lukuun 2020-2024)	637	627	610	564	544	480	445	410	383
Lukiokoulutuksessa opiskelevien määrä 20.9. tilastointipäivän mukaan (ilman aine- ja aikuisopiskelijoita)	76	70	77	84	79	73	73	70	70
Palvelualueen henkilöstön määrä, nuorisopalveluissa laskettu ainoastaan ohjaushenkilöstön määrä <sup>1</sup>	174,5	190	181,67	189	182	175	171	170	170
Nuorten työpajatoiminnalle annetun palautteen keskiarvo (asteikko 1-5)	4,2	4,4	4,2	4,3	4,4	4,5	>4		
Nuoret ovat kokeneet saavansa apua ja tukea etsivältä nuorisotyöltä, asteikko 1 - 5	4,3	4,4	4,4	4,3	4,5	4,2	>4		
Nuorisotyössä sosiaalista vahvistumista kokeneiden osuus, %	93	92	78	85	94	86	>80		
Syrjäytymisriskissä olevien 15-28 -vuotiaiden osuus (%) ikäluokasta *			16,8 %	16,7 %	15 %	~15,8 %			
Taiteen perusopetuksessa olevien oppilaiden määrä <sup>3</sup>	330	423	347	371	373	306	320	320	320
Kansalaisopiston opiskelijamäärä <sup>4</sup> brutto netto	1629 693	1113 637	1219 732	1381 785	2187 758	2133 775	2000 770	2000 770	2000 770
Palvelualueen henkilömäärä, HTV	167,22	173,3	180,43	174,07	164,59	163,05	160,59	160	160
TEA-viisari Kuhmon kaikki sektorit KA		68	72	71	73	75	75	76	77
TEA-viisari perusopetus	70	59	59	59	59	59	59	62	62
TEA-viisari lukiokoulutus	73	73	72	72	71	71	73	73	74

määrä henkilöinä.

\* Työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten osuutta ei enää julkaista vaan sen sijaan saadaan luku syrjäytymisriskissä olevien nuorten määrästä.

## 5.7.5 Kaupunkiympäristön palvelualue

### Toimintaympäristö

Kaupunkiympäristön palvelualue muodostuu seuraavista tehtävistä:

- teknisten palveluiden hallinto
- rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu
- kunnallistekniikka
- yksityistiepalvelut
- tilapalvelut (ateria- ja siivouspalvelut sekä tilapalvelut)
- maankäyttö ja mittaus

Kaupunkiympäristön palvelualueen tehtävänä on tuottaa ja ylläpitää taloudellisesti kaupungin tarvitsemat toimitilat sekä turvalliset ja viihtyisät yhdyskuntatekniset palvelut sekä edistää ympäristön viihtyisyyttä, Kuhmon luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja kaikkien maankäyttömuotojen sopeuttamista ympäristöön.

### Talous

Kaupunkiympäristön palvelualue	Toteuma	Toteuma	Ero	Ero	Talousarvio	Ero	Ero
	2025	2024	euroa	%		2025	Tp-Ta
MYYNNTUOTOT	85 859	334 719	-248 860	-74,35 %	107 800	-21 941	-20,35 %
MAKSUTUOTOT	281 063	251 241	29 822	11,87 %	263 200	17 863	6,79 %
TUET JA AVUSTUKSET	10 724	60 524	-49 800	-82,28 %	8 200	2 524	30,78 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 183 858	2 363 999	-180 142	-7,62 %	2 405 135	-221 277	-9,20 %
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>2 561 504</b>	<b>3 010 483</b>	<b>-448 979</b>	<b>-14,91 %</b>	<b>2 784 335</b>	<b>-222 831</b>	<b>-8,00 %</b>
Valmistus omaankäyttöön	266 943	286 633				266 943	
HENKILÖSTÖKULUT	-2 279 134	-2 432 810	153 676	-6,32 %	-2 193 532	-85 602	3,90 %
Muut yhteistoimintaosuudet							
Muut palvelut	-1 849 095	-2 260 704	411 610	-18,21 %	-1 719 667	-129 428	7,53 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-1 849 095	-2 260 704	411 610	-18,21 %	-1 719 667	-129 428	7,53 %
AINEET JA TARVIKKEET	-1 672 746	-1 810 489	137 743	-7,61 %	-1 700 915	28 169	-1,66 %
Kunnan rahoitusosuus työttömyysetuism							
Muut avustukset	-568 236	-573 561	5 325	-0,93 %	-673 500	105 265	-15,63 %
AVUSTUKSET	-568 236	-573 561	5 325	-0,93 %	-673 500	105 265	-15,63 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-382 197	-217 203	-164 995	75,96 %	-185 423	-196 774	106,12 %
<b>TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ</b>	<b>-6 751 408</b>	<b>-7 294 767</b>	<b>543 359</b>	<b>-7,45 %</b>	<b>-6 473 037</b>	<b>-278 371</b>	<b>4,30 %</b>
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>-3 922 961</b>	<b>-3 997 651</b>	<b>74 690</b>	<b>-1,87 %</b>	<b>-3 688 702</b>	<b>-234 260</b>	<b>6,35 %</b>
VEROTULOT							
VALTIONOSUUDET							
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		-55	55	-100,00 %			
<b>VUOSIKATE</b>	<b>-3 922 961</b>	<b>-3 997 707</b>	<b>74 745</b>	<b>-1,87 %</b>	<b>-3 688 702</b>	<b>-234 260</b>	<b>6,35 %</b>
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 532 656	-2 742 698	210 041	-7,66 %	-2 422 900	-109 756	
<b>TULOSLASKELMA</b>	<b>-6 455 618</b>	<b>-6 740 404</b>	<b>284 787</b>	<b>-4,23 %</b>	<b>-6 111 602</b>	<b>-344 016</b>	<b>5,63 %</b>

### Kommentit talousnumeroihin

	Toimintatuotot	Valmistus omaan käyttöön	Toimintakulut	Toimintakate	Poistot ja arvonalentumiset	Tilikauden tulos
Tekninen hallinto	885		-307 995	-307 110		-307 110
Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu	69 213		-181 038	-111 824		-111 824
Kaavatiet	94 385	95 818	-2 063 266	-1 873 063	-677 082	-2 550 145
Yksityistiepalvelut	124 306		-709 380	-585 074	-1 642	-586 716
Tilapalvelut	1 993 580	171 125	-3 318 543	-1 153 839	-1 779 600	-2 933 438
Kaavoitus ja mittaus	279 135		-171 187	107 948	-74 333	33 616
	2 561 504	266 943	-6 751 408	-3 922 961	-2 532 656	-6 455 618

Kaupunkiympäristön palvelualueen toimintakate oli -3 923,0 (-3 997,7) tuhatta euroa ja toteutui 234,3 tuhatta euroa budjetoitua huonompana. Toimintakate alittui yksityisteiden osalta 60,0 tuhatta euroa ja maankäytön ja mittauksen osalta 10,6 tuhatta euroa. Katetavoite ylittyi hallinnossa 185,5, rakennusvalvonnassa 2,5, kunnallistekniikassa 37,9 ja tilapalveluissa 57,5 tuhatta euroa.

Palvelualueen toimintatuotot olivat 2 561,5 (3 010,5) tuhatta euroa ja alitti budjetoidun 222,8 tuhannella euroalla. Myyntituotot jäivät budjetoidusta 21,9 tuhatta euroa ja muut toimintatuotot -222,3 tuhatta euroa. Tilapalvelujen myyntituotot ylittivät budjetoidun 98,5 tuhatta euroa ja vuokratuotot 34,4 tuhatta euroa. Metsänmyyntitulot olivat 11,8 tuhatta euroa. Tontinvuokratulot olivat 255,1 tuhatta euroa. Maksutuotot ylittivät budjetoidun 17,9 tuhatta euroa, vaikka rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksut jäivät budjetoidusta 10,5 tuhatta euroa toteutuen 68,5 tuhannen euron suuruisina. Muut yhdyskuntapalvelumaksut olivat 20,4 tuhatta euroa. Tuet ja avustustuotot toteutuivat budjetoidusti.

Valmistus omaan käyttöön oli 266,9 (286,6) tuhatta euroa. Toimintakulut olivat -6 751,4 (-7 294,8) tuhatta euroa ja ne ylittivät budjetoidun 196,8 tuhatta euroa. Peruspaasi Oy:lle maksettiin ruokalarakennuksen rakentamiseen liittyvästä sovintoratkaisusta 155,0 tuhatta euroa, mitä ei ollut budjetoitu. Yhteenlaskettuna valmistus omaan käyttöön ja henkilöstökulut alittivat budjetoidun 181,3 tuhatta euroa.

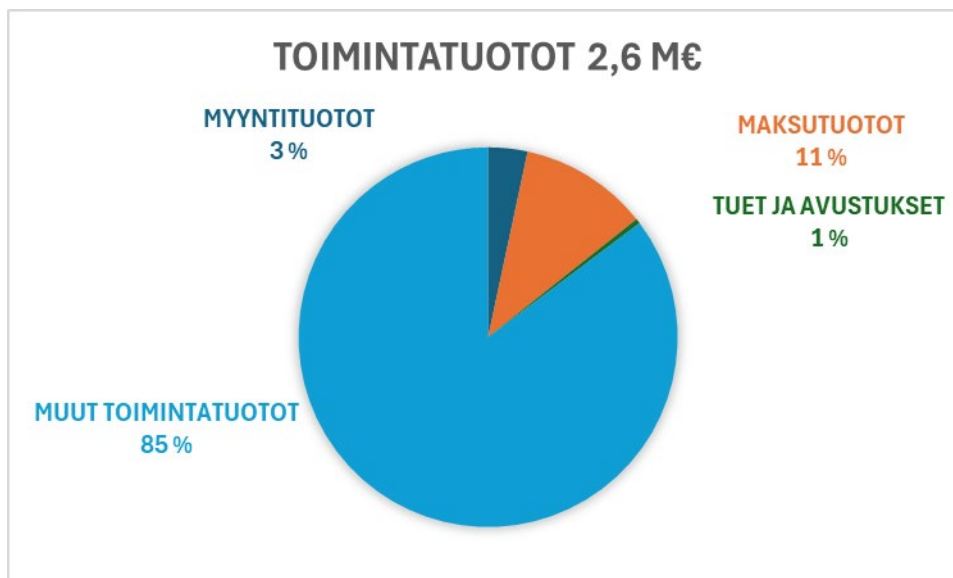
Henkilöstömenot olivat -2 279,1 (-2 432,8) tuhatta euroa. Vakainaisten palkat olivat -856,2 (-952,0) tuhatta euroa, sijais-ten palkat -37,8 (80,3) tuhatta euroa ja määräaikaisten palkat -290,5 (-298,4) tuhatta euroa. Työllistämistuella palkattujen palkat olivat -5,3 (74,0) tuhatta euroa. Tunti- ja urakkapalkkoja maksettiin -501,4 (391,8) tuhatta euroa. Erilliskorvauksia maksettiin 103,3 (117,3) tuhatta euroa. Sairausvakuutus-, tapaturma- ja kelakorvauksia saatiin 22,9 (18,6) tuhatta euroa.

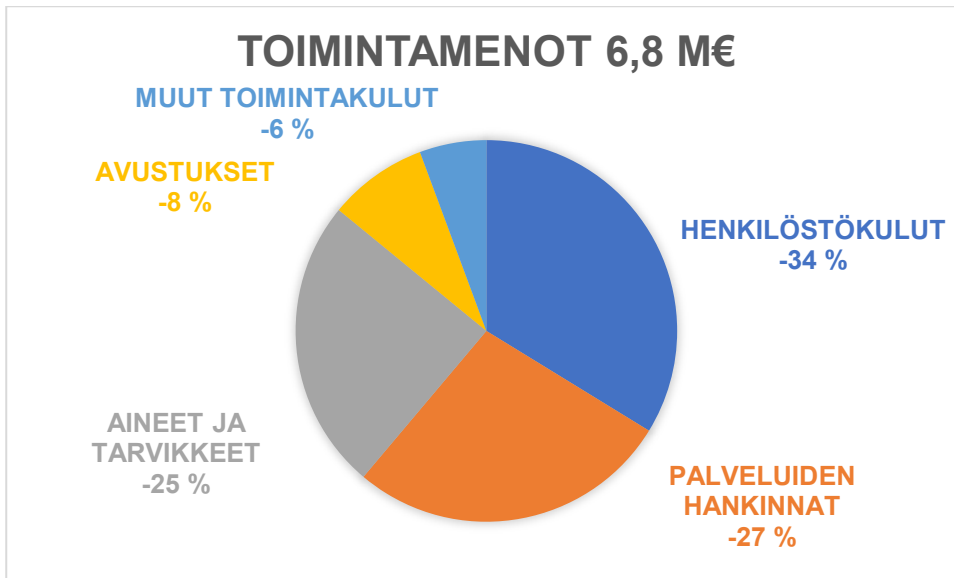
Palvelujen hankinnat olivat -1 849,1 (-2 260,7) tuhatta euroa ja ne ylittivät budjetoidun 129,4 tuhannella eurolla. Ylitystä tuli alueiden rakentamis- ja kunnossapidosta 188,3 tuhatta euroa, rakennusten kunnossapidossa 122,6 tuhatta euroa, asiantuntijapalveluissa 88,4 tuhatta euroa sekä sosiaali- ja terveystuotteissa 37,9 tuhatta euroa. Muut palvelut alittivat budjetoidun 185,2 tuhatta euroa. Vuonna 2024 muut palvelut sisälsivät uutta purkuvarausta 730 tuhatta euroa (Oppimiskeskus ja Piilola), ja purkuvarausta käytettiin 190 tuhatta euroa (oppimiskeskuksen asuntola ja Tuupalan koulu). Puh- taanapito- ja pesulapalvelut alittivat budjetoidun 75,5 tuhatta euroa, ja koneiden ja laitteiden kunnossapito 22,4 tuhatta euroa.

Aine- ja tarvikeostot olivat -1 672,7 (-1 810,5) tuhatta euroa ja ne toteutuivat lähes budjetoidusti. Lämmityskulut olivat 796,7 (853,9) tuhatta euroa ja alittivat budjetoidun 61,4 tuhatta euroa. Vesimaksut olivat 84,11 (84,3) tuhatta euroa toteutuen lähes budjetoidusti. Sähkö ja kaasu 581,6 (581,3) tuhatta euroa, ja ne ylittivät budjetoidun 70,6 tuhatta euroa.

Avustusmenot olivat -568,2 (-573,6) tuhatta euroa ja alittivat budjetoidun 105,3 tuhatta euroa. Yksityistieavustukset olivat 529,6 (544,4) tuhatta euroa, ja ne alittivat budjetoidun 105,4 tuhatta euroa. Vesihuoltoavustukset olivat 7,9 tuhatta euroa.

Muut toimintakulut olivat -382,2 (-217,2) tuhatta euroa ja ne ylittivät budjetoidun 278,4 tuhatta euroa. Summa sisältää Peruspaasi Oy:lle maksetun 155,0 tuhatta euroa.





### Kaupunkiympäristön palvelualueen strategiset ja toiminnalliset tavoitteet 2025

	Strateginen tavoite		Toiminnallinen tavoite	Toimenpide, jolla tavoitteeseen vaikutetaan
1	Kestävä kaupunki	1.5 1.6	Pitkän aikavälin talouden tasapaino Fiksu omistaminen	Tuupalan puusiiven rakentaminen. Hietaperän ja Lentuan koulujen myyntiin laittaminen. Kuumuntien kiinteistön myynti.
2	Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	2.4 2.6	Saamme osaajia Yrittäjämönteinen kaupunki	Kalevalan alueen tonttien laittaminen julkiseen hakuun. Terveysaseman ja Mäntymäen aurinkovoimapuiston asemakaavamuutosten edistäminen. Lammasjärven ranta-alueen yleissuunnitelman teko. Woodpolis ohjaus- ja johtoryhmätyö.
3	Täyttä elämää keskustassa ja kylissä - hyvinvoivat Kuhmolaiset	3.1 3.3	Turvallinen ja avoin kaupunki Osalliset ihmiset	Asemakaavaehdotuksesta ja -luonnoksesta sekä katusuunnittelukohteiden vireillepantosta ja suunnitelmien valmistumisista kuultaminen. Lammasjärven ranta-alueen yleissuunnittelun yleisötilaisuus. Uuden terveysaseman pääsuunnittelijan hankintaprosessi edistäminen.
4	Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	4.2	Luotettava yhteistyökumppani	Kuka minua liikuttaisi -hanke ja Voimaa vanhuuteen hanke. Liikuntadata-hanke (haku menossa), Liikenneturvallisuusyhteistyö. Kainuun Liikennejärjestelmätyö. Oulujoen vesistökuunnostushankkeet (OUMO), Vihreän siirtymän JTF-hanke, Alueellinen lentokenttäverkosto, SÄIHKE -hanke, Kasvua modernista ilmaliikenteestä Itä-Suomeen -hanke, Matkailun MasterPlan jatkohanke.
5	Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille			
6	Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	6.1 6.5	Hyvä palveluasenne Yhteisöllinen, muutosjoustava ja yhdessä onnistumisia juhliava työyhteisö	Asiakaspalvelutyö palvelevaa, ohjaavaa ja auttavaa. Osallistuminen esihenkilövalmennukseen, Vaikuttavampaa työkykyjohtamista -hanke

## Kaupunkiympäristön palvelualueen kärkitoimenpiteet 2025

Numero	Toimenpiteet
1.5	Mukautetaan kiinteistöinfraa kiinteistöstrategian mukaisesti.
1.6	Toimintoja tiivistetään, tarpeettomista kiinteistöistä luovutaan joko myymällä tai purkamalla ne.
2.4	Positiivinen viestintä Kuhmosta mm. hankkeiden osalta.
2.6	Keskeneräisten asemakaavamuutosten läpivienti ja uusiin kaavamuutostarpeisiin reagoiminen. Yritystonttien markkinointi ja vuokraaminen. Mäntymäen yrityspuiston ja Kalevalan katuhankkeet toteutetaan tarpeen mukaan. Laaditaan kaupungin maankäyttöohjelma.
3.1	Liikkumisen turvaaminen kunnossapitotoimenpitein kaikissa olosuhteissa. Varautuminen poikkeusoloihin mm. varavoimakontin siirtämisellä Honkalinnaan vanhalta terveysasemalta, kun se vapautuu.
3.3	Osallistetaan kuntalaiset ja sidosryhmät kaavoituksen eri vaiheissa. Katurakennuskohteiden osalta järjestetään yhteisrakentamistilaisuus eri verkonomistajille yhteisrakentamisen mahdollistamiseksi.
4.2	Sopimusten mukainen avoin toiminta. Toimitaan verkostoituneena mm. Kainuun kuntien kanssa useissa yhteisissä hankkeissa.  Ympärivuotinen terveystoiminta eri ikäryhmille myös soveltavaa liikuntaa tarjoten. Katkeamaton liikuntapalvelutarjonta – toimintakatkosten minimointi energiakriisi huomioiden. Liikuntaneuvontatyön kehittäminen ja jalkauttaminen.  Liikunta-avustuksilla ja maksuttomilla salivuoroilla sekä liikuntapaikka-avustuksilla kolmannen sektorin tukeminen.  Tiivis yhteistyö liikunnan aluejärjestön, muiden kuntien kanssa, yhdistysten, yritysten, alueen oppilaitosten, sidosryhmien ja muiden palvelualueiden kanssa. Liikuntaseurayhteistyön tiivistäminen.  Tapahtumat: Korpikansa seikkailee, valtakunnallisiin teemaviikkoihin liittyvät matalan kynnyksen osallistavat tapahtumat. Hankekumppanuus, Kuka minua liikuttaisi -hanke ja Voimaa vanhuuteen hanke
6.1	Asiakkaat pyritään palvelemaan niin hyvin kuin mahdollista ja pyritään ratkaisemaan asiat.
6.5	Toimitaan kaikki Kuhmon kaupungin työntekijöinä, ei lokeroituna. Osallistutaan yhteisiin tapahtumiin.

## Kaupunkiympäristön palvelualueen toiminta vuonna 2025

Kaupunkiympäristön palvelualueella toteutettiin tilapalvelujen vastuuyksikön johtamana Tuupalan uuden taito- ja taideaineiden siiven rakentaminen. Tilapalvelut kilpailutti myös uuden terveysaseman pääsuunnittelija, joksi valittiin Arcadia Oy Arkkitehtitoimisto.

Lakkautetut kyläkoulut, Hietaperä ja Lentua laitettiin huutokauppaan ja sen seurauksena Hietaperän koulu saatiin myytyä. Lentuan koulun osalta tarjoaja perui tarjouksensa ja kaupunki päätti suorittaa koulun tontilla metsänhakuun ja laittaa sen jälkeen koulun uudelleen myyntiin.

Kalevalan alueen loma-asutontit laitettiin julkisesti haettavaksi tontinvuokrausehtojen mukaisesti. Tämän seurauksena alueelta on varattuna nyt kahdeksan tonttia.

Katupuolen investoinnit toteutettiin muilta osin kokonaisuudessaan, paitsi keskeneräiset Koulukadun ja Kontiokadun osat siirtyivät vuodelle 2026 Kuhmon Vesienenergia Oy:n kaukolämpölinjan saneerauksen ja alueen yleissuunnitelman laatimisen takia.

Maankäytön ja mittauksen vastuuyksikössä valmisteltiin Mäntymäen asemakaavan muutostyö siten, että asemakaavan muutos hyväksyttiin marraskuussa. Kaavamuutokseen saatiin YM:n avaustusta. Kaavoitustyössä on kaavoituksen eri vaiheet kuulutettu lain mukaisesti ja osallisilla on ollut mahdollisuus ilmaista mielipiteensä.

Lammajärven ranta-alueen yleissuunnitelma saatiin valmiiksi diplomityönä ja se hyväksyttiin elinvoimavaliokunnassa. Yleissuunnitelmaa käytetään alueen kehittämisen ja kaavoitustyön pohja-aineistona.

Palvelualueelta on osallistuttu Woodpoliksen ohjaus- ja johtoryhmätyöhön.

Palvelualueelta on oltu mukana mm. seuraavissa hankkeissa: Kuka minua liikuttaisi -hanke ja Voimaa vanhuuteen hanke. Liikunta-data-hanke, Liikenneturvallisuusyhteistyö. Kainuun Liikennejärjestelmätyö. Oulujoen vesistökuunnostushankkeet (OUMO), Vihreän siirtymän JTF-hanke, Alueellinen lentokenttäverkosto, SÄIHKE-hanke, Kasvua modernista ilmalii-kenteestä Itä-Suomeen -hanke, Matkailun MasterPlan jatkohanke sekä Vaikuttavampaa työkykyjohtamista -hanke.

### Kaupunkiympäristön palvelualueen mittarit ja informatiiviset tunnusluvut

<b>Tehokkuusmittarit</b>	<b>TP 2020</b>	<b>TP 2021</b>	<b>TP 2022</b>	<b>TP 2023</b>	<b>TP 2024</b>	<b>TP 2025</b>	<b>TA 2026</b>
Rakennusten energiakulutus kWh/m <sup>3</sup> (242005 m <sup>3</sup> ) (lämpö+sähkö)(mitattu kulutus)	65,62	70,25	72,2	59,63	44,17	53,14	55,00
Katujen hoito, €/m <sup>2</sup> (408900 m <sup>2</sup> )	1,71	1,61	1,59	1,96	1,92	2,06	1,98
Yksityisteiden nettokulut €/km (480 km) (sis. peruskorjaukset)	1138	1078	1333	1518	1119	1234	1357
Yksityisteiden nettokulut €/as (7306 as.31.12.2025)	65,07	62,57	79,10	92,04	71,84	81,08	90,49
Palvelualueen nettokulut €/as (7306 as.)	519,50	506,77	574,39	571,76	494,01	536,95	615,58
Kuudennen luokan uimataito, %	92,3	92,3	92,3	93,6	89,7	94,0	92
TEAvisari Liikuntapisteet		57	83	85	84	84	85

<b>Informatiiviset tunnusluvut</b>	<b>TP 2020</b>	<b>TP 2021</b>	<b>TP 2022</b>	<b>TP 2023</b>	<b>TP 2024</b>	<b>TP 2025</b>	<b>TA 2026</b>
Asuntotonttien vuokrausaste, kpl	347/ 393	347/ 393	347/ 393	374/ 393	347/ 393	347/393	347/ 393
Teollisuustonttien vuokrausaste	56/70	56/70	56/70	56/70	60/75	60/75	56/75
Liikenneväylät, km kadut/ kevyen liikenteenväylät)	56/ 22,6	56/ 22,6	56/ 22,8	56/ 22,8	56/ 22,8	56/23,7	56/ 23,2
Leikkikentät ja ulkoliikuntapaikat, kpl	16	16	16	16	16	16	16
Uima- ja venerannat, kpl	15	15	13	13	13	13	15
Metsien hoito, ha	30	40	25	40	30	20	20
Tuotetut ateriamäärät, kpl							
Palvelualueen henkilömäärä, HTV	86	82	82	82	43	40	40
Toteutuneet liikuntatapahtumat ikäryhmittäin							
lapsille	1	2	4	4	3	3	
aikuisille		1	2	4	5	5	
kaikille		1	7	3	5	8	
Uimahallin vuosi-kävijämäärä	15247	17 479	17757	20429	19844	21070	25000
Ryhmäliikunnan vuosikävijämäärä	3255	4 702	8283	3810	1175	3044	
Senioripassin lunastaneet kpl	43	193	128	159	150	135	170
Junioripassin lunastaneet kpl	-	7	3	5	9	3	20
Liikunta-avustus sis. suunnistuskartat € Suunnistuskartat	28113	28113	29740	29198	29167	30500	
Liikuntasali-varaukset h/vko	196	175,4	268	250,25	254	250	246
Kokonaisenergian kulutus MWh	16325,2	15409,3	16670,8	15971,1	15800	14177,4	15900

## 6 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

### 6.1 Tuloslaskelma

Ulkoiset erät

	1.1.-31.12.2025	1.1. - 31.12.2024
Toimintatuotot		
Myyntituotot	436 081,14	672 435,62
Maksutuotot	527 519,16	505 898,75
Tuet ja avustukset	1 080 666,20	1 191 565,66
Muut toimintatuotot	2 215 634,02	2 376 355,57
Valmistus omaan käyttöön	266 942,83	286 633,03
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-11 888 611,25	-12 074 381,96
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-2 392 995,35	-2 593 837,90
Muut henkilösivukulut	-336 795,98	-324 648,29
Palvelujen ostot	-7 724 466,44	-7 863 136,13
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-2 054 252,61	-2 260 219,53
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		
Avustukset	-2 214 347,60	-1 727 218,45
Muut toimintakulut	-1 670 462,39	-1 346 354,09
<b>Toimintakate</b>	<b>-23 755 088,27</b>	<b>-23 156 907,72</b>
Verotulot	17 784 782,97	18 708 339,04
Valtionosuudet	8 128 943,60	8 297 974,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	81 649,82	110 597,96
Muut rahoitustuotot	2 728 558,93	2 320 146,85
Korkokulut	-574 103,80	-935 772,50
Muut rahoituskulut	-909 930,80	-517 534,63
<b>Vuosikate</b>	<b>3 484 812,45</b>	<b>4 826 843,00</b>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 659 573,04	-2 364 354,99
Kertaluonteiset poistot		
Arvonalentumiset	-440 000,00	-926 482,62
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset tuotot		0,00
Satunnaiset kulut		
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>385 239,41</b>	<b>1 536 005,39</b>
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	42 448,14	42 448,14
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
<b>Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</b>	<b>427 687,55</b>	<b>1 578 453,53</b>

## 6.2 Rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2025	1.1.-31.12.2024
<b>Toiminnan rahavirta</b>		
Tulorahoitus		
Vuosikate	3 484 812,45	4 826 843,00
Satunnaiset erät		0,00
Tulorahoituksen korjauserät	73 274,16	537 252,43
Toiminnan rahavirta	3 558 086,61	<b>5 364 095,43</b>
<b>Investointien rahavirta</b>		
Investointimenot	-3 282 859,50	-1 728 524,17
Rahoitusosuudet investointimenoihin	8 025,67	115 073,70
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	129 784,78
Toiminnan ja investointien rahavirta	<b>283 252,78</b>	<b>3 880 429,74</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainauksen lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000 000,00	2 200 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 730 951,72	-3 623 808,86
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-1 466,68	38 710,44
Vaihto-omaisuuden muutos		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	243 604,55	296 087,76
Pitkäaikaisten saamisten muutos		
Lyhytaikaisten saamisten muutos		
Korottomien velkojen muutos	239 007,48	-235 681,16
Rahoituksen rahavirta	<b>750 193,63</b>	<b>-1 324 691,82</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>	<b>1 033 446,41</b>	<b>2 555 737,92</b>
Rahavarat 31.12.	33 249 826,55	32 216 380,14
Rahavarat 1.1.	32 216 380,14	29 660 642,22

## 6.3 Tase

	2025	2024	VASTATTAVAA	
	€	€	2025	2024
			€	€
<b>VASTAAVAA</b>				
<b>A PYSYVÄT VASTAAVAT</b>				
I Aineettomat hyödykkeet	47 283 283,04	47 181 296,41		
1 Aineettomat oikeudet	280 432,60	333 020,46	A OMA PÄÄOMA	
	280 432,60	333 020,46	I Peruspääoma	40 611 762,05
II Aineelliset hyödykkeet	36 805 602,38	36 211 027,89	II Arvonkorotusrahasioto	22 174 452,70
1 Maa- ja vesialueet	4 247 154,13	4 247 154,13	III Muut omat rahastot	9 771 155,36
2 Rakennukset	25 046 257,44	24 536 274,85	IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	6 660 012,91
3 Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 910 062,32	5 845 183,30	V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 578 453,53
4 Koneet ja kalusto	600 987,61	729 631,06	B POISTERO JA VAPAAHTOISET VARAUKSET	114 048,00
5 Muut aineelliset hyödykkeet	220 595,28	220 595,28	1 Poistoero	114 048,00
6 Ennakkomaksut ja keskenraiset hankinnat	780 545,60	632 189,27	C PAKOLLISET VARAUKSET	1 403 319,24
III Sijoitukset	10 197 248,06	10 637 248,06	I Muut paikalliset varaukset	1 403 319,24
1 Osakkeet ja osuudet	10 160 515,82	10 600 515,82	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	339 926,83
2 Muut lainasaamiset	0,00	0,00	1 Valtion toimeksiannot	339 926,83
3 Muut saamiset muilta	36 732,24	36 732,24	2 Lahjoitusrahastojen pääomat	341 393,51
<b>B TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>				
1 Valtion toimeksiannot	10 576,80	10 576,80	E VIERAS PÄÄOMA	36 499 700,94
II Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	10 576,80	10 576,80	I Pitkäaikainen	29 089 698,01
<b>C VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>				
Vaihto-omaisuus	32 187 553,58	31 350 662,98	1 Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	28 328 575,42
Ennakkomaksut			2 Lainat julkisyhteisöiltä	761 122,59
I Saamiset	2 407 518,05	2 604 073,86	3 Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	7 410 002,93
Pitkäaikaiset saamiset	1 246 431,00	1 246 431,00	II Lyhytaikainen	0,00
1 Lainasaamiset tytäryhteisöiltä	1 200 000,00	1 200 000,00	1 Joukkovelkakirjalainat	3 530 951,72
2 Lainasaamiset osakkuusyhtiöiltä	46 431,00	46 431,00	2 Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00
3 Lainasaamiset muilta	1 161 087,05	1 357 642,86	3 Lainat julkisyhteisöiltä	50 307,01
Lyhytaikaiset saamiset	287 206,61	301 497,45	4 Saadut ennakot	1 427 125,65
1 Myyntisaamiset	20 000,00	2 400,00	5 Ostovelat	267 261,37
2 Lainasaamiset muilta	591 964,64	477 445,21	6 Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	2 249 403,18
2 Muut saamiset	261 915,80	576 300,20	7 Siirtovelat	
3 Siirtosaamiset				
II Rahoitusarvopaperit	28 390 647,65	26 685 450,25		
1 Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	28 390 647,65	26 685 450,25		
III Rahat ja pankkisaamiset	1 389 387,88	2 061 138,87		
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>79 481 413,42</b>	<b>78 542 536,19</b>	<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>78 542 536,19</b>

## 6.4 Konsernituloslaskelma

	2025 €	2024 €
Toimintatuotot	22 168 299,32	20 245 390,85
Toimintakulut	-40 623 936,47	-39 998 939,97
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	0,00	0,00
<b>Toimintakate</b>	<b>-18 455 637,15</b>	<b>-19 753 549,12</b>
Verotulot	17 633 774,79	18 541 997,66
Valtionosuudet	8 128 943,60	8 297 974,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	112 559,30	123 929,74
Muut rahoitustuotot	2 637 497,78	2 307 168,41
Korkokulut	-678 927,20	-1 346 210,99
Muut rahoituskulut	-894 272,94	-689 488,18
<b>Vuosikate</b>	<b>8 488 272,57</b>	<b>7 487 488,00</b>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelmanmukaiset poistot	-5 673 861,27	-3 698 888,56
Omistuksen eliminointierot		
Arvonalentumiset		-609 996,03
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>2 814 411,30</b>	<b>3 178 603,41</b>
Poistoeron muutos		0,00
Rahaston muutokset	8 458,00	14 011,93
Vähemmistöosuudet		
Tilikauden verot	-471 915,50	-192 369,29
Laskennalliset verot	24 526,56	-159 343,03
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	-1 030 561,88	-202 001,37
<b>Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</b>	<b>1 344 918,48</b>	<b>2 638 901,65</b>

## 6.5 Konsernin rahoituslaskelma

	2025 €	2024 €
<b>Toiminnan rahavirta</b>		
Vuosikate	8 488 272,57	7 487 488,00
Tilikauden verot	-471 915,50	-192 369,29
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	3 619,01	602 256,64
<b>Investointien rahavirta</b>		
Investointimenot	-5 610 462,06	-4 152 793,88
Rahoitusosuudet investointimenoihin	448 476,77	115 073,70
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	67 291,93	251 784,78
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>	<b>2 925 282,72</b>	<b>4 111 439,95</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 661,79	
Antolainasaamisten vähennykset		
Antolainauksen muutokset		0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 996 767,39	2 493 412,22
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 573 513,04	-4 513 959,39
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-65 963,82	39 969,96
Oman pääoman muutokset		
Muutokset vähemmistön osuudessa		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-1 466,12	38 705,70
Vaihto-omaisuuden muutos	12 107,42	-24 918,61
Saamisten muutokset	-379 444,01	1 022 028,80
Korottomien velkojen muutokset	940 573,74	-634 036,43
<b>Rahoituksen rahavirta</b>	<b>1 927 399,77</b>	<b>-1 578 797,75</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>	<b>4 852 682,49</b>	<b>2 532 642,20</b>
Rahavarat 31.12.	41 212 898,91	36 360 216,42
Rahavarat 1.1.	36 360 216,42	33 827 574,21

## 6.6 Konsernitase

VASTAAVAA	2024	2024	VASTATTAVAA	2024	2024
	€	€		€	€
PYSYVÄT VASTAAVAT	63 932 933,21	65 998 225,77	OMA PÄÄOMA	51 939 931,96	53 504 436,79
Aineettomat hyödykkeet	321 297,33	379 950,80	Peruspääoma	22 174 452,70	22 174 452,70
Aineettomat oikeudet	272 885,79	241 922,26	Arvonkorotusrahassto	2 610,20	2 610,20
Muut pitkävaikutteiset menot	48 411,54	138 028,54	Muut omat rahastot	12 015 944,32	12 024 402,32
Ennakkomaksut			Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	16 402 006,26	16 664 069,92
			Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 344 918,48	2 638 901,65
Aineelliset hyödykkeet	63 058 493,13	65 058 116,45	VÄHEMMISTÖOSUUS	6 691 068,66	5 660 506,77
Maa- ja vesialueet	5 073 611,81	5 081 768,92			
Rakennukset	32 944 226,06	33 340 705,32	PAKOLLISET VARAUKSET	1 516 343,21	1 520 975,88
Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 739 228,11	13 102 869,80	Muut toimeksiantojen pääomat		
Koneet ja kalusto	9 567 775,26	10 214 157,51	Muut pakolliset varaukset	1 516 343,21	1 520 975,88
Muut aineelliset hyödykkeet	273 825,07	2 453 515,81	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMA	730 217,39	1 065 984,31
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hank.	1 459 826,82	865 099,09	Valtion toimeksiannot	363 052,92	697 353,16
Sijoitukset	553 142,75	560 158,52	Lahjoitusrahastojen pääomat	339 926,83	341 393,51
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä			Muut toimeksiantojen pääomat	27 237,64	27 237,64
Muut osakkeet ja osuudet	550 850,09	559 527,65	VIERAS PÄÄOMA	50 856 759,19	47 114 942,20
Muut lainasaamiset			Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	33 354 879,04	32 620 683,68
Muut saamiset	2 292,66	630,87	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	33 354 879,04	32 620 683,68
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	373 620,47	707 921,27	Lainat julkisyhteisöiltä		0,00
Valtion toimeksiannot	363 043,67	697 344,47	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	5 345 054,36	3 911 720,43
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	10 576,80	10 576,80	Liittymismaksut ja muut velat	2 548 997,73	2 512 567,77
Muut toimeksiantojen varat	0,00	0,00	Laskennalliset verovelat	2 796 056,63	1 399 152,66
VAIHTUVAT VASTAAVAT	47 427 766,73	42 160 698,91	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	5 164 664,47	4 541 569,30
Vaihto-omaisuus	149 093,47	161 200,89	Joukkovelkakirjalainat		0,00
Aineet ja tarvikkeet	149 093,47	161 200,89	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 164 664,47	4 541 569,30
Keskeneräiset tuotteet			Lainat julkisyhteisöiltä		0,00
Ennakkomaksut			Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	6 992 161,32	6 040 968,79
Saamiset	6 065 774,35	5 639 281,61	Saadut ennakot	93 157,30	90 396,29
Pitkäaikaiset saamiset	1 576 443,01	1 883 855,44	Ostovelat	2 812 393,67	2 426 704,13
Myyntisaamiset			Liittymismaksut ja muut velat	607 321,32	639 171,34
Lainasaamiset	73 465,97	73 465,97	Siirtovelat	3 479 289,03	2 884 697,03
Muut saamiset	435 389,50	539 451,97			
Siirtosaamiset	1 067 587,54	1 270 937,50			
Lyhytaikaiset saamiset	4 489 331,35	3 755 426,17			
Myyntisaamiset	1 967 276,64	1 719 427,04			
Lainasaamiset	20 000,00	2 400,00			
Muut saamiset	1 024 804,48	592 438,54			
Siirtosaamiset	1 477 250,23	1 441 160,59			
Rahoitusarvopaperit	33 064 214,51	30 709 017,10			
Sijoitukset rahamarkkinainstrum.	28 390 647,65	26 685 450,24			
Muut arvopaperit	4 673 566,86	4 023 566,86			
Rahat ja pankkisaamiset	8 148 684,40	5 651 199,31			
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>111 734 320,41</b>	<b>108 866 845,95</b>	<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>111 734 320,41</b>	<b>108 866 845,95</b>

## 7 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT JA NIITÄ KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET JA OHJEET

Kuntalain 113 §:ssä on säädetty kunnan tilinpäätöksestä. Kunnan tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahoituksesta sekä toiminnasta.

Liitetiedoilla tarkoitetaan KPL:n 3:1.1 §:n 4. kohdan mukaan taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman liitteenä ilmoitettavia tietoja. Kunnan liitetiedoista on säädetty yksityiskohtaisemmin kuntalain nojalla annetussa kunnan tilinpäätöksestä esitettävistä tiedoista.

Kirjanpitolain ja kuntalain kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevien säännösten soveltamisesta antaa ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolautakunnan kuntajaosto. Sen antamat ohjeet ja lausunnot ohjaavat kuntien hyvää kirjanpitoa.

### 7.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

#### 7.1.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

##### Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

##### Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

##### Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintahintaisina tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

##### Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty hankintamenoa mukaisena.

##### Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

## 7.1.2 Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

### Edellisten tilikausien tietojen vertailukelpoisuus

Tilinpäätökset 31.12.2025 ja 31.12.2024 eivät ole keskenään vertailukelpoisia.

### Esittämistapaa koskevat liitetiedot

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Te-palvelut siirtyivät kaupungin hoidettavaksi 1.1.2025 alkaen. Muutoksen myötä Te-hallinnolta siirtyi henkilöstöä kaupungin palkkalistoille ja työllistämispalveluiden hoitamiseen liittyvät menot kasvavat. Lakimuutoksen myötä työllistämistukituloja ja -palkkamenoja ei enää synny. Muutos kasvatti valtionosuukisa noin miljoona euroa.

## 7.1.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

### Edellisten tilikausien tietojen vertailukelpoisuus

Te-palvelut siirtyivät kaupungin hoidettavaksi 1.1.2025 alkaen. Muutoksen myötä Te-hallinnolta siirtyi henkilöstöä kaupungin palkkalistoille ja työllistämispalveluiden hoitamiseen liittyvät menot kasvavat. Lakimuutoksen myötä työllistämistukituloja ja -palkkamenoja ei enää synny. Muutos kasvatti valtionosuukisa noin miljoona euroa.

### Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhtiöt ja kuntayhtymät.

### Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä taseisiin merkityt keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olenaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

### Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

### Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

### Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

### Suunnitelmapoistojen oikaisu

Suunnitelmapoistot on oikaistu suunnitelmaan merkityiksi ja jäännösarvojen ero on korjattu tytäryhteisön oman pääoman erää edellisten tilikausien yli-/alijäämä tai tilikauden yli-/alijäämää vastaan.

Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asuntojen ja Kiinteistö Oy Kuhmon Yrityssammon rakennusten suunnitelmapoistot on oikaistu yhtiöiden antamien tietojen perusteella.

### Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

**Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät**

Taseen esitystapaa on muutettu edellisistä vuosista siten, että aiemmin erässä lyhytaikainen koroton vieras pääoma esitetyt laskennalliset verovelat esitetään nyt pitkäaikaisen korottoman vieraan pääoman erässä.

Ei-palautuskelpoiset liittymismaksut esitetään tase-erässä Maa- ja vesialueet.

## 7.2 Tuloslaskelman liitetiedot

### 7.2.1 Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Yleishallinto	868 477	888 404	879 078	909 541
Opetus ja kulttuuripalvelut	820 197	826 173	819 318	826 232
Yhdyskuntapalvelut	10 158 336	10 604 655	2 561 504	3 010 483
Muut palvelut	10 312 214	7 924 849		
<b>Yhteensä</b>	<b>22 159 224</b>	<b>20 244 081</b>	<b>4 259 901</b>	<b>4 746 256</b>

Te-palveluiden hoitaminen on siirtynyt Kuhmon kaupungin hoidettavaksi 1.1.2025, minkä myötä TE-palveluiden hoitamiseen liittyvä tulot siirtyivät vastuukunnalle, ja kunnan toimintatuotot eivät ole vertailukelpoiset edelliseen tilikauteen nähden.

### 7.2.2 Verotulojen erittely

	2025	2024
Kunnan tulovero	12 345 100	12 866 666
Osuus yhteisöveron tuotoista	2 954 244	3 324 368
Kiinteistövero	2 485 439	2 517 305
<b>Verotulot yhteensä</b>	<b>17 784 783</b>	<b>18 708 339</b>

### 7.2.3 Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely

	2025	2024
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	7 302 907	7 000 857
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	2 696 465	2 869 020
Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-294 069	-405 137
Verotulomenetysten korvaus	1 120 106	1 702 254
<b>Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä</b>	<b>8 128 944</b>	<b>8 297 974</b>

### 7.2.4 Palvelujen ostojen erittely

	2025	2024
Asiakaspalvelujen ostot	381 413	393 494
Muiden palvelujen ostot	7 343 054	7 469 643
<b>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</b>	<b>7 724 467</b>	<b>7 863 136</b>

Te-palveluiden hoitaminen on siirtynyt Kuhmon kaupungin hoidettavaksi 1.1.2025, minkä myötä TE-palveluiden hoitamiseen liittyvä tulot siirtyivät vastuukunnalle, ja kunnan toimintatuotot eivät ole vertailukelpoiset edelliseen tilikauteen nähden.

### 7.2.5 Valtuustoryhmille annetut tuet

Kuhmon kaupunki ei ole antanut valtuustoryhmille tukea.

## 7.2.6 Suunnitelman mukaisten poistojen erittely

	Uudishankinnat Tasapoisto	Uudistaminen Tasapoisto
<b>Aineettomat hyödykkeet</b>		
Kehittämismenot	5 vuotta	
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	
Liikearvo	2 vuotta	
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	3 vuotta	
Muut	5 vuotta	
<b>Aineelliset hyödykkeet</b>		
Maa- ja vesialueet	ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	40 vuotta	10-30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	30 vuotta	10-20 vuotta
Talousrakennukset	20 vuotta	10-20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	25 vuotta	10-20 vuotta
Asuinrakennukset	30 vuotta	10-20 vuotta
Muut rakennukset	25 vuotta	10-20 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit	20 vuotta	5-10 vuotta
Puistot, viheralueet	15 vuotta	
Sillat, laiturit ja uimalat	15 vuotta	5-10 vuotta
Muut maa- ja vesialueet	20 vuotta	
Vedenjakeluverkosto	30 vuotta	
Viemäriverkosto	30 vuotta	
Kaukolämpöverkko	30 vuotta	
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaisinlaitteet	20 vuotta	
Muut putki- ja kaapeliverkot	20 vuotta	
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	15 vuotta	
Liikenteen ohjauslaitteet	15 vuotta	
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	15 vuotta	
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet	7 vuotta	
Liikkuvat työkoneet	7 vuotta	
Muut raskaat koneet	10 vuotta	
Muut kevyet koneet	7 vuotta	
Vesimittarit	10 vuotta	
Jätevesimittarit	5 vuotta	
Atk-laitteet	3 vuotta	
Muut laitteet ja kalusteet	5 vuotta	
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	käytön mukaan	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	

### 7.2.7 Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Varautuminen rakennusten purkukuluihin 1.1.	1 403 320	863 560	1 403 320	863 560
Lisäykset tilikaudella		730 000		730 000
Vähennykset tilikaudella		-190 240		-190 240
Varautuminen rakennusten purkukuluihin 31.12.	1 403 320	1 403 320	1 403 320	1 403 320
Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä ennallistamis- ja loppukäsittelyvaraus 1.1.	117 656	112 629		0
Lisäykset tilikaudella	60 000	5 027		
Vähennykset tilikaudella	-96 863			
Ennallistamisvaraus 31.12	80 793	117 656		0
<b>Pakolliset varaukset yhteensä</b>	<b>1 484 112</b>	<b>1 520 975</b>	<b>1 403 320</b>	<b>1 403 320</b>

### 7.2.8 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot		2 507		2 057
Rakennusten luovutusvoitot		5 144		
Muut luovutusvoitot	14 565	0		
<b>Luovutusvoitot yhteensä</b>	<b>14 565</b>	<b>7 651</b>	<b>0</b>	<b>2 057</b>
Muut toimintakulut				
Määräalojen/kiinteistöjen luovutustappiot	-22 817	-65 121		
Osakkeiden luovutustappio				
<b>Luovutustappiot yhteensä</b>	<b>-22 817</b>	<b>-65 121</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

### 7.2.9 Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Ei esitettäviä tietoja.

### 7.2.10 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2025	2024
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Osinkotuotot muista yhteisöistä	28 204	29 687
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	4 954	6 477
<b>Yhteensä</b>	<b>33 158</b>	<b>36 164</b>

### 7.2.11 Erittely poistoeron muutoksista

	2025	2024
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	42 448	42 448
Suunnitelman mukaisten ja verotuspoistojen erotus		
<b>Poistoerojen muutokset yhteensä</b>	<b>42 448</b>	<b>42 448</b>

## 7.3 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

### 7.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

#### 7.3.1.1 Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Ei ilmoitettavia tietoja

#### 7.3.1.2 Arvonkorotukset

Ei ilmoitettavia tietoja

### 7.3.1.3 Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet		Aineelliset hyödykkeet						Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikuttavat menot	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesker.hank.	
Kirjanpitoarvo 31.12.2024	181 039	151 981	4 247 154	24 536 275	5 845 183	729 631	220 595	632 189	36 211 028
Lisäykset tilikauden aikana								3 282 860	3 282 860
Rahoitusosuudet tilikaudella								-8 026	-8 026
Vähennykset tilikauden aikana	79 590			2 242 687	688 508	42 418		-73 274	-73 274
Siirrot erien välillä	-42 561	-89 617		-1 732 705	-623 629	-171 062		-3 053 203	-79 590
Tilikauden poisto									-2 527 395
Arvonlennukset ja niiden palautukset									
Aktivoidut korkomenot									
Poistamaton hankintameno 31.12.	<b>218 068</b>	<b>62 364</b>	<b>4 247 154</b>	<b>25 046 257</b>	<b>5 910 062</b>	<b>600 988</b>	<b>220 595</b>	<b>780 546</b>	<b>36 805 602</b>
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo	218 068	62 364	4 247 154	25 046 257	5 910 062	600 988	220 595	780 546	36 805 602
Olennaiset lisäpoistot				153 691					
Erittely olemmaisista lisäpoistoista									
Piilolan koulu				90 554					
Louheja, apteekin muutostyöt				20 745					
Perusopetuksen teknisen työn ja kotitaloustiöiden muutostyöt				42 391					

### 7.3.1.4 Maa- ja vesialueet erittely

Maa- ja vesialueet erittely	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	711 111	719 268	40 302	40 302
Muut maa- ja vesialueet	4 362 501	4 362 501	4 206 852	4 206 852
<b>Maa- ja vesialueet yhteensä</b>	<b>5 073 612</b>	<b>5 081 769</b>	<b>4 247 154</b>	<b>4 247 154</b>

### 7.3.1.5 Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet				Jkv-, muut laina- ja muut saamiset				
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Jkv-laina- saamiset	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	10 267 028	0	170 796	162 691				36 732	36 732
Lisäykset									
Vähennykset									
Siirrot erien välillä									
Hankintameno 31.12.	10 267 028	0	170 796	162 691				36 732	36 732
Arvonlennukset	-440 000								
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.	9 827 028	0	170 796	162 691				36 732	36 732

### 7.3.1.6 Olenneiset kuntayhtymäosuuksien arvonmuutokset

Ei esitettäviä tietoja.

### 7.3.1.7 Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhtiöt

Nimi	y-tunnus	Kaupungin omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %	Konsernin osuus (1000 €)			tilikauden voitosta/tappiosta
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	omasta pääomasta	
<b>Tytäryhteisöt</b>							
Kuhmon Lämpö Oy, Kuhmo	0370917-0	51,32	51,32	4 279	1 158	1 001	
Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asunnot, Kuhmo	1071357-3	100	100	1 674	1 800	0	
Kuhmon Yrityssampo Oy, Kuhmo	0421023-2	100	100	2 503	60	-74	
Kiinteistö Oy Kuhmon Kulttuuritalo, Kuhmo	0868857-5	94	94	1 452	462	-17	
Kuhmon VesiEnergia Oy, Kuhmo	2662183-3	100	100	6 540	7 443	4	
<b>Kuntayhtymät</b>							
Kainuun Liitto	2496992-4	12,44	12,44	324	57	22	
Kainuun jätehuollon kuntayhtymä	1744356-1	12,57	12,57	197	753	-18	

**Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt**

## 7.3.1.8 Saamisten erittely

	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhtiöiltä				
Myyntisaamiset		61 419		56 198
Pääomalinasaamiset				
Lainasaamiset	1 200 000		1 200 000	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		1 757		29 852
<b>Yhteensä</b>	<b>1 200 000</b>	<b>63 176</b>	<b>1 200 000</b>	<b>86 050</b>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		141		109
Pääomalinasaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		2 758		3 958
<b>Yhteensä</b>	<b>0</b>	<b>2 900</b>	<b>0</b>	<b>4 067</b>
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<b>Yhteensä</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Saamiset yhteensä</b>	<b>1 200 000</b>	<b>66 076</b>	<b>1 200 000</b>	<b>90 117</b>

## 7.3.1.9 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
<b>Pitkäaikaiset siirtosaamiset</b>				
Menoennakot				
Etukäteen maksetut vuokratulot				
<b>Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Lyhytaikaiset siirtosaamiset</b>				
Menoennakot				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot				
Kelan korvaus työterveyshuollosta	83 852	73 822	80 679	73 065
EU-tuet ja avustukset				
Muut tulojäämät	2 458 575	2 634 815	181 237	503 235
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	<i>2 542 426</i>	<i>2 708 637</i>	<i>261 916</i>	<i>576 300</i>
<b>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</b>	<b>2 542 426</b>	<b>2 708 637</b>	<b>261 916</b>	<b>576 300</b>

## 7.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

### 7.3.2.1 Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Peruspääoma 31.12.				
Tilinavaus				
Peruspääoma 1.1.	22 174 453	22 174 453	22 174 453	22 174 453
Lisäykset				
Vähennukset				
<b>Peruspääoma 31.12.</b>	<b>22 174 453</b>	<b>22 174 453</b>	<b>22 174 453</b>	<b>22 174 453</b>
Arvonkorotusrahaston pääoma 1.1.	2 610	2 610		
Lisäykset				
Vähennykset				
<b>Arvonkorotusrahaston pääoma 31.12.</b>	<b>2 610</b>	<b>2 610</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Muut omat rahastot</b>				
Rahaston nimi 1.1.	12 024 402	11 970 670	9 771 155	9 771 155
Siirrot rahastoon		67 745		
Siirrot rahastosta	-8 458	-14 012		
<b>Muut omat rahastot yhteensä 31.12.</b>	<b>12 015 944</b>	<b>12 024 402</b>	<b>9 771 155</b>	<b>9 771 155</b>
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	19 302 972	14 938 122	6 660 013	5 169 090
Korjaus edellisten tilikausien ylijäämään	-2 900 965	552 255		
Tilikauden yli-/alijäämä 31.12.	16 402 006	16 664 070	8 238 466	6 660 013
Tilikauden yli-/alijäämä 31.12.	1 344 918	2 638 902	427 688	1 578 454
<b>Oma pääoma yhteensä</b>	<b>51 939 932</b>	<b>53 504 437</b>	<b>40 611 762</b>	<b>40 184 075</b>

Tilikaudella 2024 on tehty konsernissa korjaus oikaisemaan vuoden 2023 arvonlennusta.

Tilikaudella 2025 on tehty konsernissa korjaus oikaisemaan tytäryhteisön käyttöönottohetken kirjausta.

### 7.3.2.2 Erittely poistoerosta

	2025	2024
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	71 600	114 048
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero		
<b>Poistoero yhteensä</b>	<b>71 600</b>	<b>114 048</b>

### 7.3.2.3 Pitkäaikaiset velat

	2025	2024
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 473 817	14 204 769
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut vela		
Siirtovelat		
<b>Pitkäaikaiset velat yhteensä</b>	<b>12 473 817</b>	<b>14 204 769</b>

Kyseessä on tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

### 7.3.2.4 Joukkovelkakirjalainat

Ei esitettäviä tietoja.

## 7.3.2.5 Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Muut pakolliset varaukset				
Purkuvaraus	1 403 319	1 403 319	1 403 319	1 403 319
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista				
Ympäristövastuut	113 024	117 657		
Vahingonkorvausvaraus				
Ei-suojaavien johdannaissopimusten negatiivinen käypä arvo				
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)				
<b>Muut pakolliset varaukset yhteensä</b>	<b>1 516 343</b>	<b>1 520 976</b>	<b>1 403 319</b>	<b>1 403 319</b>

## 7.3.2.6 Vieras pääoma

	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		171 750		169 894
Muut velat				
Siirtovelat				
<b>Yhteensä</b>	<b>0</b>	<b>171 750</b>	<b>0</b>	<b>169 894</b>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		4 838		3 932
Muut velat				
Siirtovelat				
<b>Yhteensä</b>	<b>0</b>	<b>4 838</b>	<b>0</b>	<b>3 932</b>
Velat osakkuus-, sekä muille omistusyhteisyyksille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
<b>Yhteensä</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Yhteensä</b>	<b>0</b>	<b>176 589</b>	<b>0</b>	<b>173 826</b>

### 7.3.2.7 Sekkilimiitti ja kuntatodistus

	2025	2024
Luotollisen sekkiliitin limiitti 31.12.		
- siitä käyttämättä oleva määrä	3 400 000	3 400 000

Luottolimiitit Nordea Pankki Suomi Oyj 1.700.000 euroa ja Kuhmon Osuuspankki 1.700.000 euroa.

Kuhmon kaupunginvaltuustolta on voimassa oleva päätös, jonka mukaan Kuhmon kaupungilla voi kerrallaan olla maksimissaan 7.000.000 euron edestä kuntatodistusohjelman mukaista rahoitusta käytössä. Sopimus on tethy Kuntarahoitus Oyj:n kanssa.

### 7.3.2.8 Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2024	2024
Muut velat				
Liittymismaksut				
Muut velat	2 548 998	2 512 568	761 123	761 123
<b>Siirtovelat yhteensä</b>	<b>2 548 998</b>	<b>2 512 568</b>	<b>761 123</b>	<b>761 123</b>

### 7.3.2.9 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2024	2024
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	115 327	157 589	115 327	157 589
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja hlösivukulujen jaksotukset	2 116 259	1 967 175	1 640 095	1 516 719
Muut palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset	64 421	46 995	324 922	341 577
Korkojaksotukset	109 132	43 416	79 964	124 243
Muut menojäämät	1 071 687	508 697	255 290	109 275
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	3 361 500	2 566 283	2 300 271	2 091 814
<b>Siirtovelat yhteensä</b>	<b>3 476 827</b>	<b>2 723 872</b>	<b>2 415 598</b>	<b>2 249 403</b>

Siirtovelat eivät ole vertailukelpoiset edellisen tilinpäätöksen kanssa, sillä työllisyyspalveluiden järjestämisvastuun siirtyessä valtiolta kunnille, henkilöstö ja siirtyneeseen henkilöstöön liittyvä lomapalkkavelka siirtyi myös kunnille 1.1.2025.

## 7.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

### 7.4.1 Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

Ei ilmoitettavia tietoja.

### 7.4.2 Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita

Ei ilmoitettavia tietoja.

### 7.4.3 Vakuudet

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Pantatut arvopaperit				
<i>Yhteensä</i>	0	0	0	0
Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Pantatut arvopaperit				
<i>Yhteensä</i>	0	0	0	0
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	1 160 584	7 138 784		
Pantatut arvopaperit				
<i>Yhteensä</i>	1 160 584	7 138 784	0	0
<b>Vakuudet yhteensä</b>	<b>1 160 584</b>	<b>7 138 784</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

### 7.4.4 Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
<b>Vuokravastuut yhteensä</b>	<b>6 443 184</b>	<b>5 725 845</b>	<b>779 721</b>	<b>806 084</b>
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	3 979 097	994 087	316 668	361 824
- siitä PPP-hankkeet (public-private-partnerships)				
- siitä sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet				

Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

### 7.4.5 Vastuusitoumukset

Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	8 878 770	10 045 000	8 878 770	10 045 000
Jäljellä oleva pääoma	4 504 108	4 704 836	4 504 108	4 704 836
Takaukset muiden puolesta*				
Alkuperäinen pääoma	900 000	900 000	900 000	900 000
Jäljellä oleva pääoma	252 000	288 000	252 000	288 000

\* Tähän sisältyvät myös kunnan antamat täytetakaukset asuntolainoista, joista lainasitoumukset tehty.

### 7.4.6 Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2025	2024
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	69 508 161	65 527 561
Kunnan osuus kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	88 969	70 317

### 7.4.7 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt \*)

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Sopimusvastuut				
Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti kunnalle aiheutuvat velvoitteet				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
Maankäyttö- ja rakennuslain A				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
Sitoumukset avustukseen				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
Sopimuksiin sisältyvät palautusvastuut				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset				
Sopimus A				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
<b>Sopimusvastuut yhteensä</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				
Arvonlisäveron palautusvastuu**	927 186	545 628	900 901	534 806
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu***				

\*) Liitetiedoissa voidaan eritellä olennaisimmat yksittäiset vastuut. Liitetietotositteessa annetaan yksityiskohtainen erittely.

\*\*) Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakennusten ja perusrantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (AVL 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen.

\*\*\*) Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetus- ja kulttuuritoimen perustamishankkeisiin saatujen valtionosuuksien palautusvastuut, STVOL 4:30 §, L opetus- ja kulttuuritoimenrahoituksesta 7:30 § (vastuu voimassa 15 vuotta). Vastuut päättyvät vuosina 2015 - 2020.

## **Päästöoikeudet**

kts. Luku 1.6

## 7.5 Henkilöstö, tilintarkastus, intressitahotapahtumat

### 7.5.1 Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
Keskushallinnon palvelualue (sis. kaupunginhallitus)	9	10
Vetovoimaisuuden palvelualue	23	29
Työllisyyden edistämisen palvelualue	8	14
Kasvun ja oppimisen palvelualue	183	188
Kaupunkiympäristön palvelualue	41	45
<b>Yhteensä</b>	<b>264</b>	<b>286</b>

Henkilöstön lukumäärä ei ole vertailukelpoiset, sillä työllisyyspalveluiden henkilöstö siirtynyt 1.1.2025 Kuhmon kaupungille.

### 7.5.2 Henkilöstökulut

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
Henkilöstökulut tuloslaskelmanmukaan	14 618 403	14 992 868
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-266 943	-286 633
<b>Henkilöstökulut yhteensä</b>	<b>14 351 460</b>	<b>14 706 235</b>

Henkilöstökulut eivät ole vertailukelpoiset, sillä työllisyyspalveluiden henkilöstö on siirtynyt 1.1.2025 Kuhmon kaupungille.

### 7.5.3 Luottamushenkilön palkoista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
Kansallinen Kokoomus, Kuhmo	621	771
Keskusta, Kuhmo	5 563	4 678
Vasemmistoliitto, Kuhmo	147	282
Kuhmon Perussuomalaiset	1 456	2 298
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue, Kuhmo	1 354	2 016
Kuhmon Vihreät ry	270	763
Suomen Kristillisdemokraatit, Kuhmo	421	514
<b>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</b>	<b>9 832</b>	<b>11 320</b>

### 7.5.4 Tilintarkastajan palkkiot

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
Lakisääteinen tilintarkastus (KPMG OY)	29 450	20 655
Tilintarkastajien lausunnot	28 711	24 160
Muut palkkiot		
<b>Yhteensä</b>	<b>58 161</b>	<b>44 815</b>

### Intressitahotapahtumat

Kaupunki on antanut vuonna 2024 Kuhmon Yrityssampo Oy:lle konserniavustusta 40.000 euroa.

Kaupunginjohtajan kanssa on (kh24.10.2023) sovittu Kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 12 kuukauden rahapalkan suuruudesta erokorvauksesta.

## 8 ERÄITÄ KÄSITTEITÄ

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Omavaraisuus-% mittaa kunnan/konsernin omavaraisuutta ja kunnan/konsernin kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäyksellä. Konsernin tunnusluvun laskennassa otetaan mukaan oman pääoman lisäksi vähemmistöosuus ja konsernireservi. Koko pääoma edellä olevassa kaavassa tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa.

Rahoitusvarallisuus €/asukas osoittaa, kattavatko rahoitusomaisuus ja pitkäaikaiset sijoitukset vieraan pääoman.

Suhteellinen velkaantuneisuus-% kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

### TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

#### Toimintatuotot, % toimintakuluista

=  $100 * \text{Toimintatuotot} / \text{Toimintakulut}$

#### Vuosikate, % poistoista

=  $100 * \text{Vuosikate} / (\text{Suunnitelman mukaiset poistot} + \text{Arvonalentumiset})$

#### Vuosikate, e/asukas

### RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

#### INVESTOINNIT

#### Investointien tulorahoitus, %

=  $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

#### Pääomamenojen tulorahoitus, %

=  $100 * \text{Vuosikate} / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$

#### LAINANHOITO

#### Lainanhoitokate

=  $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

#### MAKSUVALMIUS

#### Kassan riittävyys (pv)

=  $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikauden aikana}$

### TASEEN TUNNUSLUVUT

#### Omavaraisuusaste, %

=  $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

#### Suhteellinen velkaantuneisuus, %

=  $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

**Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista**

=  $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

**Kertynyt ylijäämä (alijäämä)**

=  $(\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}) / \text{Asukasmäärä}$

**Lainakanta 31.12.**

=  $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

## 9 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA 31.12.2025

Päiväkirja	sähköinen Canon-arkisto
Pääkirja	atk-tulosteina kansiossa ja sähköinen Canon-arkisto
Tilikohtainen tase	atk-tuloste ja sähköinen Canon-arkisto
Palkkakortisto	atk-tuloste ja sähköinen Canon-arkisto
Palkkalistat ja tapahtumaluettelo	atk-tuloste ja sähköinen Canon-arkisto
Ostolaskupäiväkirja	sähköinen Canon-arkisto
Ostolaskut ja –reskontralistat	paperilaskut ja sähköinen Canon-arkisto
Myyntireskontralistat	atk-tuloste ja sähköinen Canon-arkisto
Tase-erittelyt	erikseen sidottuna

Kaupunkikonserniin liittyen yhteisöjen tilinpäätökset ja toimintakertomukset.

## 10 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Kuhmossa 31.3.2026


K. G. R.

Maajokille Malak-



Laura Pakka

Maija Siroja

Rein Hein

J. J.

W. K. C.

## 11 TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kuhmossa . huhtikuuta 2026

KPMG Oy Ab

Antti Kääriäinen  
JHT, KHT